ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ СТАТИСТИКА АГЕНТТІГІ
АГЕНТСТВО РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН ПО СТАТИСТИКЕ

Қазақстан Республикасының «Авторлық құқық және сабақтас құқықтар туралы» Заңына сәйкес бұл материал көбейтуге (көшіруге) жатпайды, статақпараттарды өзінің жарияланымдарында (басылымдарында) пайдаланған жағдайда Қазақстан Республикасы Статистика агенттігіне сілтеме жасауға міндетті.

В соответствии с Законом РК «Об авторском праве и смежных правах» данный материал не подлежит размножению (копированию), при использовании статинформации в своих публикациях (изданиях) обязательна ссылка на Агентство Республики Казахстан по статистике.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫ

СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

2005 жылдың қаңтар-мамыры
январь-май 2005 года

АЛМАТЫ, 2005

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫ

Ай сайынғы ақпараттық-талдамалы журнал

1991 жылдан бастап шығады

Құрылтайшы: Қазақстан Республикасы Статистика агенттігі

Бас редактор - Қ.Әбдиев

«Қазақстан Республикасының әлеуметтік-экономикалық дамуында» 2005 жылдың қаңтар-мамырында ел экономикасының дамуы туралы жедел статистикалық деректер бар.

«Қазақстан Республикасы және оның өңірлерінің әлеуметтік-экономикалық дамуының статистикалық көрсеткіштері» қосымшасында тиісті бөлімдер бойынша кестелік материал келтірілген.

Қазақстан Республикасы Статистика агенттігінің «Қазақстан Республикасының әлеуметтік-экономикалық дамуы (жедел деректер)» ай сайынғы журналын электрондық түрде де ұсыну мүмкіндігі бар.

Мекен-жайы: Қазақстан Республикасы, 050008, Алматы қаласы, Абай даңғылы, 125, Қазақстан Республикасы Статистика агенттігі
Телефондар: 8 (327-2) 61-13-23, 61-66-45
Факс: (327-2) 42-08-24
E-mail:stat@ mail.online.kz
Internet:http//www.stat.kz

Шартты белгілер:

- – құбылыс жоқ
0,0 – болмашы шама
… – деректер жоқ (табыс етілмеген)

Таралымы: 250 дана.
Көлемі = 11,78 ЕБТ

Журнал Қазақстан Республикасының Мәдениет, ақпарат және қоғамдық келісім министрлігінде 2002 жылдың 14 тамызында тіркелген № 3156-Ж

СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

Ежемесячный информационно-аналитический журнал

Издается с 1991 года

Учредитель: Агентство Республики Казахстан по статистике

Главный редактор - К.Абдиев

«Социально-экономическое развитие Республики Казахстан» содержит оперативные статистические данные о развитии экономики страны в январе-мае 2005г.

В приложении «Статистические показатели социально-экономического развития Республики Казахстан и ее регионов» приведен табличный материал по соответствующим разделам.

Агентство Республики Казахстан по статистике имеет возможность предоставлять ежемесячный журнал «Социально-экономическое развитие Республики Казахстан (оперативные данные)» также в электронном виде.

Адрес: Республика Казахстан, 050008, г. Алматы, пр Абая, 125, Агентство Республики Казахстан по статистике
Телефоны: 8 (327-2) 61-13-23, 61-66-45
Факс: (327-2) 42-08-24
E-mail:stat@ mail.online.kz
Internet: http//www.stat.kz

Условные обозначения:

- – явление отсутствует
0,0 – незначительная величина
… – данные отсутствуют (не представлены)

Тираж: 250 экз.
Объем = 11,78 УПЛ

Журнал зарегистрирован в Министерстве культуры, информации и общественного согласия Республики Казахстан 14 августа 2002 г. № 3156-Ж

© Қазақстан Республикасы Статистика агенттігі, 2005
© Агентство Республики Казахстан по статистике, 2005

Мазмұны

1. Қазақстан Республикасының 2005 жылғы қаңтар-мамырдағы әлеуметтік-экономикалық дамуының қысқаша қорытындылары 5

2. ТАУАРЛАР МЕН ҚЫЗМЕТТЕР ӨНДІРІСІ 7

2.1 Өнеркәсіп өндірісі 7
2.2 Ауыл шаруашылығы 11
2.3 Құрылыс 12
2.4 Көлік 13
2.5 Байланыс 14
2.6 Сауда және өзге де қызметтер 15

3. Шағын бизнес мониторингі 17

4. Сыртқы сауда 18

4.1 Сыртқы сауда айналымы 18
4.2 ТМД мемлекеттерімен сыртқы сауда 19
4.3 Әлемнің басқа елдерімен сыртқы сауда 19

5. Инвестициялар 20

5.1 Қаржы емес активтерге инвестициялар 20
5.2 2005 жылғы I тоқсандағы Қазақстан Республикасында жер қойнауын пайдаланушылардың инвестициялық қызметінің нәтижелері 21

6. Баға 22

6.1 Тұтыну бағалары 22
6.2 Экономиканың нақты секторындағы бағалар 23

7. Қаржы жүйесі 26

7.1 Мемлекеттік қаржы 26
7.2 Кәсіпорындардың қаржы қызметі 27
7.3 Ақша-кредит жүйесі 28

8. Еңбек рыногы және еңбекке ақы төлеу 29

8.1 Жалданып жұмыспен қамтылу 29
8.2 Жұмыссыздық және жұмыспен қамтамасыз ету 30
8.3 Еңбекке ақы төлеу 31

9. Халықтың табысы 32

10. Демографиялық процестер және әлеуметтік сала 34

10.1 ДЕМОГРАФИЯЛЫҚ АХУАЛ 34
10.2 Халықтың ауру-сырқаулығы 35
10.3 Қылмыстылық 35

11. Қазақстан Республикасы өңірлерінің әлеуметтік-экономикалық жағдайы: салыстырмалы талдау 37

12. Конъюнктуралық зерттеулер 39

13. Әлемдік экономиканың даму үрдісі 42

13.1 ТМД елдерінің әлеуметтік-экономикалық жағдайы 42
13.2 ЕО және Еуро-аймақ елдерінің әлеуметтік-экономикалық дамуының негізгі көрсеткіштері 46
13.3 2005 жылдың мамырындағы жекелеген тауарлардың әлемдік рыногының конъюнктурасы 49

Содержание

1. Краткие итоги социально-экономического развития Республики Казахстан в январе-мае 2005 года ... 52

2. Производство товаров и услуг ... 54

2.1 Промышленное производство ... 54
2.2 Сельское хозяйство ... 58
2.3 Строительство ... 59
2.4 Транспорт ... 60
2.5 Связь ... 61
2.6 Торговля и прочие услуги ... 62

3. Мониторинг малого бизнеса ... 64

4. Внешняя торговля ... 65

4.1 Внешнеторговый оборот ... 65
4.2 Внешняя торговля с государствами СНГ ... 66
4.3 Внешняя торговля с другими странами мира ... 66

5. Инвестиции ... 67

5.1 Инвестиции в нефинансовые активы ... 67
5.2 Результаты инвестиционной деятельности недропользователей в Республике Казахстан за 1 квартал 2005г. ... 68

6. Цены ... 69

6.1 Потребительские цены ... 69
6.2 Цены в реальном секторе экономики ... 70

7. Финансовая система ... 73

7.1 Государственные финансы ... 73
7.2 Финансовая деятельность предприятий ... 74
7.3 Денежно-кредитная система ... 75

8. Рынок труда и оплата труда ... 76

8.1 Занятость по найму ... 76
8.2 Безработица и обеспечение занятости ... 77
8.3 Оплата труда ... 78

9. Доходы населения ... 79

10. Демографические процессы и социальная сфера ... 81

10.1 Демографическая ситуация ... 81
10.2 Заболеваемость населения ... 82
10.3 Преступность ... 82

11. Социально-экономическое положение регионов Республики Казахстан: сравнительный анализ ... 84

12. Конъюнктурные обследования ... 86

13. Тенденции развития мировой экономики ... 89

13.1 Социально-экономическое положение стран СНГ ... 89
13.2 Текущее состояние стран ЕС и Евро-зоны ... 94
13.3 Конъюнктура мирового рынка отдельных товаров в мае 2005г. ... 97

1. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ 2005 ЖЫЛҒЫ ҚАҢТАР-МАМЫРДАҒЫ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫНЫҢ ҚЫСҚАША ҚОРЫТЫНДЫЛАРЫ

Экономиканың нақты секторы. 2005 жылғы қаңтар-мамырда *өнеркәсіп өндірісінің көлемі* қолданыстағы бағамен 1895,2 млрд. теңгені құрады, бұл 2004 жылғы қаңтар-мамырдағыдан 7,2% артық. Өндіріс көлемі 2004 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда кен өндіру өнеркәсібінде – 9,1%, өңдеу өнеркәсібінде – 5,3%, электр энергиясын, газ бен су өндіруде және бөлуде – 4% өсті.

2005 жылғы қаңтар-мамырда *ауыл шаруашылығының жалпы өнімінің көлемі* ағымдағы бағамен 125,1 млрд. теңгені құрап, 2004 жылғы қаңтар-мамырмен салыстырғанда 4% өсті.

2005 жылғы қаңтар-мамырда *жүк тасымалдаудың жалпы көлемі* (коммерциялық тасымалдаумен шұғылданатын көліктік емес ұйымдар мен кәсіпкерлер тасымалдаған жүк көлемінің бағасын есепке алғанда) 683,8 млн. тоннаны құрап, 2004 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 2,7% өсті.

Есепті кезеңде *бөлшек сауда тауар айналымының көлемі* (қоғамдық тамақтандыру айналымынсыз) 484,9 млрд. теңгені құрап, 2004 жылғы қаңтар-мамырмен салыстырғанда 10,8% артты.

2005 жылғы қаңтар-мамырда *негізгі капиталға жұмсалған инвестициялардың көлемі 609,4* млрд. теңгені құрады, бұл 2004 жылғы қаңтар-мамырдағыдан 50,3% көп.

2005 жылғы 1 маусымдағы жағдай бойынша республикада 217503 *заңды тұлға тіркелген*, *соның ішінде қызметкерлерінің саны 50 адамға дейін -204321. Жұмыс істеп тұрған заңды тұлғалар* - 164967. Жұмыс істеп тұрған заңды тұлғалардың ішінде шағын кәсіпорындар – 152705 құрайды, олардан шағын бизнес субъектілері - 110153.

Сыртқы сауда. 2005 жылғы қаңтар-сәуірде Қазақстанның *сыртқы сауда айналымы* (Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Кедендік бақылау комитетінің деректері бойынша ұйымдаспаған сауданы есепке алмағанда) 13390,5 млн. АҚШ долларын құрап, 2004 жылғы қаңтар-сәуірмен салыстырғанда 46,5% өсті, соның ішінде *экспорт* – 8325,2 млн. АҚШ доллары (47,8% өсті), *импорт* – 5065,3 млн. АҚШ доллары (44,5% өсті).

Бағалар. 2005 жылғы мамырда *тұтынушылар бағасының индексі* 2004 жылғы мамырмен салыстырғанда 103,1% құрады. Азық-түлік тауарларының бағалары 4,1%, азық-түлік емес тауарлардың – 1,7%, ақылы қызметтердің – 2,5% өсті. 2005 жылғы мамырда өнеркәсіп өнімдерін өндіретін кәсіпорындардың бағасы 2004 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда 10,5% өсті.

Қаржы. 2005 жылғы 1 мамырға Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің жедел деректері бойынша Қазақстан Республикасының *Мемлекеттік бюджетіне* түскен табыстар көлемі 576,6 млрд. теңгені құрады, бұл 2004 жылғы 1 мамырдағыдан 45,1% артық, шығындар – 402,5 млрд. теңге (9,6% көп).

Есеп берген кәсіпорындар мен ұйымдардың деректері бойынша 2005 жылғы сәуірде салық салғанға дейінгі кәдуілгі қызметтен алынған қаржылық нәтиже табыс есебінде 162 млрд. теңге сомасында анықталды, бұл 2004 жылғы сәуірдегіден 77,2% артық. *Пайдалылық деңгейі* – 42,5%. Есеп берген кәсіпорындардың жалпы санынан *залалды кәсіпорындардың үлесі* 37,4% құрады.

2005 жылғы 1 мамырға Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкісінің деректері бойынша екінші деңгейдегі банктердің экономика салаларына салған *кредиттік салымдары 1716,1* млрд. теңгені құрады. Олардың өсуінің тұрақты серпіні байқалады. Кредиттік салымдардың жалпы көлемінде ұзақ мерзімді кредиттердің үлесі 66,5%, шетел валютасындағы кредиттердің үлесі 49,9% құрады. 2005 жылғы 1 мамырға банк жүйесіндегі *депозиттер көлемі* 1292 млрд. теңгені құрады, бұл 2004 жылғы 1 мамырдағыдан 54,9% көп, соның ішінде халық депозиттері (салымдары), тиісінше, 483,5 млрд. теңге болды, бұл 2004 жылғы 1 мамырдағыдан 32,7% көп.

Еңбек рыногы. 2005 жылғы мамырда *жұмыссыздар саны*, сараптық бағалау бойынша, 653,8 мың адамды, *жұмыссыздық деңгейі* экономикалық тұрғыдан белсенді халық санына 8,2% құрады, соның ішінде жұмыспен қамту органдарында жұмыссыздар ретінде тіркілген азаматтар саны мамырдың соңына 177,3 мың адамды құрады. Олардың экономикалық тұрғыдан белсенді халық санындағы үлесі – 1,5%.

2005 жылғы сәуірде қызметкерлерге есептелген *орташа айлық атаулы жалақы* 30852 теңге құрады және 2004 жылғы сәуірмен салыстырғанда 14,7% өсті. *Нақты жалақы* 6,9% өсті.

Халық табысы. 2005 жылғы сәуірде, бағалау бойынша, *халықтың орта есеппен жан басына шаққандағы атаулы ақшалай табысы* 14102 теңге құрап, 2004 жылғы сәуірмен салыстырғанда – 13,6%, *нақты ақшалай табысы* – 5,9% өсті.

НЕГІЗГІ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ИНДИКАТОРЛАР

	Өлшем бірлігі	2005ж. қаңтар-мамыр	2005ж. мамыр	Өткен жылдық тиісті кезеңіне %- бен		2005ж. мамыр 2005ж. сәуірге %-бен
				2005ж. қаңтар-мамыр	2005ж. мамыр	
А	Б	1	2	3	4	5
Экономикалық көрсеткіштер						
Өнеркәсіп өнімдерінің (тауарларының, қызметтерінің) көлемі	млрд. теңге	1895,2	409,1	107,2	106,9	98,8
Ауыл шаруашылығының жалпы өнімінің көлемі	млрд. теңге	125,1	31,5	104,0	104,9	123,7
Көліктің барлық түрлерімен жүк тасымалдау	млн. тонн	683,8	147,2	102,7	102,5	104,0
Байланыс қызметтерінің көлемі (өсу қарқыны салыстырмалы бағаларда), жедел деректер бойынша	млрд. теңге	77,0	17,0	125,5	128,6	107,4
Өткізудің барлық арналары бойынша бөлшек сауда тауар айналымы	млрд. теңге	484,9	104,6	110,8	111,4	105,9
Сыртқы сауда айналымы[1]	млн. АҚШ долл.	13390,5	4380,6	146,5	162,0	135,5
соның ішінде:						
экспорт		8325,2	2669,1	147,8	163,5	133,1
импорт		5065,3	1711,5	144,5	159,7	139,6
Негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар	млрд. теңге	609,4	160,3	150,3	142,6	120,0
Тұтыну бағасының индексі				107,2	103,1[2)]	100,6
Өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағасының индексі				122,9	110,5[2)]	100,1
Жұмыссыздар саны (бағалау)	мың адам	х	653,8	х	99,8	99,6
Орта есеппен жан басына шаққандағы ақшалай табыс (бағалау)[1]	теңге	53495	14102	114,6*	113,6*	102,0
Нақты ақшалай табыс (бағалау)[1]	%-бен	-	-	107,1*	105,9*	101,4
Бір қызметкердің орташа айлық жалақысы[1]:						
атаулы	теңге	29669	30852	113,1	114,7	98,9
нақты	%-бен			105,7	106,9	98,3
Қаржылық көрсеткіштер [3]						
М3 ақша жиыны [4]	млрд. теңге		1671,8		153,2	96,9
Айналымдағы қолма-қол ақша[4]	млрд. теңге		379,9		147,9	104,1
Банк жүйесіндегі депозиттер[4]	млрд. теңге		1292,0		154,9	94,9
соның ішінде халық депозиттері	млрд.теңге		483,5		132,7	103,3
Екінші деңгейдегі банктердің экономика салалары мен халықты кредиттеуі[4]	млрд. теңге		1716,1		156,8	105,7
соның ішінде ұзақ мерзімді кредиттік салымдар	млрд.теңге		1141,4		161,2	105,1
Кәсіпорындар мен ұйымдардың пайдалылығы[1]	%-бен		42,5		-	-
Кәсіпорындар мен ұйымдардың дебиторлық берешегі	млрд. теңге		2111,6		135,8	108,7
Кәсіпорындар мен ұйымдардың міндеттемелер бойынша берешегі	млрд. теңге		4045,5		121,2	99,9

[1]1-баған – 2005 жылдың қаңтар-сәуірі; 2-баған- 2005 жылдың сәуірі; 3-баған – 2005 жылдың қаңтар-сәуірі 2004 жылдың қаңтар-сәуіріне %-бен; 4-баған – 2005 жылдың сәуірі 2004 жылдың сәуіріне%-бен; 5-баған – 2005 жылдың сәуірі 2005 жылдың наурызына %-бен.

[2] 2004 жылдың желтоқсанына.

[3]2-баған – кезең басына; 4-баған – 2005 жылдың 1 мамыры 2004 жылдың 1 мамырына; 5-баған - 2005 жылдың 1 мамыры 2005 жылдың 1 сәуіріне.

[4] ҚР Ұлттық Банкісінің деректері бойынша.

** 2004 жылғы қаңтар-сәуірде және сәуірде нақтыланған деректерге %-бен.*

Ескерту: Өнеркәсіп өнімдерінің көлемі тиісті жылдардағы кәсіпорындар құрылымы бойынша келтірілген.
Өткізудің барлық арналары бойынша бөлшек сауда тауар айналымы қоғамдық тамақтандыру қызметтерін есепке алмайды.
Сыртқы сауда тауар айналымы Қазақстан Республикасы Қаржы Министрлігінің Кедендік бақылау комитетінің деректері бойынша ұйымдаспаған сауданы есепке алмай кептірілген сауданы есепке алмай келтірілген.

2. ТАУАРЛАР МЕН ҚЫЗМЕТТЕР ӨНДІРІСІ

2.1 ӨНЕРКӘСІП ӨНДІРІСІ

2005 жылдың қаңтар-мамырында Қазақстанның өнеркәсіп кәсіпорындары (шағын, қосалқы кәсіпорындарды, үй шаруашылықтары секторын қоса) қолданыстағы бағада 1895,2 млрд. теңгенің өнімін өндірді, бұл 2004 жылғы қаңтар-мамырдағы деңгейге 107,2% құрады. Өндіріс көлемінің өсуі, өндірісі 15,1%-ға төмендеген Қарағанды облысынан басқа, республиканың барлық өңірлерінде байқалды.

2005 жылдың қаңтар-мамырындағы өнеркәсіп өнімдерінің нақты көлем индекстері және өнеркәсіптің салалық құрылымы

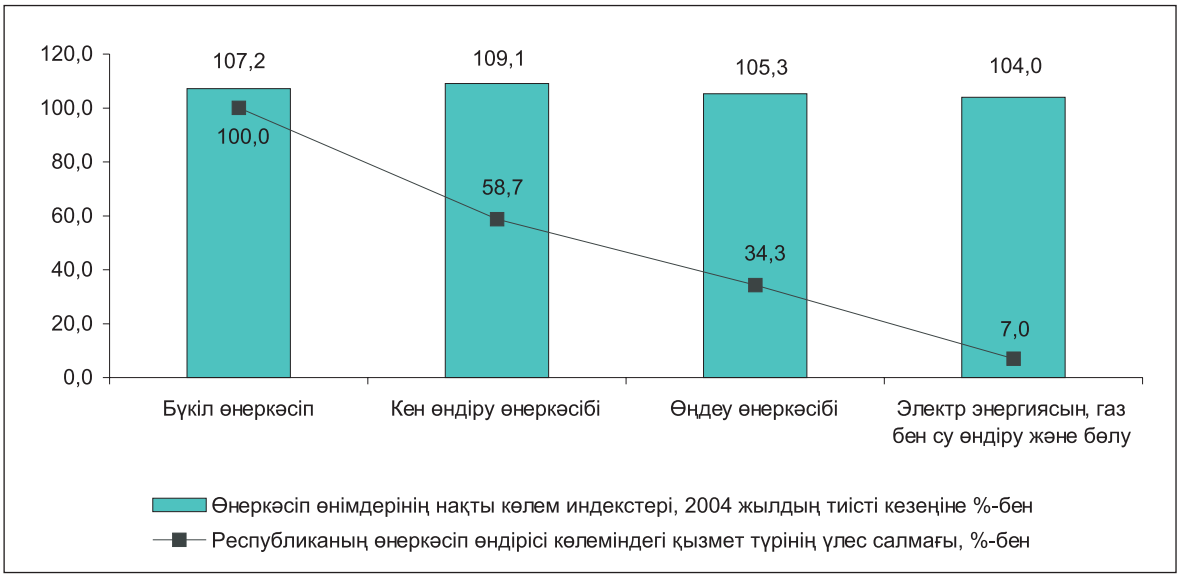

Кен өндіру өнеркәсібінде 2005 жылдың қаңтар-мамырында 1112,5 млрд. теңгенің өнімі өндірілді, бұл 2004 жылдың қаңтар-мамырынан 9,1%-ға жоғары. Осы кезеңде көлемнің өсуі негізінен газ конденсатын (1,6 есе); лигнит (16,2%-ға); темір (13,5%-ға), мыс (13,2%-ға) және хром (10,1%-ға) кендерін; шикі мұнай (4,4%-ға) өндіруді арттыру есебінен қамтамасыз етілді. Табиғи газды жалпы өндіру 160,4% құрады. Сонымен қатар, тас көмір (96,4%); теміркенді шекемтастар (94,1%); мыс-мырыш (90,5%), қорғасын-мырыш (90,3%) және құрамында алтыны бар (59,8%) кендерді өндіру төмендеді.

2005 жылдың қаңтар-мамырындағы кен өндіру өнеркәсібі қызметінің жекелеген түрлерінің нақты көлем индекстері және үлес салмағы

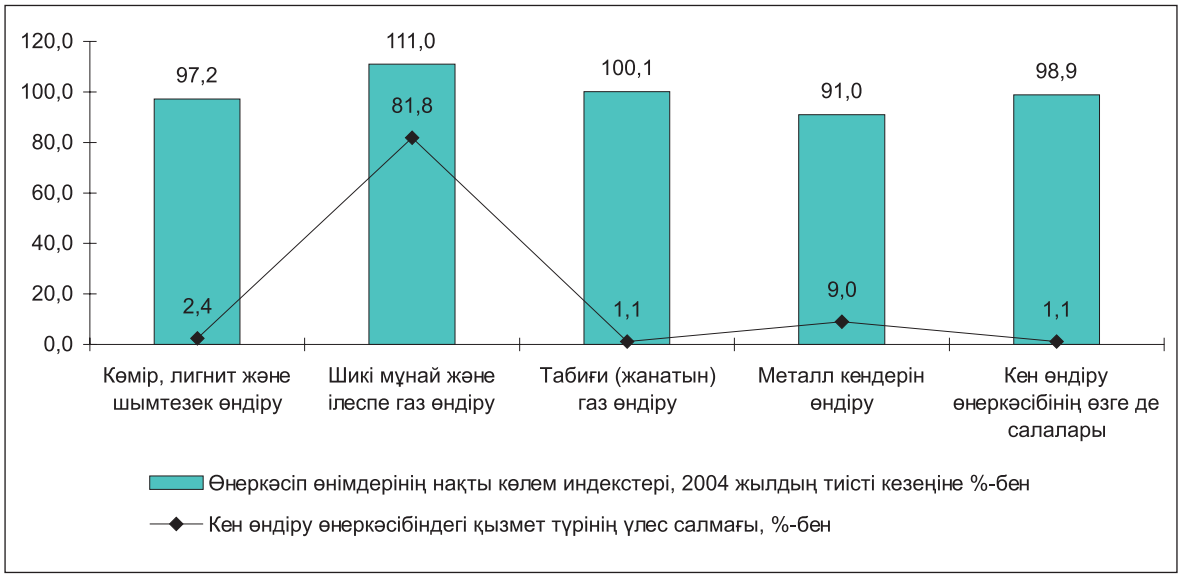

Өңдеу өнеркәсібінде 2005 жылдың қаңтар-мамырында 650,1 млрд. теңгенің өнімі өндірілген, бұл 2004 жылдың қаңтар-мамырындағы деңгейден 5,3%-ға жоғары.

2005 жылдың қаңтар-мамырындағы өңдеу өнеркәсібі қызметінің жекелеген түрлерінің нақты көлем индекстері және үлес салмағы

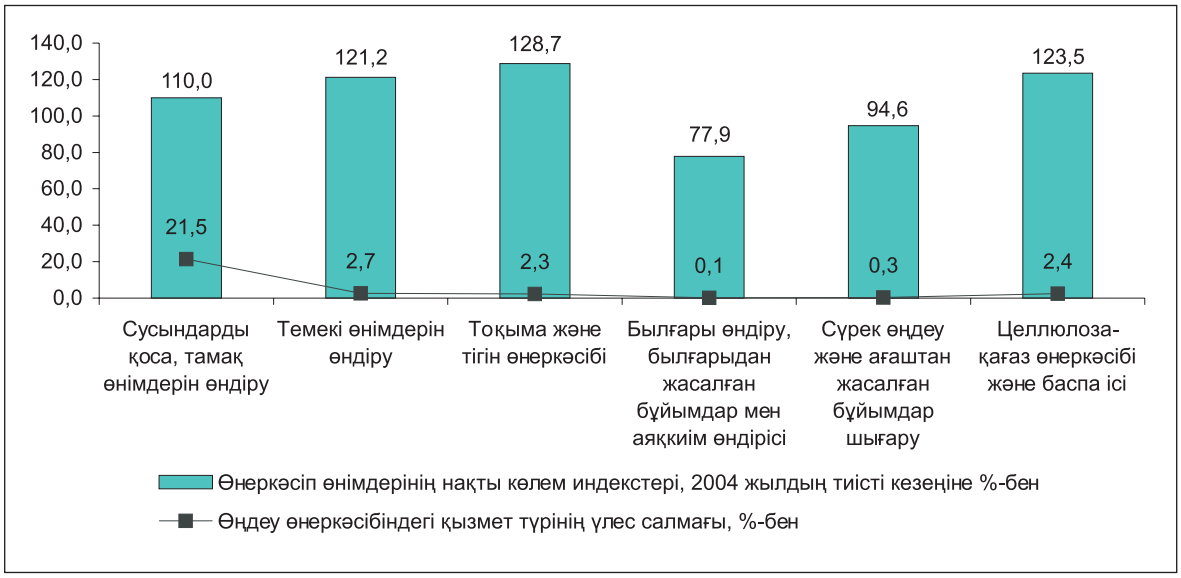

2005 жылдың қаңтар-мамырында 157,5 млрд. теңгеге ауыл шаруашылығы өнімі өңделді, соның ішінде **сусындарды қоса, тамақ өнімдерін өндіру** 140 млрд. теңгені құрады. 2004 жылғы қаңтар-мамырдағы деңгейге қарағанда еттен жасалған консервілер; дайындалған және консервіленген балық; жеміс және көкөніс шырындарын; тазартылған күнбағыс майы; сүт және кілегей; сары май; ұн; жарма; ақтаған күріш; макарон және кондитерлік өнімдер; майонез өндіру артты. Сондай-ақ, арақ (55,9%-ға); этил спиртін (51,8%-ға); ликер (25,7%-ға); жүзім шарабын (21,3%-ға); коньяк (8,9%-ға) өндіруді арттыру қамтамасыз етілді.

2005 жылдың қаңтар-мамырында **тоқыма және тігін өнеркәсібінде** 15,2 млрд. теңгенің өнімі өндірілді. 2004 жылғы қаңтар-мамырмен салыстырғанда өндірістің өсуі негізінен қызметтің осы түрі бойынша, өнеркәсіп өндірісі көлемінің 70%-дан астам үлесі келетін мақта талшығын (31,2%-ға) шығаруды арттыру есебінен болды. Сондай-ақ, мата; иірімжіптер; төсек жаймалары; кілем және кілем бұйымдары; свитерлер, жемпірлер, пуловерлер және осыған ұқсас бұйымдар; трикотаж сырт және жұмыс киімдері; қалпақтар және бас киімдер 2004 жылғы қаңтар-мамырдан артық өндірілген.

2005 жылдың қаңтар-мамырында **былғары және былғарыдан жасалған бұйымдар мен аяққиім өндірісінде** 835 млн. теңгенің өнімі өндіріліп, 2004 жылғы қаңтар-мамырдағы деңгейден 22,1%-ға төмендеді, бұл негізінен ірі қара малдың немесе жылқы тектес жануарлардың, қойдың, ешкінің және шошқаның терісінен жасалған былғары; аяққиім өндіруді азайту есебінен болды.

Сүрек өңдеу және ағаштан жасалған бұйымдар шығару көлемі 2005 жылдың қаңтар-мамырында 2004 жылдың қаңтар-мамырымен салыстырғанда теміржол және трамвай шпалдарын (44,8%-ға); ағаш ыдыстар (14,7%-ға); терезе, есік және олардың рамаларын (0,7%-ға) шығаруды азайтуға байланысты 94,6% құрады.

Целлюлоза-қағаз өнеркәсібінде және баспа ісінде 2005 жылдың қаңтар-мамырында 15,3 млрд. теңгеге өнім өндірілді. Өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда қағаз қаптар мен пакеттер (193,1%); кітаптар, кітапшалар, үндеу-хаттар және соған ұқсас жеке парақтағы баспа материалдар (157,1%); қағаздан немесе кеңірдектелмеген қатырма қағаздан жасалған қораптар, жәшіктер және сөмкелер (127,5%); аптасына төрт реттен кем шығатын газеттер, жорналдар және мерзімдік басылымдар (109,4%); пошталық және құттықтау ашық хаттарын (106,5%) шығаруды арттыру қамтамасыз етілді.

2005 жылдың қаңтар-мамырындағы өңдеу өнеркәсібі қызметінің жекелеген түрлерінің нақты көлем индекстері және үлес салмағы

2005 жылдың қаңтар-мамырында **кокс, мұнай өнімдерін және ядролық материалдарды өндіруде** 66,9 млрд. теңгеге өнім шығарылды, бұл көмірсутекті сұйытылған газ (29,4%-ға); жанатын мазут (25,7%-ға); газойль (19,4%-ға); мотор отынын (бензин) (13,9%-ға) өндіруді арттыру есебінен өткен жылғы қаңтар-мамырдағы деңгейден 17,5%-ға жоғары.

Химия өнеркәсібінде 2005 жылдың қаңтар-мамырында 21,2 млрд. теңгенің өнімі өндірілді күкірт (97,5%) және ортофосфор (фосфор) (41,4%) қышқылын; хромды ангидрид (95,3%); натрий бихроматын (87,7%) және трифосфатын (38,3%); азотты тыңайтқыштар (55,8%) шығаруды азайтуға байланысты 2004 жылғы қаңтар-мамырдағыдан 6,6%-ға төмен болды.

2005 жылдың қаңтар-мамырында **резеңке және пластмасса бұйымдарын өндіруде** 7,8 млрд. теңгенің өнімі өндірілді, бұл өткен жылдың қаңтар-мамырындағы деңгейден 4,9%-ға жоғары. Өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда резеңкеден жасалған құбырлар, түтіктер, жең және шлангілер (185,8%); резеңкеден жасалған конвейерлік (транспортерлік) таспалар (144,1%); полиэтиленнен жасалған қаптар және сөмкелер (108%) шығару артты.

Өзге де металл емес минералды өнімдер өндірісінде 2005 жылғы қаңтар-мамырда 29 млрд. теңгенің өнімі шығарылды, бұл 2004 жылғы қаңтар-мамырдағы деңгейге 119% құрады, бұл негізінен құрылыс ерітінділерін (1,8 есе); тауарлық бетон (37,9%-ға); әк (22,8%-ға); цемент (20,2%-ға); ғанышкартонын (15,7%-ға); бетоннан жасалған құрама құрылыс конструкцияларын (12,7%-ға) өндіруді арттыру есебінен болды.

2005 жылдың қаңтар-мамырында **металлургия өнеркәсібінде және металдан жасалған дайын бұйымдар өндірісінде** 269,7 млрд. теңгенің өнімі өндірілді, соның ішінде қара және түсті металлургия өнімі – тиісінше 99,9 және 149,8 млрд. теңге. Тұтастай қызмет түрі бойынша 2005 жылдың қаңтар-мамырындағы нақты көлем индексі 2004 жылғы қаңтар-мамырмен салыстырғанда 91% құрады; сала үлесіне өңдеу өнеркәсібі көлемінің 41,5%-ы келеді. **Қара металлургияда** жайма илек (37,5%-ға); шойын (24,9%-ға); болат (24,4%-ға) шығаруды қысқарту есебінен өндіріс 19,4%-ға төмендеген. Ферроқорытпалар өндірісі 8%-ға өскен. **Түсті металдар өндірісінде** нақты көлем индексі 101,9% құрады. Өңделмеген мырыш

(121,9%) және қорғасын (111,4%); аффинаждалған күміс (116%); алюминий тотығын (103,2%) шығару артты. Мұнымен қатар, мыс сым (80,4%-ға); аффинаждалған алтын (6,6%-ға); тазартылған мыс (2,1%-ға) сияқты өнім түрлері бойынша өндіріс төмендеген.

Дайын металл өнімдерін өндіру 2005 жылдың қаңтар-мамырында 2004 жылғы қаңтар-мамырдағы деңгейге 96,1% құрады, бұл сыйымдылығы 50-300 л цистерналар, кеспектер және барабандар (64,6%-ға); орталық жылу жүйесінің қазандарын (3,4%-ға); қымбат емес металдармен қапталған электродтар (25,3%-ға) шығаруды азайтуға байланысты.

2005 жылдың қаңтар-мамырындағы өңдеу өнеркәсібі қызметінің жекелеген түрлерінің нақты көлем индекстері және үлес салмағы

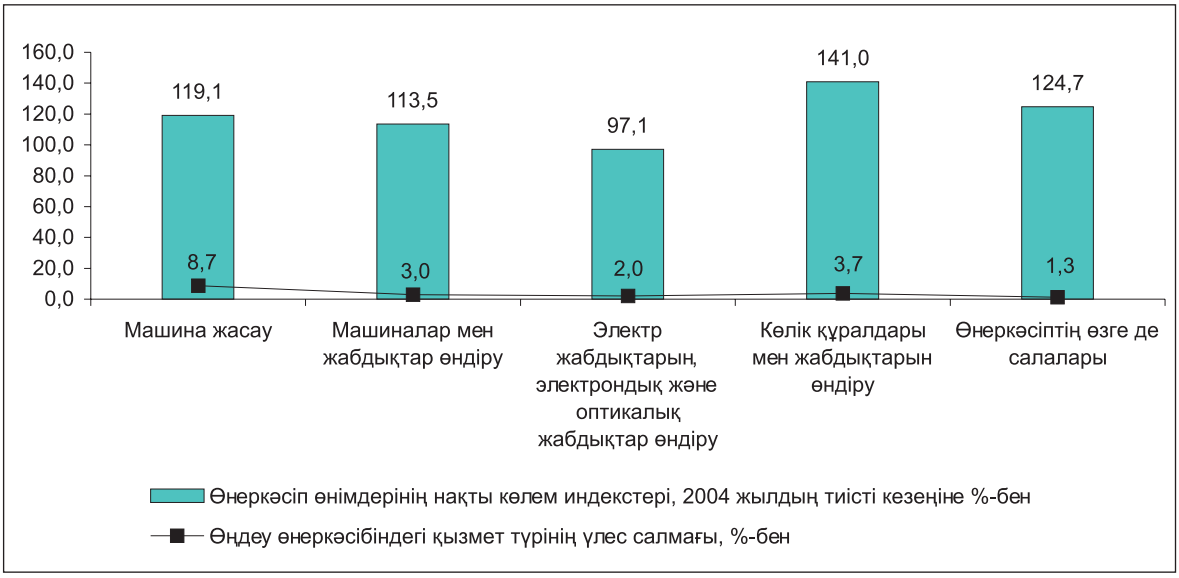

Машиналар мен жабдықтар өндіруде 2005 жылдың қаңтар-мамырында 19,4 млрд. теңгенің өнімі шығарылды. 2004 жылғы қаңтар-мамырдағы деңгейге қарағанда тұрмыстық кір жуғыш және киім құрғату машиналар (182,8%); экскаваторлар (150%); көпірлік және төрттағанды крандар (134,8%); орталықтан тебетін сорғылар (134,1%); мұнай кәсібіне арналған (130,4%) және мұнай-газ өңдеу (122,1%) жабдықтарын шығару өсті. Мұнымен қатар, қозғалтқыштар (17,2%); кен өндіру өнеркәсібіне арналған машиналар (12,2%) шығару төмендеді.

Электр жабдықтарын, электрондық және оптикалық жабдықтар 12,9 млрд. теңгеге өндірілген. 2005 жылдың қаңтар-мамырында 2004 жылғы қаңтар-мамырмен салыстырғанда магнитофондар (32,7%-ға); электр тізбектерін ажыратуға, ауыстырып қосуға немесе қорғауға арналған, кернеулілігі 1000 В-ға дейінгі аппаратураларды (34,5%-ға); теледидарлар (35,9%-ға) шығару төмендеген.

2005 жылдың қаңтар-мамырында **көлік құралдары мен жабдықтарын өндіру** 24,3 млрд. теңгені құрады. 2004 жылдың қаңтар-мамырындағы деңгейге қарағанда қозғалтқыш бөлшектерін (7,3 есе); автомобиль тіркемелерін және жартылай тіркемелерді (4,5 есе); арнайы және мамандандырылған автомобильдер (1,6%) шығару артқан. Теміржол локомотивтерін, трамвайға арналған моторлы вагондарды жөндеу және техникалық қызмет көрсету қызметтерінің (145,4%) көлемі артқан. Автомобиль (53,9%) және теміржол локомотивтерінің, трамвайға арналған моторлы вагондар (70,3%) бөлшектерінің; жолаушыларға арналған жеңіл автомобильдер (42,9%) өндірісі 2004 жылғы қаңтар-мамырға қарағанда төмендеген.

Өнеркәсіптің өзге де салаларында 2005 жылдың қаңтар-мамырында 8,3 млрд. теңгенің өнімі өндірілген. Жиһаз шығару 2004 жылғы қаңтар-мамырдағы деңгейге қарағанда: асүйге арналған жиһаз – 60%-ға; қаңқасы негізінен металдан жасалған, отыруға арналған жиһаз – 32,1%-ға; сауда кәсіпорындарына арналған және кеңсе жиһазы – 18,2%-ға; ағаш төсектер – 6%-ға артқан. Сонымен қатар, спорт тауарлары (465,2%) мен зергерлік бұйымдар (115,5%) өндірісі де өскен.

Электр энергиясын, газ бен су өндіру және бөлуде нақты көлем индексі 2005 жылдың қаңтар-мамырында 2004 жылғы қаңтар-мамырмен салыстырғанда 104% құрады.

Электр энергиясын өндіру 29,9 млрд. кВт. сағ. құрады немесе 2004 жылдың қаңтар-мамырындағы деңгейден 2,3% жоғары, мұны Ақмола, Шығыс Қазақстан, Қарағанды, Павлодар, Оңтүстік Қазақстан облыстары және Астана қаласынан басқа барлық өңірлердің кәсіпорындары қамтамасыз етті.

Жылу энергиясын өндіру 44,4 млн. Гкал құрады немесе өткен жылғы қаңтар-мамырмен салыстырғанда 2,2% артық. Өндірістің өсуін Атырау, Қарағанды, Маңғыстау, Оңтүстік Қазақстан облыстары және Астана, Алматы қалаларынан басқа барлық өңірлердің кәсіпорындары қамтамасыз етті.

2005 жылдың қаңтар-мамырындағы электр энергиясын, газ бен су өндіру және бөлудің нақты көлем индекстері және үлес салмағы

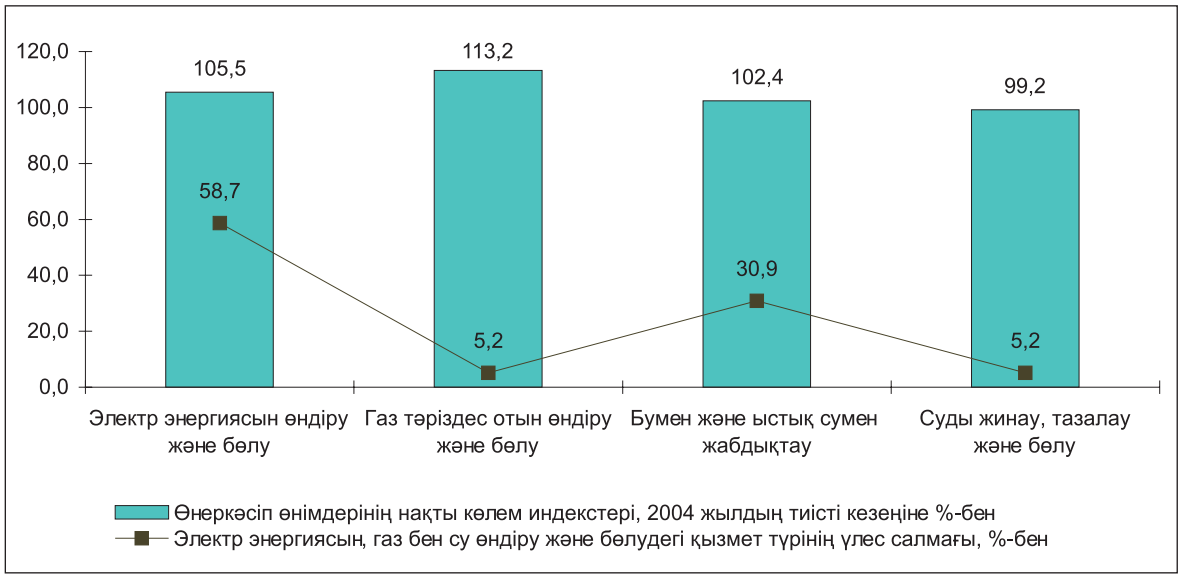

2.2 АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ

Ауыл шаруашылығы өнімдерін өндіру

Ағымдағы жылғы қаңтар-мамырында тұтастай республика бойынша ауыл шаруашылығы өнімдерінің жалпы көлемі, бағалау бойынша, қолданыстағы бағамен 125,1 млрд. теңгені құрады, бұл 2004 жылғы тиісті кезеңдегіден 4%-ға артық.

Өсімдік шаруашылығы

Ауыл шаруашылық министрлігінің ақпараты бойынша, ағымдағы жылдың 6 маусымында жаздық дақылдарды себу аяқталу сатысына енді. Жаздық дақылдар 13736,3 мың гектар көлемге себілді, бұл осы мерзімге белгіленген егістен 0,4%-ға аз және былтырғы жылдың деңгейінен 3,7%-ға жоғары. Жаздық бидайдың егісі 11561,2 мың гектар көлемге орналасты (2004 жылдың деңгейіне106,2%), күріштің егістері, сәйкес, 83,9 мың гектар (106,3%). Арпаның егістіктері 1649,0 мың гектарға орналасты, бұл былтырғы жылдың деңгейінен 10,2%-ға кем, дәндік жүгері, сәйкес, – 97,2 мың гектар (5,4%- ға).

Көрсетілген мерзімге жаздық дәнді дақылдар себуді сегіз облыстың ауыл шаруашылық тауар өндірушілері аяқтады, соның ішінде Ақмола, Қостанай және Солтүстік Қазақстан облыстарында олармен, сәйкесінше – 3577,8 мың гектар, 3226 мың гектар және 3053 мың гектар (белгіленгенге 100%), Қарағандыда – 860,2 мың гектар (103,6%), Ақтөбеде – 708,2 мың гектар (100,1%), Батыс Қазақстанда – 629,2 мың гектар (100%), Жамбылда – 129 мың гектар (105,8%) Қызылордада – 76,4 мың гектар (100,4%) себілді. Сонымен қатар, дәндік дақылдар себудің белгіленген жоспарынан Шығыс Қазақстан, Оңтүстік Қазақстан, Алматы және Павлодар облыстарында, сәйкесінше 14,1%-ға, 5,4%-ға, 1%-ға және 0,5%-ға кем орындалды.

Айтылған мерзімге күнбағыс (4,8%-ға), қант қызылшасы (фабрикалық) (22%-ға) былтырғыдан кем себілді. Республикада 194,3 мың гектар мақта егілді, бұл былтырғы жылдың деңгейінен 4%-ға аз, одан Оңтүстік Қазақстан облысында 194,2 мың гектар ауданға мақта егілді.

Мал шаруашылығы

Ағымдағы жылғы 1 маусымдағы жағдай бойынша өткен жылғы тиісті күнмен салыстырғанда шаруашылықтардың барлық санаттарында ірі қара мал 6,6%-ға (6426,2 мың бас), қой мен ешкі 8,2%-ға (18344,2 мың бас), шошқа 1,8%-ға (1827,8 мың бас), жылқы 5,1%-ға (1345,8 мың бас), түйе 9,6%-ға (139,5 мың бас) және құс 6,9%-ға (28107,7 мың бас) санының өсуіне қол жеткізілген.

2004 жылғы 1 маусымнан бергі кезең ішінде барлық облыстардың ауыл шаруашылығы тауарларын өндірушілері ірі қара мал, қой мен ешкі және түйе санын ұлғайтқан болса, ал жылқы саны – 13 облыста, құс саны – 12 облыста, шошқа саны – тек қана Қостанай (128,6%), Атырау (117,6%), Қарағанды (115,4%), Ақтөбе (105%), Қызылорда (102,9%) және Солтүстік Қазақстан (102,4%) облыстарында өсті.

Мал шаруашылығының негізгі өнімдерін өндіру көлемін өзгерту өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда төмендегідей кестемен сипатталады:

Мал шаруашылығы өнімдерінің негізгі түрлерін өндіру

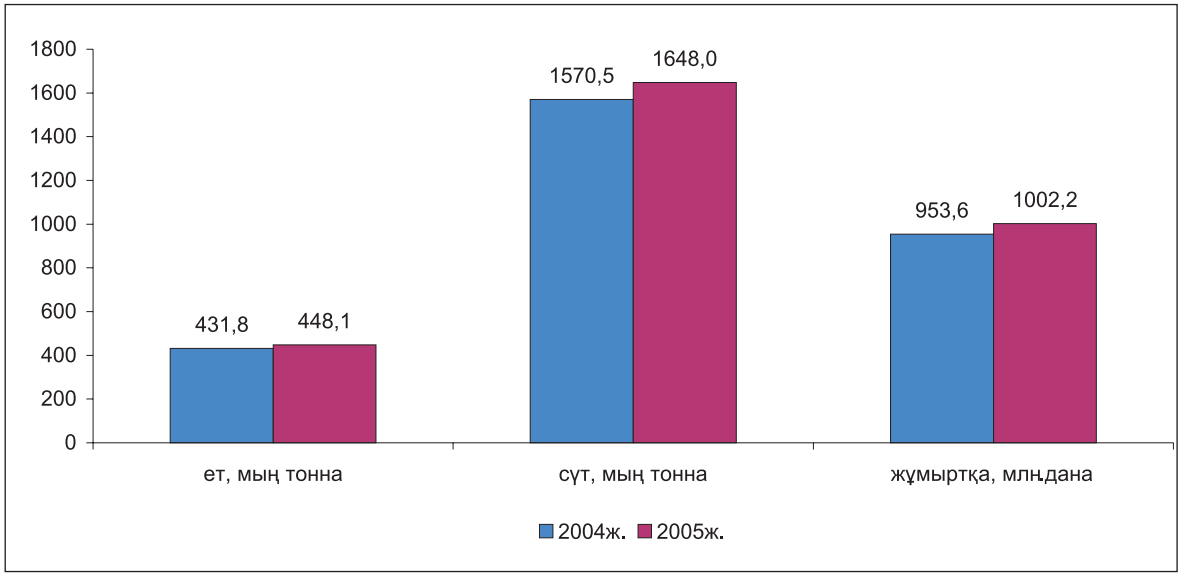

2005 жылғы қаңтар-маусымда 2004 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда ет және сүт өндірісінің өсуі барлық облыстарда, жұмыртқа – Павлодар (90,2%) және Алматы (94,3%) облыстарынан басқа барлық облыстарда тіркелді.

Ағымдағы жылғы қаңтар-маусымда мал шаруашылығы өнімдерінің негізгі түрлерін өндірудің жалпы көлеміндегі санаттар үлесі кестеде көрсетілген:

Шаруашылықтардың жекелеген санаттарының мал шаруашылығы өнімдерінің негізгі түрлерін өндірудегі үлес салмағы

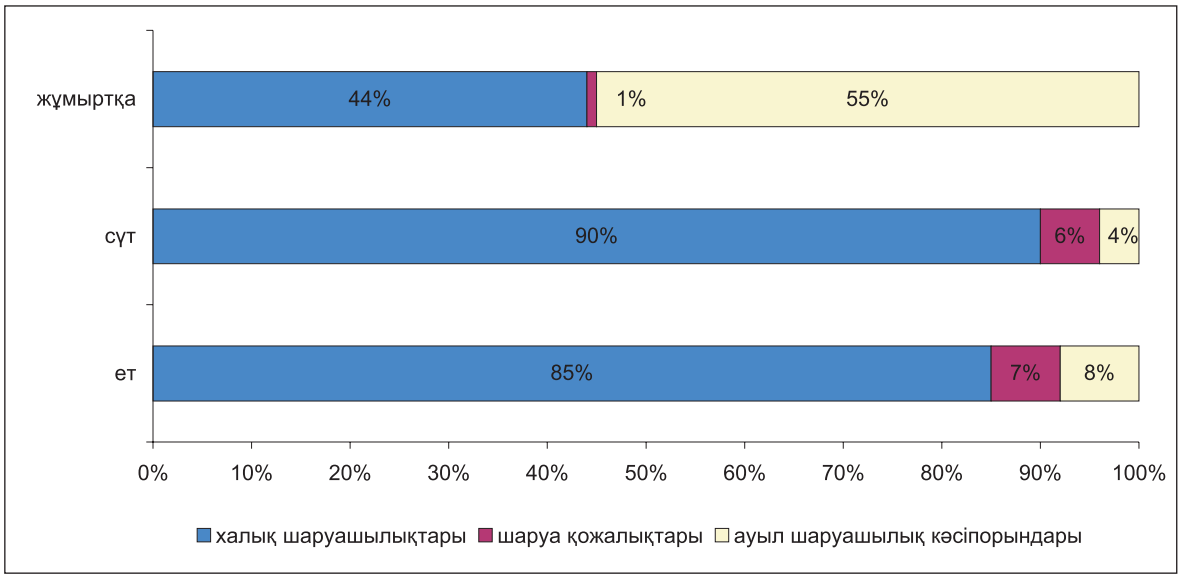

2.3 ҚҰРЫЛЫС

Құрылыс қызметі

2005 жылғы қаңтар-мамырда құрылыс жұмыстарының (қызметтерінің) көлемі, жете бағалауды ескере отырып, 171,7 млрд. теңгені құрады, бұл 2004 жылғы қаңтар-мамырдағы деңгейден 1,3 есе артық.

Республика көлемінде жеке құрылыс ұйымдары атқарған құрылыс жұмыстарының үлес салмағы қомақты – 81,1%. Мердігерлік жұмыстардың жалпы көлемінің 18,1%-ын шетелдік мердігерлер, 0,8%-ын мемлекеттік ұйымдар орындады.

Республиканың 15 өңірінде құрылыс жұмыстарының көлемі 2004 жылғы қаңтар- мамырдағы деңгейден асып түсті. Мұның өзінде көлемнің едәуір өсуі Солтүстік Қазақстан (2,1 есе), Ақтөбе (1,8 есе), Павлодар (1,6 есе), Қарағанды (1,5 есе) облыстарында және Астана (1,6 есе) мен Алматы (1,4 есе) қалаларында байқалды.

Құрылыс көлемінің төмендеуі 2004 жылғы қаңтар-мамырмен салыстырғанда Батыс Қазақстан (1,7 есе) облысында байқалды.

2005 жылғы қаңтар-мамырда жалпы ауданы 1951,4 мың шаршы метр болатын 8794 үй салынды, соның ішінде тұрғын үйге арналғаны – 1609,5 мың шаршы метр болатын 7167 үй.

Тұрғын үй құрылысы

2005 жылғы қаңтар-мамырда тұрғын үй құрылысына 63,5 млрд. теңге инвестиция жұмсалды, бұл 2004 жылғы қаңтар-мамырдағыдан 1,7 есе артық. Меншіктің барлық нысандарындағы кәсіпорындар мен ұйымдар және тұрғындар жалпы ауданы 1480,8 мың шаршы метр болатын 13,4 мың жаңа пәтер салды, бұл 2004 жылғы қаңтар-мамырдағы деңгейден 1,6 есе жоғары.

Тұрғын үйдің жалпы ауданын пайдалануға беру

өткен жылғы тиісті кезеңге %-бен

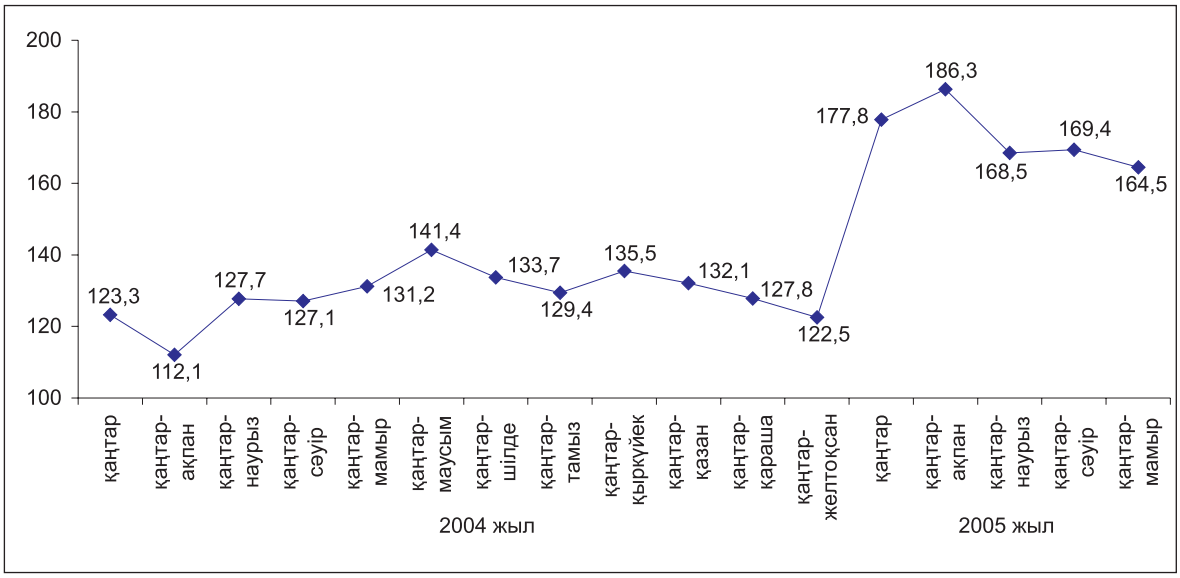

2005 жылғы қаңтар-мамырда республиканың барлық өңірлерінде салынған тұрғын үйлер көлемі өткен жылғы қаңтар-мамырдағы деңгейден асып түсті. Соның ішінде, көлемнің едәуір өсуі Алматы, Маңғыстау (2,7 есе), Қарағанды (2,1 есе), Солтүстік Қазақстан (1,9 есе), Қостанай, Жамбыл, Павлодар (1,7 есе), Оңтүстік Қазақстан (1,6 есе) облыстарында және Астана (2,4 есе) қаласында байқалды.

Республикада іске қосылған тұрғын үй көлемінде Астана (17,2%) мен Алматы (15%) қалалары, Оңтүстік Қазақстан (14,3%), Алматы (10,8%) және Атырау (10,1%) облыстары ең жоғары үлес салмағына ие.

Республикада тұрғын үй құрылысын негізінен мемлекеттік емес сектор субъектілері жүзеге асыруда, оның едәуір үлесін халық алып отыр, олар тиісінше іске қосылған тұрғын үйдің жалпы көлемінің 87,3% және 64,9% салған.

Тұрғын үй құрылысының құны. 2005 жылғы қаңтар-мамырда тұрғын үйлердің жалпы ауданының 1 шаршы метр құрылысының орташа құны 36,5 мың теңгені (2004 жылғы қаңтар-мамырда – 25,3 мың теңге), соның ішінде халықтың салғаны – тиісінше, 22,4 мың теңгені және 14,2 мың теңгені құрады.

2.4 КӨЛІК

2005 жылдың қаңтар-мамырында республикадағы **жүк тасымалдау** көлемі (коммерциялық тасымалдаумен айналысатын көліктік емес ұйымдар мен кәсіпкерлер тасыған жүк көлемін бағалауды есепке алғанда) 683,8 млн. тонна жүкті құрады, бұл өткен жылдың тиісті кезеңіндегі жүк тасымалдаудан 2,7% артық.

Республиканың темір жол көлігі ағымдағы жылдың қаңтар-мамыры ішінде 88,9 млн. тонна жүк тасымалдады, бұл өткен жылдың тиісті кезеңіндегіден 2,9% жоғары.

Ағымдағы жылдың қаңтар-мамырында **автотасымал** (коммерциялық тасымалдаумен айналысатын көліктік емес ұйымдар мен кәсіпкерлер тасыған жүк көлемін бағалауды есепке алғанда) – 513,3 млн. тоннаны құрады, бұл өткен жылдың тиісті кезеңіндегіден 2,5% артық.

Магистралдық құбырмен ағымдағы жылғы қаңтар-мамырда 81,4 млн. тонна жүк тасу жүзеге асырылды, бұл 2004 жылғы қаңтар-мамырмен салыстырғанда 3,8% артық. Айдалған жүктің жалпы көлемінен мұнай және мұнай өнімдері 26,5 млн. тоннаны (өткен жылдың тиісті кезеңіне 109,4%), газ – 54,8 млн. тоннаны (101,2%) құрады.

Республикадағы **әуе жүк** тасымалы 2005 жылдың қаңтар-мамырында 7144 тоннаны құрады немесе өткен жылдың тиісті кезеңіне 95,0%.

2005 жылдың қаңтар-мамырында **өзен** көлігімен 161,0 мың тонна жүк тасылды, бұл өткен жылдың тиісті кезеңіндегіден 2,1 есе артық.

2005 жылдың қаңтар-мамырында республика көлігімен 3677,7 млн. жолаушы тасылды. Өткен жылдың осы кезеңімен салыстырғанда темір жол көлігімен жолаушы тасымалдау – 2,7%-ға, троллейбуспен – 10,8%-ға, автобуспен – 2,0%-ға, таксимен – 3,0%-ға төмендесе, трамвайда – 1,3%-ға, әуе көлігінде – 26,8%-ға өскені байқалды.

Көлік түрлерінің үлес салмағы

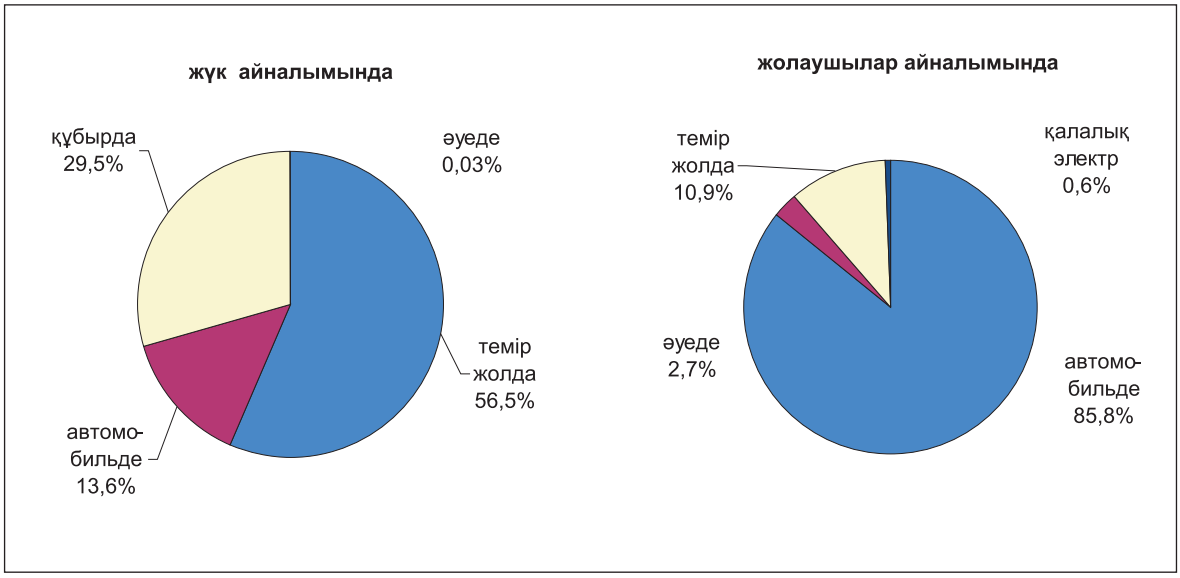

2.5 БАЙЛАНЫС

2005 жылғы қаңтар-мамырда жедел деректер бойынша республиканың байланыс кәсіпорындары 77,0 млрд. теңге сомада қызмет көрсетсе, одан халыққа көрсетілгені – 27,1 млрд. теңге, бұл 2004 жылдың қаңтар-мамырындағыға қарағанда салыстырмалы бағада тиісінше 25,5% және 27,7% артық.

2005 жылғы қаңтар-мамырда байланыс қызметтерінен түскен табыстар құрылымында қалааралық байланыс 22,8%, сымсыз байланыс – 37,1%, жергілікті телефон байланысы – 9,0%, деректерді табыстау қызметтері мен телематикалық қызметтер – 6,3% (одан – Интернет – 4,7%), радиобайланыс, радиохабар тарату, телевизия – 4,0%, пошта – 2,6% алады. Табыстардың жалпы көлемінен 35,2% халыққа байланыс қызметтерін өткізуден алынған.

Ұялы байланыс аса серпінділікпен дамыды (2004 жылғы қаңтар-мамырмен салыстырғанда 2005 жылғы қаңтар-мамырда қызмет көлемі 48,6%-ға өсті), Интернеттен түскен табыс 2 есе, курьерлік байланыстан түскен табыс – 26,0%-ға өсті.

2005 жылдың қаңтар-мамырында байланыс қызметтерінен түскен табыстардың құрылымы

млн.теңге

2005 жылғы қаңтар-мамырда халыққа байланыс қызметтерін көрсетуден түскен табыстардың жалпы көлемінен 40,2%-ды сымсыз байланыс қызметтерінен түскен табыс, 29,6%-ды қалааралық, халықаралық байланыс қызметтерінен түскен табыс, 15,6%-ды жергілікті телефон байланысы қызметтерінен түскен табыс, 4,4%-ды пошта және курьерлік байланыс қызметтерінен түскен табыс, 10,2%-ды байланыстың өзге де түрлері қызметтерінен түскен табыс құрады.

2005 жылдың қаңтар-мамырында халыққа көрсетілген байланыс қызметтерінен түскен табыстардың құрылымы

млн.теңге

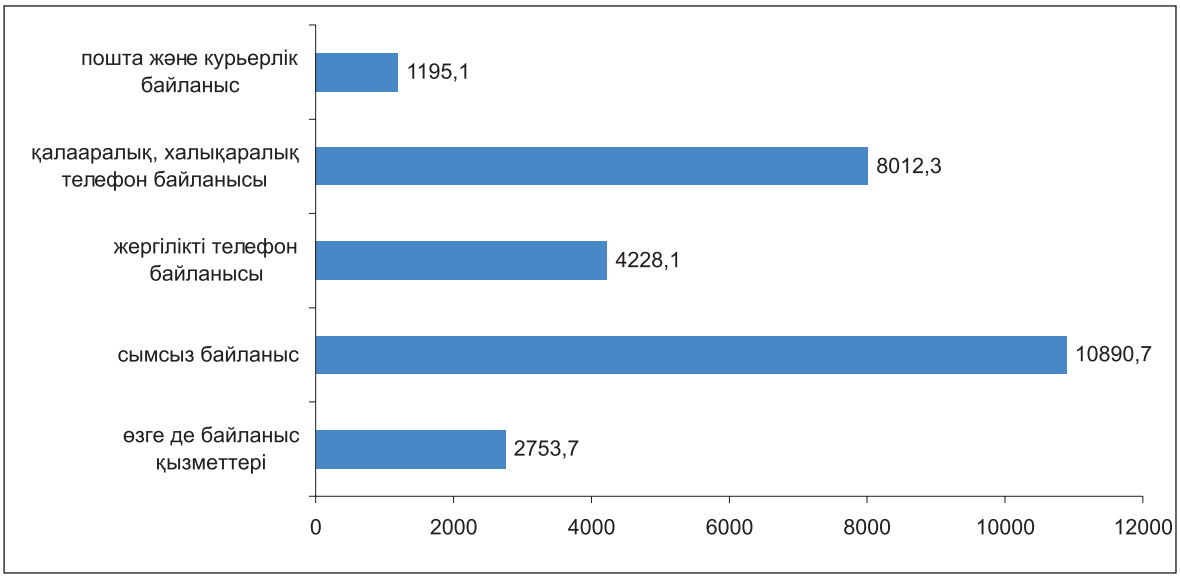

2.6 САУДА ЖӘНЕ ӨЗГЕ ДЕ ҚЫЗМЕТТЕР

2005 жылдың қаңтар-мамырында бөлшек сауда тауар айналымының көлемі 484,9 млрд. теңгені құрап, өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда (тұрақты бағаларда) 10,8% өсті. 2005 жылдың мамырында тауар өткізу 104,6 млрд. теңгені құрады, бұл тұрақты бағалармен есептегенде 2004 жылғы мамырдағы деңгейден 11,4%, ал 2005 жылғы сәуірмен салыстырғанда 5,9% жоғары.

2005 жылғы қаңтар-мамырдағы бөлшек сауда тауар айналымының көлемі бойынша өңірлерді топтастыру

2005 ж. қаңтар-мамырының көлемі, млрд. теңге	Облыстар, қалалар	Бөлшек сауда тауар айналымының жалпы көлеміндегі үлес салмағы (в %)
5,4-8,2	Маңғыстау, Жамбыл, Қызылорда, Ақмола, Атырау	7,3
8,9-13,8	Солтүстік Қазақстан, Алматы, Оңтүстік Қазақстан, Қостанай	9,6
18,6-27,1	Батыс Қазақстан, Павлодар, Астана қаласы	13,4
29,4-57,9	Ақтөбе, Шығыс Қазақстан, Қарағанды	28,2
201,3	Алматы қаласы	41,5

Жыл басынан бері жеке меншік нысанындағы кәсіпорындардың тауарлар өткізуінен және жеке кәсіпкерлер саудасынан алынған айналым 480,3 млрд. теңгені (99%), басқа мемлекеттерден, олардың заңды тұлғалары мен азаматтарынан - 4,6 млрд. теңгені (1%) құрады. Республикадағы мемлекеттік сауданың үлесі өте аз.

Өткізу арналары бойынша бөлшек сауда тауар айналымының құрылымы

(жалпы көлемге %-бен)

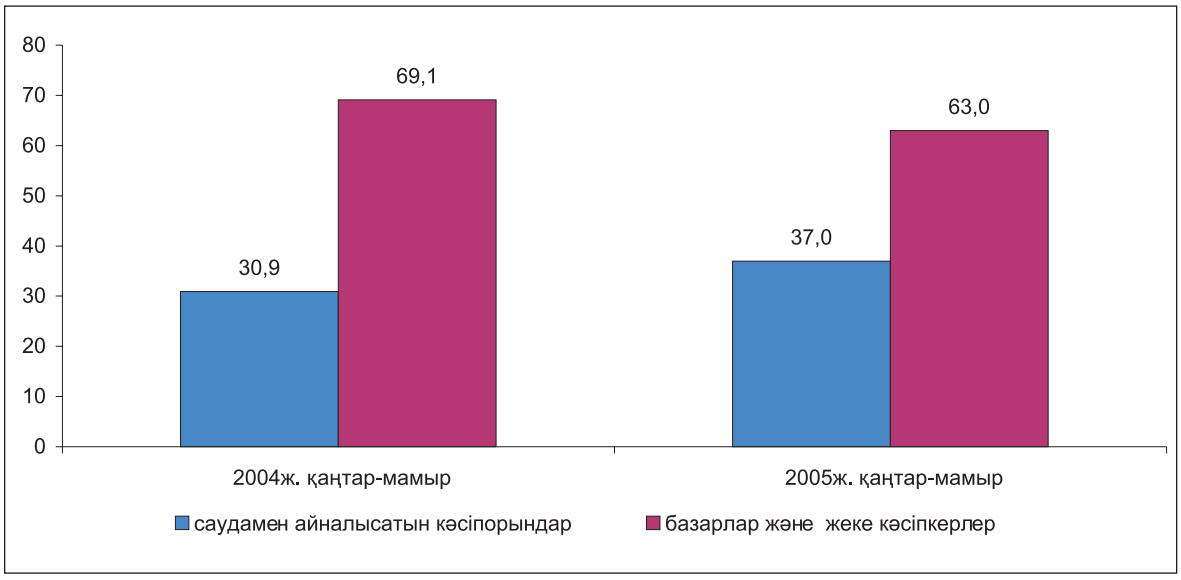

Сонымен, жеке кәсіпкерлердің бөлшек сауда өткізу көлемін бағалау бөлшек сауда тауар айналымының жалпы көлемінің 20,6% құрады.

Ағымдағы жылдың басынан бері республиканың көтерме сауда тауар айналымы 771,8 млрд. теңгені құрады немесе 2004 жылдың тиісті кезеңіндегіден 5,7% көп болды. Мұның өзінде алынған тауар айналымының негізгі көлемі (көтерме сауданың жалпы көлемінің 99,9%) мемлекеттік емес сектордың үлесінде. Көтерме сауданың мемлекеттік секторының кәсіпорындары 0,4 млрд. теңгеге (0,1%) тұтыну тауарлары мен өндірістік-техникалық мақсаттағы өнімдерді сатты.

2005 жылдың қаңтар-мамырында қоғамдық тамақтандырудың қызмет көрсету көлемі 12,8 млрд. теңгені құрады. Мамырда бұл көрсеткіш 3 млрд. теңге көлемінде алынды және 2004 жылдың тиісті айымен салыстырғанда 39,2%-ға өсті.

Ағымдағы жылдың қаңтар-мамырында мемлекеттік емес сектордың қоғамдық тамақтандыру кәсіпорындарының айналымы 12,7 млрд. теңге сомасында болды, бұл кәсіпорындардың көлемі қоғамдық тамақтандыру қызметтерін көрсетудің жалпы айналымының 98,8% құрады. Қоғамдық тамақтандыру қызметтерін көрсету саласында мемлекеттік меншік нысанындағы кәсіпорындардың үлесі мардымсыз – 1,2%.

Талдау жасалған кезең ішінде техникалық қызмет көрсету және автомобильдерді, мотоциклдерді, тұрмыстық бұйымдар мен жеке пайдаланатын заттарды жөндеу бойынша қызмет көрсету көлемі 3 млрд. теңгені құрады, олардың басым бөлігін жеке меншік нысанындағы кәсіпорындар ұсынады.

3. ШАҒЫН БИЗНЕС МОНИТОРИНГІ

Бұл бөлімде республикадағы шағын кәсіпкерліктің дамуының маңызды аспектілерін сипаттайтын шағын бизнес кәсіпорындарының (заңды тұлғалар), шаруа (фермер) қожалықтарының және жеке кәсіпкерлердің жедел есепті деректері берілген.

2004 жылдан бергі динамикалық қатарлар нақтыланған есептеу әдісімен қарастырылды. Тауарлар, жұмыстар, қызметтер саны мен шығарымын есептеу үшін қолданылатын нормативтер қайта қарастырылды. Нормативтерді есептеу үшін заңға сәйкес шағын бизнеске жататын кәсіпорындардың есепті деректері қолданылды. Нормативтер маусымдық коэффициентті есепке алып анықталған. 2005 жылдың 1 маусымына Статистикалық тіркелім деректері бойынша республикада 152 мыңға жуық шағын бизнес кәсіпорындары тіркелді, бұл көрсеткіш 2005 жылдың 1 мамырымен салыстырғанда 0,9%-ға жоғары. Тіркелген кәсіпорындардың 72,4% жұмыс істеп тұрған болып табылды, яғни экономикалық қызметті жүзеге асырған немесе жүзеге асыруға мүмкіндігі барлар. 2005 жылдың мамырында 49,7 мың кәсіпорын белсенді жұмыс істеді (жұмыс істеп тұрғандар санының 45,1%).

Белсенді кәсіпорындардың көпшілігі (36,7%) саудаға; автомобильдерді, тұрмыстық бұйымдарды және жеке пайдаланатын заттарды жөндеуге маманданады, өйткені қызметтің бұл түрі шағын бизнес кәсіпорындарында кеңінен таралған. Өнеркәсіптік қызметпен 13,3% белсенді кәсіпорындар қамтылды, оның көпшілігі өңдеу өнеркәсібіне келеді (жалпы өнеркәсіп кәсіпорындары санының 89%).

Өңірлер бөлінісінде белсенді кәсіпорындардың басым көпшілігі Алматы қаласына (25,5%) және Астана қаласына (10,8%), сондай-ақ Оңтүстік Қазақстан (9,7%) және Шығыс Қазақстан (7,5%) облыстарына келеді.

2005 жылдың 1 маусымына республиканың шағын бизнес кәсіпорындарында жұмыспен қамтылғандар саны есепті деректер бойынша 611,8 мың адам. Шағын бизнес кәсіпорындарында барлық жұмыспен қамтылғандардың 27,6% астамы саудаға; автомобильдерді, тұрмыстық бұйымдарды және жеке пайдаланатын заттарды жөндеуге, құрылысқа –18,7% және өнеркәсіпке – 15,3% келеді.

Өңірлер бөлінісінде жұмыспен қамтылғандардың көпшілігі Алматы қаласындағы (жалпы жұмыспен қамтылғандардың 22,3%) және Астана қаласындағы (8,7%), сондай-ақ Оңтүстік Қазақстан (8,6%), және Шығыс Қазақстан (8,1%) және Қарағанды (6,8%) облыстарындағы шағын бизнес кәсіпорындарына келеді.

2005 жылғы мамырдағы тауарлар шығару 88323 млн. теңгені құрады Есептеу деректері бойынша жалпы өнімнің 44% жуығын құрылыс саласындағы, сауда; автомобильдерді, тұрмыстық бұйымдарды және жеке пайдаланатын заттарды жөндеу (18,6%) және жылжымайтын мүлікпен операциялар, кәсіпорындардың жалға беруі және қызмет көрсетуі – (12,3%) шағын бизнес кәсіпорындары алды.

Ауыл шаруашылығы саласында шағын бизнес шаруа (фермер) қожалықтарының дамуымен сипатталады. 2005 жылдың 1 маусымындағы жағдай бойынша республикада тіркелген 183,6 мыңнан астам шаруашылықтардың 82,2% жұмыс істеп тұр.

Шағын бизнес, сондай-ақ республикадағы жеке кәсіпкерліктің дамуымен де сипатталады. Жеке кәсіпкерлерге заңды тұлға құрмай-ақ кәсіпкерлік қызметпен айналысатын жеке тұлғалар жатады. Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің деректері бойынша 2005 жылдың 1 сәуіріне республикада 322,8 мыңнан астам жеке кәсіпкер (фермер қожалықтарынсыз) тіркелген, оның 77% жұмыс істеп тұрғандар болды. Жұмыс істеп тұрған жеке кәсіпкерлердің ең көп саны Шығыс Қазақстан – 28,3 мың адам (11,4%) және Қостанай – 20,9 мың адам (8,4%) облыстарына келеді.

4. СЫРТҚЫ САУДА

(Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Кедендік бақылау комитетінің деректері бойынша)

4.1 СЫРТҚЫ САУДА АЙНАЛЫМЫ

Қазақстан Республикасының сыртқы сауда айналымы кеден статистикасының деректері бойынша, ұйымдаспаған сауда есебінсіз, 2005 жылдың қаңтар-сәуірінде 13390,5 млн. АҚШ долларын құрады және өткен жылмен салыстырғанда 46,5%-ға өсті, соның ішінде экспорт - 8325,2 млн. АҚШ доллары болып, 47,8%-ға өсті, импорт (тасымалдауға және сақтандыруға байланысты шығыстарды есепке алғанда) - 5065,3 млн. АҚШ доллары болып, 44,5%-ға өсті.

Экспорттың тауарлық құрылымы

қорытындысына %-бен

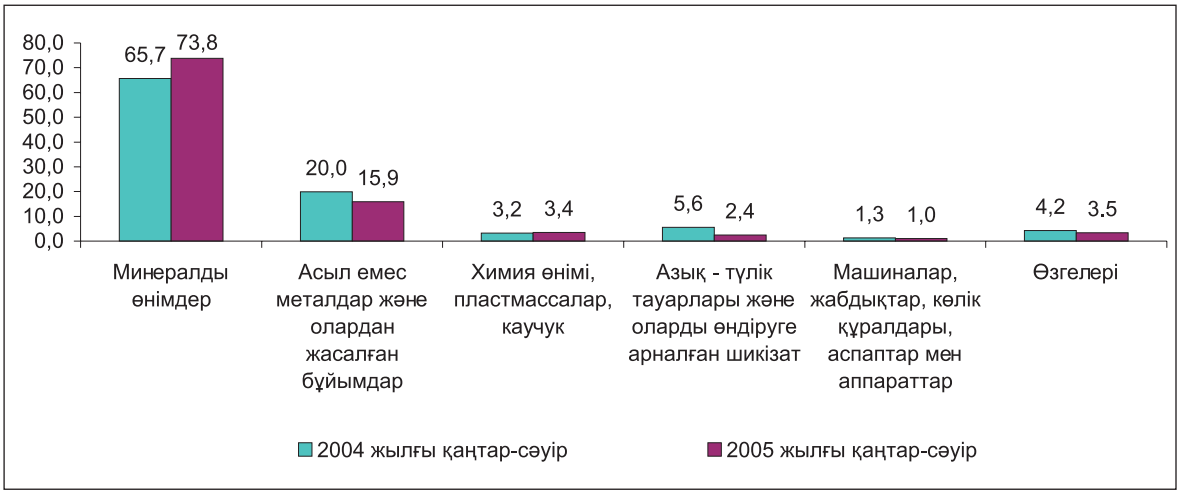

Қазақстан өнімдерінің негізгі сатып алушылары Швейцария (16,2%), Италия (14,5%), Ресей Федерациясы (12,7%), Франция (10%), Қытай (9,9%), Нидерланды (3%), Иран мен Польша (2,7%-дан), АҚШ (2,4%), Виргин аралдары (2,3%), Израиль (1,8%), Кипр мен Ирландия (1,6%-дан), Испания (1,5%) болып табылады.

Талдау кезеңі ішінде экспорттың жалпы көлеміндегі ТМД елдерінің үлесі 17,2% құрады (2004 жылдың қаңтар-сәуірінде - 22,6%).

Импорттың тауарлық құрылымы

қорытындысына %-бен

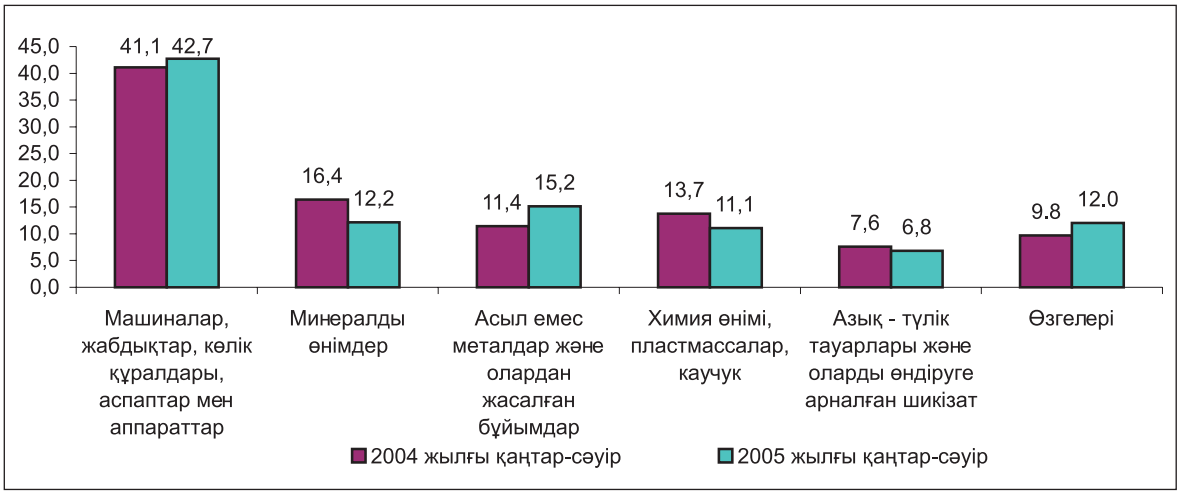

Инвестициялық тауарлар 2005 жылдың қаңтар-сәуірінде импорттың жалпы көлемінде 2418,5 млн. долларды немесе 47,7 % құрады (2004 жылдың қаңтар-сәуірінде - 1530,0 млн. доллар немесе 43,7%).

2005 жылдың қаңтар-сәуірінде барлық импорттық жеткізілімдердің 42,1%-ы ТМД елдерінің еншісінде болды (2004 жылдың қаңтар-сәуірінде - 50%). Импорт өнімдерінің негізгі жеткізушілері Ресей Федерациясы (импорттың жалпы көлемінің - 33,1%), Германия (11,4%), АҚШ (8,4%), Қытай (6,6%), Украина (5%), Италия (3,8%), Жапония (3,2%), Ұлыбритания (2,9%), Корей Республикасы мен Түркия (2%-дан), Швеция мен Франция (1,7%-дан), Өзбекстан (1,6%) болып табылады.

4.2 ТМД МЕМЛЕКЕТТЕРІМЕН СЫРТҚЫ САУДА

2005 жылдың қаңтар-сәуірінде ТМД елдерімен сыртқы сауда айналымы 3561,4 млн. АҚШ долларын құрады және 2004 жылдың қаңтар-сәуірімен салыстырғанда 17,7%-ға өсті, соның ішінде экспорт - 1428,1 млн. доллар болып, 12,3%-ға өсті, импорт - 2133,3 млн. долларды құрап, 21,6%-ға өсті.

Жалпы тауар айналымындағы ТМД мемлекеттерінің үлесі 26,6% (2004 жылдың қаңтар-сәуірінде - 33,1%) құрады.

2005 жылдың қаңтар-сәуірінде ТМД мемлекеттеріне шығарылған экспорттың жалпы көлеміндегі минералдық өнімдердің үлес салмағы 64%-ды (2004 жылдың қаңтар-сәуірінде - 52%), азық-түлік тауарлары - 10% (22%), химиялық өнімдер - 13% (9%) құрады.

2005 жылдың қаңтар-сәуірінде ТМД елдерінен әкелінетін импорт көлеміндегі машиналардың, жабдықтардың, көлік құралдарының, аспаптар мен аппараттардың үлесі 27% (2004 жылдың қаңтар-сәуірінде - 28%), минералды өнімдер - 27% (31%), металлургиялық өнімдер - 19% (13%), химиялық тауарлар - 11% (13%) құрады.

ТМД елдері минералды, химиялық және металлургиялық өнімдердің негізгі жеткізушілері болып табылады: 2005 жылдың қаңтар-сәуірінде осы елдерден әкелінетін минералдық ресурстардың көрсетілген тауарлардың жалпы импортындағы үлесі 93% (2004 жылдың қаңтар-сәуірінде - 93%), металлургиялық өнімдер - 53% (56%), азық-түлік тауарлары - 47% (47%), химиялық тауарлар - 41% (46%) құрады.

4.3 ӘЛЕМНІҢ БАСҚА ЕЛДЕРІМЕН СЫРТҚЫ САУДА

2005 жылдың қаңтар-сәуірінде әлемнің басқа елдерімен сыртқы сауда айналымы 9829,1 млн. АҚШ долларын құрап, өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда 60,8%-ға өсті, соның ішінде экспорт - 6897,1 млн. АҚШ доллары болып, 58,1%-ға өсті, импорт - 2932,0 млн. АҚШ долларын құрап, 67,5%-ға өсті.

Әлемнің басқа елдеріне шығарылған экспорттың жалпы көлеміндегі минералды шикізаттың үлес салмағы 2005 жылдың қаңтар-сәуірінде 76% (2004 жылдың қаңтар-сәуірінде - 70%), металлургия өнеркәсібінің өнімдері - 18% (23%) құрады.

2005 жылдың қаңтар-сәуірінде әлемнің басқа елдерінен әкелінген импорт көлеміндегі машиналардың, жабдықтардың, көлік құралдарының, аспаптар мен аппараттардың үлесі 54% (2004 жылдың қаңтар-сәуірінде - 54%), азық-түлік тауарлары - 6% (8%), химия өнімдері - 11% (15%), металлургия өнеркәсібінің өнімдері - 12% (10%) құрады.

Елдің аса маңызды тауарларға қажеттілігін қамтамасыз етуде әлемнің басқа елдері үлкен роль атқарады: осы елдерден әкелінген машина жасау өнімдерінің көрсетілген тауарлардың жалпы импортындағы үлесі 2005 жылдың қаңтар-сәуірінде 74% (2004 жылдың қаңтар-сәуірінде - 66%), фармацевтикалық тауарлар - 82% (85%), киім - 81% (87%), азық-түлік тауарлары - 53% (53%) құрады.

5. ИНВЕСТИЦИЯЛАР

5.1 ҚАРЖЫ ЕМЕС АКТИВТЕРГЕ ИНВЕСТИЦИЯЛАР

2005 жылғы қаңтар-мамырда қаржы емес активтерге жұмсалған инвестициялардың бағалау көлемі (материалдық айналым қаражатының қорларын толықтыруға салынатын инвестицияларсыз) 617,4 млрд. теңгені құрады, оның 98,7% негізгі капиталға жұмсалған инвестицияларға келеді.

Негізгі капиталға инвестициялар

2005 жылғы қаңтар-мамырда негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар 609,4 млрд. теңге болды, бұл 2004 жылғы тиісті кезеңдегіден 1,5 есе көп.

2005 жылғы қаңтар-мамырда инвестицияның өсуі өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда республиканың 14 өңірінде байқалды. Мұның өзінде ең көп өсуі Атырау, Қарағанды (2,1 есе), Маңғыстау (1,8 есе), Солтүстік Қазақстан, Оңтүстік Қазақстан (1,7 есе), Павлодар (1,6 есе), Алматы (1,4 есе), Ақтөбе, Шығыс Қазақстан, Ақмола, Қызылорда (1,2 есе), Қостанай (7,4%) облыстарында, Алматы (1,3 есе) және Астана (8,3%) қалаларында байқалды.

2004 жылғы қаңтар-мамырмен салыстырғанда инвестиция көлемінің төмендеуі Батыс Қазақстан (2,2 есе), Жамбыл (1,4 есе) облыстарында байқалды.

2005 жылғы қаңтар-мамырда шаруашылық жүргізуші субъектілердің меншікті қаражаттары (61,2%) және шетел инвестициялары (26,7%) негізгі капиталға қаражат салудың негізгі көздері болып табылды. Бюджеттік қаражаттар 8,8%, қарыз қаражаттары 3,3% құрады.

Негізгі капиталға жұмсалған инвестициялардың негізгі көлемін жеке меншік нысанындағы кәсіпорындар және ұйымдар (62,5%), сондай-ақ қызметін Қазақстан Республикасы аумағында жүзеге асыратын басқа мемлекеттердің шаруашылық жүргізуші субъектілері (28%) игерді. Мемлекеттік сектор үлесі 9,5% құрады.

Мұнай және табиғи газ өндіру - негізгі капиталға жұмсалған инвестициялардың жалпы көлемінен 41,3%, жылжымайтын мүлікпен операциялар – 23,3% (геологиялық барлау және инженерлік ізденіс жұмыстары есебінен), көлік және байланыс – 10,2%, өңдеу өнеркәсібі – 9,6%, басым салалар болып табылады.

Шетел инвестицияларының жалпыреспубликалық көлемінің қомақты үлесі Атырау (77,2%) және Қарағанды (9,6%) облыстарында игерілді.

Негізгі қаражаттарды құру және жетілдіру үшін жұмыстар мен шығындар түрлеріне байланысты негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар құрамы төменде келтірілген.

Негізгі капиталға жұмсалған инвестициялардың технологиялық құрылымы

пайызбен

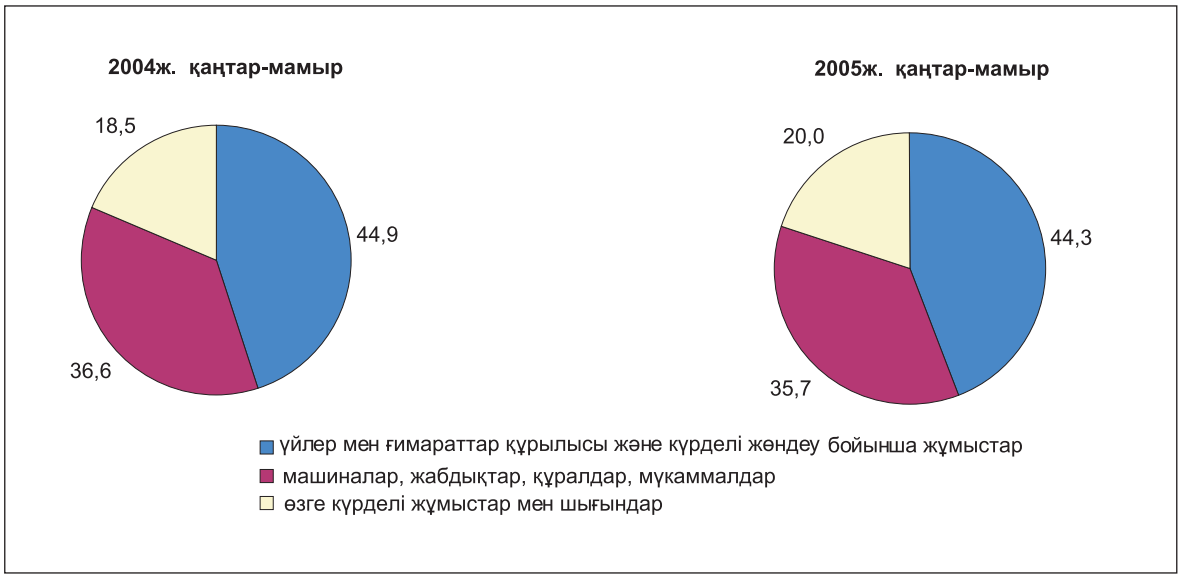

5.2 2005 ЖЫЛҒЫ I ТОҚСАНДАҒЫ ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНДА ЖЕР ҚОЙНАУЫН ПАЙДАЛАНУШЫЛАРДЫҢ ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТІНІҢ НӘТИЖЕЛЕРІ

Энергетика және минералды ресурстар министрлігі жанындағы Геология және жер қойнауын қорғау комитетінің деректері бойынша.

Минералды-шикізат кешенінің (МШК) жер қойнауын пайдалануға жұмсаған инвестицияларының көлемі 2005 жылдың I тоқсаны ішінде 2369,2 млн. АҚШ долларын құрады.Оның ішінде шетелдік инвестициялар 1901,5 млн. АҚШ долларын (инвестицияның барлық көлемінің 80%-ы), отандық – 467,7 млн. АҚШ долларын (20%) құрайды.

Жер қойнауын пайдалануға жұмсалатын инвестициялар тұтастай төмендегі көрсеткіштермен сипатталады: көмір сутекті шикізаттардың объектілері бойынша 1867,7 млн. АҚШ доллары, полиметалдар – 89,9 млн. АҚШ доллары, темір, марганец – 88,9 млн. АҚШ доллары, көмір – 88,8 млн. АҚШ доллары, мыс – 87,6 млн. АҚШ доллары, алтын – 35,7 млн. АҚШ доллары, уран – 24,4 млн. АҚШ доллары, хромиттер – 23,4 млн. АҚШ доллары, көпшілікке таралған пайдалы қазбалар – 22,2 млн. АҚШ доллары, алюминий (бокситтер) – 12,9 млн. АҚШ доллары, жер асты сулары – 11,2 млн. АҚШ доллары, никель, кобальт – 2,4 млн. АҚШ доллары,, басқа да пайдалы қазбалардың түрлері – 14,1 млн. АҚШ доллары.

Минеральды шикізаттардың түрлері бойынша инвестицияларды бөлу

(қосымшасы %-бен)

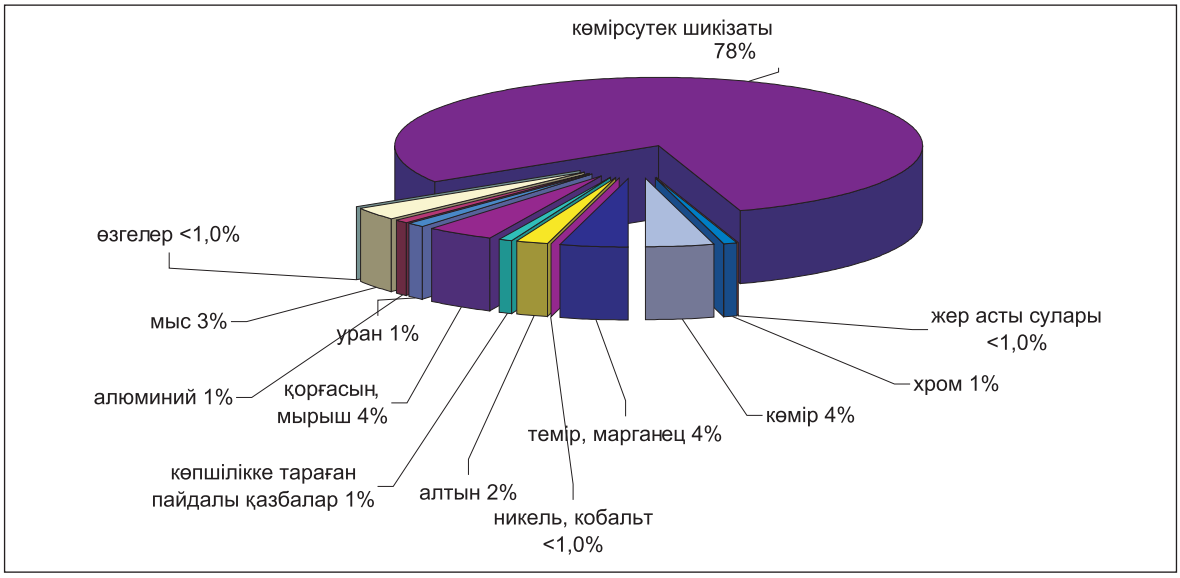

Өңірлер бойынша жер қойнауын пайдалануға жұмсалатын инвестициялардың ең көп үлесі Атырау (42,9%), Маңғыстау (22,0%), Қарағанды (8,4%), Батыс Қазақстан (5,5%) және Ақтөбе (5,3%) облыстарында игерілуде. Осы облыстарда ең көп көлемге негізінен шетелдік инвестициялардың есебінен жеткен. 2005 жылғы I тоқсанда 2004 жылдың соған ұқсас кезеңімен салыстырғанда минеральды-шикізат кешенінің инвестициялар көлемі Солтүстік Қазақстан (60,0%-ға төмендеген), Батыс Қазақстан (15%-ға) және Ақтөбе (3,3%-ға) облыстарынан басқа республиканың барлық өңірлерінде өскен. Инвестициялардың өсу көлемі Ақмола (2,5 есеге), Алматы (2,1есеге), Қызылорда (1,9 есеге), Маңғыстау және Оңтүстік Қазақстан (1,8 есеге), Атырау (1,7 есеге), Қостанай (1,4 есеге), Жамбыл, Қарағанды және Павлодар (1,3 есеге) және Шығыс Қазақстан (1,2 есеге) облыстарында белгіленген.

Келісім-шарт объектілерінде жұмыс істейтіндердің саны 2005 жылғы I тоқсанда 197302 адамды құрады. Қазақстандық мамандарды оқытуға кеткен шығын 6,9 млн. АҚШ долларын құрады. Әлеуметтік сала мен жергілікті инфрақұрылымдв дамытуға кеткен шығын – 30,5 млн. АҚШ доллары.

2005 жылғы I тоқсанда еліміздің бюджетіне төленген салықтың жалпы сомасы 997,7 млн. АҚШ долларын құрады, соның ішінде роялти – 251,4 млн. АҚШ доллары (салықтың жалпы сомасы мен жер қойнауын пайдаланушылар төлемдерінің 25,2%-ы). Мемлекеттің бюджетіне түсетін жалпы соманың 79% мұнай саласының үлесіне тиеді.

6. БАҒА

6.1 ТҰТЫНУ БАҒАЛАРЫ

2005 жылдың мамырында республиканың **тұтыну рыногында** тауарлар мен қызмет көрсету бағасы 2004 жылдың желтоқсанымен салыстырғанда 3,1%-ға, өткен аймен салыстырғанда – 0,6%-ға өсті. Ағымдағы жылдың бес айында инфляция негізінен азық-түлік тауарларының 4,1%-ға және ақылы қызмет көрсету 2,5%-ға қымбаттауын құрады, бұл бағаның жалпы өсіміне тиісінше 2% және 0,7% енгізді. Азық-түлік емес тауарлардың бағасы 1,7%-ға көтерілді, бұл инфляцияға 0,4% қосты. Ағымдағы жыл басынан бері базалық инфляция (көкөніс пен жеміс, көмір мен бензин бағаларының көтерілуін есепке алмағанда) 2,1%, мамырда – 0,3% болды.

Ағымдағы жылдың мамырында **азық-түлік тауарларының** бағасы 0,8%-ға көтерілді. Осы топтағы бағалар өсімінің барлығы көкөністер мен жемістердің – 5,2%-ға және ет өнімдерінің 2%-ға қымбаттауын қамтамасыз етті. Минералды су мен алкогольсіз сусындар бағасы 0,7%-ға, қант 0,2%-ға өсті. Жұмыртқа бағасының 5,3%-ға, сүт өнімдері – 1,4%-ға, мал майы бағасының – 0,9%-ға төмендеуі оларды өндіру мен өткізудің маусымдық факторымен байланысты. Нан бағасы өзгермеген жағдайда жарма бағасы 0,6%-ға, ұн – 0,5%-ға, макарон өнімдерінің бағасы – 0,4%-ға азайды.

2004-2005 жылдардағы азық-түлік тауарлары бағаларының өзгеруі

өткен айға пайызбен, өсуі +, төмендеуі -

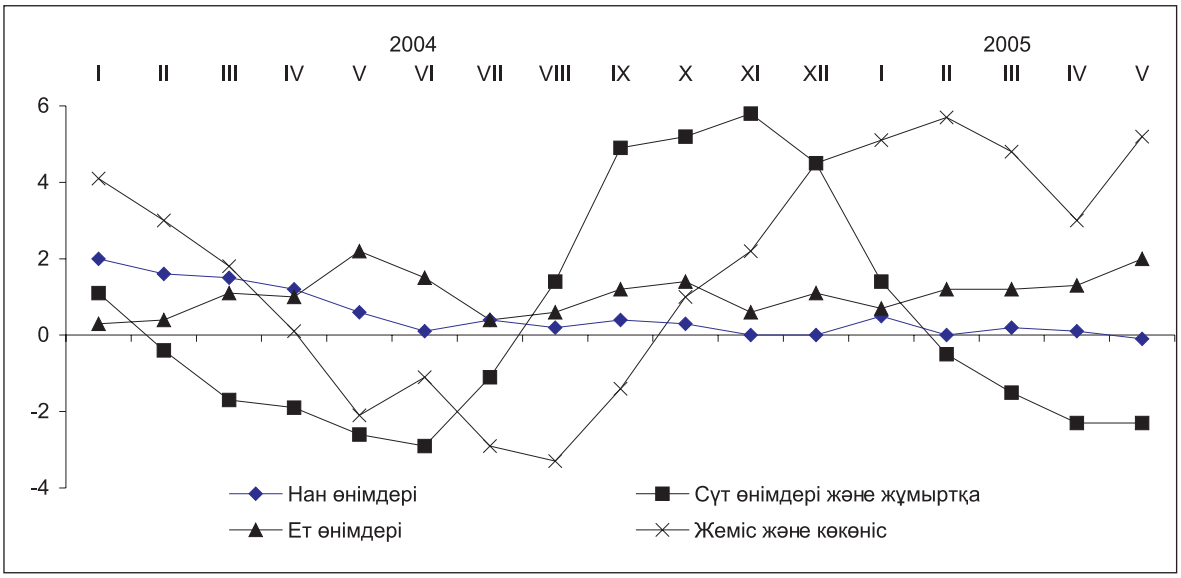

Күнкөрістің ең төменгі шамасы халықтың орта есеппен жан басына шаққандағы негізгі тамақ өнімдерінің ең төменгі тұтыну мөлшерінен есептеп шығарғанда ағымдағы жылдың мамырында 2004 жылдың желтоқсанымен салыстырғанда 9,1%-ға, өткен аймен салыстырғанда – 2,9%-ға өсті және 6151 теңгені құрады (тамақ өнімдері – 4306 теңге, азық-түлік емес тауарлар және ақылы қызмет көрсету – 1845 теңге). Ағымдағы жылдың мамырында оның құрылымындағы ет пен балық сатып алуға жұмсалған шығыстардың үлесі 23%, сүт, тоңмай өнімдері мен жұмыртқа – 17,6%, көкөністер мен жемістер – 14,3%, нан өнімдері – 11,1%, қант, шай және дәмдеуіштер – 4% болды.

Ағымдағы жылдың мамырында **азық-түлік емес тауарлар** рыногында баға 0,6%-ға өсті. Энергоресурстар едәуір қымбаттады: бензин – 4,4%, дизель отыны мен мазут 2,5%. Киім мен аяқкиім бағасы – 0,4%-ға, ал олардың күздік-жаздық түрлері – 1-1,5%-ға өсті. Құрылыс материалдары бағасының деңгейі 0,9%-ға, баспа өнімдері – 0,5%-ға, жеке гигиена тауарларының және үй тұрмысында пайдаланатын заттар – 0,3%-дан, дәрі-дәрмек 0,1%-ға жоғары болды.

Ағымдағы жылдың сәуірінде **ақылы қызмет көрсету** бағасы өсімінің қарқыны 0,4%-дан ағымдағы жылдың мамырында 0,2%-ға дейін баяулады, бұл олардың осыған түрғын үй-коммуналдық қызметтеріндегі төмендеуге де байланысты (0,4%-дан 0,1%-ға дейін). Бағаның өсуі мамырда газбен жабдықтауда 0,3%, тұрғын үйді ұстауда – 1,5% болды. Білім беру мекемелерінің көрсеткен қызметі үшін төлем 0,1%-ға, жалаушылар көлігінде – 0,2%-ға, денсаулық сақтау және мәдениетте – 0,3%-дан, мейрамханалар мен қонақ үйлерде – 0,4% құрады.

Ағымдағы жылдың мамырында халықтың табысы ең төмен топтарына арналған тұтыну бағаларының индексі 2004 жылдың желтоқсанымен салыстырғанда 103,4%, табысы ең көп топтарына – 103,1%, өткен айға қарағанда екі топта – 100,6%-дан болды.

2005 жылдың мамырында тұтыну тауарлары мен қызметтері бағаларының өсімі 2004 жылдың желтоқсанымен салыстырғанда он өңірде 2,2-3%, бесеуінде – 3,2-3,7%, біреуінде – 4,8% құрады.

6.2 ЭКОНОМИКАНЫҢ НАҚТЫ СЕКТОРЫНДАҒЫ БАҒАЛАР

Өндірістік сипаттағы қызметтерді қоса есептегенде өнеркәсіп өнімдерін өндіруші-кәсіпорындардың бағалары ағымдағы жылдың мамырында сәуірмен салыстырғанда 0,1%-ға, 2004 жылдың желтоқсанымен салыстырғанда – 10,5%-ға көтерілді. Өндірілген өнім ай ішінде 0,1%-ға, өндірістік сипаттағы қызметтер осындай шамаға арзандады. Түпкілікті мақсат бойынша сыныпталған өнімдердің тобындағы өндіріс құралдарының бағасы – 1,3%-ға, тұтыну тауарлары - 0,5%-ға өсті, ал аралық тұтынатын өнімдердің баға индексі 100%-ды құрады.

Кен өндіру өнеркәсібінде ағымдағы жылдың сәуірінде байқалған өндірушілер бағасының өсуі, өткен айда 0,8%-ға төмендеуімен айырбасталды. Мұнайға сыртқы сауда конъюнктурасының нашарлауы, отандық өндірушілер өнімінің 1,3%-ға арзандауына мәжбүр етті. Алыс шетелге шығарылатын мұнайдың бағасы ең көп деңгейде –2,1%-ға, жақын шетелге – 0,1%-ға төмендеді, ал республика ішінде ол 1%-ға көтерілді. Газ конденсатына отандық өндірушілердің бағасы ағымдағы жылдың мамырында сәуірмен салыстырғанда 1%-ға төмендеді, металл кені –2,9%-ға көтерілді.

Отын-энергетикалық ресурстарына кәсіпорын-өндірушілердің бағасы мен тарифтері тұтастай бір ай ішінде 1%-ға төмендеді, пеш отыны – 8,5%-ға, автомобиль бензині – 0,3%-ға, жағатын мазут – 2,2%-ға, керосин мен көмір – 0,1%-дан көтерілді.

Өңдеу өнеркәсібінде өндірушілер бағасының баға өсімі ағымдағы жылдың сәуірінде 2,1%-ға, мамырда 1,2%-ға баяулады. Металл өнімдеріне кәсіпорын-өндірушілердің бағасы 2,2%-ға өсті. Ферроқорытпа 4,1%-ға, қара металдардың илегі – 3,5%-ға, түсті металдар – 0,9%-ға қымбаттады, ол көп жағдайда осы металдарға сыртқы рыноктың конъюнктурасына байланысты болды. Ай ішінде қорғасынға өндірушілердің бағасы 10,7%-ға, мырыш – 6,8%-ға, мыс – 1,1%ға, қымбат металдар – 0,7%-ға көтерілді, тек қана өңделмеген алюминий 7%-ға төмендеді.

2004 және 2005 жылдардың мамырындағы өндіруші-кәсіпорындардың жекелеген металл түрлеріне бағаның өзгеруі

өткен жылдың желтоқсанына пайызбен, өсуі+, кемуі

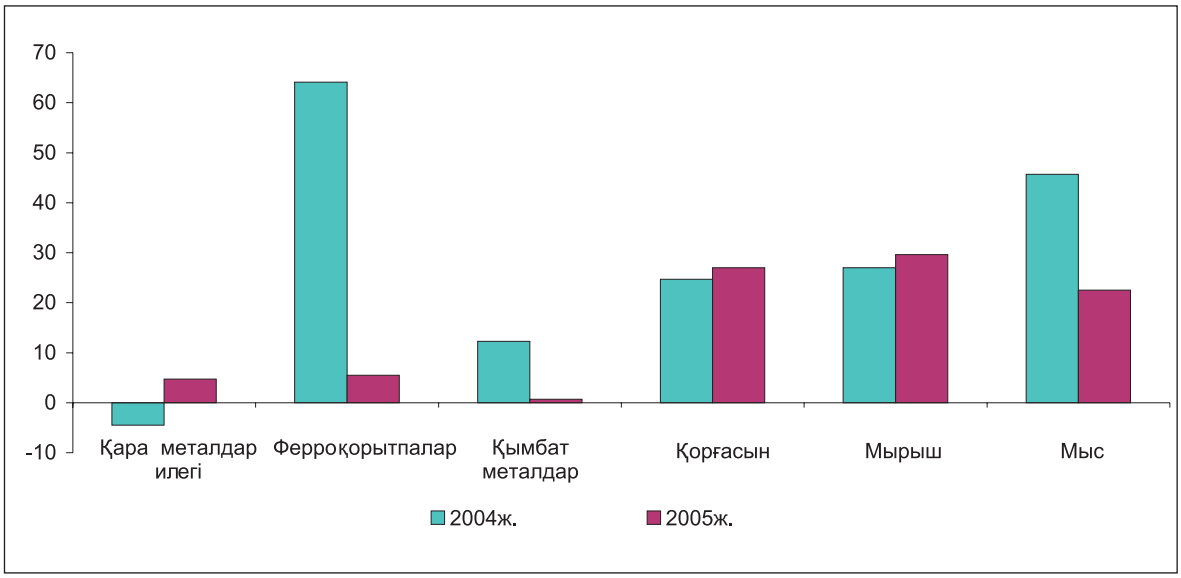

Өткен айда бояулар мен лактардың 2,9%-ға және негізгі химия өнімдерінің 2,1%-ға қымбаттауы себебінен химия тауарларына бағаның өсуі 1,7%-ға тіркелген. Резина және пластмасса өнімдерінің бағасы 1,6%-ға, ағаш конструкциялар – 0,2%-ға көтерілді. Импорттық аналогтарға бәсекелестіктің сақталуына байланысты тоқыма өнімдеріне бағаның деңгейі өзгеріссіз қалды.

Өткен айда республикада өндірілген азық-түлік тауарларының бағасы 0,6%-ға өсті (сәуірде - 0,2-ға). Өндіруші-кәсіпорындардың мал етіне 7,8%-ға және құс етіне – 0,5%-ға бағаны көтеруі, бұдан ары ет өнімдерінің – 1,6%-ға өсуіне мүмкіндік туғызды. Ағымдағы жылдың мамырында сусындар 2,4%-ға, кондитер өнімдері – 1,5%-ға, нан – 0,4%-ға қымбаттады, өңделген астық өнімдері – 1,3%-ға, өсімдік майы –

0,1%-ға арзандады. Сүт өнімдерінің бағасы 0,7%-ға кеміді, ол ауыл шаруашылығы шикізаттарына бағаның төмендеу қарқынының тез болуы себебінен.

Бақылаудағы өндірістік сипаттағы қызметтердің өткен айда тарифтерінің өсуі, өңірлік деңгейдегі желілер бойынша электр энергиясын тасымалдау кезінде 0,9%-ға, төмендеуі – мұнай мен газды өндіру кезінде 0,6%-ға белгіленген.

Технологиялық процесс үшін өнеркәсіп кәсіпорындарымен сатып алынған өндірістік ресурстардың баға индексі, ағымдағы жылдың мамырында сәуірмен салыстырғанда 102,1% құрады, 2004 жылғы желтоқсанда – 102,4%. Республикада сатып алынған шикізат пен материалдардың бағасы ай ішінде 2,7%-ға, алыс шетелдерде – 1,2%-ға өсті, ал жақын шетелдерде – 0,4%-ға кеміді.

Республикадан шығарылатын тауарлардың бағасы, ағымдағы жылдың сәуірінде наурызбен салыстырғанда 10,7%-ға көтерілді, 2004 жылғы желтоқсанда – 13,7%. Ай ішінде алыс шетелге шығарылатын өнімдер 11,6%-ға, жақын шетелге – 7,8%-ға қымбаттады. Түпкілікті мақсат бойынша экспортқа шығарылатын сыныпталған өнімдердің тобынан, бағалардың ең көп өсуі ағымдағы жылдың сәуірінде шикізатқа 13,6%-ға, ал дайын тауарларға – 5%-ға, жартылай фабрикатқа - 3,9%-ға тіркелген. Минерал өнімдерінің бағасы 14,1%-ға, оның ішінде мұнай – 15,5%-ға, табиғи газ – 10,3%-ға, кендер мен металл концентраттары – 7,3%-ға, мұнай өнімдері – 6,8%-ға көтерілді. Түсті металдардың 6,4%-ға қымбаттауы себебінен жәй металдың бағасы 3,8%-ға, қара металдың илегі – 5,2%-ға өсті, бір мезгілде ферроқорытпалар 0,6%-ға арзандады. Сондай-ақ, бағаның түсуі азық-түлік тауарларына 1,6%-ға, қымбат металдарға – 1,2%-ға белгіленген.

Республикаға әкелінген өнімдердің баға индексі, ағымдағы жылдың сәуірінде наурызбен салыстырғанда 103,2%-ды, 2004 жылғы желтоқсанда – 104,8%, Достастық мемлекеттердікі тиісінше 102,8% және 104,5%-ды, қалған әлем елдері – 103,7% және 105,2%-ды құрады. Ай ішінде импортқа шығарылатын тауарлардан бағаның көтерілуі химия өнеркәсібінің өнімдеріне 7,3%-ға, минерал өнімдеріне – 5,7%-ға, машиналар мен жабдықтарға – 4,4%-ға, дайын тағам өнімдеріне – 3,9%-ға тіркелген. Тоқыма өнімдері, керісінше, 9%-ға, сүрек – 6,4%-ға, пластмасса – 1,7%-ға арзандаған.

Ағымдағы жылдың мамырында **ауыл шаруашылығы өнімдерінің өткізу бағасы** өткен аймен салыстырғанда 100% құрады (өткен жылдың тиісті кезеңінде – 100,2%), 2004 жылдың желтоқсанымен салыстырғанда – 101,1% (104,2%).

Өткен айда өсімдік шаруашылығы өнімдерінің бағасы 0,6% өсті (сәуірде 0,1%). Бидай бағасы 0,7%, жүгері - 0,5%, арпа мен сұлы – 0,2-0,3% өсті, ал тары - 0,4% төмендеді. Көкөністер бағасының өсуі мамырда өткен аймен салыстырғанда 2,4% құрады, бұл сәуірдегіден 0,9 пайыздық пунктке көп. Қырыққабат 5,6%, қызанақ 1,1%, басты пияз 0,2%, картоп 0,6% қымбаттады.

Сүт (4,3%) пен жұмыртқа (5,2%) бағасының төмендеуіне байланысты мал шаруашылығы өнімдері бір ай ішінде 0,9% арзандады. Мал мен құс еті бағасының өсімі 1% құрады, бұл сәуірдегіден 0,3 пайыздық пунктке аз. Ағымдғы жылдың мамырында ең жоғары баға өсімі шошқа етіне 1,9%, ірі қара мал – 1,5%, қой – 0,9% тіркелді, ал құс етінің бағасы өзгерген жоқ.

Ағымдағы жылдың мамырында сәуірмен салыстырғанда **құрылыстағы баға деңгейі** 100,5% құрады, 2004 жылдың желтоқсанымен салыстырғанда – 102,9%. құрылыс өндірісінің технологиялық құрылымы элементтерінің ішінен өткен айда технологиялық жабдық бағасы біршама өсті –1,2% (жыл басынан бері – 5,5%), ал құрылыс-монтаж жұмыстарының бағасы 0,4% (1,7%) өсті.

2005 жылы құрылыста бағаның өзгеруі

өткен айға пайызбен

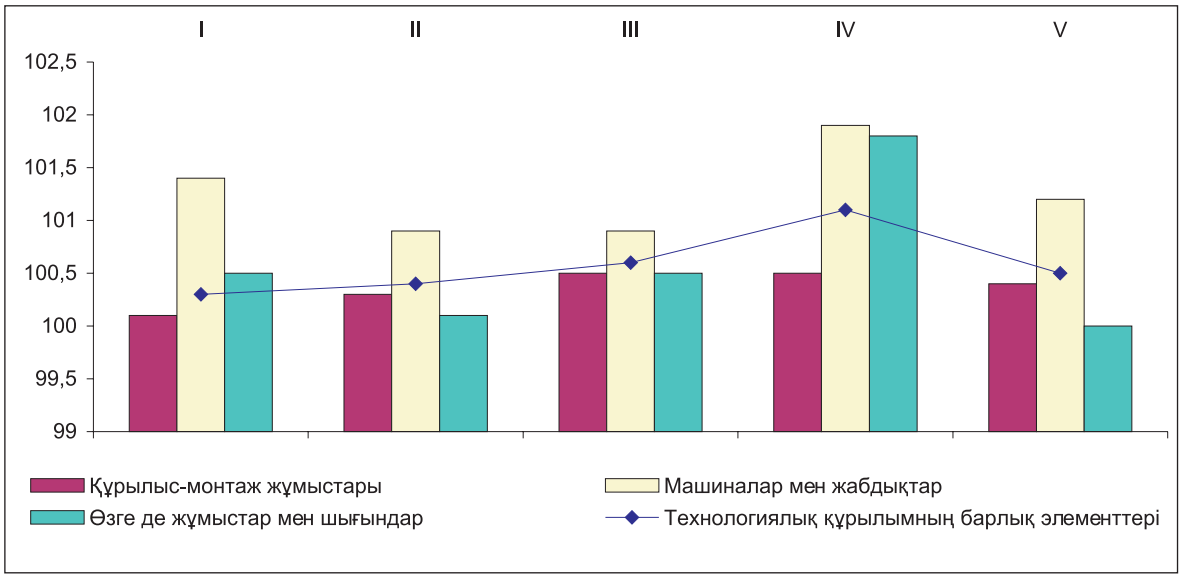

Ағымдағы жылдың мамырында құрылыс ұйымдары материалдарды, бөлшектер мен конструкцияларды сәуірге қарағанда 0,2% жоғары бағада сатып алды. Лактар - 1,8%, қыш кірпіш, портландцемент – 1,3%-дан, сым, линолеум, бетон – 0,8-0,9% қымбаттады. Ванналар, радиаторлар, болат құбырлар мен шифер бағасы өзгерген жоқ, ал қыштан жасалған раковиналар, тауарлық ерітінді – 0,4-0,7% арзандады.

Ағымдағы жылдың мамырында **көліктің барлық түрлерімен жүк тасымалдау тарифтерінің индексі** өткен аймен салыстырғанда 100,1% құрады. Автожол көлігінің қызметі 0,1%, құбыр арқылы жүк тасымалдау 0,2% қымбаттады. Әуе, темір жол және өзен көліктерімен жүк тасымалдау тарифтері өзгеріссіз қалды. Ағымдағы жылдың қаңтар-мамырында көліктің барлық түрлерімен жүк тасымалдау 0,1% қымбаттады.

7. ҚАРЖЫ ЖҮЙЕСІ

7.1 МЕМЛЕКЕТТІК ҚАРЖЫ

Қазақстан Республикасының Мемлекеттік бюджетінің орындалуы

Қазақстан Республикасының мемлекеттік бюджеті. ҚР Қаржы министрлігінің жедел деректеріне сәйкес **2005 жылдың 1 мамырына** табыс көлемі 576,6 млрд теңгені құрады (2004 жылдың 1 мамырына – 397,5 млрд. теңге), шығындар – 402,5 млрд теңге (2004 жылдың 1 мамырына 367,2 млрд. теңге), операциялық сальдо – 174,1 млрд. теңгені құрады. Бюджеттік таза кредит беруге – 0,3 млрд. теңгеден, ал қаржы активтерінің операция бойынша сальдосына – 73,9 млрд теңгеден келді. Бюджет профициті 99,9 млрд теңге деңгейінде анықталды. 2004 жылдың тиісті кезең көрсеткіштерімен салыстырғанда табыс көлемі бойынша деректер – 45,1%-ға, ал шығындар – 9,6%-ға өсті.

2005 жылдың 1 мамырына табыс жылдың нақтыланған бюджетіне қатынасы бойынша 40%-ға, мемлекеттік бюджет шығындары – 27,6% орындалды.

Салық түсімдері құрылымында негізгі үлес корпоративтік табыс салығына – 36,2% (201,6 млрд. теңге) және ҚҚС (қосымша құн салығына) – 18,5% (102,8 млрд. теңге) келеді. Көрсетілген салықтар бойынша 2004 жылдың тиісті кезеңіндегіден тиісінше 93,8% және 25,6% асатын түсімдердің ең көп өсімі байқалады.

Бюджеттің барлық шығындар көлемінен әлеуметтік қызмет көрсетуге 55,1%, жалпы мемлекеттік қызмет көрсетуге және қорғанысқа – 20,4% келеді. Төменде 2005 жылдың 1 мамарына мемлекеттік бюджет шығындарының құрылымы келтірілген:

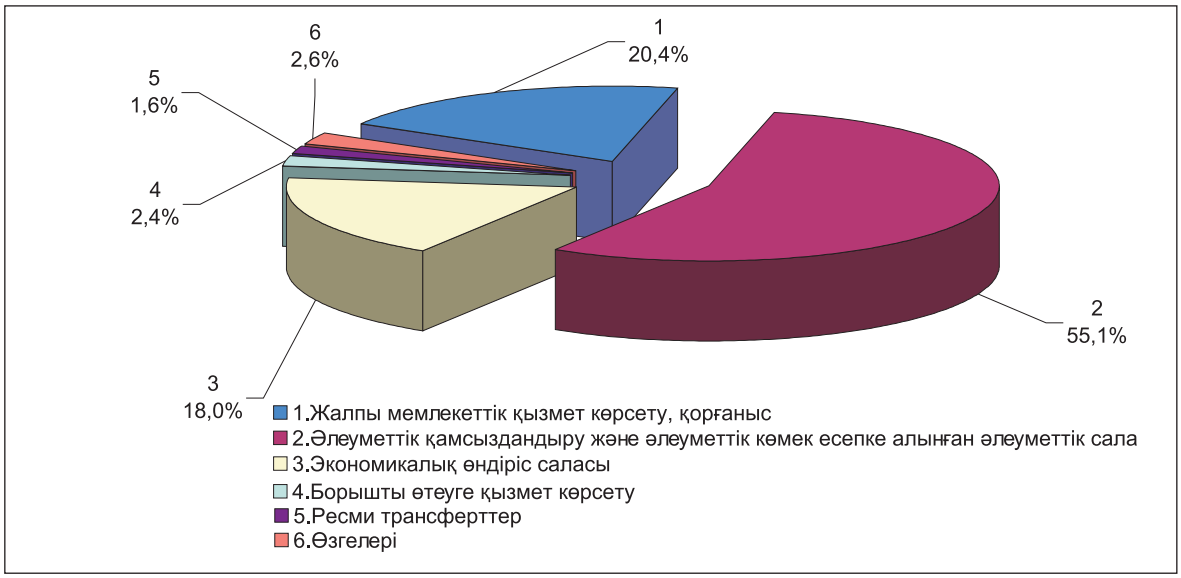

2005 жылдың 1 мамырына мемлекеттік бюджет тапшылығын (профицитін) қаржыландырудың жалпы көлемі –99,9 млрд. теңгені, одан ішкі түсім 64,5 млрд теңгені құрады. Бюджетті қаржыландыруға - 117,6 млрд. теңге бюджет қаражаттарының бос қалдықтары пайдаланылды.

2005 жылдың 1 мамырына республикалық бюджеттің табыс көлемі – 472,9 млрд теңге болды, бұл 2004 жылдың тиісті кезеңінің деңгейінен 58% артық (299,3 млрд теңге).

2004 жылдың тиісті кезеңімен (294,9 млрд теңге) салыстырғанда шығындар 8,1% өсіп, 318,8 млрд. теңгені құрады. Операциялық сальдо 154,1 млрд. теңге, бюджеттік таза кредит беру 29,2 млрд. теңге, қаржы активтерінің операция бойынша сальдосы – 73,6 млрд. теңгені құрады. Бюджет профициті 51,3 млрд. теңге деңгейінде анықталды.

Есепті кезеңде **республикалық бюджет** табысының 90,5% салықтар, 2,7% - салықтан тыс табыс, 6,7% - ресми трансферттер құрады.

Шығындардың негізгі бөлігі әлеуметтік салаға – 39,6% (126,2 млрд. теңге) және өндірістік салаға – 16,9% (54 млрд теңге) келеді.

Жергілікті бюджетке осы кезең ішінде түскен табыс 211,2 млрд. теңгені құрады, бұл 2004 жылдың тиісті кезеңіне қарағанда 12,6% артық (187,6 млрд. теңге), шығындар – 190,7 млрд. теңге, 14,3% (2004 жылдың 1 мамырына 166,9 млрд. теңге). Операциялық сальдо – 20,5 млрд. теңгені, бюджеттік таза кредит беру -0,9 млрд. теңге, қаржы активтерінің операция бойынша сальдосы – 0,3 млрд. теңгені құрады. Бюджет профициті 21,1 млрд. теңге деңгейінде анықталды.

7.2 КӘСІПОРЫНДАРДЫҢ ҚАРЖЫ ҚЫЗМЕТІ

Ірі және орта кәсіпорындар мен ұйымдардың қаржы қызметі

2005 жылғы сәуірдің жедел деректеріне 1074 ірі және 3425 орта кәсіпорындардың (ұйымдардың) көрсеткіштері енгізілді. Есеп берген субъектілердің сальдоланған қаржы нәтижесі 162 млрд. теңге табыс ретінде анықталды (91,4 млрд. теңге), бұл көрсеткіш 2004 жылдың тиісті кезеңінің деңгейінен 77,2% жоғары. 2005 жылдың сәуірінде кәсіпорындар мен ұйымдардың пайдалылығы тұтастай алғанда 42,5% болды. Есепті айда жиынтықты кірістің негізгі бөлігі кен өндіру өнеркәсібі есебінен 62,3% немесе 101 млрд. теңге қалыптасты, соның ішінде шикі мұнай мен табиғи газ өндіретін кәсіпорындарда 86,7% немесе 87,6 млрд теңге. Өңдеу өнеркәсібінің үлесі – 16,8% (27,2 млрд теңге), көлік және байланыс үлесі – 13,2% (21,4 млрд.теңге) болды. 2004 жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда оң қаржы нәтижелері кен өндіру өнеркәсібінде 2 есе (49,8 млрд. теңге), көлік және байланысында 2,4 есе (8,9 млрд. теңге) өскені байқалады.

Өңірлер бойынша табыстың жалпы нәтижесінен ең көп сомасы Атырау облысына – 37,5 млрд. теңгеден (23,1%), Астана қаласына – 30,1 млрд. теңгеден (18,6%), Ақтөбе облысына – 16,9 млрд. теңгеден (10,4%), Қызылорда облысына – 20,8 млрд. теңгеден (12,8%) келеді.

2005 жылдың сәуірінде есеп берген субъектілердің жалпы санының 37,4% (1683 бірлігі) 14,2 млрд теңге сомада залал келді. Залалдың жоғары деңгейі шаруашылық серіктесінде байқалады оларға барлық залал көлемінен 50% (7,1 млрд. теңге) келеді.

Экономиканың өнеркәсіп секторы үлесіне залалдың жалпы көлемінен 34,5% немесе 4,9 млрд. теңге келеді. Бұл саладағы 513 залалды кәсіпорынның электр энергиясын, газ бен суды өндіру және бөлу бойынша 136 кәсіпорын үлесіне экономиканың осы секторы көлемінен 22,4% немесе 1,1 млрд. теңге залал және өңдеу өнеркәсібінің 328 субъектісіне 57,1% немесе 2,8 млрд. теңге залал келді. Залалды кәсіпорындардың (ұйымдардың) ең көп үлес салмағы Ақмола облысында – 62,4% (343 есеп берген кәсіпорынның – 214-і), Солтүстік Қазақстан облысында – 56,4% (236 есеп берген кәсіпорынның – 133-і), Шығыс Қазақстан облысында – 40,9% (359 есеп берген кәсіпорыннның –147-і), Қостанай облысында – 41,3% (349 есеп берген кәсіпорынның – 144-і) белгіленді.

Орта және ірі кәсіпорындар мен ұйымдардың өзара есеп айырысу жайы

2005 жылдың 1 мамырына міндеттемелер бойынша берешектің жиынтық көлемі – 4045,5 млрд. теңге, одан міндеттеме бойынша мерзімі өткен берешектің үлесі – 3,4% (138,2 млрд. теңге) құрады. 2004 жылғы 1 мамырындағы деректермен салыстырғанда (3338,7 млрд теңге) міндеттемелер көлемі 21,2% немесе 706,8 млрд. теңгеге ұлғайды, оның мерзімі өткен бөлігі 18,7% немесе 31,8 млрд. теңгеге кеміді (2004 жылдың 1 мамырына - 170 млрд. теңге). Міндеттемелер құрамында негізгі үлеске ие жеткізушілермен және мердігерлермен есеп айырысу – 18,2%, банктердің қарыздары – 20,4%. Өнеркәсіп салаларында жалпы міндеттемелер көлемінің 55% (2225,1 млрд. теңге) және барлық мерзімі өткен міндеттемелер сомасынан 67,4% (93,1 млрд. теңге) шоғырланған.

2005 жылдың 1 мамырына өңірлер бойынша міндеттемелер бойынша берешектің ең көп үлесі - Атырау облысына – 23,3% (942,2 млрд. теңге), Алматы қаласына – 20% (810,9 млрд теңге), Астана қаласына – 18,3% (741,6 млрд. теңге) келеді.

2005 жылдың 1 мамырына жұмысшылар мен қызметшілердің жалақысы бойынша мерзімі өткен берешек жалпы жалақы бойынша берешектің (37,6 млрд. теңге) 7,4%-ын (2,8 млрд. теңге) құрады, оның 46,4% (1,3 млрд. теңгесі) ұзақтығы 3 айдан көп берешек.

Өңірлер бойынша жалақы бойынша берешектің аса көп үлесі - Маңғыстау облысына – 14,3% (28 бірлікте 0,4 млрд. теңге), Қарағанды облысына 14,3% (26 бірлікте 0,4 млрд. теңге) және Шығыс Қазақстан облысына – 14,3% (91 бірлікте 0,4 млрд. теңге) келеді.

Тұтастай алғанда кәсіпорындар мен ұйымдар бойынша дебиторлық берешек – 2004 жылдың 1 мамырындағы деректермен (1554,8 млрд. теңге) салыстырғанда 35,8% өсіп 2111,6 млрд. теңгені құрады, одан мерзімі өткендері – 116,5 млрд. теңге немесе жалпы сомадан 5,5%. 2004 жылдың 1 мамырындағы деректермен салыстырғанда мерзімі өткен берешектің бөлігі 17,8% (98,9 млрд. теңгеге) өсті.

2005 жылдың 1 мамырына дебиторлық берешектің құрылымындағы негізгі көлемін- 42% (886 млрд теңге) - сатып алушылар мен тапсырыс берушілердің берешегі алады. Мерзімі өткен дебиторлық берешектің жалпы көлемінің 54,4% (63,4 млрд. теңге) сатып алушылар мен тапсырыс берушілердің үлесіне тиеді.

7.3 АҚША-КРЕДИТ ЖҮЙЕСІ

Банк статистикасы

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің деректері бойынша 2005 жылдың 1 мамырына ақша жиынының көлемі (М3)[1] 1671,8 млрд.теңгені құрады (2004 жылдың 1 мамырына – 1090,9 млрд. теңге), соның ішінде айналыстағы қолма-қол ақша (М0) – 379,9 млрд. теңге (2004 жылдың 1 мамырына– 256,9 млрд. теңге) болды. М3 көрсеткіші 2004 жылғы сәуірдің аяғындағы деректермен салыстырғанда 53,3%-ға, 2005 жылдың 1 сәуіріндегі көрсеткіштермен салыстырғанда 3,1%-ға кеміді. Ақша жиынының жалпы көлеміндегі қолма-қол ақша үлесі 2005 жылғы сәуірінің соңында 22,7% құрап, өткен кезеңмен салыстырғанда 1,6 пайыздық пунктке өсті. 2005 жылдың 1 мамырына ақша қорының (резервтегі ақшаның) жалпы көлемі 547,7 млрд. теңгені құрады және өткен кезеңмен салыстырғанда 0,3%-ға өсті.

2005 жылдың сәуіріндегі айналыстағы ақшалай қаражат эмиссиясы 15,7 млрд. теңгені құрады.

Депозиттік ұйымдардағы депозиттер[1] (резидент еместердің шоттарын есепке алмағанда) 2005 жылдың 1 мамырына 1292 млрд. теңгені (2004 жылдың 1 мамырына – 834 млрд. теңге) құрап, 2004 жылғы сәуірдің аяғындағы деректер деңгейінен – 54,9%-ға асып түсіп, 2005 жылдың 1 сәуіріндегі көрсеткіштен 5,1%-ға кеміді.

Депозиттердің жалпы көлеміндегі 37,4%-ды немесе 483,5 млрд теңгені халық салымдары алып отыр, бұл 2004 жылдың 1 мамырындағы деректермен салыстырғанда (364,3 млрд теңге) 32,7% құрады. 2005 жылдың 1 мамырындағы жағдай бойынша халық депозиттері (салымдары) 2005 жылдың 1 сәуіріндегі деректермен салыстырғанда (467,9 млрд. теңге) 3,3%-ға өсті, соның ішінде ұлттық валютада – 3,5%-ға, шетел валютасында 3%-ға өсті. Халық депозиттерінің жалпы көлеміндегі ең көп үлесі ұлттық валютадағы салымдарға – 58,5% (282,9 млрд.теңге) келеді.

Экономика саласындағы **екінші деңгейдегі банктердің кредит салымдары** 2005 жылдың 1 мамырына 1716,1 млрд. теңгені құрады (2004 жылдың 1 мамырына – 1094,7 млрд. теңге), мұның 49,9%-ы (855,5 млрд. теңге) шетел валютасындағы кредиттер болып отыр. Кредиттер 2004 жылғы сәуірдің аяғындағы деректермен салыстырғанда 56,8%-ға, өткен аймен салыстырғанда 5,7%-ға өсті.

Кредит салымдарының жалпы көлемінде ұзақ мерзімді несиенің үлесі – 66,5%-ды немесе 1141,4 млрд теңгені құрады, бұл өткен аймен салыстырғанда 5,1%-ға (1085,8 млрд теңге), 2004 жылдың 1 мамырындағы (707,9 млрд. теңге) деректермен салыстырғанда 61,2%-ға өсті. Кредиттердің жалпы көлемінің ең көп үлесі саудада – 26,2%, өнеркәсіпте – 18,8%, құрылыста – 10,8% шоғырланған. 2005 жылдың 1 мамырына ЕДБ-нің шағын кәсіпкерлік субъектілеріне берген кредиттері кредит салымдарының жалпы сомасының 19,5%-ын (334,4 млрд. теңге) құрайды. Оның негізгі үлесі Алматы қаласында шоғырланған – 54,1% (181 млрд. теңге).

ҚР Ұлттық Банкінің деректері бойынша 2005 жылдың 1 мамырына кредит беру объектілеріне ақша қаражатын бөлу кезінде айналым қаражаттарын сатып алуға 695,5 млрд. теңге, негізгі қорларды сатып алуға 201,8 млрд теңге бөлінді, бұл кредит салымдарының жалпы көлемінің (1716,1 млрд теңге) тиісінше 40,5%-ын және 11,8%-ын құрайды.

ҚР Ұлттық Банкінің 2005 жылғы сәуірінде валюта айырбастау орындарының шетел валютасын сатуы/сатып алуы туралы есебі бойынша жеке тұлғаларға сату көлемі сатып алу көлемінен асып түсті: еуро – 1,9 есе, АҚШ доллары – 2,4 есе, ресей рублі – 13,8%.

Жеке тұлғаларға шетел валютасын сату көлемі 2005 жылдың наурызындағы көрсеткіштермен салыстырғанда еуро бойынша – 76,1%-ға, ал, ресей рублі бойынша – 6,4%-ға, АҚШ доллары бойынша – 17,1%-ға көбейді.

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің **қайта қаржыландыруының ресми ставкасы** 2005 жылдың ақпанынан бастап 0,5 пайыздық пунктке өсіп, жылдық деңгейде 7,5% болып белгіленді.

Мемлекеттік бағалы қағаздардың бастапқы рыногі

2005 жылдың сәуірінде мемлекеттік бағалы қағаздар эмиссиясының көлемі атаулы құны бойынша ҚР Ұлттық Банкінің ноттарымен 176945,4 млн. теңге сомада анықталды, ҚР қаржы министрлігі айналым мерзімі 120 ай болатын (*МЕҰЖҚАМ-120*) сомасы 22190 млн теңгенің жаңа бағалы қағазын, мемлекеттік ұзақ мерзімді жинақ қазынашылық міндеттемелерін шығарды. 2005 жылдың 1 мамырына айналыстағы барлық мемлекеттік бағалы қағаздардың жалпы көлемі атаулы құны бойынша 690,5 млрд. теңгені құрады.

---

[1] *2003 жылдың желтоқсанынан бастап кредиттік серіктестіктердің шоттары қосылған.*

8. ЕҢБЕК РЫНОГЫ ЖӘНЕ ЕҢБЕККЕ АҚЫ ТӨЛЕУ

8.1 ЖАЛДАНЫП ЖҰМЫСПЕН ҚАМТЫЛУ

2005 жылғы мамырда жалдамалы қызметкерлер саны (сараптық бағалау бойынша) 4,6 млн. адамды құрады, бұл өткен жылғы тиісті кезеңдегіден 202,3 мың адамға (4,6%) көп. Мемлекеттік және мемлекеттік емес ұйымдарда жалданып жұмыс істейтіндер саны осы кезеңде 155,9 мың адамға (4,3%), шаруа (фермер) қожалықтарында – 28 мың адамға (9,9%), жеке тұлғаларда – 18,4 мың адамға (3,5%) өсті.

Ағымдағы жылғы сәуірде республиканың ірі және орта кәсіпорындарында 2,5 млн. адам немесе жалдамалы қызметкерлердің жалпы санынан 55,7%-ы жұмыс істеді. Бұл өткен жылғы тиісті айдағыдан 99,4 мың адамға (4,1%) көп. Қызмет көрсету саласында олардың саны 68,7 мың адамға (4,7%), өнеркәсіп пен құрылыста – 42,5 мың адамға (5,3%) өсті, ауыл, орман және балық шаруашылығында 11,9 мың адамға (6,6%) қысқарды.

2005 жылғы сәуірде ірі және орта кәсіпорындарда бір қызметкер 156,1 сағат жұмыс істеген, бұл өткен айдағыдан 1 сағатқа (0,6%) артық. Жұмыс күнінің орташа ұзақтығы 7,43 сағатты құрады.

Мемлекеттік басқару ұйымдарында республика бойынша орта есеппен алғандағыдан 7,9 сағат артық жұмыс істелді, ауыл шаруашылығы саласында – 7,2 сағат, жылжымайтын мүлікпен операцияларды жүзеге асыру және коммуналдық қызметтер саласында – 5,2 сағат, қонақ-үй-мейрамхана бизнесінде және саудада – 4,7 сағат.

Ағымдағы жылғы сәуірдің соңына республиканың ірі және орта кәсіпорындарында16,5 мың бос жұмыс орны болды (тізімдік санына 0,6%). Өткен аймен салыстырғанда олардың саны 272 бірлікке немесе 1,7% өсті. Бос орындардың басым бөлігі мемлекеттік басқаруда – 5317 бірлік (олардың жалпы санынан 32,1%) сақталып отыр, ал ең аз саны ауыл шаруашылығында тіркелді – 63 бірлік (0,4%).

Ағымдағы жылғы сәуірде өткен аймен салыстырғанда бос орындардың кемуі коммуналдық, әлеуметтік және дербес қызметтер саласында– 27,4%, құрылыста – 11,4%, денсаулық сақтауда – 9,9%, өнеркәсіпте – 3,2%, қаржы қызметінде – 1,6%, ал ең көп өсім білім беруде – 41,2% тіркелді.

2004-2005 жылдары ірі және орта кәсіпорындардағы бос жұмыс орындарының саны

айдың соңына

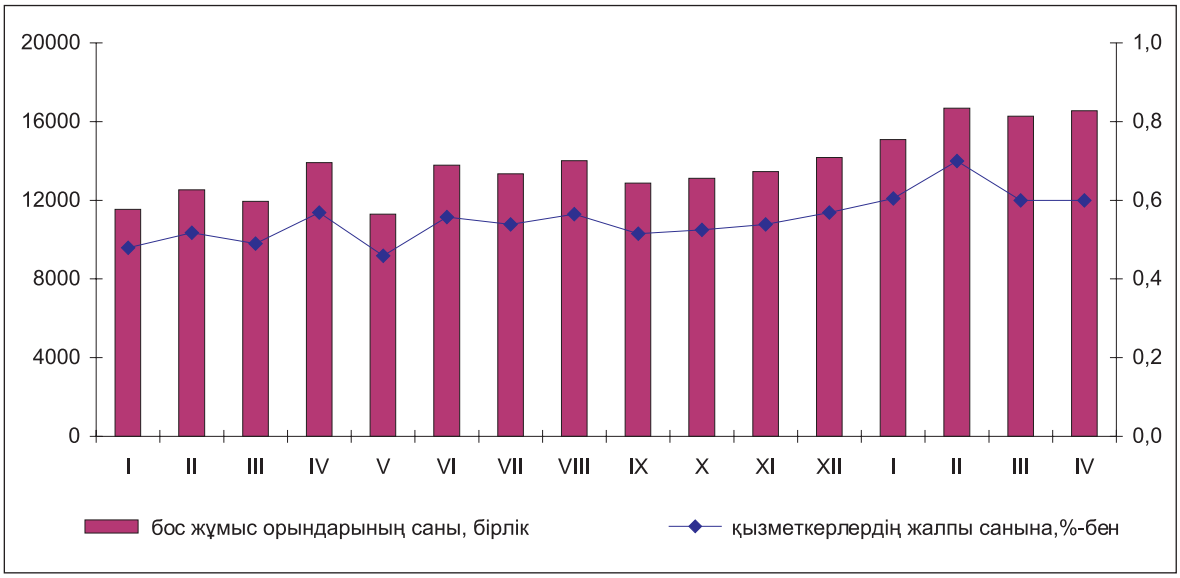

8.2 ЖҰМЫССЫЗДЫҚ ЖӘНЕ ЖҰМЫСПЕН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

15 және одан жоғары жастағы экономикалық тұрғыдан белсенді халық саны 2005 жылдың мамырында (сараптық бағалау бойынша) 8 млн. адамды құрады, бұл өткен жылдың тиісті кезеңінен 91,4 мың адамға көп (1,2%-ға).

Республика экономикасында 7,3 млн адам жұмыспен қамтылған болатын. 2004 жылдың мамырына қатысты олардың саны 92,9 мың адамға өсті (1,3%-ға). Жұмыспен қамтылғандар құрылымында негізгі үлесті 63,5% жалдамалы қызметкерлер құрайды, ал өз бетінше жұмыспен қамтылғандар – 36,5%.

Жұмыссыздар саны (табысты жұмысы болмаған, оны үздіксіз іздеген және оған кірісуге әзір 15 және одан жоғары жастағы адамдар) 2005 жылдың мамырында 653,8 мың адамды құрады. Бұл өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 1,5 мың адамға қысқарды, немесе 0,2%-ға. Жұмыссыздық деңгейі 8,2%-ға қалыптасты (2004 жылдың мамырында – 8,3%).

2004-2005 жылдардағы жұмыссыздық деңгейі

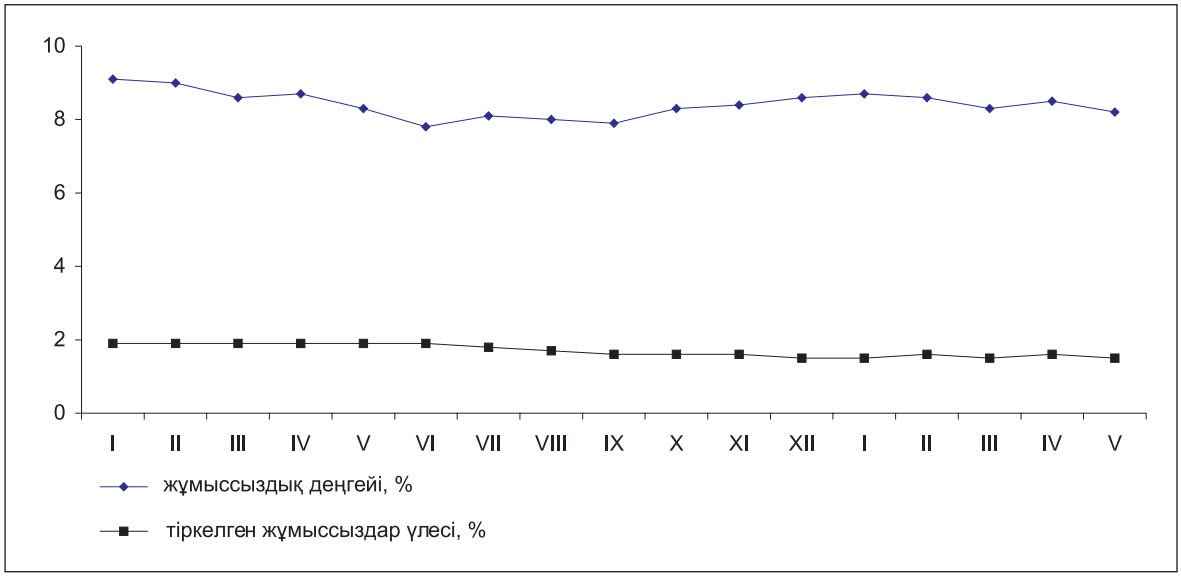

Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің деректері бойынша жұмысқа орналастыру мәселелері жөніндегі уәкілетті органдарына 2005 жылғы мамырда 22,8 мың адам, ауыл тұрғындары - 8,5 мың адам барды.

Жұмыспен қамту органдарында жұмыссыздар ретінде есепте тұрған азаматтар саны 2005 жылғы мамырдың соңына 117,3 мың адамды құрады, бұл өткен айға қарағанда 3,4 мың адамға (2,8%-ға) аз және 2004 жылғы тиісті кезеңдегіден 29 мыңға (19,8%-ға) аз. Жалпы тіркелген жұмыссыздар санындағы әйелдер 73,7 мың адам. Ағымдағы жылдың мамырында экономикалық тұрғыдан белсенді халық санында тіркелген жұмыссыздар үлесі ақпанда 1,5 % құрады (2004 жылғы мамырда – 1,9%).

2005 жылғы қаңтар-мамырда 63,6 мың адам жұмысқа орналастырылған, бұл өткен жылғы тиісті кезеңдегіден 2 мың адамға (3,2%-ға) көп. Ағымда,ы жылдың мамырында 16,5 мың адам жұмысқа орналастырылды, олардың – 5,7 мыңы ауыл тұрғындары немесе жұмыс іздеп келген ауылдықтардың 66,8%-ы. Жұмысқа орналастырылған азаматтардың саны мамырда сәуірге қарағанда 1,9 мың адамға өсті. 2005 жылдың басынан бері 10,5 мың жұмыссыздар кәсіптік дайындыққа, қайта даярлауға және біліктілігін жетілдіруге жіберілді, 66,9 мыңы - қоғамдық жұмыстарға қатысты.

2005 жылғы 1 маусымдағы жағдай бойынша 61 кәсіпорын әртүрлі себептерге байланысты өндірісін толықтай, 217-і жартылай тоқтатқан, 20 кәсіпорын толық емес жұмыс уақыты тәртібіне толықтай көшсе, 53-і толық емес жұмыс уақыты тәртібінде жартылай жұмыс істеген. Бір ай ішінде еріксіз демалыста болған қызметкерлер саны 9,8 мың адамды құрады, одан ақы төленбегені – 8,5 мың адам.

8.3 ЕҢБЕККЕ АҚЫ ТӨЛЕУ

2005 жылғы сәуірде бір қызметкердің орташа айлық атаулы жалақысы 30852 теңгені құрады және өткен жылғы тиісті аймен салыстырғанда 14,7%, нақты тұлғалануда – 6,9%-ға, қаңтар-сәуірде тиісінше 29669 теңгеге, 13,1%-ға және 5,7%-ға өсті.

2004-2005 жылдардағы еңбекке ақы төлеу

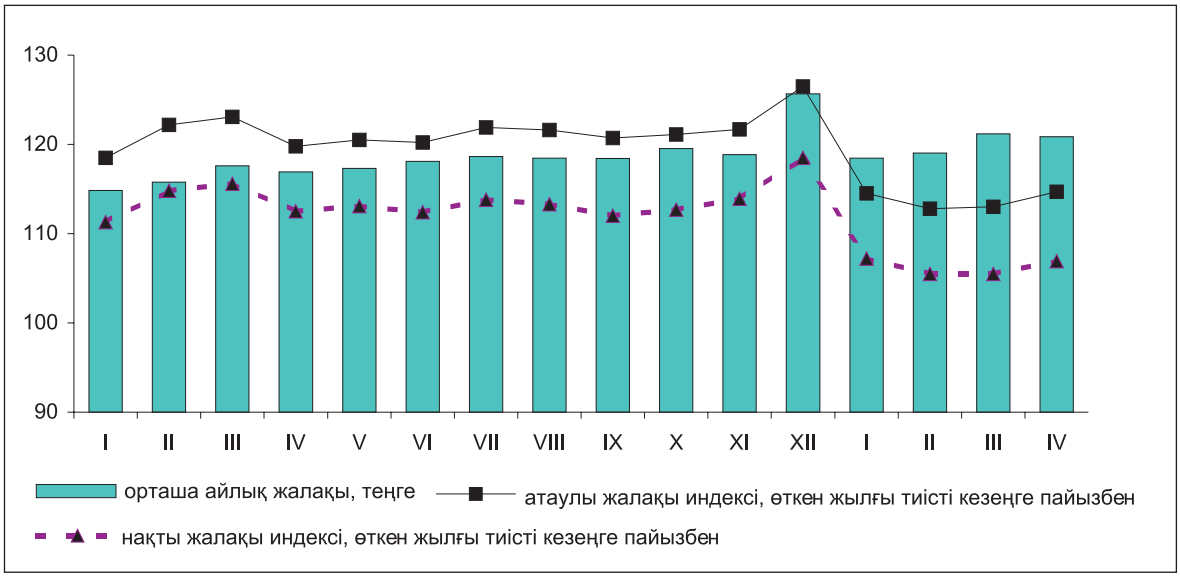

Жалдамалы қызметкерлер жалақысының өсуі экономикалық қызметтің барлық түрлерінде байқалады. Ағымдағы жылы сәуірде өнеркәсіп қызметкерлерінің жалақысы 2004 жылдың тиісті айымен салыстырғанда 13,7%-ға, ауыл шаруашылығында - 18%-ға, саудада - 21,4%-ға, қаржы қызметінде – 29,7%-ға өсті.

Еңбекке ақы төлеудің жоғары деңгейі қаржы қызметінде сақталып отыр – 75861 теңгені құрады немесе бұл ел бойынша орта есеппен алғандағыдан 2,5 есе жоғары, кен өндіру өнеркәсібінде – тиісінше, 59521 теңге және 1,9 есе, көлік және байланыста – 45716 теңге және 1,5 есе жоғары.

Білім беру саласы қызметкерлерінің жалақысы 17972 (41,8%-ға) теңге болды, бұл орташа республикалық деңгейден төмен, денсаулық сақтауда –15532 теңге (49,7%-ға), ауыл шаруашылығында – 11535 теңге (62,6%-ға).

2004 және 2005 жылдардағы сәуірде экономика секторлары бойынша жалақы

теңге

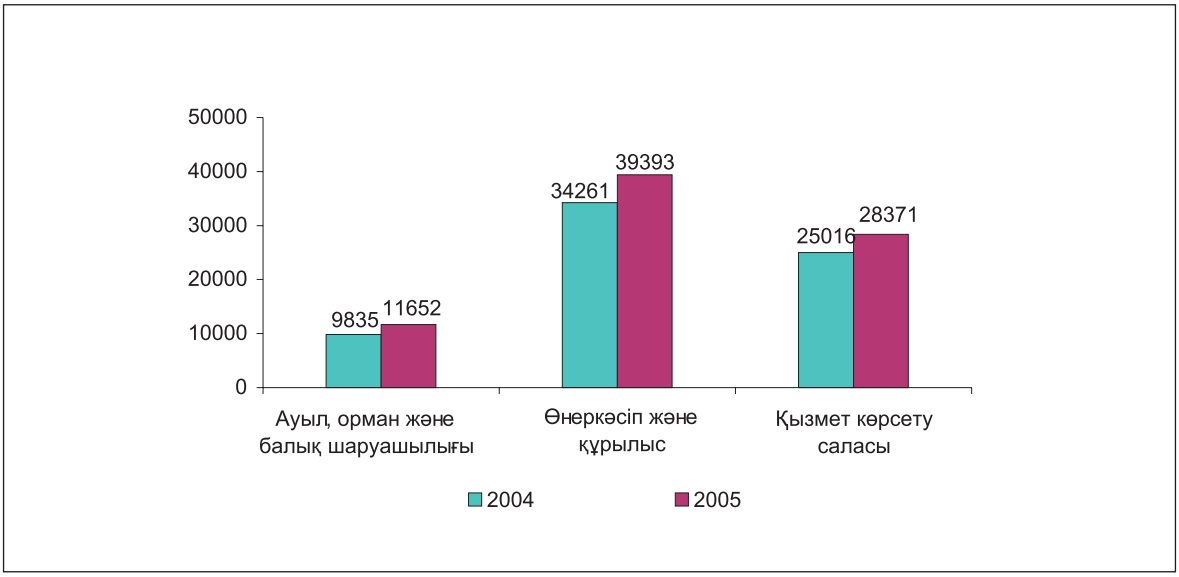

9. ХАЛЫҚТЫҢ ТАБЫСЫ

Ақшалай табыс

2005 жылғы сәуірде халықтың орта есеппен жан басына шаққандағы атаулы ақшалай табысы (бағалау бойынша) 14102 теңгені құрады, ол өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда 13,6%-ға жоғары. Нақты ақшалай табыс осы кезең ішінде 5,9%-ға өсті.

Халықтың атаулы және нақты ақшалай табысы (бағалау)

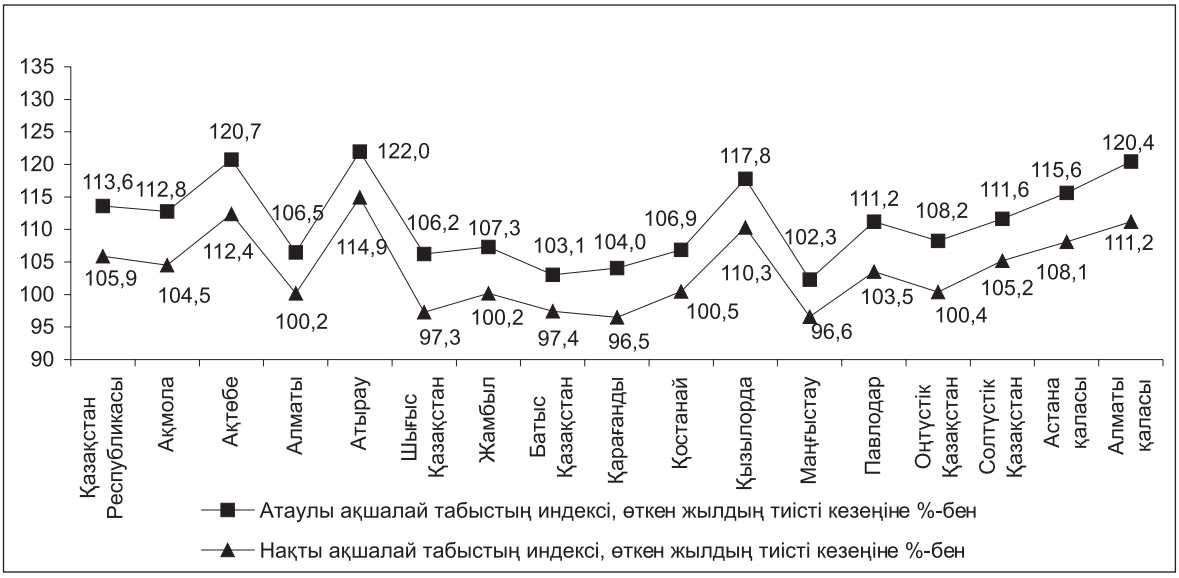

2005 жылғы I тоқсандағы үй шаруашылығын іріктеп зерттеу нәтижесі бойынша тұтынуға пайдаланылған орташа жан басына шаққандағы табыс, орта есеппен тоқсанның бір айы ішінде республикада 8899 теңгеге жетті, 2004 жылдың I тоқсанымен салыстырғанда оның өсу қарқыны 110,9%-ды құрады.

Астана қаласында белгіленген (жан басына шаққанда 18781 теңге) тұтынуға пайдаланылған ең жоғары мәндегі табыстың, Оңтүстік Қазақстан облысында қалыптасқан ең төменгі мәндегі (6009 теңге) табыстың ара қатынасы 3,1 есені құрады.

Орташа республикалық деңгейдегі тұтынуға пайдаланылған табыстардың ара қатынасы

пайызбен

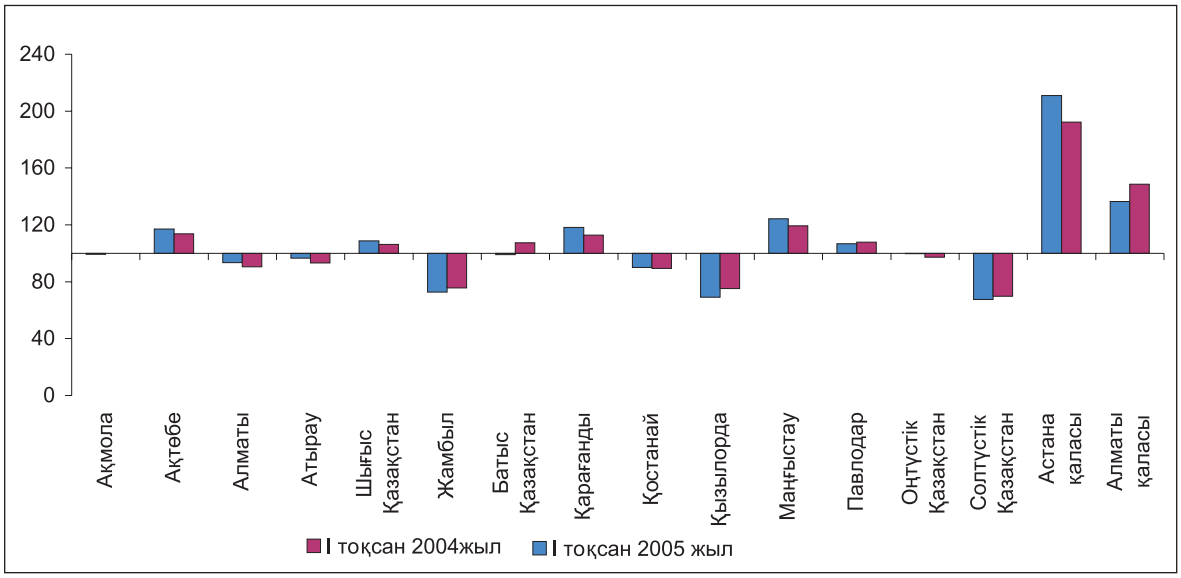

2004 жылдың I тоқсанында халықтың орташа жан басына шаққандағы ақшалай шығыны орта есеппен бір ай ішінде 8415 теңгені құрады, ол 2004 жылдың I тоқсанымен салыстырғанда 11,2%-ға жоғары. Өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда, көрсетілген кезеңдегі ақшалай шығынның құрылымы мен тұтыну шығындарының үлес салмағы біршама төмендеді және халыққа берілетін кредит бойынша төлемдердің үлесі (1 пайыздық пунктке) өсті. Тұтыну шығындарының құрамындағы барлық шығыстардың 46,0% (алкогольді ішімдіктер мен темекі бұйымдарын есептегенде) азық-түлік тауарларын сатып алуға, 26,6% - азық-түлік емес тауарларды сатып алуға және 27,4% - көрсетілген қызмет түрлеріне келген.

2005 жылғы I тоқсанда күнкөрістің ең төменгі деңгейімен салыстырғанда кедейлердің үлесі 15,3%-ды құрады, азық-түлік қоржынының құнымен салыстырғанда – 4,4%. Тоқсан бойынша көрсеткіштер серпінінің көрсеткеніндей, талдау кезеңі үй шаруашылығындағы табыстардың бір бөлігін алуға онша қолайлы емес, соның салдарынан өткен тоқсанмен салыстырғанда кедейлік деңгейінің өсуі (3,1 пайыздық пунктке) әбден мүмкін. 2004 жылғы тиісті кезеңге қатысты осы уақытта кедей халықтың үлесі 3,6 пайыздық пунктке қысқарды.

Қазақстан Республикасында кедейліктің төмендеу үрдісі

пайызбен

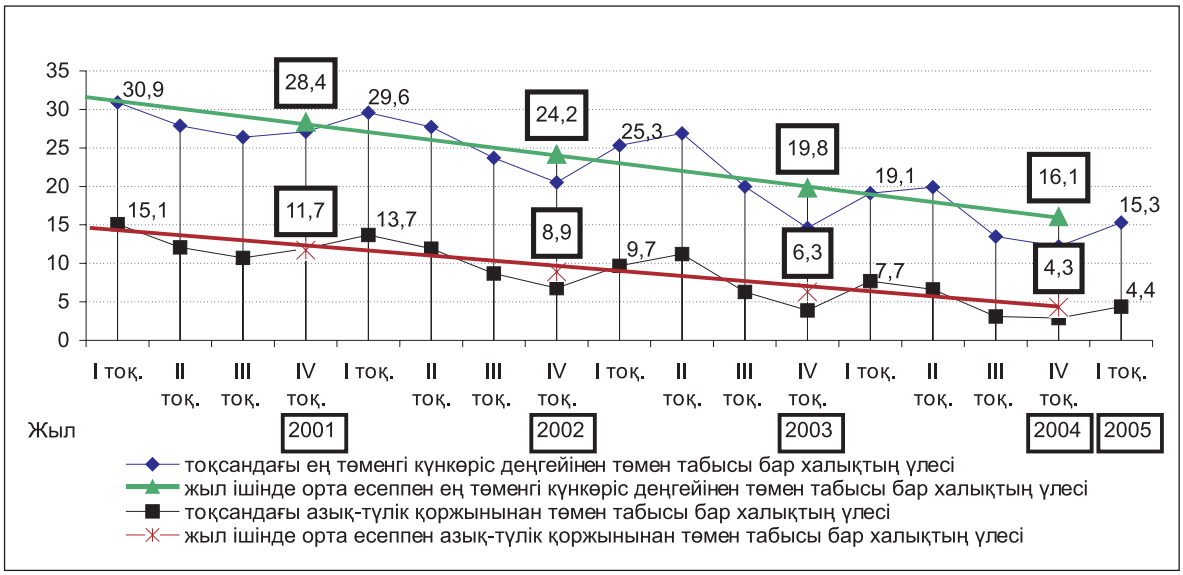

Халықтың 10 пайыздық топтары бойынша табыстарын бөлу, ондағы қамтамасыз етілген халықтың арасындағы табыстың өсуі, кедейлерге қарағанда қарқынды екенін көрсетеді. 2005 жылғы I тоқсанда соңғы децильдегі (табыстары ең көп) үй шаруашылығының бір мүшесінің орташа айлық табысы 2004 жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда 12,8%-ға өссе, сонда бірінші децильдегі топтікі (табыстары ең аз), - 8,4%-ға өскен.

Халықтың 10 пайыздық топтары бойынша табыстарын бөлу*

орта есеппен жан басына шаққанда айына, теңге

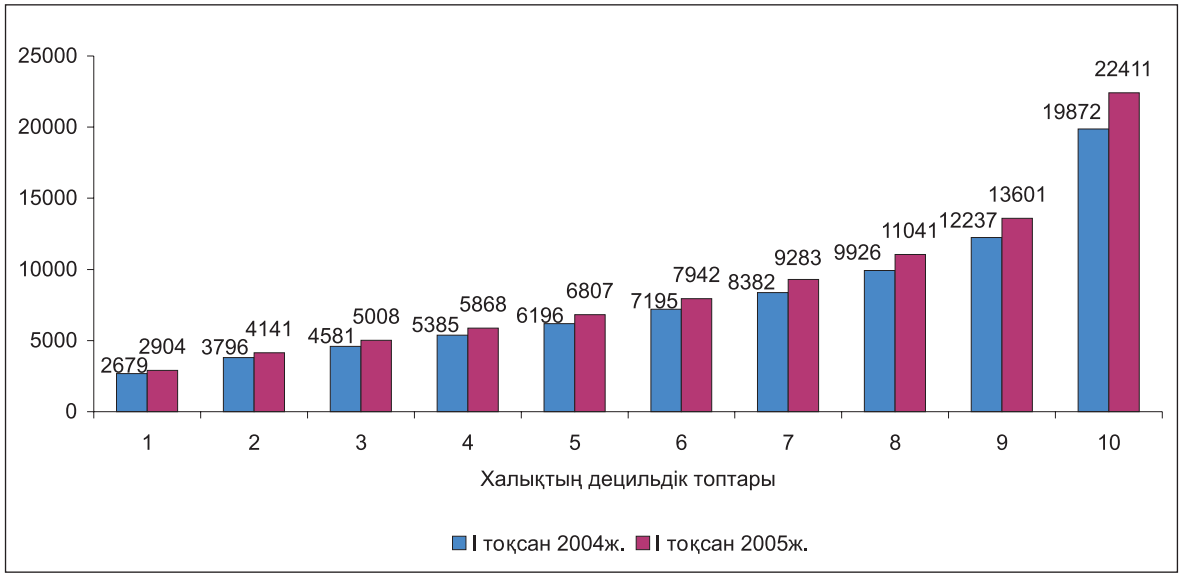

10. ДЕМОГРАФИЯЛЫҚ ПРОЦЕСТЕР ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК САЛА

10.1 ДЕМОГРАФИЯЛЫҚ АХУАЛ

2005 жылдың 1 мамырына Қазақстан Республикасы халқының жалпы саны ағымдағы деректер бойынша 15121,2 мың адамды құрады, соның ішінде 57,2% қала және 42,8% ауыл тұрғындары. 2005 жылдың басымен салыстырғанда ол 46,4 мың адамға немесе 0,3% өсті. Тиісті кезең ішінде халықтың жалпы санының өсімі елдің 11 өңірінде байқалды. Халық санының ең жоғары өсімі, бұрынғыша, Оңтүстік Қазақстан облысына және Алматы мен Астана қалаларына тиесілі - тиісінше, 12,3 мың, 9,8 мың және 7,4 мың адам, ал оның ең көп кемуі - Шығыс Қазақстан облысында - шегеру 3 мың адам.

Ағымдағы жылдың қаңтар-сәуірінде республика халқының табиғи өсімі 37031 адамды құрады (2004 жылғы қаңтар-сәуірде - 34480). Табиғи өсімінің жалпы коэффициенті 1000 халыққа шаққанда 8,1 адамды құрады (7,3).

Ағымдағы жылғы қаңтар-сәуірде АХАЖ органдарында 93403 туу тіркелді (87748). Туудың жалпы коэффициенті 1000 халыққа шаққанда 18,4 тууды құрады (17,4).

Республика бойынша өлгендер саны ағымдағы жылғы қаңтар-сәуірде 56372 адамды құрады (53268). Халық өлім-жітімінің жалпы коэффициенті 1000 халыққа шаққанда 10,3 өлімді құрады (10,2). Қан айналымы жүйесіндегі аурулар, бұрынғыша, өлім-жітім құрылымында өлім себептерінің негізгі топтары ішінде болып отыр, олардың үлесіне барлық тіркелген өлім оқиғаларының 53,3% тиесілі (52,8%). Өлтіруден және өзін-өзі өлтіруден, тиісінше, 736 және 1254 адам өлген (820 және 1340), немесе жазатайым оқиғалардан, улану мен жарақаттанудан өлгендердің жалпы санынан 10,1% және 17,2% (12,1% және 19,7%).

Осы кезең ішінде республикада 1 жасқа дейінгі 1426 бала өлімі тіркелген (1382). Нәрестенің шетінеу коэффициенті 1000 туғанға шаққанда 1 жасқа дейінгі 14,4 бала өлімін құрады (14,8). Перинаталдық кезеңде пайда болатын аурулар 1 жасқа дейінгі балалар өлімінің ең көп тараған себептері болып табылады, одан 666 нәресте өлген, немесе барлық бала өлімінен 46,7% (561, немесе 40,6%), туа-біткен ауытқулардан - 283 немесе 19,8% (254 немесе 18,4%) және тыныс алу органдарының ауруларынан - 233 немесе 16,3% (284, немесе 20,5%).

Ағымдағы жылғы қаңтар-сәуірде некеге тұру және некені бұзу саны, тиісінше, 33040 және 10102 құрады (32702 және 10393). Некеге тұру мен ажырасудың жалпы коэффициенті 2004 жылғы тиісті кезеңдегі деңгейде қалды және 1000 халыққа шаққанда 7,6 некені және 2,1 ажырасуды құрады.

2005 жылғы қаңтар-сәуірдегі халықтың табиғи қозғалысы

адам

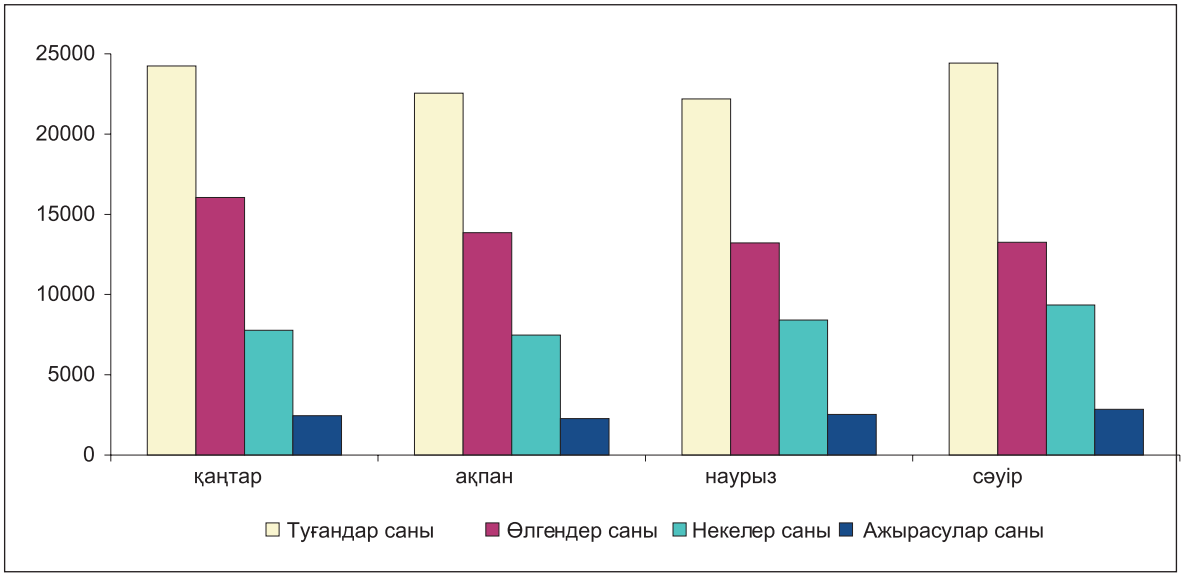

Елде халық көші-қонының оң айырымы сақталып отыр, ағымдағы жылғы қаңтар-сәуірде оның шамасы 9434 адамды құрады (2581). Тұтастай алғанда республикада ТМД елдерімен халық көші-қонының оң айырымы қалыптасқан - 11813 адам (7966).

Қазақстанға келгендер саны 2004 жылғы қаңтар-сәуірмен салыстырғанда 4284 адамға, немесе 21,7% өсті, ал Қазақстаннан кеткендер саны 2569 адамға, немесе 15% қысқарды. ТМД елдерінен келгендер мен сол елдерге қоныс аударғандар үлесі олардың жалпы санынан 86,9% және 62,1% (92,1% және 59,6%) құрады. Иммигранттардың негізгі бөлігі, бұрынғыша, Жамбыл, Алматы, Маңғыстау және Қарағанды облыстарында орналасқан, ал эмигранттардың көбісі Қостанай, Солтүстік Қазақстан, Павлодар және Қарағанды облыстарынан.

Иммигранттар арасында қомақты үлес салмағы қазақ ұлтында - 77,4% (64,5%), орыстардың үлесіне 13,1% (20,3%), немістердің - 0,9% (1,8%) тиесілі. Қазақстаннан тыс елдерге кеткендер санының жартысынан көбін орыстар - 53,2% (52,6%), немістер - 23,9% (25%), қазақтар - 6,1% (5,3%) құрайды.

Ел ішіндегі мигранттар саны 89235 адамды құрады (92822), одан халықтың облыстық көші-қонында - 49523 (56106), немесе 55,5% (60,5%). Облысаралық айырбаста халықтың оң көші-қон айырымы елдің 6 (5) өңірінде байқалды, одан шамасы бойынша ең үлкені Алматы қаласында - 6153 адам (6735).

10.2 ХАЛЫҚТЫҢ АУРУ-СЫРҚАУЛЫҒЫ

Республикалық СЭС-тің деректері бойынша 2005 жылдың қаңтар-сәуірінде республика аумағында халықтың ауру-сырқауға шалдығуы тіркелетін инфекциялардың біразы бойынша қысқарды. Сонымен бірге, көкжөтелмен (3,5 есеге) ЖҚТБ-мен (1,5 есе), менингококк жұқпасымен (1,4 есе), тамақтан бактериялық уланумен (28,5%), өткір вирустық гепатитпен (15,5%), созылмалы вирустық гепатитпен (4,1%) ауырғандар саны өскен. Ағымдағы жылдың төрт айында 14,7 мың қызылшамен ауыру оқиғасы тіркеліп, 236 АҚТҚ жұқпасын тасымалдаушылар анықталды.

Бұл кезеңде 14 жасқа дейінгі балалар арасында менингококк жұқпасымен, тамақтан бактериялық уланумен (1,5 есе), өткір вирустық гепатитпен (36,1%) ауырғандар саны өсіп, 3,9 мың қызылшамен ауырғандар тіркелді.

Ағымдағы жылдың сәуірінде 2004 жылдың сәуірімен салыстырғанда ішектің бактериялық жұқпаларымен (2,5%) ауырғандар саны өсіп, 2 мыңға жуық қызылшамен ауырғандар тіркелді, 61 АҚТҚ жұқпасын тасымалдаушылар анықталды (2004 жылы – 54). Ауылдық жерлерде бұл кезең ішінде тұмаумен (1,7 есе), аш ішектің қабынуымен (32,1%), бруцеллезбен (10,3%) ауырғандар саны өсті, сондай-ақ қызылшамен ауырудың 290 оқиғасы тіркелді.

Ағымдағы жылдың қаңтар-сәуірінде тіркелген жұқпалы аурулардың арасында аса кең тарағаны жоғары тыныс жолдарының өткір жұқпасы (100 мың адамға шаққанда 13938,7 оқиға), тыныс органдарының туберкулезі (1147,8), тұмау (779,2), ішектің өткір жұқпасы (92,3), өткір вирустық гепатит (79,8), мерез (70,8), битшеңдік (56,8) болды.

10.3 ҚЫЛМЫСТЫЛЫҚ

Қазақстан Республикасы Бас прокуратурасының Құқықтық статистика және арнайы есепке алу жөніндегі комитетінің деректері бойынша республика аумағында 2005 жылдың қаңтар-сәуірінде тіркелген қылмыстардың саны өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда 1,3%-ға азайып, 46,2 мыңды құрады, олардың 26,2% әйелдерге қатысты, 3,5% кәмелетке толмағандарға қатысты жасалған қылмыстар. 2005 жылдың қаңтар-сәуірінде халықтың 10 мың адамына шаққанда тіркелген қылмыстардың саны тұтастай республика бойынша 93 оқиғаны құрады.

Тіркелген қылмыстардың құрылымында жоғары үлес салмағын меншікке қарсы жасалған қылмыстар алады (64,5%). 2004 жылдың қаңтар-сәуірімен салыстырғанда олардың саны 3%-ға өскен. Бұл санаттағы қылмыстардың санында негізгі үлес салмағы ұрлыққа (67,7%) тиесілі болып отыр, ол өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда 3,2%-ға өскен, бопсалаушылық (3,5%), тонау (13%) оқиғалары да көбейген. Мемлекеттік қызмет мүдделеріне қарсы қылмыстар (38,2%-ға), көлік қылмыстары (25,9%), денсаулыққа қасақана жеңіл зиян келтіру (13%), денсаулыққа қасақана ауырлығы орташа зиян келтіру (7%) саны айтарлықтай өскен.

Талданып отырған кезең ішінде республиканың құқық қорғау органдары экономика саласындағы 3,4 мың қылмысты ашты (2004 жылдың қаңтар-сәуіріндегі деңгейге – 90%). Бұл топта жалған ақша немесе бағалы қағаздар жасау және өткізуге байланысты қылмыстардың (39,2%-ға), азаматтардың салық төлеуден жалтару (36,5%) қылмыстарының саны айтарлықтай өскен.

2005 жылдың қаңтар-сәуірінде 2004 жылдың қаңтар-сәуірімен салыстырғанда есірткіге байланысты қылмыстардың жалпы саны 9,4%-ға азайды. Есірткі құралдарын немесе психотроптық заттарды өткізу мақсатында заңсыз әзірлеуге, сатып алуға, сақтауға, тасымалдау мен жіберуге, оларды тұтынуға бейімдеуге, есірткі құралдарын немесе психотроптық заттарды тұтыну үшін притондар ұйымдастыруға немесе ұстауға байланысты қылмыстар саны 6,9%-ға өсіп, 1,6 мың оқиғаны құрады. Бұл санаттағы қылмыстардың ашылуы 2005 жылдың қаңтар-сәуірінде 81,5% құрады (2004 жылдың қаңтар-сәуірінде – 86,6%).

Республикада әскери қылмыстардың қысқару үрдісі сақталуда. 2005 жылдың қаңтар-сәуірінде 2004 жылдың осы кезеңімен салыстырғанда әскери қызметкерлер жасаған қылмыстардың саны 19,6% азайып, 288 оқиғаны құрады. Осы санаттағы тіркелген қылмыстар санының 29,9% - билігін пайдаланып қиянат жасау, билікті асыра пайдалану немесе әрекетсіздік, 26,7% - бөлімді немесе қызмет орнын өз бетінше тастап кету, 23,3% - өзара қарым-қатынастың жарғылық ережелерін бұзу, 3,5% - қашқындық.

Есепті кезеңде тексерілген қылмыстар бойынша республиканы тұтастай алғанда материалдық залалдың анықталған сомасы 6745,9 млн. теңге болды, оның 46,1% - экономикалық қызмет саласындағы қылмыстардың, 41,5% - меншікке қарсы қылмыстардың үлесінде.

2005 жылдың қаңтар-сәуірінде республиканың құқық қорғау органдары қылмыс жасаған 26 мың адамды анықтады (2004 жылдың қаңтар-сәуірінде қарағанда 7,1%-ға көп). 19,3 мың адам қылмыстық жауапқа тартылды.

Қылмысы әшкереленген адамдардың 10,4% - жасы кәмелетке толмағандар, 10,5% - әйелдер. Мемлекеттік қызметті атқарушылардың үлесіне 3,1% келеді. Бұрын қылмыс жасаған адамдардың үлес салмағы – 11,3% (2004 жылдың қаңтар-сәуірінде – 13,5%) құрады.

Қазақстан бойынша орташа алғанда әрбір тоғызыншы қылмыскер қылмысты - мас күйінде, әрбір төртінші - топ құрамында жасаған. Қылмыстары әшкереленгендердің ең көбін (70,8%) – жұмыссыздар құрады.

11. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ӨҢІРЛЕРІНІҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЖАҒДАЙЫ: САЛЫСТЫРМАЛЫ ТАЛДАУ

Өнеркәсіп. 2005 жылғы қаңтар-мамырда өнеркәсіп өндірісі көлемінің өсуі 2004 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда, Қарағанды облысынан басқа (өндіріс көлемі 15,1%-ға төмендеген), Қазақстанның барлық өңірлерінде байқалды. Ең көп өсімге Батыс Қазақстан облысында (48%-ға) қол жеткізілсе, ең аз өсім Қызылорда облысында (1,1%-ға) тіркелді. Жоғары өсу қарқыны сондай-ақ Алматы (17,1%-ға) мен Астана (11,7%-ға) қалаларында және Ақмола (12,4%-ға), Алматы (10,3%-ға), Маңғыстау (10,1%-ға) облыстарында байқалды.

Өнеркәсіп өндірісінің орташа республикалық деңгейі 10 облыста: Батыс Қазақстан, Ақмола, Алматы, Маңғыстау, Солтүстік Қазақстан, Павлодар, Оңтүстік Қазақстан, Ақтөбе облыстарында және Астана мен Алматы қалаларында асып түсті.

2005 жылғы қаңтар-мамырда өнеркәсіп өнімі көлемінің өсуі (кемуі) 2004 жылғы қаңтар-мамырға %-бен

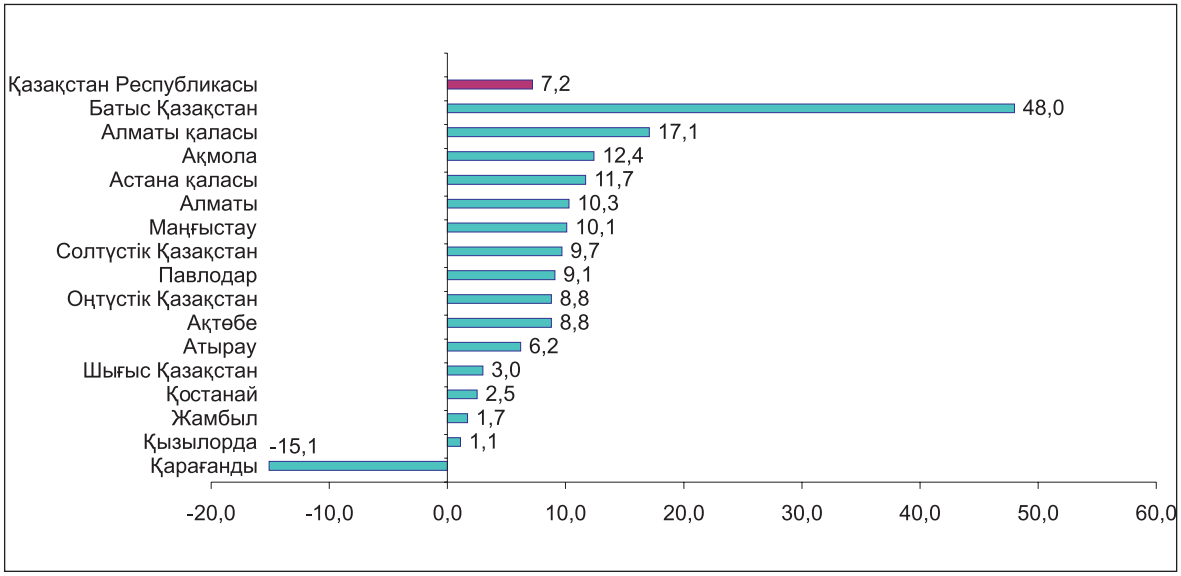

Шикі мұнай өндіру Маңғыстау (8,9%-ға), Ақтөбе ((8,7%-ға), Атырау (2,1%-ға) облыстарында, газ конденсатын өндіру Жамбыл (63,9%-ға) және Батыс Қазақстан (60,1%-ға) облыстарында өсті.

Қостанай облысында теміркенді шекемтастарды өндіру 5,9%-ға кеміді, темір кендерін өндіру 8,7%-ға артты.

Мыс кенін өндіру Қарағанды облысында өсті (13,3%-ға), Шығыс Қазақстан облысында кеміді (5,3%-ға).

Болат қорыту Павлодар облысында 30,2%-ға өсті, ал Қарағанды және Шығыс Қазақстан облыстарында, тиісінше, 27%-ға және 8,5%-ға азайды.

Тазартылған мысты қорыту Шығыс Қазақстан облысында 2,2 есе артты, Қарағанды облысында 4,8%-ға кеміді, өңделмеген мырышты қорыту Қарағанды облысында 24,4 есе, Шығыс Қазақстан облысында 2,9% артты.

Шығыс Қазақстан облысында жолаушыларға арналған жеңіл автомобильдер шығару 57,1%-ға кеміді.

Сары май өндіру Оңтүстік Қазақстан (37,1%-ға), Солтүстік Қазақстан (50,5%-ға) облыстарында және Алматы қаласында (34,6%-ға) өсті, ал көлемнің кемуі Астана қаласында (20%-ға) және Ақмола (47,8%-ға), Жамбыл (2,5%-ға), Алматы (37,8%-ға), Павлодар (1,8%-ға) облыстарында тіркелді.

Тазартылған күнбағыс майын өндіру Ақтөбе (79,1%-ға) және Шығыс Қазақстан (40,2%-ға) облыстарында өсті.

Жеміс және көкөніс шырындарын өндіру Алматы (7,4%-ға) мен Жамбыл (4,3%-ға) облыстарында өсті.

Электр энергиясын өндіру Қызылорда (2,1 есе) Ақтөбе (2,6 есе), Жамбыл (62,7%-ға), Батыс Қазақстан (20%-ға), Атырау (5,4%-ға), Алматы (0,9%-ға) облыстарында өсті, ал Ақмола (0,7%-ға) және Шығыс Қазақстан (1,5%-ға) облыстарында төмендеді.

Ауыл шаруашылығы. 2005 жылғы 1 маусымдағы жағдай бойынша өткен жылғы тиісті күнмен салыстырғанда облыстар шаруашылықтарының барлық санаттарында ірі қара мал, қой мен ешкі, сондай-ақ жылқы (Қарағанды облысынан басқа, онда жылқы саны 1,3%-ға кеміген) санының өсуі байқалды.

2005 жылғы қаңтар-мамырда 2004 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда ет өндіру көлемінің өсуі республиканың барлық өңірлерінде байқалды. Өндіріс көлемінің ең жоғары өсімі Астана қаласында (33,3%-ға), Маңғыстау (8,6%-ға) мен Шығыс Қазақстан (7,9%-ға) облыстарында қол жеткізілді. Ең аз өсу деңгейі Солтүстік Қазақстан облысында (0,8%-ға) тіркелді.

2004 жылғы қаңтар-мамырмен салыстырғанда сүт өндірісінің өсуі Астана қаласынан басқа (көлем 25%-ға төмендеген) республиканың барлық өңірлерінде байқалды. Өндіріс көлемінің аса жоғары өсімі Алматы қаласында (11,1%-ға), ең аз өсімі Батыс Қазақстан мен Солтүстік Қазақстан облыстарында (2,2%-ға) тіркелді. Салыстырмалы жоғары өсу қарқынына Маңғыстау (10%-ға), Жамбыл (7,7%-ға) және Ақтөбе (7,3%-ға) облыстарында қол жеткізілді.

2005 жылғы қаңтар-мамырда 2004 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда жұмыртқа өндірісінің өсуі Қазақстанның 12 өңірінде байқалды. Аса жоғары өсу қарқыны Батыс Қазақстан облысында (2,6есе) және Солтүстік Қазақстанда (34,7%-ға) тіркелді, ең азы – Қостанай облысында (0,1%-ға) орын алды.

Инвестициялар. 2005 жылғы қаңтар-мамырда негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар (жете бағалауды ескере отырып) 609,4 млрд. теңгені құрады, бұл өткен жылғы тиісті кезеңдегіден 50,3%-ға артық.

Инвестицияның өсуі республиканың 14 өңірінде байқалған. Аса көп өсуі Қарағанды мен Атырау облыстарында (2,1 есе), ең аз өсуі Қостанай облысында (7,4%-ға) тіркелді. Жоғары өсу қарқыны сондай-ақ Маңғыстау және Солтүстік Қазақстан облыстарында байқалды (тиісінше, 82,9% және 70,6%-ға). Негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар көлемі Батыс Қазақстан (54,4%-ға) және Жамбыл (28,7%-ға) облыстарында төмендеді.

2005 жылғы қаңтар-мамырда республиканың барлық өңірлерінде салынған тұрғын үйлер көлемі өткен жылғы тиісті кезеңдегі деңгейден асып түсті. Аса белсенді тұрғын үй құрылысы Алматы мен Маңғыстау облыстарында жүргізілуде, онда тұрғын үйлерді іске қосу көлемі 2004 жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 2,7 есе, сондай-ақ Астана қаласында (2,3 есе), Қарағанды (2,1 есе) мен Солтүстік Қазақстан (1,9 есе) облыстарында өсті.

Бөлшек сауда тауар айналымы. 2005 жылғы қаңтар-мамырда бөлшек сауда тауар айнылымының көлемі 484,9 млрд. теңгені құрады және өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда (тұрақты бағада) 10,8%-ға өсті. 2005 жылғы қаңтар-мамырда өңірлер бөлінісінде бөлшек сауда тауар айналымы көлемінің аса жоғары өсімі өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда (тұрақты бағада) Жамбыл (28,8%-ға), Атырау мен Қызылорда (21,6%-ға) облыстарында байқалды. Астана қаласында өсім 15,2%, Алматы қаласында - 15,3% құрады. Бөлшек сауда тауар айналымы көлемінің ең аз өсімі Солтүстік Қазақстан облысында (0,5%-ға) байқалды.

Тұтыну бағасының индексі. 2005 жылғы мамырда тұтыну тауарлары мен қызметтерінің бағасы өткен аймен салыстырғанда республиканың барлық өңірлерінде өсті. Бағаның ең көп өсуі Маңғыстау (1,2%-ға), Қызылорда (1,1%-ға) және Қарағанды (0,9%-ға) облыстарында тіркелді. 2005 жылғы мамырда өткен аймен салыстырғанда республиканың барлық өңірлерінде азық-түлік тауарларына бағаның өсуі байқалды. Бағаның ең көп өсуі Қызылорда (1,9%-ға), Маңғыстау (1,8%-ға) мен Қарағанды (1,4%-ға) облыстарында байқалды. Астана қаласында азық-түлік тауарларының бағасы өткен айдың деңгейінде қалды.

Азық-түлік емес тауарлардың бағасы 2005 жылғы сәуірмен салыстырғанда Қазақстанның барлық өңірлерінде өсті. Бағаның ең көп өсуі Алматы қаласында (1,2%-ға) байқалды. Азық-түлік емес тауарлардың ең төмен өсімі Солтүстік Қазақстан (0,2%-ға) облысында тіркелді.

Халыққа көрсетілетін ақылы қызметтердің бағалары мен тарифтері 2005 жылғы мамырда өткен аймен салыстырғанда республиканың 9 өңірінде өсті. Бағаның ең көп өсуі Астана қаласында (0,8%-ға), Маңғыстау (0,6%-ға) мен Шығыс Қазақстан (0,4%-ға) облыстарында байқалды. Бағаның төмендеуі Батыс Қазақстан (0,1%-ға) облысында тіркелді.

Халықтың ақшалай табысы. 2005 жылғы сәуірде Қазақстандағы халықтың жан басына шаққандағы орташа ақшалай табысы (бағалау бойынша) 14102 теңгені құрады. Атырау және Маңғыстау облыстары республиканың аса жоғары табысты өңірлері болып табылады, оларда табыс орташа республикалық деңгейден 2,6 және 2,2 есе асқан. Астана және Алматы қалаларындағы халықтың орташа жан басына шаққандағы ақшалай табыстарының деңгейі орташа республикалық деңгейден 2 және 1,9 есе асты. Халықтың жан басына шаққандағы ең төмен ақшалай табыс Оңтүстік Қазақстан мен Жамбыл облыстарының тұрғындарында байқалды (тиісінше: орташа республикалық деңгейден 48,6% және 53,3%).

Еңбек рыногы. Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің деректері бойынша 2005 жылғы мамырдың соңына жұмыссыздар ретінде тіркелген азаматтар саны 117,3 мың адамды құрады. Ал олардың экономикалық тұрғыдан белсенді халық санындағы үлесі – 1,5%. Өңірлер бөлінісінде бұл көрсеткіш 10 облыста асып түскен. Жұмыссыздардың қомақты үлесі Павлодар (2,3%-ға) облысында, ең аз үлесі –Алматы қаласында (0,9%).

12. КОНЪЮНКТУРАЛЫҚ ЗЕРТТЕУЛЕР

1. Өнеркәсіп кәсіпорындарының іскерлік белсенділігін зерттеу

2005 жылғы мамырдың соңында 745 ірі және орта өнеркәсіп кәсіпорындары зерттелген, соның ішінде кен өндіру өнеркәсібі – 79 (сауалдамаға жауап бергендердің 11%-ы), өңдеу өнеркәсібі - 537 (72%) және электр энергиясын, газ бен су өндіру және бөлу бойынша - 129 (17%).

Ағымдағы жылдың мамырында сауалдамаға жауап берген кәсіпорындардың іскерлік белсенділігін сипаттайтын кәсіпкерліктің сенімділік индексі, ағымдағы жылдың сәуірімен салыстырғанда (+13)% -дан (+11)%-ға дейін төмендеді.

2005 жылғы тамыздың соңында, өнеркәсіп кәсіпорындарының іскерлік белсенділігінде айтарлықтай өзгеріс болмайды. Кәсіпкерліктің сенімділік индексі 2005 жылдың мамырымен салыстырғанда 2 пайыздық пунктке өсіп, (+13)%-ды құрайды.

Өнеркәсіп кәсіпорындарындағы кәсіпкерліктің сенімділік индексінің серпіні
(маусымдық факторлар шығарылған)

теңгерім, %

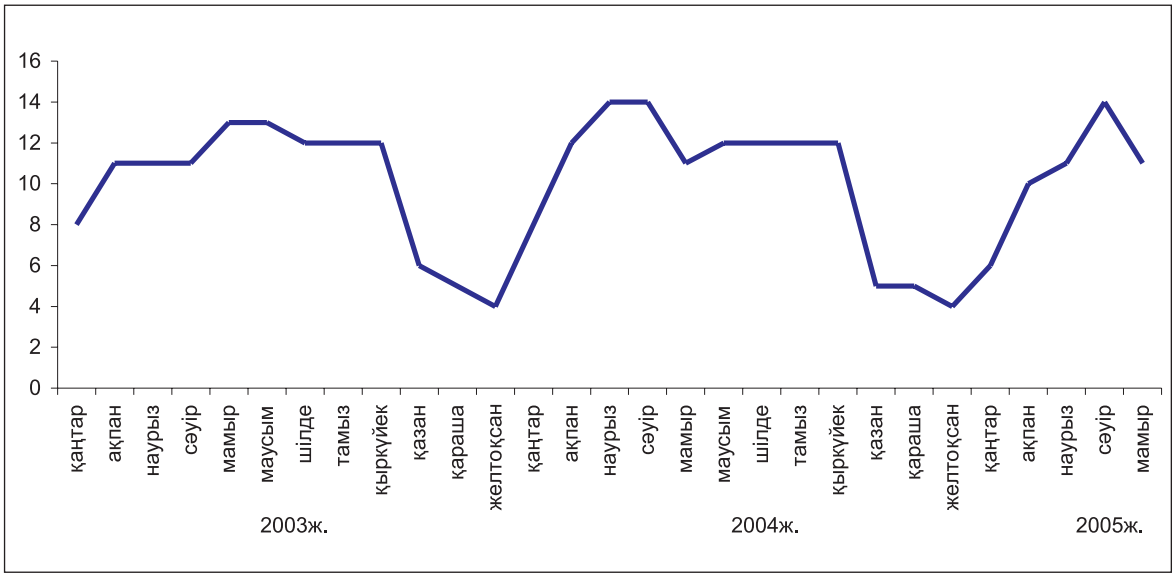

Ағымдағы жылдың мамырын сол жылдың сәуірімен салыстырғанда кен өндіру және өңдеу өнеркәсібінің зерттелген кәсіпорындарындағы кәсіпкерліктің сенімділік индексі тиісінше (+19)%-дан (+12)%-ға дейін және (+19)%-дан (+17)%-ға дейін төмендеді.

Сол мезгілде электр энергиясын, газ бен су өндіретін және бөлетін кәсіпорындарда осы кәсіпорындардағы кәсіпкерліктің сенімділік индексі (-19)%-дан (-16)%-ға дейін өзгерді.

2. Сауда кәсіпорындарының іскерлік белсенділігін зерттеу

2005 жылғы мамырдың соңында 1486 сауда кәсіпорындарына сұрау салынған болатын, соның ішінде 787 – бөлшек сауда (53% сауалдамаға жауап бергендердің жалпы санынан), 646 – көтерме сауда (43%)және 53 – сауда делдалдық кәсіпорындары (4%).

2005 жылғы мамырдағы сауда кәсіпорындарының үлесі, олардың басшыларымен “жақсы” және “қанағаттанарлық” деп сипатталған экономикалық жағдайы, өткен аймен салыстырғанда өсіп, 95%-ды құрады.

Сауда кәсіпорындарының іскерлік белсенділігін сипаттайтын кәсіпкерліктің сенімділік индексі 2005 жылғы мамырда ағымдағы жылдың сәуірдегі **(+13)%** деңгейінде қалды (маусымдық факторды есептегенде (+9)%).

2005 жылғы тамыздың соңында көптеген басшылардың бағалауы бойынша іскерлік белсенділікте өзгеріс болмайды, кәсіпкерліктің сенімділік индексі 2005 жылғы мамырдағы деңгейде (+13)% қалады.

Сауда кәсіпорындарындағы кәсіпкерліктің сенімділік индексінің серпіні
(маусымдық факторлар шығарылған)

теңгерім, %

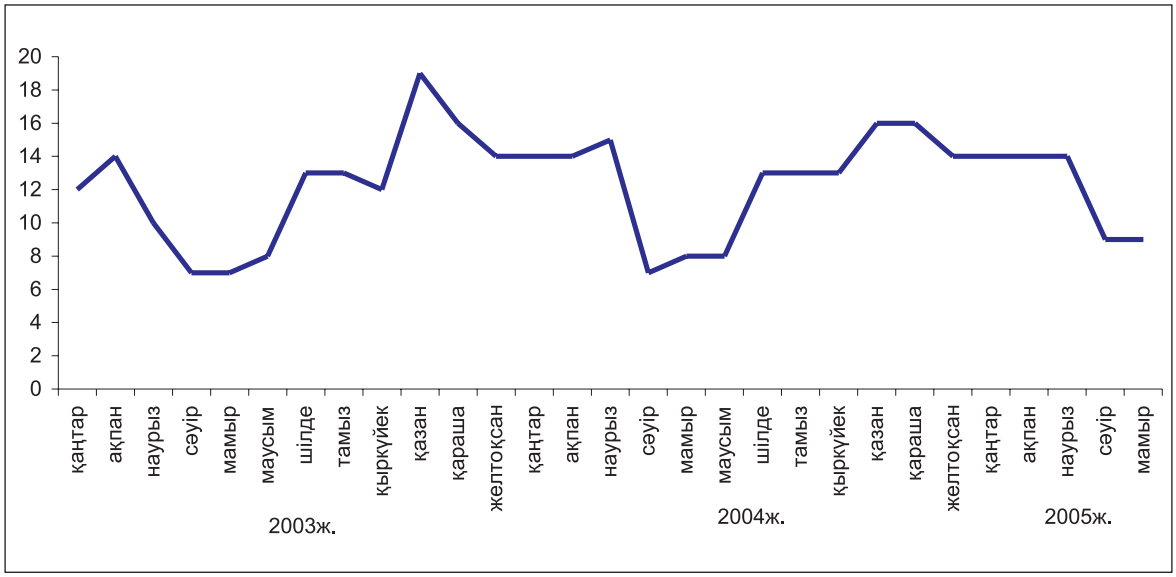

Зерттеудегі көтерме сауда және сауда делдалдық кәсіпорындары басшыларының көбі өткен аймен салыстырғанда іскерлік белсенділіктің өскенін белгіледі. Сонымен, көтерме сауда кәсіпорындарындағы кәсіпкерліктің сенімділік индексі (+15)%-дан (+16)%-ға дейін, сауда делдалдығы – (+12)%-дан (+15)%-ға дейін өсті. Сол мезгілде бөлшек сауда кәсіпорындарында кәсіпкерліктің сенімділік мәні ағымдағы жылдың сәуірдегі. (+11%) деңгейінде қалды.

3. Тұтынушыларды зерттеу

2005 жылғы мамырдың соңында өңірлік ситатистика басқармаларының қызметкерлері түрлі топтардағы (қала мен ауыл халқы, фирмалар мен банктердің, мемлекеттік мекемелер мен ұйымдардың қызметкерлері, үй шаруасындағы әйелдер мен зейнеткерлер және басқ.) тұтынушыларды – 1600 респондентті кезекті зерттеуден өткізген болатын. Зерттеудің негізгі мақсаты – ел экономикасындағы және жеке үй шаруашылығындағы өзгерістер туралы тұтынушылардың жеке пікірлерін анықтау. Сонымен бірге, сауалдама үй шаруашылықтарында ұзақ пайдаланатын тауарларға деген тұтынушылар сұранысының үрдісін қадағалауға мүмкіндік береді.

"Тұтынушылардың сезіну индексі" ағымдағы жылғы мамырда сәуірмен салыстырғанда 2 пайыздық пунктке өсіп, **(+20)%-ды** құрады.

"Экономикалық ахуал индексі" ағымдағы жылғы сәуірдің **(+23)%** деңгейінде қалды.

"Сатып алу тілегінің индексі" ағымдағы жылғы мамырда өткен аймен салыстырғанда 3 пайыздық пунктке өсіп, (**+18)%** құрады (Диаграмманы қара).

Ағымдағы жылғы мамырда әрбір үшінші респондент соңғы 12 айда еліміздегі экономикалық жағдайдың жақсарғанын белгілесе, сол мезгілде 15% тұтынушылар жағдайдың нашарлағанын хабарлады.

Респонденттердің үштен көбі (35%) – келесі 12 айда елдегі жалпы экономикалық жағдайдың жақсаратынын күтеді, тек 12% нашарлауы мүмкін деп ойлайды.

Ағымдағы жылғы мамырда жеке үй шаруашылығындағы қаржы жағдайының жақсарғанын, тиісінше, өткен аймен салыстырғанда ұзақ пайдаланатын тауарларға сұраныстың өскені туралы респонденттердің 34%-ы хабарлады. Сонымен бірге, сұралғандардың жалпы санынан 17% өз үй шаруашылығындағы қаржы-экономикалық жағдайының нашарлағанын хабарлады.

Сұралған респонденттердің 11%-ның пікірі бойынша еліміздегі жұмыссыздық деңгейі алдымыздағы 12 айдың ішінде көбейеді десе, сұралғандардың 12%-ы жұмыссыздық деңгейі кемиді деп есептейді.

Алдымыздағы 12 айдың ішінде үй шаруашылығындағы ақшалай қорланым сомасының өсу мүмкіндігін сұралған тұтынушылардың 20%-ы белгілесе, ал 19%-ы оның кемитінін белгіледі.

Тұтынушалар бағасы

теңгерім, %

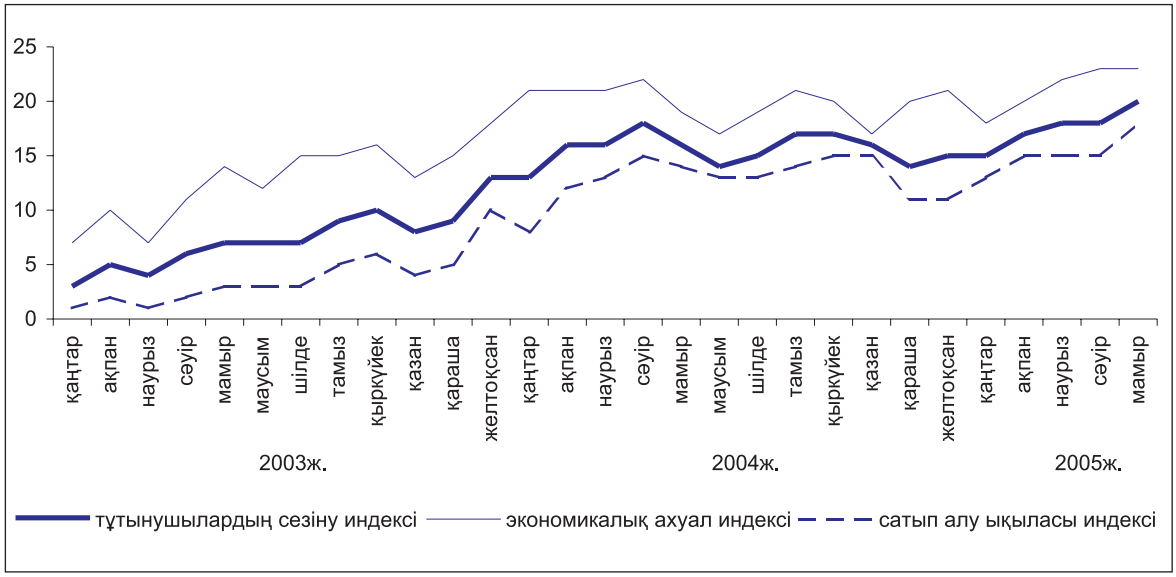

13. ӘЛЕМДІК ЭКОНОМИКАНЫҢ ДАМУ ҮРДІСІ

13.1 ТМД ЕЛДЕРІНІҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ЖАҒДАЙЫ

(ТМД Статкомитетінің деректері бойынша)

2005 жылғы қаңтар-сәуірде Достастық елдерінің барлығында экономикалық және қаржылық жағдай біршама тұрақты болды. Достастық елдерінде[1)] орта есеппен, бағалау бойынша, жалпы ішкі өнім 2004 жылғы қаңтар-сәуірмен салыстырғанда 5% өсті.

Негізгі макроэкономикалық көрсеткіштер Достастық елдері бойынша орта есеппен

(өсім; өткен жылғы тиісті кезеңге %-бен)

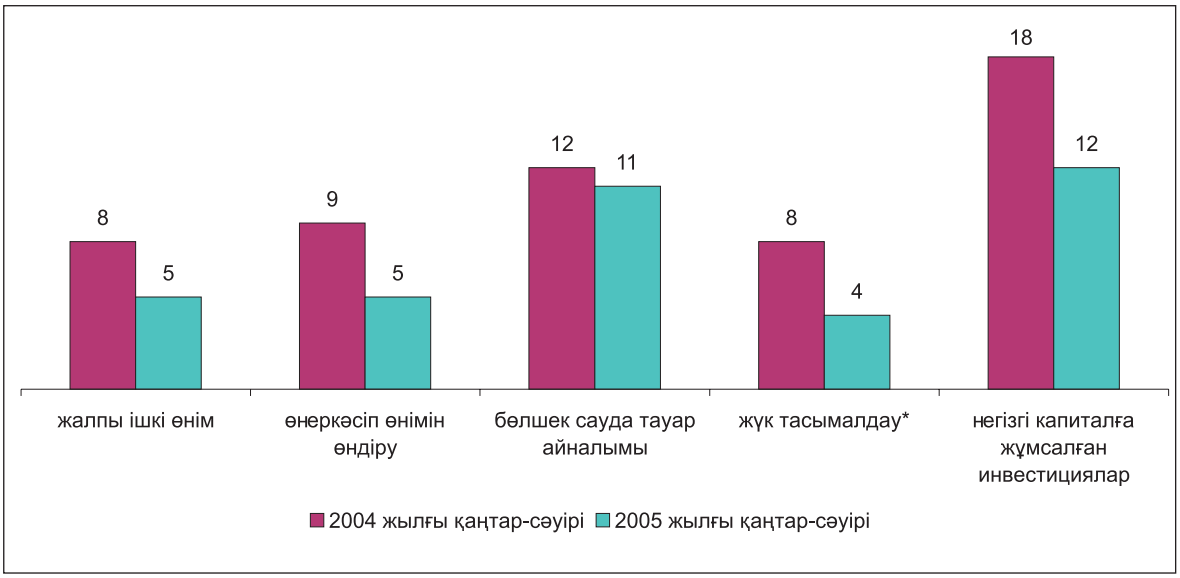

* *Құбырлар арқылы емес*

2005 жылғы қаңтар-сәуірде **өнеркәсіп өндірісінің көлемі** өткен жылғы тиісті кезеңге қатысты Достастық елдері бойынша орта есеппен 5% құрады (2004 жылғы қаңтар-сәуірде – 9%). Әзірбайжанның (16%), Беларусь (11%) пен Грузияның (9%) өнеркәсібі аса жоғары қарқынмен дамыды. Қырғызстанда өнеркәсіп өнімінің өндірісі 7% төмендеді.

2005 жылғы сәуірде наурызбен салыстырғанда өнеркәсіп өнімінің көлемі Достастық елдері бойынша орта есеппен, өткен жылдағыдай 4% кеміді. Әзірбайжан мен Арменияда 1,8%, Грузияда 7,6% өсуі байқалды.

Өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағасының индексі 2005 жылғы қаңтар-сәуірде Достастық елдері бойынша орта есеппен 119% құрады (өткен жылғы тиісті кезеңде -118%). Сәуірде ағымдағы жылғы наурызбен салыстырғанда баға Достастық елдері бойынша орта есеппен, өткен жылдағыдай, 3% өсті.

Ауыл шаруашылығы. *Мал шаруашылығы.* 2005 жылғы есепті кезеңде өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда Достастық елдері бойынша орта есеппен союға арналған мал мен құс (тірілей салмағында) өндіру 1%, сүт –0,2% кеміді, жұмыртқа - 3% өсті, (2004 жылғы қаңтар-сәуірде союға арналған мал мен құс өндірісі 0,5% өсті, сүт - 2%, жұмыртқа - 1% қысқарды).

Инвестиция мен құрылыс. Негізгі капиталға жұмсалған инвестициялар көлемі Достастық елдері бойынша орта есеппен 2005 жылғы қаңтар-сәуірде өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда, бағалау бойынша, 12% өсті (2004 жылғы қаңтар-сәуірде - 18%).

Қаржыландырудың барлық көздері есебінен Достастық елдері бойынша орта есеппен өткен жылғы қаңтар-сәуірдегіге қарағанда 15%-ға көп тұрғын үй прайдалануға берілді (2004 жылғы қаңтар-сәуірде - 10%).

Көлік. 2005 жылғы қарастырылып отырған кезеңде көлік кәсіпорындары тасымалдаған жүк көлемі (құбырлар арқылы емес) өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда 3,5% (2004 жылғы қаңтар-сәуірде - 8%), жүк айналымы - 1,5% (8%) өсті.

[1)]Осы жерде және әрі қарай статистикалық қызметтері ақпаратты табыс етпейтін Түркіменстанды және Өзбекстан Республикасын ескерусіз.

Көлік кәсіпорындарында жолаушылар айналымы (қалалық электрлік пен жеңіл таксомоторлықтан басқа) өткен жылғы тиісті кезеңмен салыстырғанда Достастық елдері бойынша орта есеппен 2% (2004 жылғы қаңтар-сәуірде - 8%) кеміді, 10% (0,5%) аз жолаушы тасымалданған.

Тұтыну рыногы. 2005 жылғы есепті кезеңде өткен жылғы қаңтар-сәуірмен салыстырғанда бөлшек сауда тауар айналымының нақты көлемі (тұрақты бағада) Достастық елдерінде орта есеппен 11% өсті.

Тұтыну рыногындағы баға. 2005 жылғы қаңтар-сәуірде Достастық елдерінің көбісінде инфляциялық процестердің біршама жеделдетілгені байқалды.

Достастық елдеріндегі тұтыну бағасының деңгейі

(өсім; 2005 жылғы сәуір 2004 жылғы желтоқсанға, %-бен)

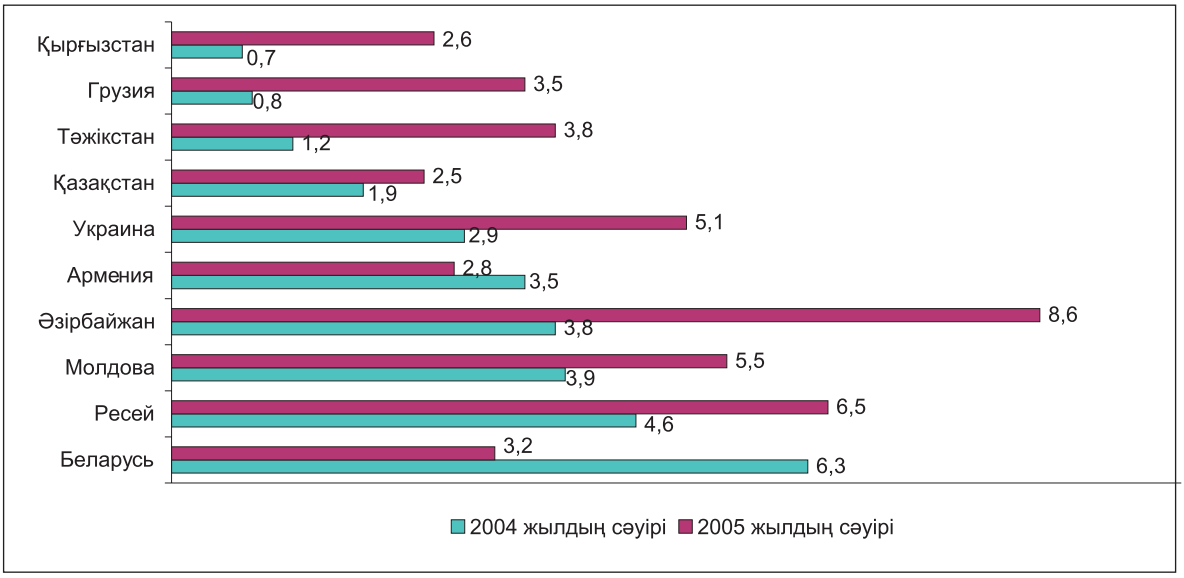

2005 жылғы сәуірде 2004 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда тұтыну бағаларының ең жоғары өсу қарқыны Әзірбайжан (8,6%) мен Ресейде (6,5%), ал ең төмен – Қазақстанда (2,5%), Қырғызстан (2,6%) мен Арменияда (2,8%) байқалды.

Достастық елдерінің барлығында азық-түлік тауарларының бағасы азық-түлік емес тауарларының бағасымен салыстырғанда озық қарқынмен өсуде.

2005 жылғы сәуірде 2004 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда *азық-түлік тауарлары* бағасының ең жоғары өсімі Әзірбайжанда (10,9%), Молдовада (8,4%), Украина (7,0%) мен Ресейде (6,7%), ең төмен баға – Қазақстанда (3,3%) байқалды.

2005 жылғы сәуірде 2004 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда *азық-түлік емес* тауарлар бағасының ең жоғары өсімі Молдовада (3,3%), төмендеуі Әзірбайжан (2,0%) мен Арменияда (0,2%) байқалды. Қазақстанда азық-түлік емес тауарлар бағасы 1% өсті.

Ағымдағы жылғы сәуірде ақылы қызметтердің ең жоғары өсімі 2004 жылғы желтоқсанмен салыстырғанда Әзірбайжан (14,2%) мен Ресейде (13,5%) байқалды, төмендеуі тек Арменияда ғана (0,4%) тіркелді. Қазақстанда ақылы қызметтер бағасы 2,3% өсті.

Қаржы. 2005 жылғы сәуірде Достастық елдерінің көбісінде валюталық рыноктарында тұрақты жағдай сақталды және ұлттық валюталардың евро мен АҚШ долларына қатысты нығаюы жалғасуда. Ағымдағы жылғы сәуірдің соңында наурыздың соңымен салыстырғанда Достастық елдерінің барлығында (Өзбекстаннан басқа) ұлттық валюталарға қатысты евро бағамы төмендеді: Әзірбайжанда – 1,5%, Арменияда – 4,4%, Беларусь пен Түркіменстанда – 0,2%, Грузияда – 0,7%, Қазақстанда – 0,8%. Қырғызстан мен Молдовада – 0,3%, Ресейде – 0,1%, Тәжікстанда – 0,4%, Украинада - 4,7%, ал Өзбекстанда 1,5% өсті.

Ағымдағы жылғы сәуірде Достастық елдерінде АҚШ долларының бағамында шамалы ғана ауытқулар болды. Әзірбайжанда ол 0,9%, Арменияда – 4,1%, Беларусь пен Молдовада – 0,1%, Грузияда – 0,5%, Қазақстанда – 0,7%, Ресейде – 0,2%, Украинада - 4,4% арзандады. Тәжікстан мен Украинада АҚШ долларының бағамы бір ай ішінде, тиісінше, 0,2% және 0,7% өсті, Қырғызстан мен Түркіменстанда - өзгерген жоқ.

Сыртқы сауда. Достастық елдерінің тауарларды шетелдерге шығарудың құндық көлемі 2005 жылғы қаңтар-наурызда 68,5 млрд. АҚШ долларына тең болды, бұл өткен жылғы қаңтар-наурыздағыдан орта есеппен алғанда 31% көп, тауарларды шетелдерден әкелу – 35,5 млрд. АҚШ долларын, өсімі 24% құрады. Достастық елдері бойынша орта есеппен сауда теңгерімінің оң сальдосы 33 млрд. АҚШ долларын құрады (2004 жылғы қаңтар-наурызда – 23,8 млрд. АҚШ доллары).

2005 жылғы қаңтар-наурыздағы Достастық елдерінің сыртқы саудасы

(өсім, өткен жылғы тиісті кезеңге %-бен)

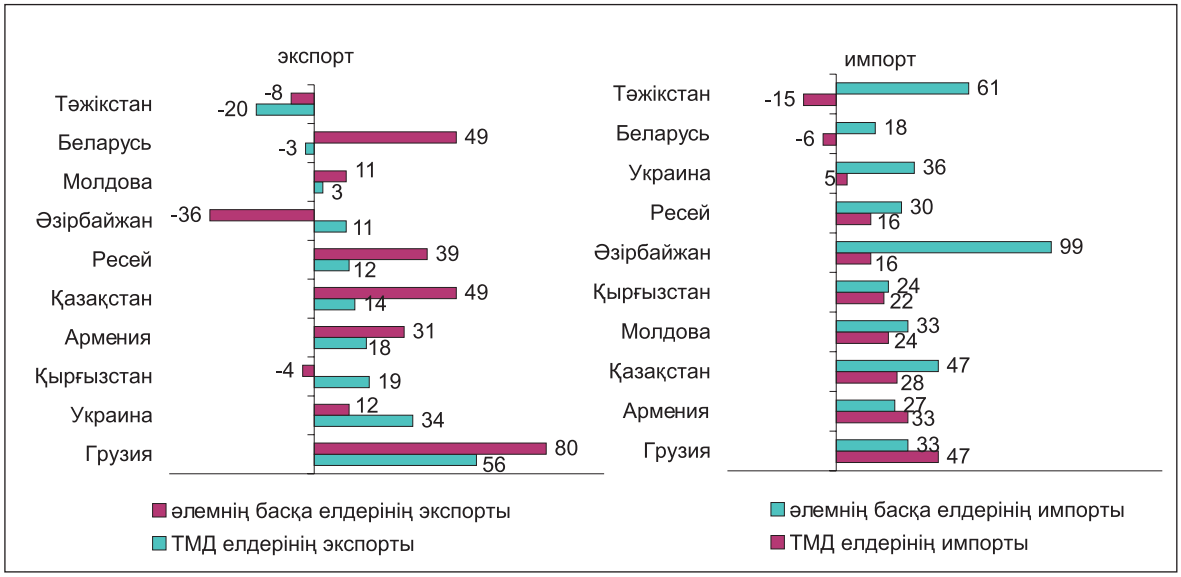

Қарастырылып отырған кезеңде Достастық елдерінің тауарлармен өзара саудасының құндық көлемі 23,9 млрд. АҚШ долларына тең болды (орта есеппен өсім өткен жылғы қаңтар-наурыздағы деңгейдің 11% құрады), соның ішінде экспорт – 11,5 млрд. теңге (13%), импорт – 12,4 млрд. доллар (өсім 10%).

Ағымдағы жылғы қаңтар-наурызда Достастық елдері басқа елдердің рыноктарына 57 млрд. АҚШ долларының тауарын шығарды (2004 жылғы қаңтар-наурызбен салыстырғанда өсім орта есеппен 35%), осы елдерден 23,1 млрд. АҚШ долларының (33%) тауарларын әкелді.

Жалақы. 2005 жылғы сәуірде атаулы жалақы өткен айдағы деңгейден Әзірбайжанда 5%, Беларусьта - 3%, Молдовада - 6%, Ресейде – 0,5%, Украинада – 1,6% асып түсті, Қазақстанда - іс жүзінде өзгерген жоқ, ал Армениядa - 0,6%, Қырғызстанда - 1%, Тәжікстанда - 7% кеміді.

2004 жылғы сәуірге қатысты атаулы жалақы Әзірбайжанда - 30%, Армениядa - 22%, Беларусьте – 37%, Қазақстанда – 14,7%, Қырғызстанда - 19%, Молдовада - 20%, Ресейде – 25%, Тәжікстанда - 49%, Украинада – 34% өсті.

Достастық елдеріндегі нақты жалақы деңгейі

(өсім, өткен жылғы тиісті кезеңге %-бен)

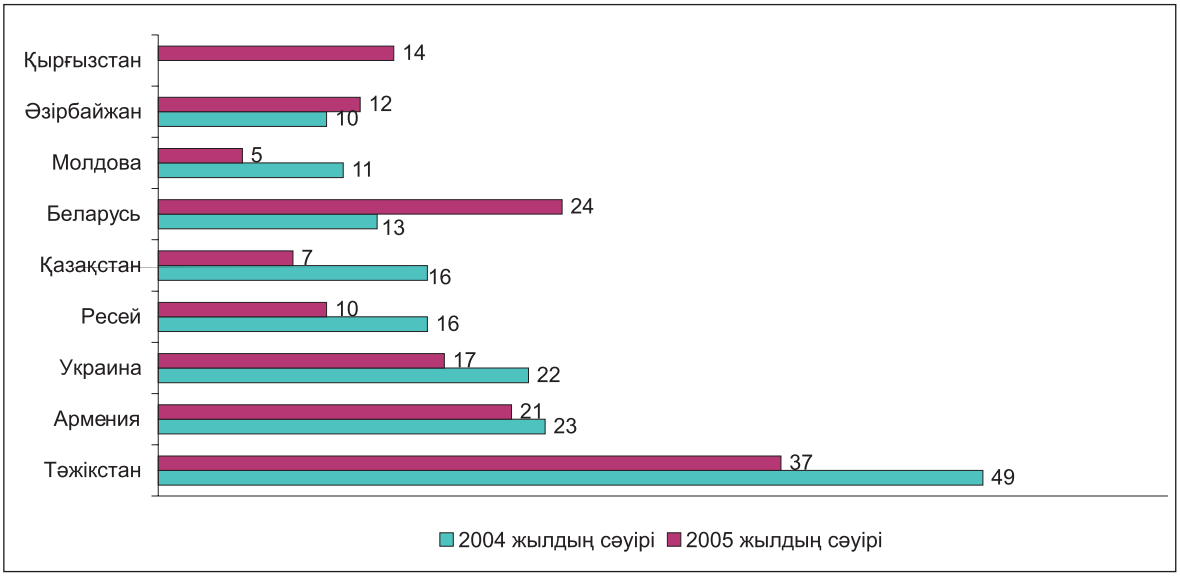

Достастық елдерінің ұлттық (орталық) банктері белгілеген валюталардың ресми бағамына сүйене отырып 2005 жылғы сәуірде орташа жалақы Әзірбайжанда 119 АҚШ долларына, 2004 жылғы сәуірде – 91 долларға сәйкес болды, Армения да – тиісінше, 110 және 70, Беларусьте – 205 және 149, Қазақстанда – 235 және 195, Қырғызстанда – 59 және 47, Молдовада 101 және 88, Ресейде – 293 және 225, Тәжікстанда – 27 және 19, Украинада – 142 және 103 АҚШ доллары.

Еңбек рыногы. Достастық елдерінің жұмыспен қамту қызметтерінде тіркелген жұмыссыздар санының экономикалық тұрғыдан белсенді халық санына (жұмыспен қамтылған және жұмыссыз) қатысты есептелінетін *тіркелетін жұмыссыздық деңгейі* Армения да ағымдағы жылдың басындағы 9%-дан сәуірдің соңындағы 8,5%-ға дейін, Беларусьте – 1,9%-дан 1,8%-ға дейін, Қазақстанда – 1,5%-дан 1,6%-ға дейін, Қырғызстанда – 2,9%-дан 3,0%-ға дейін, Молдовада - 1,8%-дан 2,1%-ға дейін, Ресейде – 2,7%-дан 2,8%-ға дейін, Украинда – 3,6%-дан 3,5%-ға дейін өзгерді, ал Әзірбайжан мен Тәжікстанда (наурыздың соңына) - өзгеріссіз қалды – тиісінше 1,4% және 2,1%.

Достастық елдеріндегі тіркелген жұмыссыздық деңгейі

(2004 жылғы сәуірдің соңына; экономикалық тұрғыдан белсенді халық санына, %-бен)

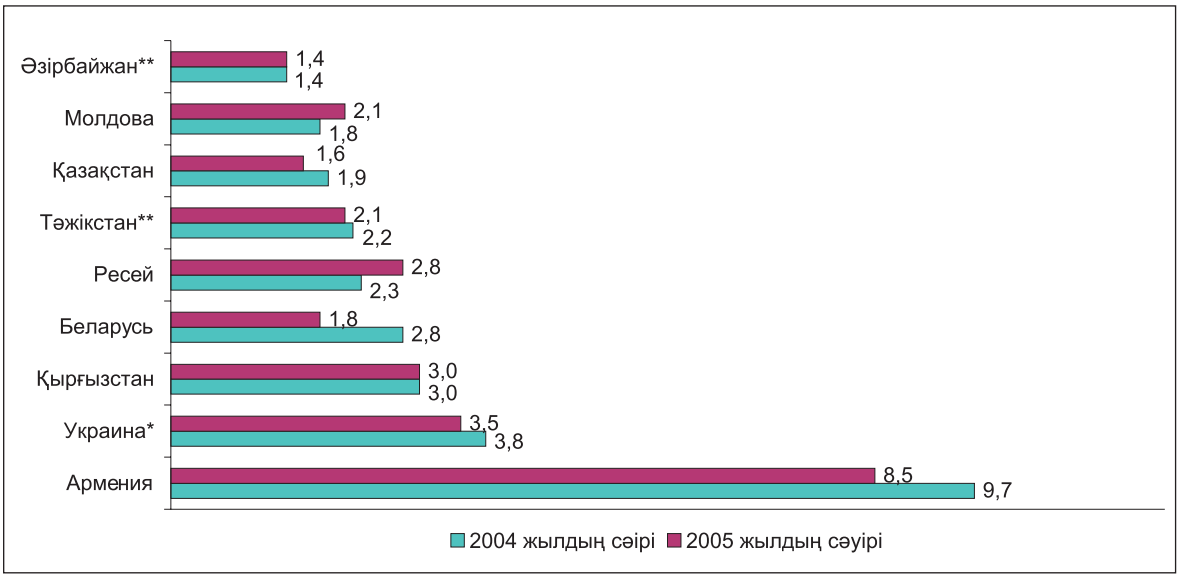

**Еңбек етуге қабілетті жастағы еңбек етуге қабілетті халыққа %-бен.*
***Наурыз.*

2005 жылғы қаңтар-сәуірде жұмыспен қамту қызметтеріне келген жұмыспен қамтылмаған азаматтардың жалпы санынан жұмыссыздар деп танылғандар Әзірбайжанда 15,4% (2004 жылғы қаңтар-сәуірде – 14,1%), Армения да – тиісінше 82,8% және 67,1%, Грузида – 99,5% және 96,5%, Қырғызстанда – 54,5% және 49,9%, Ресейде – 66,8% және 62,7%, Тәжікстанда (қаңтар-наурызда) – 25,2% және 17,0%, Украинада – 64,7% және 66,6% құрады.

Қаңтар-сәуір ішінде Әзірбайжанда, Беларусьте, Қазақстанда, Қырғызстан мен Украинада жұмыс іздеп жұмыспен қамту қызметтеріне келгендердің 48-67%, Армения да, Грузия да, Молдова мен Ресейде[1] - 15-32%, Тәжікстанда (қаңтар-наурызда) – 18,8% жұмысқа орналастырылған (өткен кезеңдерде жұмыс іздеп жұмыспен қамту қызметтеріне келгендердің ішінен жұмысқа орналастырылғандарды қоса).

13.2 ЕО ЖӘНЕ ЕУРО-АЙМАҚ ЕЛДЕРІНІҢ ӘЛЕУМЕТТІК-ЭКОНОМИКАЛЫҚ ДАМУЫНЫҢ НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕРІ

Өнеркәсіп өндірісі. Еуростаттың алдын ала деректері бойынша 2005 жылдың наурызында маусымдық ауытқуларға бейімделген өнеркәсіп өндірісінің көлемі 2004 жылдың наурызымен салыстырғанда Еуро-аймақта 0,1%-ға және ЕО-25-те 0,5%-ға кеміді. Ең көп төмендеген өндіріс көлемі Еуро-аймақта ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді пайдаланылатын тауарлар секторында 3,7% және 1,1%—ға, ЕО-25-те 3,0%-ға және тиісінше 1,5%-ға белгіленген. Өндіріс көлемінің ең көп өсуі Еуро-аймақтың күрделі тауарлары секторында – 1,3%-ға және ЕО-25-те 1,5%-ға өскені байқалған. Энергетикалық тауарлар секторында өнеркәсіп өндірісінің көлемі Еуро-аймақта 0,9%-ға көбейді, бірақ ЕО-25-те 1,0%-ға төмендеді.

Секторлар бойынша өнеркәсіп өнімдері көлемінің өзгеру серпіні

өткен жылдың тиісті айымен салыстырғанда, %

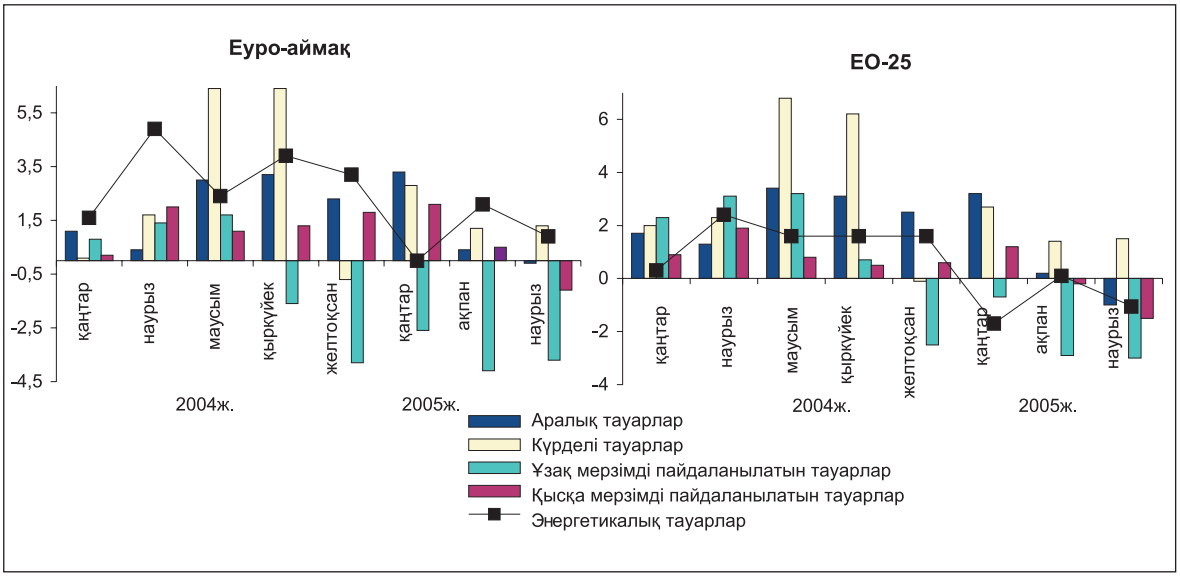

2005 жылдың наурызында өткен жылдың наурызымен салыстырғанда есеп берген еуропа елдері арасында өндіріс көлемінің ең көп өсуі Эстонияда – 12,1%, Литвада – 9,3%, Люксембургте – 4,5% және Швецияда – 4,2%, байқалды, ал оның ең көп төмендеуі Белгияда – 5,9%, Греция – 4,9%, Дания мен Португалияда – 4,6%-дан және Ирландияда – 3,3% -ға байқалды.

2005 жылдың наурызында 2005 жылдың ақпанымен салыстырғанда есеп берген еуропа елдері арасында өнеркәсіп өндірісінің көлемі Еуро-аймақ пен ЕО-25-тің 10 елінде өсіп, ал 11 елінде төмендеді. Ең көп өсім Ирландияда – 4,1%, Литвада – 3,7%, Эстонияда – 3,3% және Латвияда – 2,6%-ға белгіленген. Өнеркәсіп өндірісі көлемінің ең көп төмендеуі Нидерландыда – 3,9%, Грецияда – 2,3%, Бельгияда – 1,9% және Польшада – 1,6%-ға тіркелді.

Бөлшек сауда. Еуростаттың алдын ала деректері бойынша бөлшек сауда тауар айналымының көлемі 2005 жылдың наурызында 2004 жылдың тиісті айымен салыстырғанда Еуро-аймақта 1,4%-ға, ЕО-25-те – 2,0%-ға өсті. Бөлшек сауда көлемінің өсуі, Еуро-аймақ пен ЕО-25-тің барлық тауар топтары бойынша байқалды. Ең көп өсуі ЕО-25 пен Еуро-аймақта жеңіл өнеркәсіп өнімдері саудасында –4,8% және 3,7%-ға, азық-түлік еместе 2,0% және 1,6%-ға тиісінше тіркелді. Ең көп өсу көлемі Еуро-аймақта шаруашылық және азық-түлік саудасында – 1,1%-ға, тиісінше 1,0%-ға байқалды.

Бөлшек сауда көлемінің өзгеру серпіні

өткен жылдың тиісті айымен салыстырғандағы өзгерісі %-бен

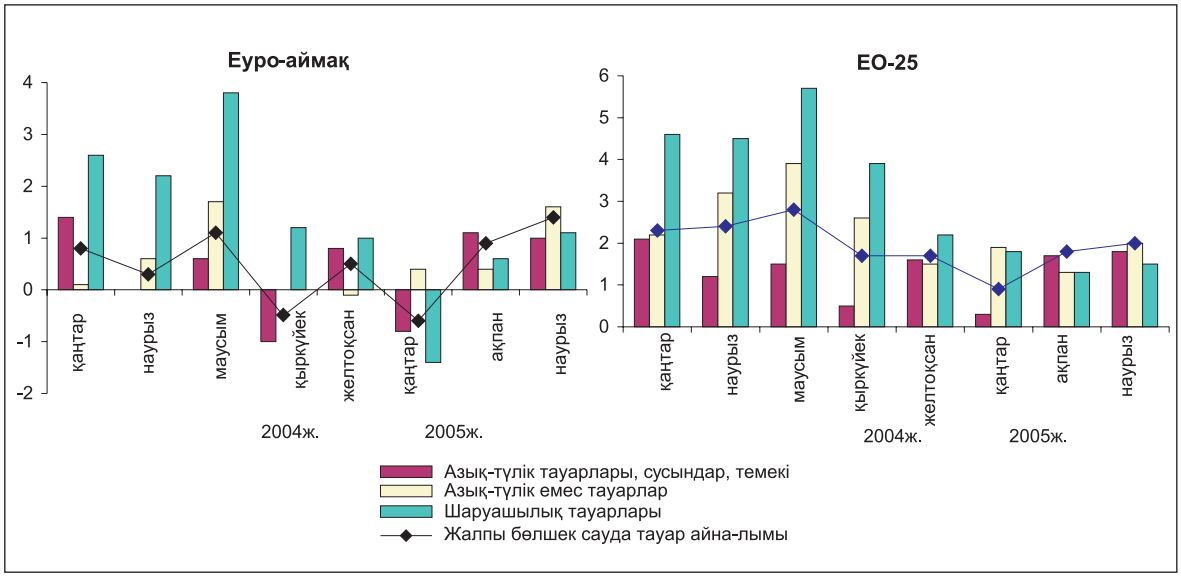

2005 жылдың наурызында 2004 жылдың тиісті айымен салыстырғанда бөлшек сауда көлемінің ең көп өсуі Эстонияда – 15,6%-ға, Латвияда – 14,9%, Дания мен Швецияда – 8,2%-дан, Словакияда – 8,1%-ға тіркелді. Бөлшек сауда көлемінің төмендеуі тек қана Польшада – 8,3%-ға байқалды.

2005 жылдың наурызында өткен аймен салыстырғанда есеп берген Еуро-аймақ және ЕО-25 елдері арасында бөлшек сауда көлемінің ең көп төмендеуі Польшада – 2,1%-ға, Словакияда – 1,7% және Литвада – 0,8%-ға байқалды. Бөлшек сауда көлемініңең көп өсуі Эстонияда – 3,5%, Австрияда – 2,9%, Бельгияда – 2,5%, Швецияда – 2,1% және Люксембургте– 2,0%-ға тіркелді. Чехия, Дания және Италияда бөлшек сауда көлемі өткен айдың деңгейінде өзгеріссіз қалды.

Сыртқы сауда. Еуростаттың алдын ала деректері бойынша сауда балансының профициті басқа елдермен бірге Еуро-аймақта 2005 жылдың наурызында 4,2 млрд. еуроны құрады, ал 2004 жылдың наурызында ол – 10,4 млрд. еуроны құраған. Сыртқы сауда балансы туралы деректер 2005 жылғы ақпанда нақтыланып, профицит – 3,6 млрд. еуроны құрады (2004 жылғы ақпанда – профицит 6,9 млрд. еуро болған).

Бағалау бойынша, 2005 жылдың наурызында ЕО-25-тің сыртқы сауда балансының дефициті 6,5 млрд. еуро болды, 2004 жылғы наурыздаол 1,7 млрд. еуроны құраған. Сыртқы сауда балансы туралы нақтыланған деректер бойынша 2005 жылғы ақпанда сауда балансының дефициті 6,8 млрд. еуроны құрады, ал 2004 жылдың тиісті кезеңінде – 3,8 млрд. еуро болды.

2005 жылғы қаңтар-ақпанда өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда негізгі серіктестермен сауда көлемі ЕО-25-те өсті. Импорт көлемінің ең көп өсуі Ресейден (32%), Түркейден (19%), Қытайдан (17%), Үндістаннан (10%-ға) әкелінген импортқа тіркелсе, ал экспорт көлемінің ең көп өсуі – Ресейде (24%-ға), Норвегияда (11%-ға) тіркелді.

ЕО-25 елдері арасында сауда балансы профицитінің ең көп көлемі Германияда (26,5 млрд. еуро), Нидерландыда (5,3 млрд. еуро) және Ирландияда (4,8% млрд. еуро), ал сауда балансы дефицитінің ең көп көлемі Ұлыбританияда (15,6 млрд. еуро), Испанияда (10,1 млрд. еуро), Грецияда (4,5 млрд. еуро), Францияда (4,2 млрд. еуро) және Италияда (3,7 млрд. еуродан) тіркелді.

Баға

Инфляция. Еуростаттың алдын ала деректері бойынша Еуро-аймақ пен ЕО-25-тегі инфляцияның жылдық өсімі 2005 жылдың наурызымен салыстырғанда 2005 жылғы сәуірде өзгеріссіз қалып, 2,1%-дан ЕО-15-те – 2,0%-дан құрады.

Еуро-аймақтағы тауарлар мен қызметтерге баға деңгейінің өзгеру серпіні

өткен жылдың тиісті кезеңіне %-бен

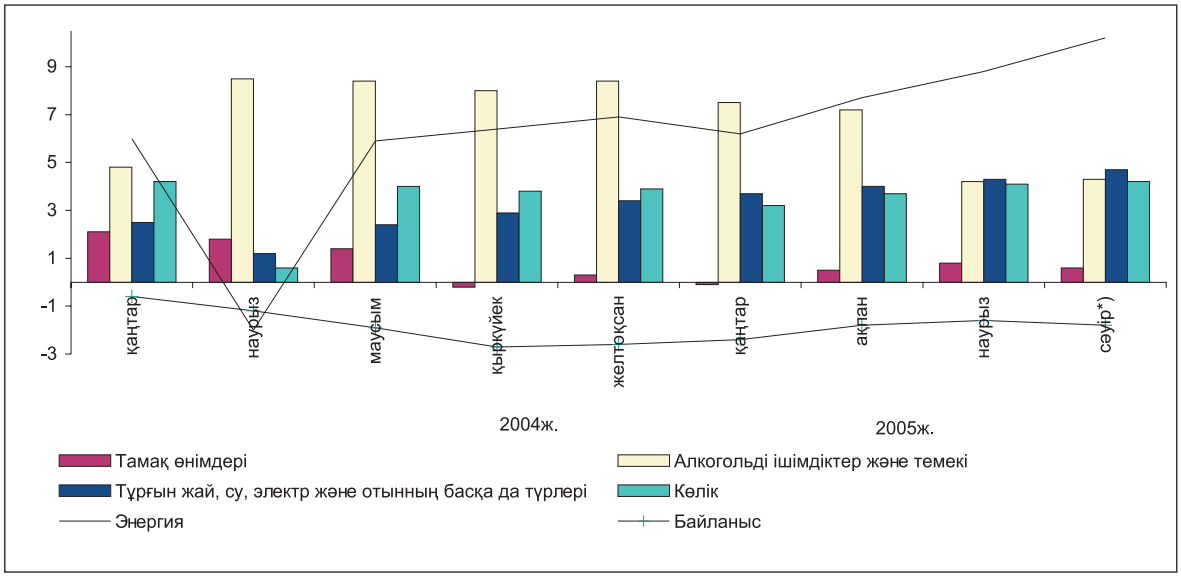

**) Алдын ала деректер.*

Қолда бар деректер бойынша ЕЕА-дағы (Еуропалық экономикалық кеңістік елдері) инфляцияның жылдық өсімі 2005 жылғы ақпанда 2,1%-ды құрап, ағымдағы жылдың наурызындағы деңгейде қалды.

2005 жылдың сәуірінде өткен жылдың тиісті айымен салыстырғанда баға деңгейінің өсімі есеп берген барлық еуропа елдерінде байқалды. Баға деңгейінің ең көп өсімі Латвияда (7,1%), Эстонияда (4,7%), Венгрияда (3,8%), Люксембургте (3,7%) және Испанияда (3,5%) тіркелсе, ал ең аз өсімі – Швецияда (0,4%), Финляндияда (1,1%) тіркелді.

Өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағасы. Еуростаттың алдын ала деректері бойынша өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағасы 2005 жылдың сәуірінде 2004 жылғы тиісті аймен салыстырғанда Еуро-аймақ пен ЕО-25-те – тиісінше 4,2% және 5,3%-ға өсті.

Бағаның өсімі өнеркәсіптің барлық секторларында тіркелді. Бағаның ең көп өсуі 2005 жылдың сәуірінде өткен жылдың тиісті айымен салыстырғанда ЕО-25-тің энергетикалық тауарлар секторында 17,0% және Еуро-аймақта 13,2%, аралық тауарлар секторында – тиісінше 4,0% және 3,6% тіркелді. Бағаның ең аз өсуі ЕО-25-тегі ұзақ және қысқа мерзімді пайдаланылатын тауарлар секторында – 1,2% және 1,0%, Еуро-аймақта – тиісінше 1,4% және 0,7% тіркелді.

Секторлар бойынша өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағасының өзгеру серпіні

өткен жылдың тиісті айымен салыстырғанда %

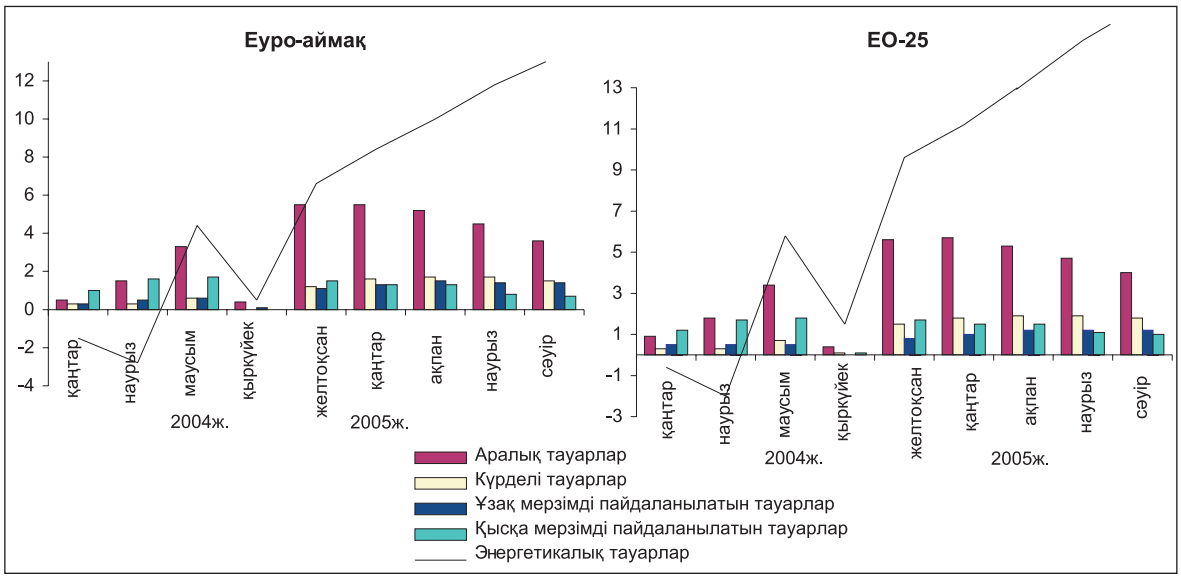

2005 жылдың сәуірінде 2004 жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда ЕО-25-тің есеп берген көптеген елдерінде барлық елдердегі өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағасының өсуі тіркелді. Өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағасы деңгейінің ең көп өсімі Ұлыбританияда –10,1%, Венгрияда – 8,8%, Данияда –9,4%, Кипрда – 6,9% және Литвада – 6,3%-ға, ал ең аз өсімі Финляндияда –1,5% және Ирландияда 1,9%-ға тіркелді.

2005 жылдың сәуірінде өткен аймен салыстырғанда ЕО-25-тің есеп берген барлық елдерінде өнеркәсіп өнімін өндірушілер бағасының өсімі тіркелді, бағасы 0,2%-ға төмендеген Бельгиядан басқа. Бағаның ең көп өсуі Люксембургте – 1,8%, Греция мен Литвада – (1,0%,-ға), ең азы –Чехияда, Кипрде және Италияда – 0,1%- ға тіркелді.

Жұмыссыздық деңгейі. Еуростат деректері бойынша жұмыссыздықтың жалпы деңгейі 2005 жылдың сәуірінде 2004 жылғы сәуірмен салыстырғанда ЕО-25-те 9,0%-дан 8,9%-ға дейін төмендесе, Еуро-аймақ пен ЕО-15-те өзгеріссіз қалып, тиісінше 8,9% және 8,1%-ды құрады.

2005 жылдың сәуірінде жұмыссыздықтың ең төмен деңгейі Ирландияда – 4,2%, Люксембургте (4,6%) және Австрияда (4,6%) тіркелді. ЕО-25 елдері арасында жұмыссыздықтың ең жоғары деңгейі Польшада (17,9%), Словакияда (15,6%), Германия мен Испанияда (10,0%-дан) белгіленді.

Соңғы он екі ай ішінде (2004 жылдың сәуірінен бергі) жұмыссыздық деңгейінің өсуі Венгрияда (5,8%-дан 6,3%-ға дейін), Португалияда (6,5%-дан 7,2%-ға дейін) және Германияда (9,5%-дан 10,0%-ға дейін), ал ең көп төмендеуі – Литвада (11,3%-дан 8,5%-ға дейін), Польшада (19,0%-дан 17,9%-ға дейін) және Словакияда (18,7%-дан 15,6%-ға дейін) белгіленді. 2005 жылдың сәуірінде 2004 жылғы сәуірмен салыстырғанда еркектер арасындағы жұмыссыздық деңгейі Еуро-аймақта 7,5%-дан 7,7%-ға дейін, ЕО-15-те – 7,1 %-дан 7,2%-ға дейін өссе, ал ЕО-25-те 8,1%-дан 8,0%-ға дейін төмендеді. Әйелдер арасындағы жұмыссыздық деңгейі Еуро-аймақта 10,6%-дан 10,5%-ға дейін, ЕО-25-те 10,2%-дан 10,1%-ға дейін төмендесе, ЕО-15-те ?згеріссіз қалып, 9,3% құрады.

25 жасқа дейінгі жұмыссыздар деңгейі ЕО-25 аумағында Даниядағы 7,2% -дан, Польшадағы 36,1%-ға дейінгі аралықта ауытқып тұр. 2005 жылдың сәуірінде жастар арасындағы жұмыссыздық өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда Еуро-аймақта 18,4%-дан 18,9%-ға дейін, ЕО-15-те – 16,9%-дан 17,5%-ға дейін өссе, ал ЕО-25-те тиісінше – 19,1%-дан 19,0%-ға дейін төмендеді.

Еростаттың алдын ала деректері бойынша 2005 жылдың сәуірінде Еуро-аймақта 13,0 млн., ЕО-25-те – 19,3 млн. еркектер мен әйелдер жұмыссыз болған. Бұл деректер ХЕО (Халықаралық Еңбек Ұйымы) критерийлерін ескере отырып түзетілген.

13.3 2005 ЖЫЛДЫҢ МАМЫРЫНДАҒЫ ЖЕКЕЛЕГЕН ТАУАРЛАРДЫҢ ӘЛЕМДІК РЫНОГЫНЫҢ КОНЪЮНКТУРАСЫ

Энергетикалық тауарлар. World Bank деректері бойынша 2005 жылдың мамырында 2005 жылдың сәуірімен салыстырғанда негізгі энергетикалық тауарларға бағаның төмендеу үрдісі байқалды, Австралиядан әкелінген көмір мен Еуропадан әкелінген табиғи газ бағасын (бағасы, тиісінше, 0,1% және 0,5% өскен) қоспағанда.

2005 жылдың мамырында өткен аймен салыстырғанда бағаның төмендеуі мұнай маркаларының барлық түрлеріне тіркелді: Dubai маркалы мұнай бағасы – 4,5%-ға, Brent маркалы мұнай бағасы – 6,2%-ға, WTI (Техас Батыс штаты) маркалы мұнай бағасы - 5,9%-ға. Шикі мұнайдың бағасы, орташа Спот, 5,5%-ға төмендеді.

Мұнайдың әлемдік бағасының серпіні

(доллар/баррель)

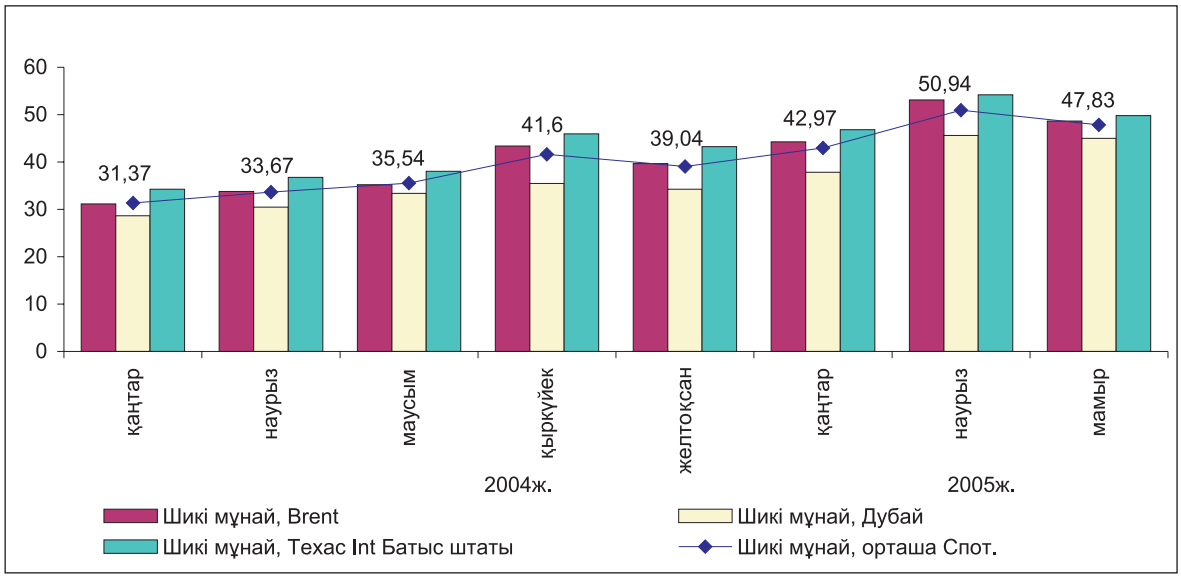

Металдар. 2005 жылдың мамырында ағымдағы жылдың сәуірімен салыстырғанда металдардың әлемдік рыногында бағаның төмендеуі байқалды. Мәселен, бағаның ең көп төмендеуі алюминий (7,9%), мырыш (4,3%) және мыс (3,8%) сияқты металдарға, ал ең аз төмендеуі - қорғасынға (0,2%) тіркелді. Бағаның өсуі тек қана қорғасын (0,2%) мен никельге (4,9%) байқалды. Қымбат металдар рыногында сондай-ақ алтын (1,7%) мен күмістің (1,4%) бағасы төмендеді. Болаттың барлық түрлері мен темір кенінің бағасы ағымдағы жылдың сәуіріндегі деңгейде өзгеріссіз қалды.

Металдардың және болаттың әлемдік бағасы

(доллар/тонна)

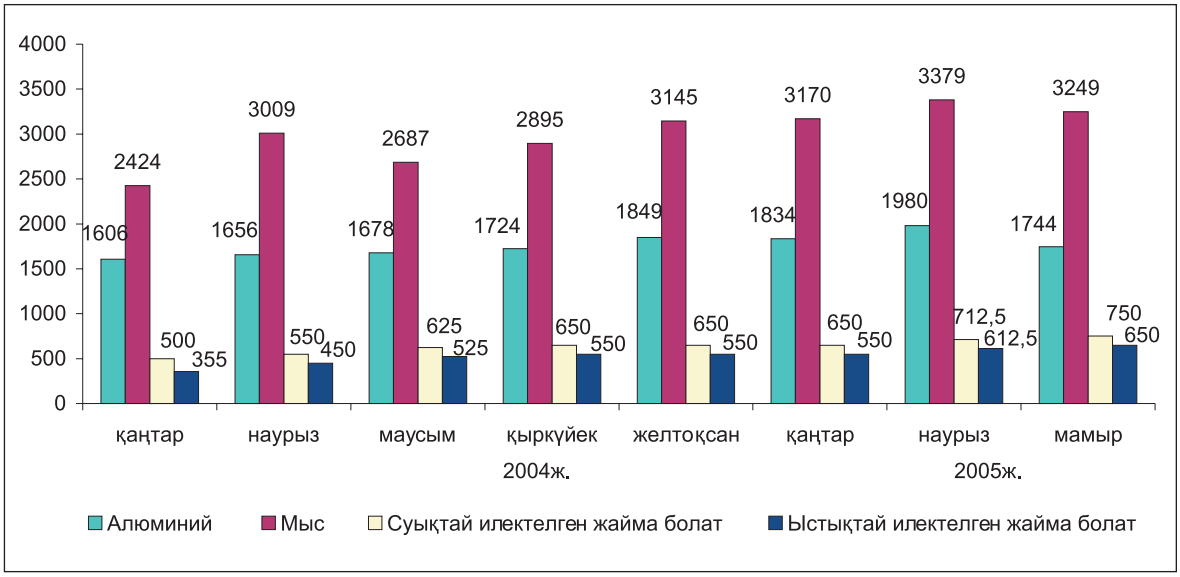

Ауыл шаруашылығы және азық-түлік тауарлары. 2005 жылдың мамырында өткен аймен салыстырғанда бағаның төмендеуі күріштің барлық түрлеріне байқалды. Жүгерінің бағасы 1,0% төмендеді. Бидайдың барлық түрлеріне бағаның өсуі байқалды. Шайдың бағасы (3 аукционның орташа мәні) 6,7% төмендеді.

2005 жылдың мамырында өткен аймен салыстырғанда Еуропаның ішкі рыногында қант бағасының 2% төмендегені тіркелді, АҚШ-тың ішкі рыногында қант бағасы 3,2% өсті, әлемдік рынокта – ағымдағы жылдың сәуіріндегі деңгейде қалды.

Сиыр еті мен балықтың бағасы, тиісінше, 2,7% және 1,2% өсті, ал қой етінің бағасы 3,9% төмендеді.

Бидайдың әлемдік бағасының серпіні

(доллар/тонна)

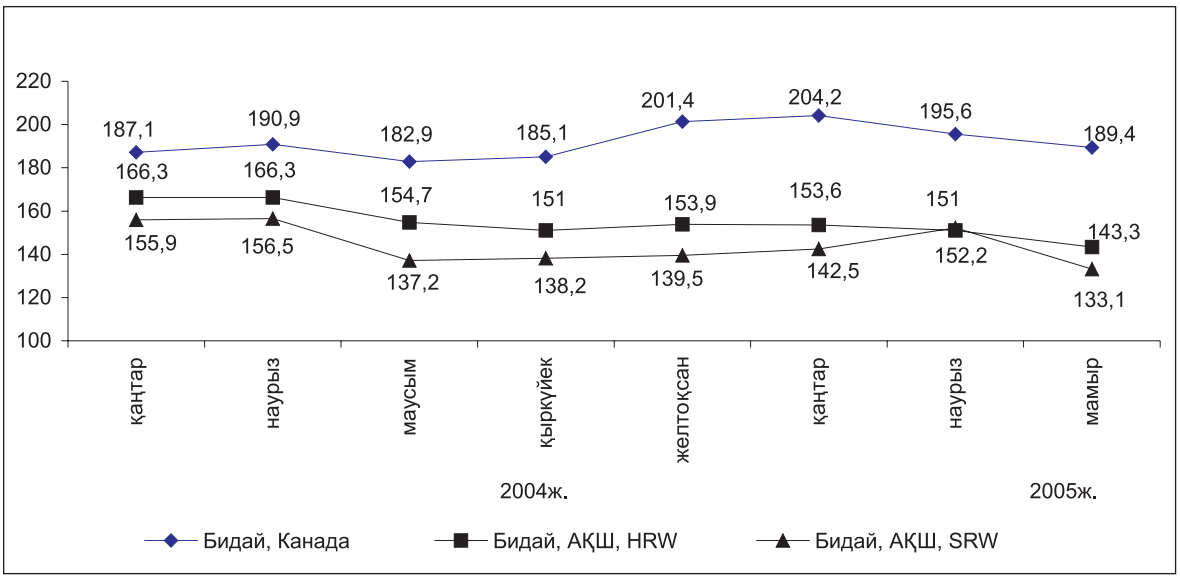

Шикізат және тыңайтқыштар. 2005 жылдың мамырында ағымдағы жылдың сәуірімен салыстырғанда Камеруннан әкелінген сүрек (ағаш материалы) бағасының 2,0% төмендегені, Малайзиядан әкелінген сүрек (бөрене) бағасының 4,3% өскені байқалды. Бағаның өсуі каучуктің барлық түрлеріне, ал кемуі мақта мен жүннің барлық түрлеріне байқалды. Диаммониум фосфаттың бағасы 5,0% өсті. Үш суперфосфаттың бағасы 0,2% төмендеді. Тау фосфаты мен калий хлоридінің бағасы өзгеріссіз ағымдағы жылдың наурызындағы деңгейде қалды.

Шикізаттың әлемдік бағасы

(цент/кг)

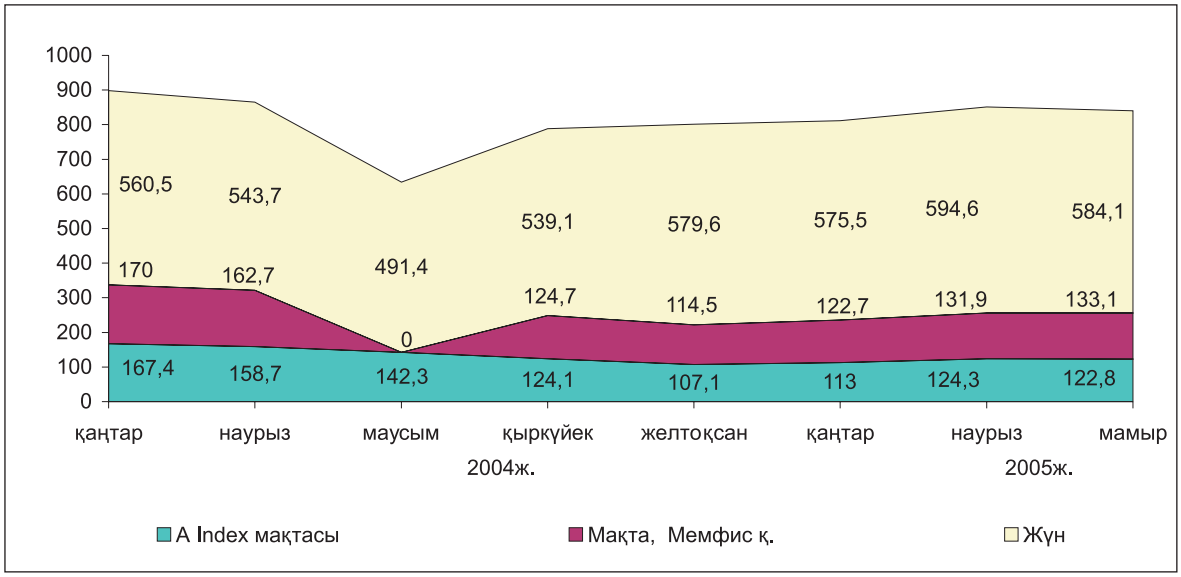

Қазақстан Республикасы
Статистика агенттігінің
Төрағасы **Қ.Әбдиев**

1. КРАТКИЕ ИТОГИ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН В ЯНВАРЕ-МАЕ 2005 ГОДА

Реальный сектор экономики. *Объем промышленного производства* в январе-мае 2005г. составил в действующих ценах 1895,2 млрд. тенге, что на 7,2% больше, чем в январе-мае 2004г. В горнодобывающей промышленности объем производства по сравнению с аналогичным периодом 2004г. возрос на 9,1%, в обрабатывающей – на 5,3%, в производстве и распределении электроэнергии, газа и воды – на 4%.

Объем валовой продукции сельского хозяйства в январе-мае 2005г. составил в текущих ценах 125,1 млрд. тенге и по сравнению с январем-маем 2004г. увеличился на 4%.

Общий объем грузоперевозок (с учетом оценки объема перевозок грузов нетранспортными организациями и предпринимателями, занимающимися коммерческими перевозками) в январе-мае 2005г. составил 683,8 млн. тонн и по сравнению с соответствующим периодом 2004г. возрос на 2,7%.

Объем розничного товарооборота (без оборота общественного питания) за отчетный период составил 484,9 млрд. тенге и увеличился по сравнению с январем-маем 2004 года на 10,8%.

Объем инвестиций в основной капитал в январе-мае 2005г. составил 609,4 млрд. тенге, что на 50,3% больше, чем в январе-мае 2004г.

По состоянию на 1 июня 2005г. в республике *зарегистрировано 217503 юридических лиц, в том числе с численностью до 50 человек – 204321. Действующих юридических лиц – 164967*. Среди действующих юридических лиц малые предприятия составляют - 152705, из них субъектов малого бизнеса – 110153.

Внешняя торговля. *Внешнеторговый оборот* Казахстана (по данным Комитета таможенного контроля Министерства финансов Республики Казахстан, без учета неорганизованной торговли) в январе-апреле 2005г. составил 13390,5 млн. долл. США и по сравнению с январем-апрелем 2004г. увеличился на 46,5%, в том числе *экспорт – 8325,2* млн. долл. США (увеличился на 47,8%), *импорт* – 5065,3 млн. долл. США (увеличился на 44,5%).

Цены. *Индекс потребительских цен* в мае 2005г. по сравнению с декабрем 2004г. составил 103,1%. Цены на продовольственные товары возросли на 4,1%, непродовольственные товары – на 1,7%, платные услуги – на 2,5%. Цены предприятий-производителей промышленной продукции в мае 2005г. повысились по сравнению с декабрем 2004г. – на 10,5%.

Финансы. Объем доходов в *Государственный бюджет* Республики Казахстан, по оперативным данным Министерства финансов РК, на 1 мая 2005г. составил 576,6 млрд. тенге, что на 45,1 % больше, чем на 1 мая 2004г., затраты – 402,5 млрд. тенге (на 9,6 % больше аналогического периода 2004 г.).

За апрель 2005г., по данным отчитавшихся предприятий и организаций, финансовый результат определился как доход в сумме 162 млрд. тенге, что на 77,2% больше, чем в апреле 2004г. У*ровень рентабельности* составил 42,5%. *Доля убыточных предприятий* составила 37,4% от общего числа отчитавшихся предприятий.

По данным Нацбанка Республики Казахстан, *кредитные вложения* банков второго уровня в отрасли экономики, на 1 мая 2005г. составили 1716,1 млрд. тенге. Наблюдается устойчивая динамика их увеличения. В общем объеме кредитных вложений доля долгосрочных кредитов составила 66,5 %, доля кредитов в иностранной валюте – 49,9 %. *Объем депозитов* в банковской системе на 1 мая 2005г. составил 1292 млрд. тенге, что на 54,9 % больше, чем на 1 мая 2004г., в том числе депозиты (вклады) населения соответственно 483,5 млрд. тенге, что на 32,7 % больше, чем на 1 мая 2004года.

Рынок труда. *Численность безработных* в мае 2005г., по экспертной оценке, составила 653,8 тыс. человек, у*ровень безработицы* – 8,2% к численности экономически активного населения, в том числе численность граждан, зарегистрированных в органах занятости в качестве безработных, на конец мая т. г. составила 177,3 тыс. человек, их доля в численности экономически активного населения – 1,5 %.

Среднемесячная номинальная заработная плата, начисленная работникам в апреле 2005г., составила 30852 тенге и возросла по сравнению с апрелем 2004г. на 14,7%. *Реальная заработная плата* увеличилась на 6,9%.

Доходы населения. В апреле 2005г., по оценке, *среднедушевые номинальные денежные доходы* населения составили 14102 тенге и увеличились по сравнению с апрелем 2004г. на 13,6%, *реальные денежные доходы* – на 5,9%.

ОСНОВНЫЕ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ИНДИКАТОРЫ

	Единица измерения	Январь-май 2005г.	Май 2005г.	В % к соответствующему периоду предыдущего года		Май 2005г. в % к апрелю 2005г.
				январь-май 2005г.	май 2005г.	
А	Б	1	2	3	4	5
Экономические показатели						
Объем промышленной продукции (товаров, услуг)	млрд. тенге	1895,2	409,1	107,2	106,9	98,8
Объем валовой продукции сельского хозяйства	млрд. тенге	125,1	31,5	104,0	104,9	123,7
Перевозки грузов всеми видами транспорта	млн. тонн	683,8	147,2	102,7	102,5	104,0
Объем услуг связи (темп роста в сопоставимых ценах), по оперативным данным	млрд. тенге	77,0	17,0	125,5	128,6	107,4
Розничный товарооборот по всем каналам реализации	млрд. тенге	484,9	104,6	110,8	111,4	105,9
Внешнеторговый оборот[1]	млн. долл. США	13390,5	4380,6	146,5	162,0	135,5
в том числе:						
экспорт		8325,2	2669,1	147,8	163,5	133,1
импорт		5065,3	1711,5	144,5	159,7	139,6
Инвестиции в основной капитал	млрд. тенге	609,4	160,3	150,3	142,6	120,0
Индекс потребительских цен				107,2	103,1[2)]	100,6
Индекс цен производителей промышленной продукции				122,9	110,5[2)]	100,1
Численность безработных (оценка)	тыс. человек	х	653,8	х	99,8	99,6
Среднедушевой денежный доход (оценка)[1]	тенге	53495	14102	114,6*	113,6*	102,0
Реальный денежный доход (оценка)[1]	в %	-	-	107,1*	105,9*	101,4
Среднемесячная заработная плата одного работника[1]:						
Номинальная	тенге	29669	30852	113,1	114,7	98,9
реальная	в %			105,7	106,9	98,3
Финансовые показатели[3]						
Денежная масса М3[4]	млрд. тенге		1671,8		153,2	96,9
Наличные деньги в обращении[4]	млрд. тенге		379,9		147,9	104,1
Депозиты в банковской системе[4]	млрд. тенге		1292,0		154,9	94,9
в т.ч. депозиты населения	млрд.тенге		483,5		132,7	103,3
Кредитование БВУ отраслей экономики и населения[4]	млрд. тенге		1716,1		156,8	105,7
в т.ч. долгосрочные кредитные вложения	млрд.тенге		1141,4		161,2	105,1
Рентабельность предприятий и организаций[1]	в %		42,5		-	-
Дебиторская задолженность предприятий и организаций	млрд. тенге		2111,6		135,8	108,7
Задолженность по обязательствам предприятий и организаций	млрд. тенге		4045,5		121,2	99,9

[1]Графа 1 – январь-апрель 2005 г.; графа 2 –апрель 2005г.; графа 3 – январь-апрель 2005 г. в % к январю-апрелю 2004 г.; графа 4 – апрель 2005г. в % к апрелю 2004г.; графа 5 – апрель 2005г. в % к марту 2005г.

[2]К декабрю 2004г.

[3] Графа 2- на начало периода; графа 4 - 1.05.05 к 1.05.04; графа 5 - 1.05.05 к 1.04.05.

[4] По данным Нацбанка РК.

** В % к уточненным данным за январь-апрель и апрель 2004г.*

Примечание: Объем промышленной продукции приведен по структуре предприятий соответствующих лет. Розничный товарооборот по всем каналам реализации не учитывает услуги общественного питания.

Внешнеторговый оборот приведен по данным Комитета таможенного контроля Министерства финансов Республики Казахстан без учета неорганизованной торговли.

2. ПРОИЗВОДСТВО ТОВАРОВ И УСЛУГ

2.1 ПРОМЫШЛЕННОЕ ПРОИЗВОДСТВО

В январе-мае 2005г. промышленными предприятиями Казахстана произведено продукции (включая малые, подсобные предприятия, сектор домашних хозяйств) в действующих ценах на 1895,2 млрд. тенге, что к уровню января-мая 2004г. составило 107,2%. Рост объемов производства наблюдается во всех регионах республики, за исключением Карагандинской области, где снижение производства составило 15,1%.

Индексы физического объема промышленной продукции и отраслевая структура промышленности в январе-мае 2005г.

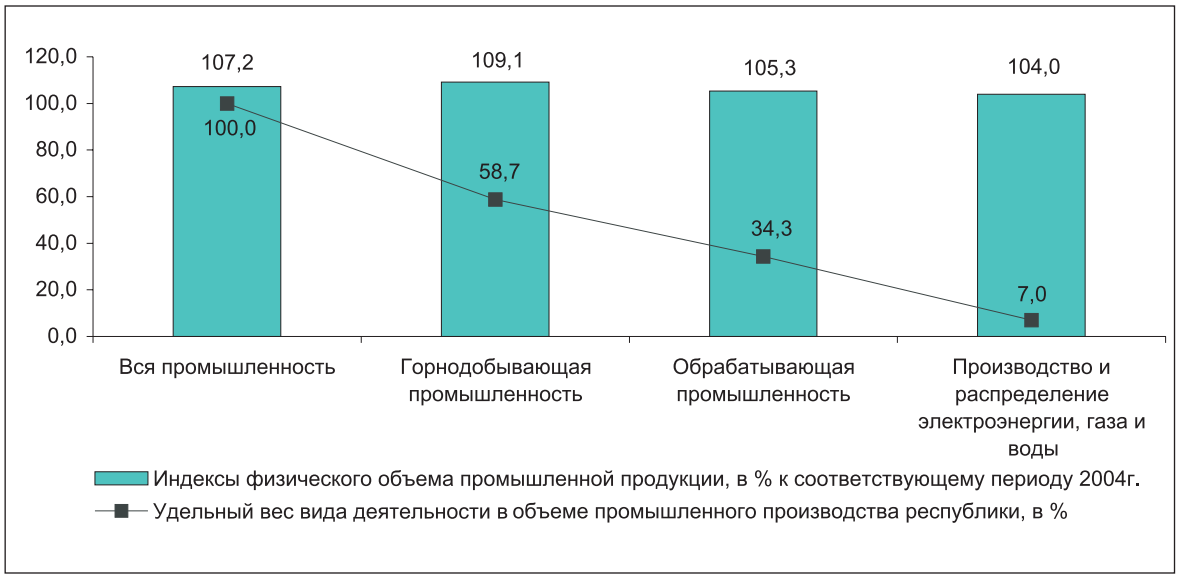

В **горнодобывающей промышленности** в январе-мае 2005г. произведено продукции на 1112,5 млрд. тенге, что выше января-мая 2004г. на 9,1%. За указанный период увеличение объемов обеспечено в основном ростом добычи конденсата газового (в 1,6 раза); лигнита (на 16,2%); руд железных (на 13,5%), медных (на 13,2%) и хромовых (на 10,1%); нефти сырой (на 4,4%). Валовая добыча газа природного составила 160,4%. Вместе с тем, сокращена добыча каменного угля (96,4%); окатышей железорудных (94,1%); руд медно-цинковой (90,5%), свинцово-цинковой (90,3%) и золотосодержащей (59,8%).

Индексы физического объема и удельный вес отдельных видов деятельности горнодобывающей промышленности в январе-мае 2005г.

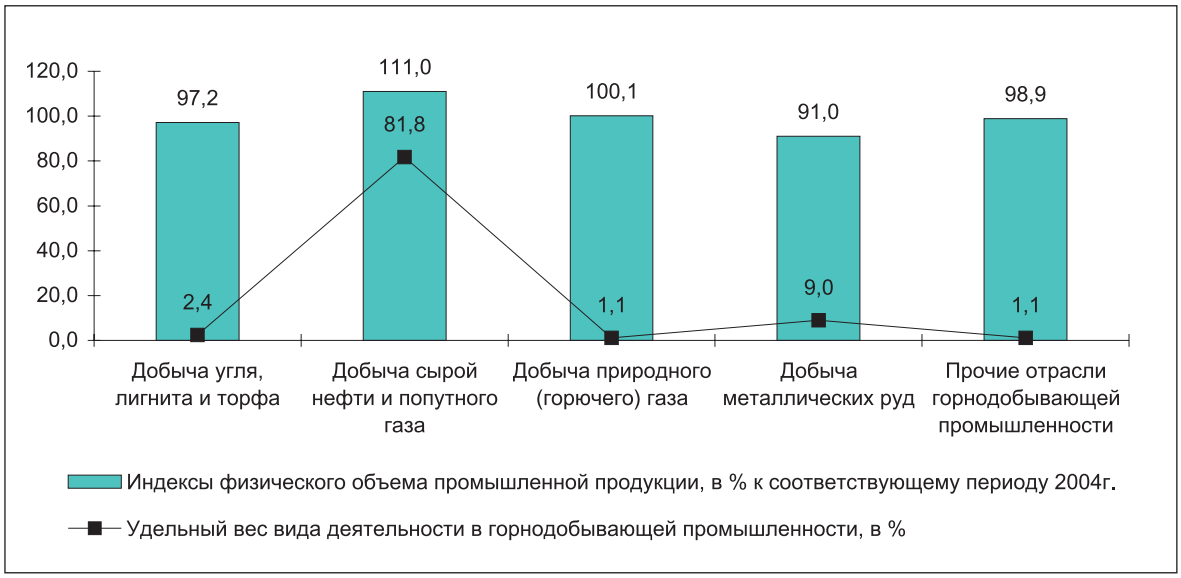

В **обрабатывающей промышленности** в январе-мае 2005г. произведено продукции на 650,1 млрд. тенге, что выше уровня января-мая 2004г. на 5,3%.

Индексы физического объема и удельный вес отдельных видов деятельности обрабатывающей промышленности в январе-мае 2005г.

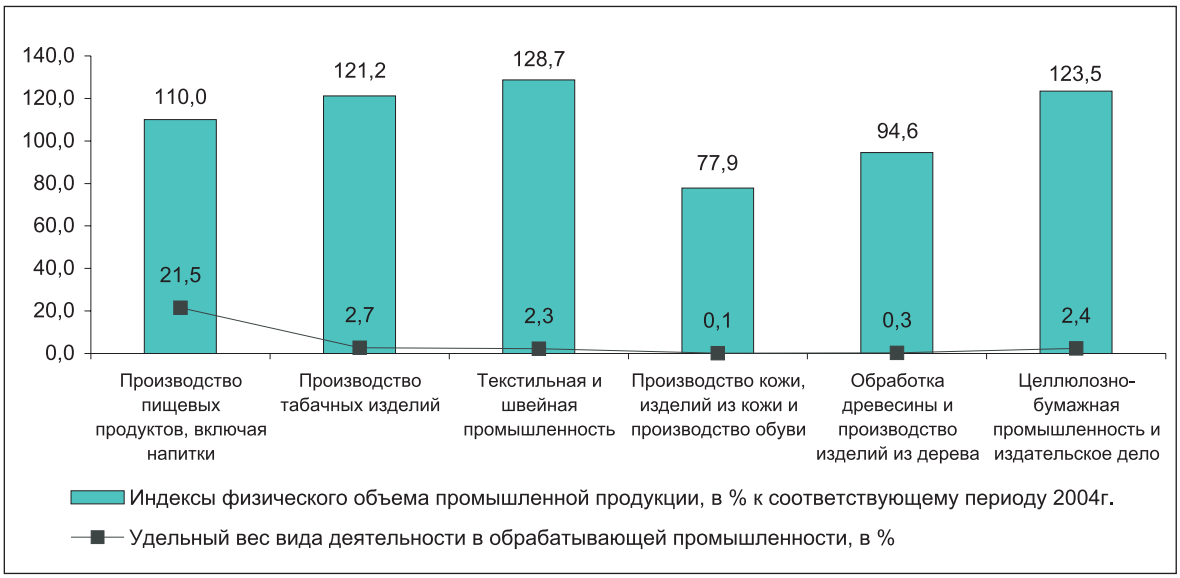

В январе-мае 2005г. переработано сельскохозяйственной продукции на 157,5 млрд. тенге, в том числе **производство пищевых продуктов, включая напитки,** составило 140 млрд. тенге. К уровню января-мая 2004г. возросло производство консервов из мяса; рыбы приготовленной и консервированной; соков фруктовых и овощных; масла подсолнечного рафинированного; молока и сливок; масла сливочного; муки; крупы; риса обрушенного; макаронных и кондитерских изделий; майонеза. Также обеспечен рост производства водки (на 55,9%); спирта этилового (на 51,8%); ликеров (на 25,7%); вина виноградного (на 21,3%); коньяков (на 8,9%).

В **текстильной и швейной промышленности** в январе-мае 2005г. произведено продукции на 15,2 млрд. тенге. По сравнению с январем-маем 2004г. рост производства обеспечен в основном за счет увеличения выпуска волокна хлопкового (на 31,2%), на долю которого приходится более 70% объема промышленного производства данного вида деятельности. Также больше, чем в январе-мае 2004г. произведено тканей; пряжи; белья постельного; ковров и изделий ковровых; свитеров, джемперов, пуловеров и изделий аналогичных; одежды верхней трикотажной и рабочей; шляп и уборов головных.

В **производстве кожи, изделий из кожи и производстве обуви** в январе-мае 2005г. произведено продукции на 835 млн. тенге, что на 22,1% ниже уровня января-мая 2004г. в основном из-за уменьшения производства кожи из шкур скота крупного рогатого или шкур семейства лошадиных, овечьих, козьих и свиных; обуви.

Объем **обработки древесины и производства изделий из дерева** в январе-мае 2005г. по сравнению с январем-маем 2004г. составил 94,6% из-за уменьшения выпуска шпал деревянных железнодорожных и трамвайных (на 44,8%); тары деревянной (на 14,7%); окон, дверей и их рам (на 0,7%).

В **целлюлозно-бумажной промышленности и в издательском деле** в январе-мае 2005г. произведено продукции на 15,3 млрд. тенге. По сравнению с аналогичным периодом прошлого года обеспечен рост производства мешков и пакетов бумажных (193,1%); книг, брошюр, листовок и материалов печатных аналогичных на отдельных листах (157,4%); коробок, ящиков и сумок складывающихся из бумаги или картона негофрированных (127,5%); газет, журналов и периодических изданий, выходящих реже четырех раз в неделю (109,4%); открыток почтовых и поздравительных (106,5%).

Индексы физического объема и удельный вес отдельных видов деятельности обрабатывающей промышленности в январе-мае 2005г.

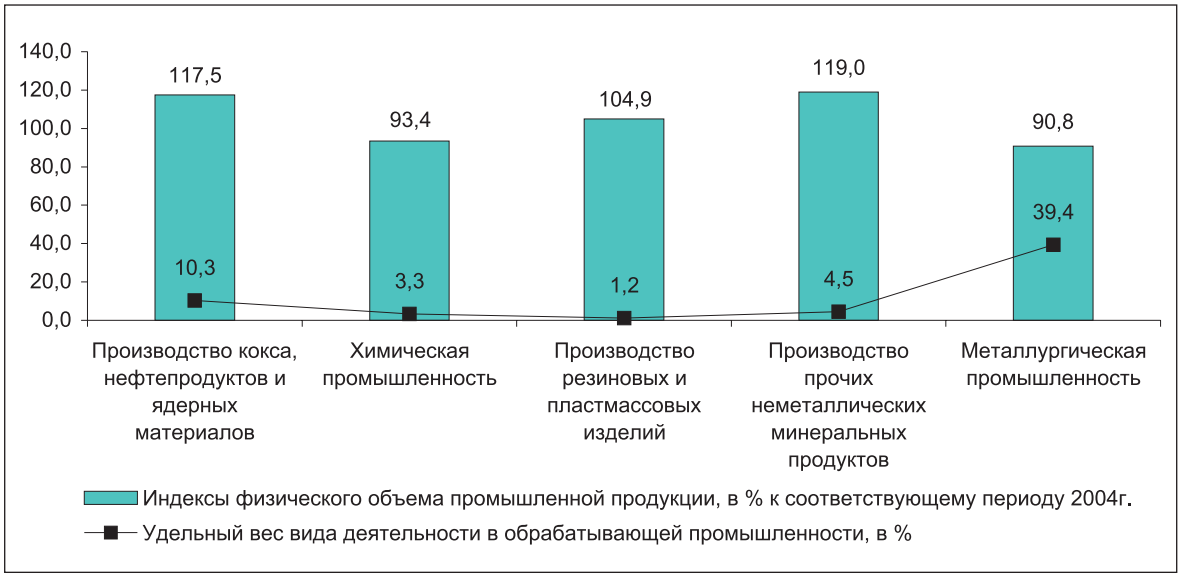

В **производстве кокса, нефтепродуктов и ядерных материалов** в январе-мае 2005г. выпущено продукции на 66,9 млрд. тенге, что выше уровня января-мая прошлого года на 17,5% за счет увеличения выпуска углеводородных сжиженных газов (на 29,4%); мазута топочного (на 25,7%); газойлей (на 19,4%); топлива моторного (бензина) (на 13,9%).

В **химической промышленности** в январе-мае 2005г. произведено продукции на 21,2 млрд. тенге или на 6,6% ниже, чем в январе-мае 2004г., из-за уменьшения выпуска кислоты серной (97,5%) и ортофосфорной (фосфорной) (41,4%); хромового ангидрида (95,3%); бихромата (87,7%) и трифосфата (38,3%) натрия; удобрений азотных (55,8%).

В **производстве резиновых и пластмассовых изделий** в январе-мае 2005г. произведено продукции на 7,8 млрд. тенге, что выше уровня января-мая прошлого года на 4,9%. По сравнению с аналогичным периодом прошлого года возросло производство труб, трубок, рукавов и шлангов из резины (185,8%); лент конвейерных (транспортерных) из резины (144,1%); мешков и сумок из полиэтилена (108%).

В **производстве прочих неметаллических минеральных продуктов** в январе-мае 2005г. выпущено продукции на 29 млрд. тенге, что составило 119% к уровню января-мая 2004г. в основном за счет увеличения производства растворов строительных (в 1,8 раза); бетона товарного (на 37,9%); извести (на 22,8%); цемента (на 20,2%); гипсокартона (на 15,7%); конструкций строительных сборных из бетона (на 12,7%).

В **металлургической промышленности и производстве готовых металлических изделий** в январе-мае 2005г. произведено продукции на 269,7 млрд. тенге, в том числе продукции черной и цветной металлургии - соответственно на 99,9 и 149,8 млрд. тенге. В целом по виду деятельности индекс физического объема в январе-мае 2005г. по сравнению с январем-маем 2004г. составил 91%; на долю отрасли приходится 41,5% объема обрабатывающей промышленности. В **черной металлургии** производство снижено на 19,4% из-за сокращения выпуска плоского проката (на 37,5%); чугуна (на 24,9%); стали (на 24,4%). Производство ферросплавов увеличено на 8%. В **производстве цветных металлов** индекс физического объема составил 101,9%. Возросло производство цинка (121,9%) и свинца (111,4%)

необработанных; серебра аффинированного (116%); глинозема (103,2%). Вместе с тем, снижено производство по таким видам продукции как проволока медная (на 80,4%); золото аффинированное (на 6,6%); медь рафинированная (на 2,1%).

Производство готовых металлических изделий в январе-мае 2005г. к уровню января-мая 2004г. составило 96,1% из-за уменьшения выпуска цистерн, бочек, барабанов вместимостью 50-300 л (на 64,6%); котлов центрального отопления (на 34%); электродов с покрытием из металлов недрагоценных (на 25,3%).

Индексы физического объема и удельный вес отдельных видов деятельности обрабатывающей промышленности в январе-мае 2005г.

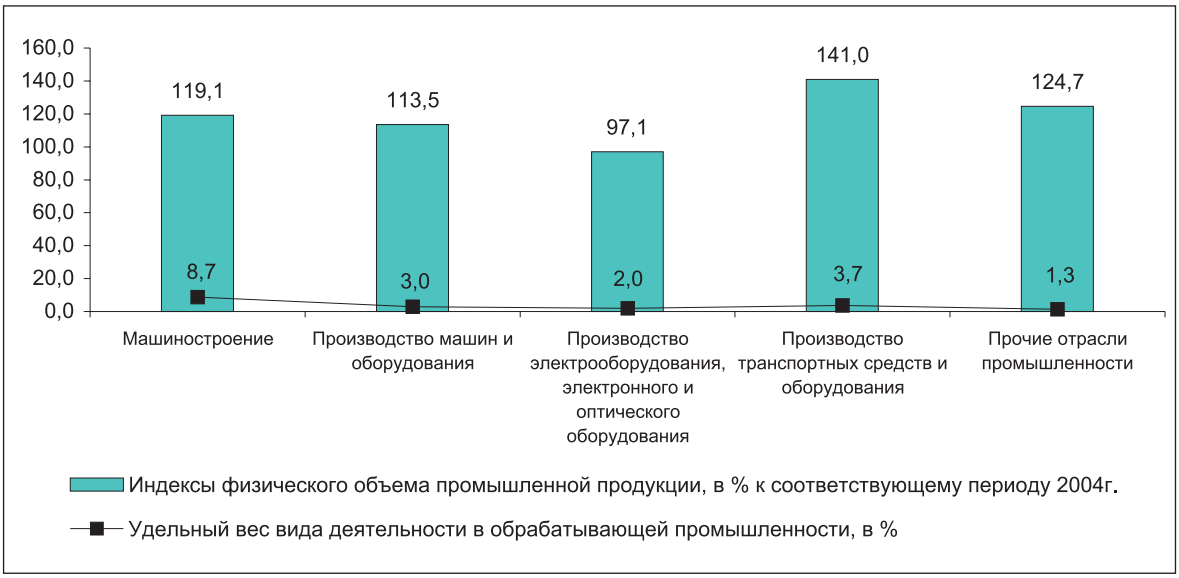

В **производстве машин и оборудования** в январе-мае 2005г. выпущено продукции на 19,4 млрд. тенге. К уровню января-мая 2004г. возросло производство машин стиральных и для сушки одежды бытовых (182,8%); экскаваторов (150%); кранов мостовых и козловых (134,8%); насосов центробежных (134,1%); оборудования нефтепромыслового (130,4%) и нефтегазоперерабатывающего (122,1%). Вместе с тем, снижен выпуск двигателей (17,2%); машин для горнодобывающей промышленности (12,2%).

Электрооборудования, электронного и оптического оборудования произведено на 12,9 млрд. тенге. В январе-мае 2005г. по сравнению с январем-маем 2004г. снижен выпуск магнитофонов (на 32,7%); аппаратуры для отключения, переключения или защиты электрических цепей напряжением до 1000 В (на 34,5%); телевизоров (на 35,9%).

Производство транспортных средств и оборудования в январе-мае 2005г. составило 24,3 млрд. тенге. К уровню января-мая 2004г. возросло производство частей двигателей (в 7,3 раза); прицепов и полуприцепов автомобильных (в 4,5 раза); автомобилей специальных и специализированных (в 1,6 раза). Увеличен объем услуг по ремонту и техническому обслуживанию железнодорожных локомотивов и трамвайных моторных вагонов (145,4%). Меньше, чем в январе-мае 2004г. произведено частей автомобильных (53,9%) и локомотивов железнодорожных, трамвайных моторных вагонов (70,3%); автомобилей легковых пассажирских (42,9%).

В прочих отраслях промышленности в январе-мае 2005г. произведено продукции на 8,3 млрд. тенге. К уровню января-мая 2004г. увеличен выпуск мебели: кухонной – на 60%; для сидения специальной в основном с металлическим каркасом - на 32,1%; офисной и для предприятий торговли - на 18,2%; кроватей деревянных – на 6%. Также возросло производство спортивных товаров (465,2%) и ювелирных изделий (115,5%).

В **производстве и распределении электроэнергии, газа и воды** индекс физического объема в январе-мае 2005г. по сравнению с январем-маем 2004г. составил 104%.

Производство электроэнергии составило 29,9 млрд. кВт. ч, или на 2,3% выше уровня января-мая 2004г., что обеспечено предприятиями всех регионов, кроме Акмолинской, Восточно-Казахстанской, Карагандинской, Павлодарской, Южно-Казахстанской областей и г. Астаны.

Выработка теплоэнергии составила 44,4 млн. Гкал или на 2,2% больше по сравнению с январем-маем прошлого года. Рост производства обеспечен предприятиями всех регионов, кроме Атырауской, Карагандинской, Мангистауской, Южно-Казахстанской областей и гг. Астаны, Алматы.

Индексы физического объема и удельный вес производства и распределения электроэнергии, газа и воды в январе-мае 2005г.

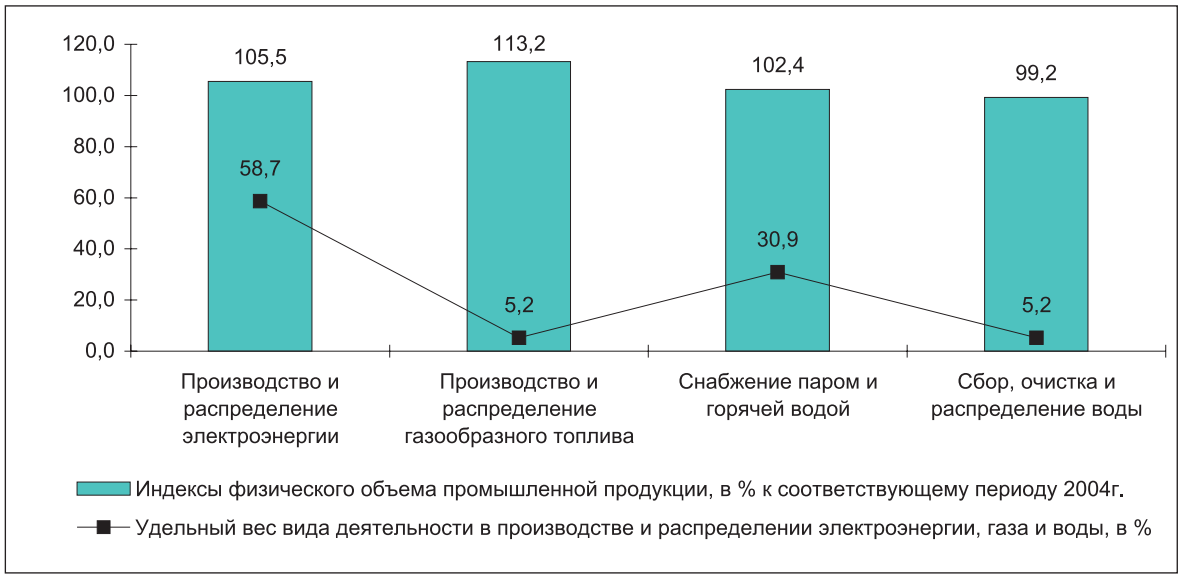

2.2 СЕЛЬСКОЕ ХОЗЯЙСТВО

Производство продукции сельского хозяйства

Объем валовой продукции сельского хозяйства за январь-май т.г. в целом по республике, по оценке, составил 125,1 млрд. тенге в текущих ценах, что больше аналогичного периода 2004г. на 4%.

Растениеводство

По состоянию на 6 июня т.г., по данным Минсельхоза республики, сев яровых культур в республике вступил в завершающую стадию. Посеяно яровых зерновых на площади 13736,3 тыс. га, что на 0,4% меньше намеченного на эту дату посева и на 3,7% выше уровня прошлого года. Посевы яровой пшеницы разместились на площади 11561,2 тыс. га (106,2% к уровню 2004г.), риса, соответственно - 83,9 тыс. га (106,3%). Посевы ячменя разместились на 1649,0 тыс. га, что на 10,2% меньше уровня прошлого года, кукурузы на зерно, соответственно – 97,2 тыс. га (на 5,4%).

Завершен сев яровых зерновых культур на указанную дату сельхозтоваропроизводителями восьми областей, в том числе в Акмолинской, Костанайской и Северо-Казахстанской областях ими засеяно соответственно – 3577,8 тыс. га, 3226 тыс. га и 3053 тыс. га (100% к намеченному), в Карагандинской – 860,2 тыс. га (103,6%), Актюбинской – 708,2 тыс. га (100,1%), Западно-Казахстанской – 629,2 тыс. га (100%), в Жамбылской – 129,0 тыс. га (105,8%), Кызылординской – 76,4 тыс. га (100,4%). Вместе с тем, в Восточно-Казахстанской, Южно-Казахстанской, Алматинской и Павлодарской областях посевы зерновых культур ниже намеченного плана, соответственно на 14,1%, 5,4%, 1% и 0,5%.

Меньше прошлогоднего к упомянутому сроку посеяно подсолнечника (на 4,8%), сахарной свеклы (фабричной) (на 22%). В республике посеяно 194,3 тыс. га хлопчатника, что меньше уровня прошлого года на 4%, из них в Южно-Казахстанской области посеян хлопчатник на площади 194,2 тыс. га.

Животноводство

По состоянию на 1 июня т.г. по сравнению с аналогичной датой прошлого года во всех категориях хозяйств достигнут рост поголовья крупного рогатого скота на 6,6% (6426,2 тыс. голов), овец и коз на 8,2% (18344,2 тыс. голов), свиней на 1,8% (1827,8 тыс. голов), лошадей на 5,1% (1345,8 тыс. голов), верблюдов на 9,6% (139,5 тыс. голов) и птицы на 6,9% (28107,7 тыс. голов).

За период с 1 июня 2004г. увеличили численность крупного рогатого скота, овец и коз и верблюдов сельхозтоваропроизводители всех областей, лошадей – 13, птицы – 12, свиней – только Костанайской (128,6%), Атырауской (117,6%), Карагандинской (115,4%), Актюбинской (105%), Кызылординской (102,9%) и Северо-Казахстанской (102,4%).

Изменение объемов производства основных продуктов животноводства по сравнению с аналогичным периодом прошлого года характеризуется следующими данными:

Производство основных видов продукции животноводства

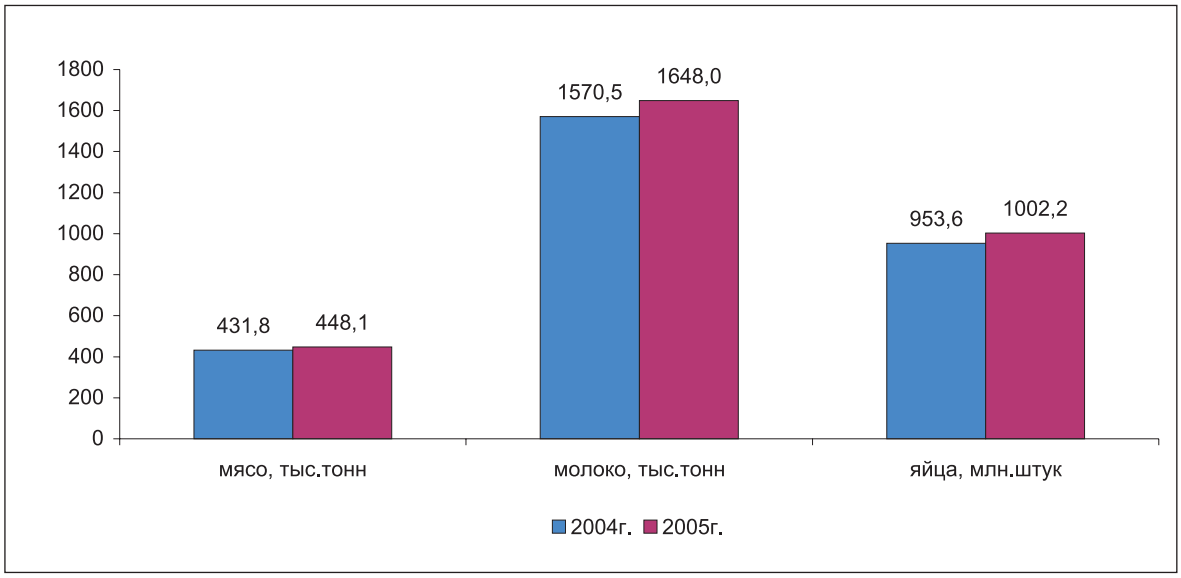

В январе-мае 2005г. по сравнению с этим же периодом 2004г. отмечен рост производства мяса и молока во всех областях, яиц – во всех областях, кроме Павлодарской (90,2%) и Алматинской (94,3%) областях.

Доля категорий в общем объеме производства основных видов продукции животноводства за январь-май т.г. показана графиком:

Удельный вес отдельных категорий хозяйств в производстве основных видов животноводческой продукции

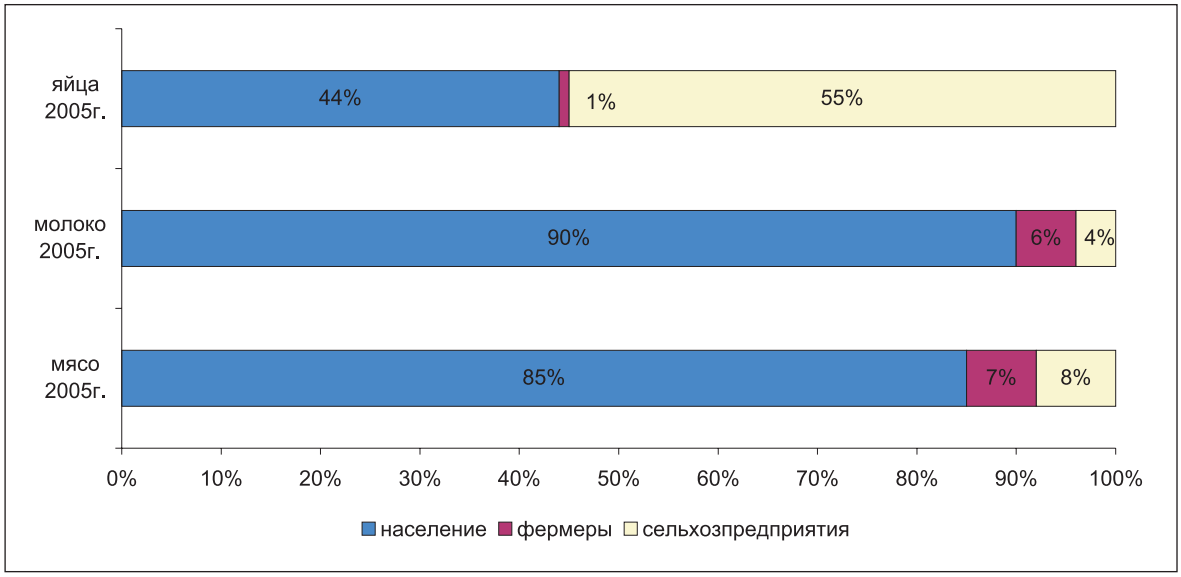

2.3 СТРОИТЕЛЬСТВО

Строительная деятельность

В январе-мае 2005г. объем строительных работ (услуг), с учетом дооценки, составил 171,7 млрд. тенге, что в 1,3 раза больше уровня января-мая 2004г.

Наибольший удельный вес в республиканском объеме занимают строительные работы, выполненные частными строительными организациями – 81,1%. Иностранными подрядчиками выполнено 18,1% от общего объема подрядных работ, государственными – 0,8%.

В 15 регионах республики объем строительных работ превысил уровень января-мая 2004 года. При этом значительный рост отмечался в Северо-Казахстанской (в 2,1 раза), Актюбинской (в 1,8 раза), Павлодарской (в 1,6 раза), Карагандинской (в 1,5 раза) областях и гг. Астана (в 1,6 раза) и Алматы (в 1,4 раза).

Снижение объемов строительства по сравнению с январем-маем 2004г. наблюдалось в Западно-Казахстанской (в 1,7 раза) области.

В январе-мае 2005г. было построено 8794 здания общей площадью 1951,4 тыс. кв. м, в том числе жилого назначения - соответственно 7167 зданий и 1609,5 тыс. кв. м.

Жилищное строительство

На жилищное строительство в январе-мае 2005г. направлено 63,5 млрд. тенге инвестиций, что в 1,7 раза больше, чем в январе-мае 2004 года. Предприятиями и организациями всех форм собственности и населением построены 13,4 тыс. новых квартир общей площадью 1480,8 тыс. кв. метров, что в 1,6 раза выше уровня января-мая 2004 года.

Ввод в эксплуатацию общей площади жилья

в % к соответствующему периоду предыдущего года

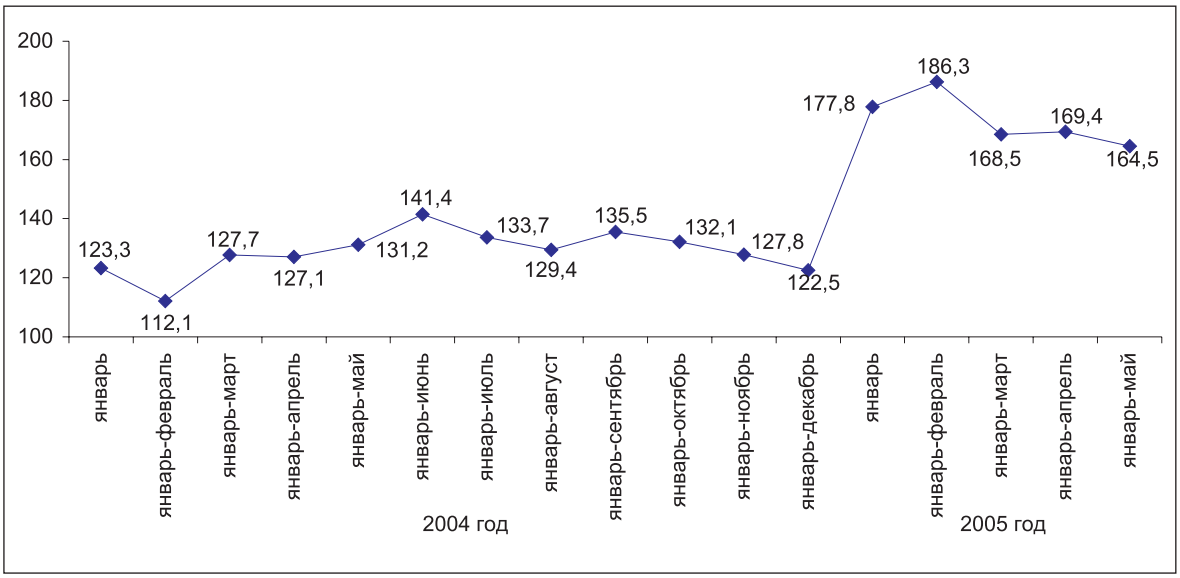

Во всех регионах республики в январе-мае 2005г. объемы построенного жилья превысили уровень января-мая прошлого года. При этом значительный рост был отмечен в Алматинской, Мангистауской (в 2,7 раза), Карагандинской (в 2,1 раза), Северо-Казахстанской (в 1,9 раза), Костанайской, Жамбылской, Павлодарской (в 1,7 раза), Южно-Казахстанской (в 1,6 раза) областях и г. Астана (в 2,4 раза).

Наибольший удельный вес в объеме введенного в республике жилья занимают гг. Астана (17,2%) и Алматы (15%), Южно-Казахстанская (14,3%), Алматинская (10,8%) и Атырауская (10,1%) области.

Жилищное строительство в республике осуществляется, в основном, субъектами негосударственного сектора, в котором значительную долю занимает население, ими построено соответственно 87,3% и 64,9% общего объема введенного жилья.

Стоимость строительства жилья. Средняя стоимость строительства 1 кв. метра общей площади жилых домов в январе-мае 2005г. составила 36,5 тыс. тенге (в январе-мае 2004г. – 25,3 тыс. тенге), в том числе построенных населением – соответственно 22,4 тыс. тенге и 14,2 тыс. тенге.

2.4 ТРАНСПОРТ

За январь-май 2005г. объем грузоперевозок в республике (с учетом оценки объема перевозок грузов нетранспортными организациями и предпринимателями, занимающимися коммерческими перевозками) составил 683,8 млн. тонн грузов, что на 2,7% больше грузоперевозок соответствующего периода прошлого года.

Железнодорожным транспортом республики за январь-май т.г. перевезено 88,9 млн. тонн грузов, что на 2,9% выше соответствующего периода прошлого года.

Автоперевозки за январь-май т.г. (с учетом оценки объема перевозок грузов нетранспортными организациями и предпринимателями, занимающимися коммерческими перевозками) составили 513,3 млн. тонн, что на 2,5% больше соответствующего периода прошлого года.

По **магистральным трубопроводам** в январе-мае т.г. осуществлена транспортировка 81,4 млн. тонн грузов, что на 3,8% больше по сравнению с январем-маем 2004г. Из общего количества перекачанных грузов нефть и нефтепродукты составили 26,5 млн. тонн (109,4% к соответствующему периоду прошлого года), газ – 54,8 млн. тонн (101,2%).

Воздушные грузовые перевозки в республике за январь-май 2005г. составили 7144 тонны, или 95,0% к соответствующему периоду прошлого года.

За январь-май 2005г. **речным** транспортом перевезено 161,0 тыс. тонн грузов, что в 2,1 раза больше соответствующего периода прошлого года.

За январь-май 2005г. транспортом республики перевезено 3677,7 млн. пассажиров. По сравнению с аналогичным периодом прошлого года снизились перевозки железнодорожным транспортом - на 2,7%, троллейбусами - на 10,8%, автобусами - на 2,0%, такси - на 3,0%, отмечается увеличение перевозок на воздушном транспорте на 26,8%, трамваями – на 1,3%.

Удельный вес видов транспорта

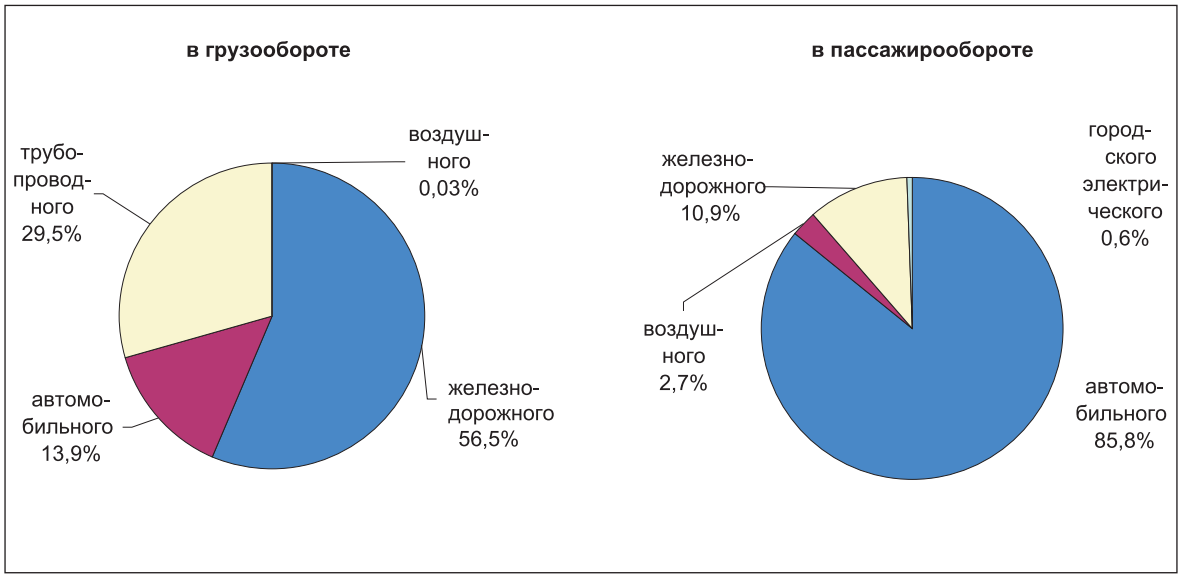

2.5 СВЯЗЬ

Предприятиями связи республики за январь-май 2005г., по оперативным данным, оказано услуг на сумму 77,0 млрд. тенге, из них населению – на 27,1 млрд. тенге, что соответственно в сопоставимых ценах на 25,5% и 27,7% больше, чем в январе-мае 2004г.

В структуре доходов от услуг связи за январь-май 2005г. междугородная связь занимает 22,8%, беспроводная – 37,1%, местная телефонная – 9,0%, услуги служб передачи данных и телематических служб – 6,3%, (из них – Интернет – 4,7%), радиосвязь, радиовещание, телевидение – 4,0%, почтовая – 2,6%. Из общего объема доходов 35,2% получено от реализации услуг связи населению.

Наиболее динамично развивалась сотовая связь (в январе-мае 2005г. по сравнению с январем-

маем 2004г. объем услуг увеличился на 48,6%), доходы от Интернета возросли в 2 раза, от курьерской связи – на 26,0%.

Структура доходов от услуг связи в январе-мае 2005г.

млн. тенге

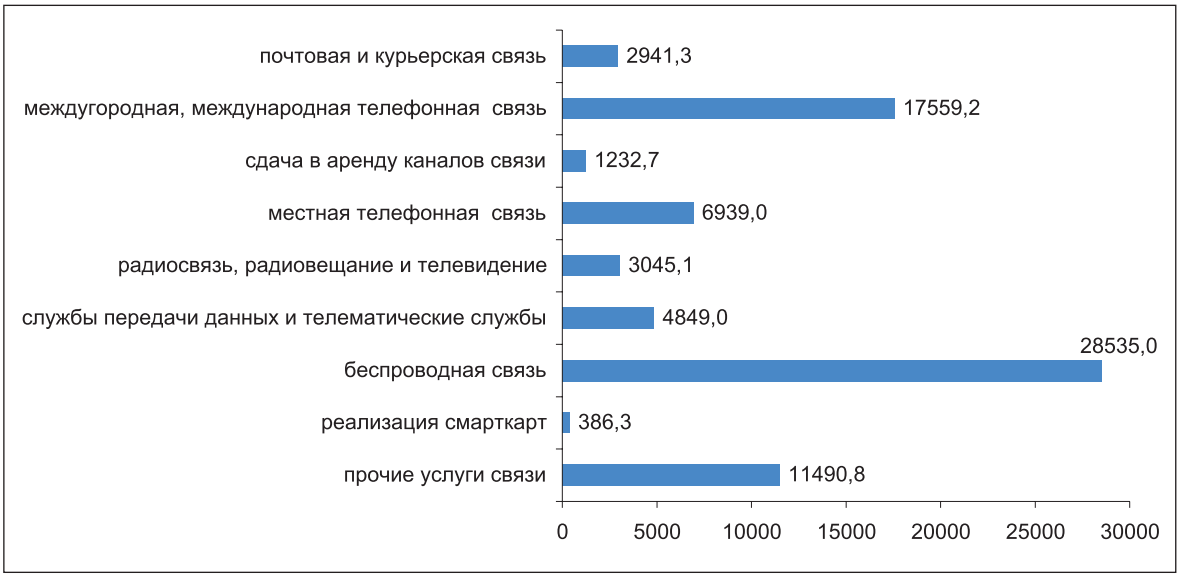

Из общего объема доходов от услуг связи населению за январь-май 2005г. 40,2% составили доходы от услуг беспроводной связи, 29,6% - от услуг междугородной, международной связи, 15,6% - от услуг местной телефонной связи, 4,4% - от услуг почтовой и курьерской связи, 10,2% - от услуг прочих видов связи.

Структура доходов от услуг связи населению в январе-мае 2005г.

млн. тенге

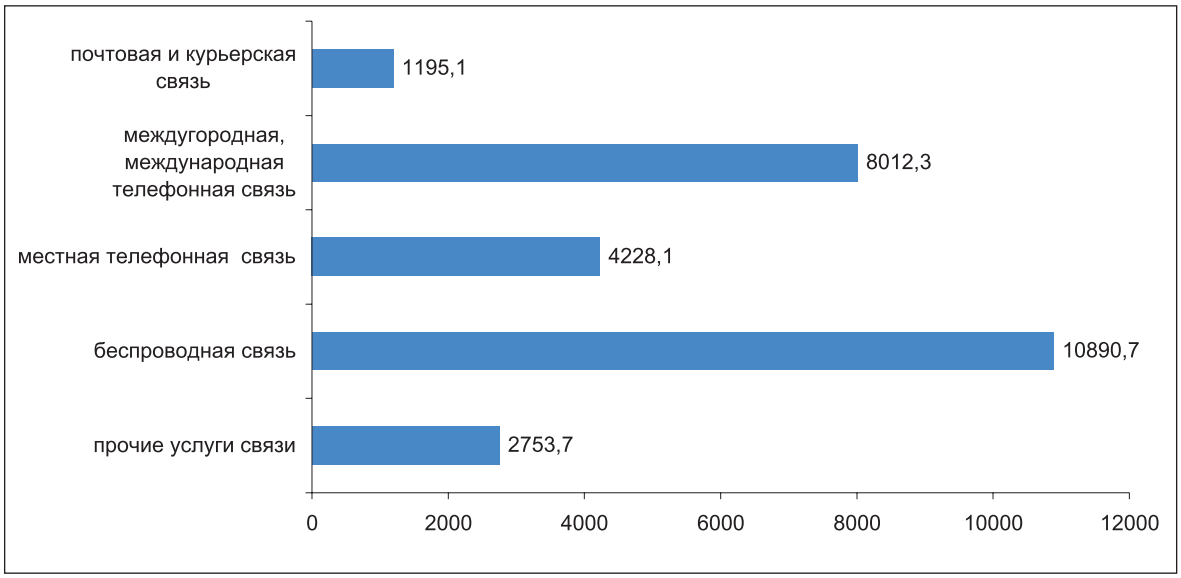

2.6 ТОРГОВЛЯ И ПРОЧИЕ УСЛУГИ

В январе-мае 2005г. объем розничного товарооборота составил 484,9 млрд. тенге и увеличился по сравнению с соответствующим периодом прошлого года (в постоянных ценах) на 10,8%. В мае 2005г. реализация товаров составила 104,6 млрд. тенге, что в постоянных ценах выше уровня мая 2004г. на 11,4%, по сравнению с апрелем 2005г. увеличение составило 5,9%.

Группировка регионов по объему розничного товарооборота в январе-мае 2005г.

Объем января-апреля 2005г., млрд. тенге	Области, города	Удельный вес (в %) в общем объеме розничного товарооборота
5,4-8,2	Мангистауская, Жамбылская, Кызылординская, Акмолинская, Атырауская	7,3
8,9-13,8	Северо-Казахстанская, Алматинская, Южно-Казахстанская, Костанайская	9,6
18,6-27,1	Западно-Казахстанская, Павлодарская, г. Астана	13,4
29,4-57,9	Актюбинская, Восточно-Казахстанская, Карагандинская	28,2
201,3	г. Алматы	41,5

С начала года оборот от реализации товаров предприятиями частной формы собственности и от торговли индивидуальными предпринимателями получен в сумме 480,3 млрд. тенге (99%), других государств, их юридических лиц и граждан – 4,6 млрд. тенге (1%). Доля государственной торговли в республике незначительна.

Структура розничного товарооборота по каналам реализации

(в % к общему объему)

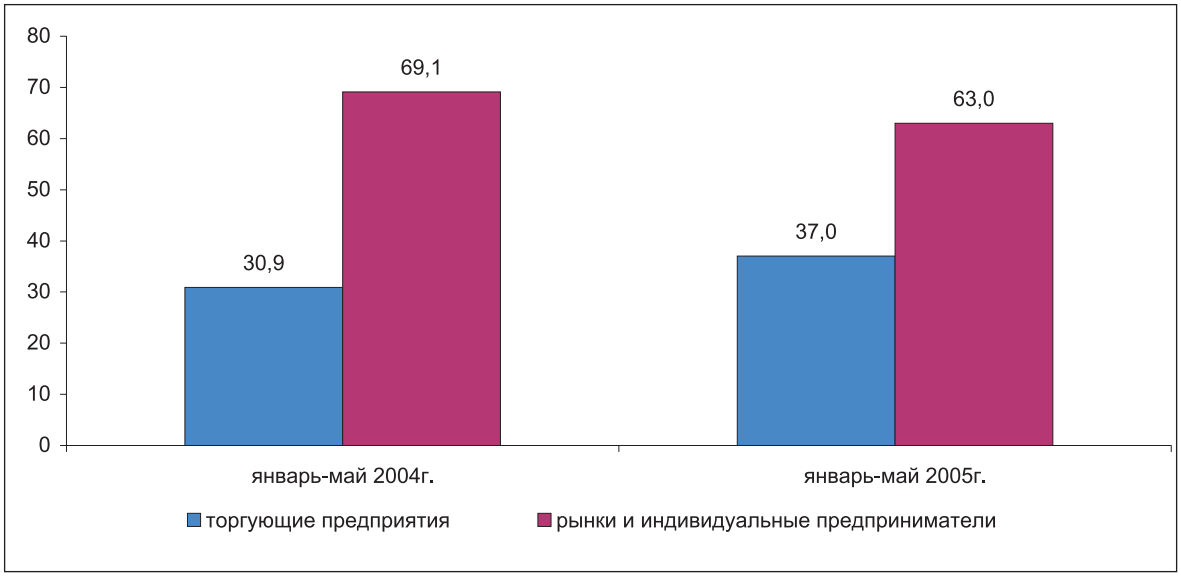

При этом, оценка объема розничной реализации индивидуальными предпринимателями составила 20,6% от общего объема розничного товарооборота.

Оптовый товарооборот республики с начала текущего года составил 771,8 млрд. тенге или на 5,7% больше, чем за соответствующий период 2004г. При этом основной объем полученного товарооборота (99,9% от общего объема оптовой продажи) приходится на негосударственный сектор. Предприятиями государственного сектора оптовой торговли продано потребительских товаров и продукции производственно-технического назначения на 0,4 млрд. тенге (0,1%).

Объем услуг общественного питания за январь-май 2005г. составил 12,8 млрд. тенге. В мае этот показатель получен в размере 3 млрд. тенге и по сравнению с соответствующим месяцем 2004г. увеличился на 39,2%.

За январь-май т.г. оборот предприятий общественного питания негосударственного сектора сложился в сумме 12,7 млрд. тенге, объем этих предприятий составил 98,8% в общем обороте услуг общественного питания. Незначительную долю (1,2%) в сфере услуг общественного питания составляют предприятия государственной формы собственности.

За анализируемый период объем услуг по техническому обслуживанию и ремонту автомобилей, мотоциклов и ремонту бытовых изделий и предметов личного пользования составил 3 млрд. тенге, большая часть которых предоставляется предприятиями с частной формой собственности.

3. МОНИТОРИНГ МАЛОГО БИЗНЕСА

В разделе представлены оперативные расчетные данные по предприятиям малого бизнеса (юридическим лицам), крестьянским (фермерским) хозяйствам и индивидуальным предпринимателям, которые характеризуют важные аспекты развития малого предпринимательства в республике.

Динамические ряды с 2004 года пересчитаны по уточненной методике. Были пересмотрены нормативы, применяемые для расчета численности и выпуска товаров, работ и услуг. Для расчета нормативов использованы отчетные данные предприятий, относящиеся согласно законодательству к малому бизнесу. Нормативы определены с учетом коэффициента сезонности.

По данным Статистического регистра в республике на 1.06.2005г. было зарегистрировано около 152 тысяч предприятий малого бизнеса, что на 0,9% выше, чем на 1.05.2005г. Из зарегистрированных 72,4% предприятий являлись действующими, т.е. осуществляли или потенциально могли осуществлять экономическую деятельность, 49,7 тысяч предприятий (45,1% из числа действующих) были активными в мае 2005 года.

Большинство активных предприятий (36,7%) специализируются на торговле; ремонте автомобилей, бытовых изделий и предметов личного пользования, так как этот вид деятельности наиболее доступен предприятиям малого бизнеса. Промышленной деятельностью было занято 13,3% активных предприятий, из которых наибольшее количество приходится на обрабатывающую промышленность (89% от общего количества промышленных предприятий).

В региональном разрезе наибольшее количество активных предприятий приходится на г. Алматы (25,5%) и г. Астану (10,8%), а также Южно-Казахстанскую (9,7%) и Восточно-Казахстанскую (7,5%) области.

Численность занятых на предприятиях малого бизнеса республики на 1.06.2005г. по расчетным данным составила 611,8 тыс. человек. Более 27,6% всех занятых приходится на предприятия малого бизнеса, относящиеся к торговле; ремонту автомобилей, бытовых изделий и предметов личного пользования, строительства – 18,7% и промышленности – 15,3%.

В региональном разрезе наибольшая численность занятых приходится на предприятия малого бизнеса г. Алматы (22,3% от общей численности занятых) и г. Астаны (8,7%), а также Южно-Казахстанской (8,6%), Восточно-Казахстанской (8,1%) и Карагандинской (6,8%) областей.

Выпуск товаров за май 2005г. составил 88323 млн. тенге. По расчетным данным около 44% общего выпуска получено предприятиями малого бизнеса, осуществляющими свою деятельность в сфере строительства, торговли; ремонта автомобилей, бытовых изделий и предметов личного пользования (18,6%) и операций с недвижимым имуществом, аренды и услуг предприятий (12,3%).

В сфере сельского хозяйства малый бизнес характеризуется развитием крестьянских (фермерских) хозяйств. По состоянию на 1 июня 2005г. в республике зарегистрировано более 183,6 тысяч хозяйств, из которых 82,2% являлись действующими.

Малый бизнес также характеризуется и развитием индивидуального предпринимательства в республике. К индивидуальным предпринимателям относятся физические лица, занимающиеся предпринимательской деятельностью без образования юридического лица. По данным Министерства финансов Республики Казахстан на 1 апреля 2005г. в республике зарегистрировано более 322,8 тысяч индивидуальных предпринимателей (без фермерских хозяйств), из которых 77,0% являлись действующими. Наибольшее количество действующих индивидуальных предпринимателей приходится на Восточно-Казахстанскую – 28,3 тыс. чел. (11,4%) и Костанайскую –20,9 тыс.чел.(8,4%.) области.

4. ВНЕШНЯЯ ТОРГОВЛЯ

(по данным Комитета таможенного контроля Министерства финансов Республики Казахстан)

4.1 ВНЕШНЕТОРГОВЫЙ ОБОРОТ

Внешнеторговый оборот Республики Казахстан, по данным таможенной статистики, без учета неорганизованной торговли, в январе-апреле 2005г. составил 13390,5 млн. долларов США и по сравнению с прошлым годом увеличился на 46,5%, в том числе экспорт - 8325,2 млн. долларов США, увеличился на 47,8%, импорт (с учетом расходов на транспортировку и страхование) - 5065,3 млн. долларов США, увеличился на 44,5%.

Товарная структура экспорта

в % к итогу

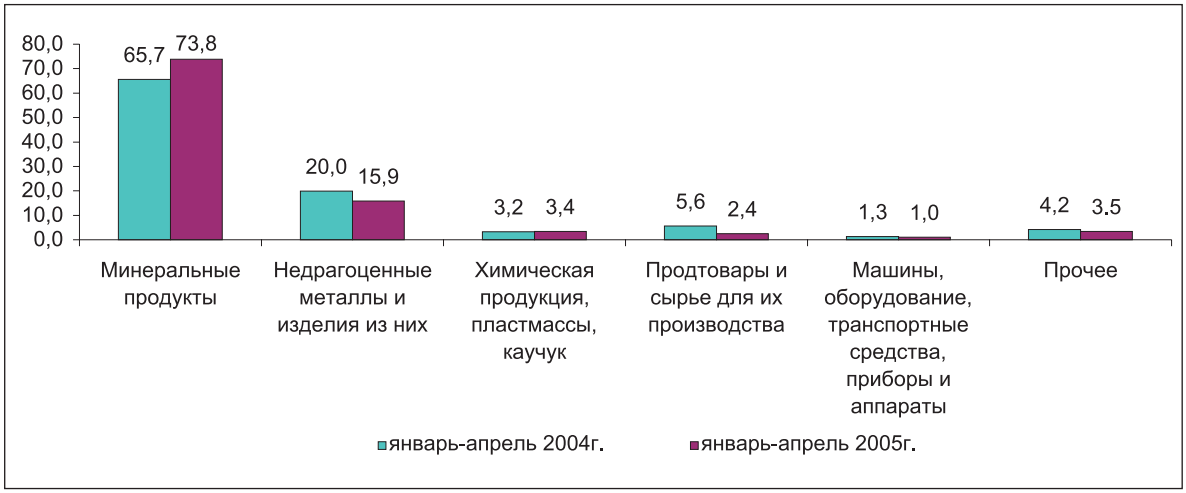

Основными покупателями казахстанской продукции являются Швейцария (16,2%), Италия (14,5%), Российская Федерация (12,7%), Франция (10%), Китай (9,9%), Нидерланды (3%), Иран и Польша (по 2,7%), США (2,4%), Виргинские острова (2,3%), Израиль (1,8%), Кипр и Ирландия (по 1,6%), Испания (1,5%).

Доля стран СНГ в общем объеме экспорта за анализируемый период составила 17,2% (в январе-апреле 2004г. - 22,6%).

Товарная структура импорта

в % к итогу

В общем объеме импорта инвестиционные товары в январе-апреле 2005г. составили 2418,5 млн. долларов или 47,7% (в январе-апреле 2004г. - 1530,0 млн. долларов или 43,7%).

В январе-апреле 2005г. на страны СНГ приходилось 42,1% всех импортных поставок (в январе-апреле 2004г. - 50%). Основными поставщиками импортной продукции являются Российская Федерация (33,1% от общего объема импорта), Германия (11,4%), США (8,4%), Китай (6,6%), Украина (5%), Италия (3,8%), Япония (3,2%), Великобритания (2,9%), Республика Корея и Турция (по 2%), Швеция и Франция (по 1,7%), Узбекистан (1,6%).

4.2 ВНЕШНЯЯ ТОРГОВЛЯ С ГОСУДАРСТВАМИ СНГ

В январе-апреле 2005г. внешнеторговый оборот со странами СНГ составил 3561,4 млн. долларов США и по сравнению с январем-апрелем 2004г. увеличился на 17,7%, в том числе экспорт - 1428,1 млн. долларов, увеличился на 12,3%, импорт - 2133,3 млн. долларов, увеличился на 21,6%.

Доля государств СНГ в общем товарообороте составила 26,6% (в январе-апреле 2004г. - 33,1%).

Удельный вес минеральных продуктов в общем объеме экспорта в государства СНГ в январе-апреле 2005г. составил 64% (в январе-апреле 2004г. - 52%), продовольственных товаров - 10% (22%), химической продукции -13% (9%).

Доля машин, оборудования, транспортных средств, приборов и аппаратов в объеме импорта из стран СНГ в январе-апреле 2005г. составила 27% (в январе-апреле 2004г. - 28%), минеральных продуктов - 27% (31%), металлургической продукции - 19% (13%), химических товаров - 11% (13%).

Страны СНГ являются основными поставщиками минеральных продуктов, химической и металлургической продукции: доля импорта из этих стран по минеральным ресурсам в январе-апреле 2005г. составила 93% (в январе-апреле 2004г. - 93%), металлургической продукции - 53% (56%), продовольственным товарам - 47% (47%), химическим товарам - 41% (46%) от общего импорта указанных товаров.

4.3 ВНЕШНЯЯ ТОРГОВЛЯ С ДРУГИМИ СТРАНАМИ МИРА

В январе-апреле 2005г. внешнеторговый оборот с другими странами мира составил 9829,1 млн. долларов США и по сравнению с аналогичным периодом прошлого года увеличился на 60,8%, в том числе экспорт - 6897,1 млн. долларов США, увеличился на 58,1%, импорт - 2932,0 млн. долларов США, увеличился на 67,5%.

Удельный вес минерального сырья в общем объеме экспорта в другие страны мира в январе-апреле 2005г. составил 76% (в январе-апреле 2004г. - 70%), продукции металлургической промышленности - 18% (23%).

Доля машин, оборудования, транспортных средств, приборов и аппаратов в объеме импорта из других стран мира в январе-апреле 2005г. составила 54% (в январе-апреле 2004г. - 54%), продовольственных товаров - 6% (8%), химической продукции - 11% (15%), продукции металлургической промышленности - 12% (10%).

Другие страны мира играют большую роль в обеспечении потребностей страны по ряду важнейших товаров: доля импорта из этих стран по продукции машиностроения в январе-апреле 2005г. составила 74% (в январе-апреле 2004г. - 66%), фармацевтическим товарам - 82% (85%), одежде - 81% (87%), продовольственным товарам - 53% (53%) от общего импорта указанных товаров.

5. ИНВЕСТИЦИИ

5.1 ИНВЕСТИЦИИ В НЕФИНАНСОВЫЕ АКТИВЫ

В январе - мае 2005г. оценочный объем инвестиций в нефинансовые активы (без инвестиций в пополнение запасов материальных оборотных средств) составил 617,4 млрд. тенге, из них 98,7% приходится на инвестиции в основной капитал.

Инвестиции в основной капитал

В январе - мае 2005г. инвестиции в основной капитал составили 609,4 млрд. тенге, что в 1,5 раза больше, чем в соответствующем периоде 2004г.

Рост инвестиций в январе - мае 2005г. по сравнению с аналогичным периодом прошлого года отмечался в 14 регионах республики. При этом наибольший наблюдался в Атырауской, Карагандинской (в 2,1 раза), Мангистауской (в 1,8 раза), Северо-Казахстанской, Южно-Казахстанской (в 1,7 раза), Павлодарской (в 1,6 раза), Алматинской (в 1,4 раза), Актюбинской, Восточно-Казахстанской, Акмолинской, Кызылординской (в 1,2 раза), Костанайской (на 7,4%) областях, в гг.Алматы (в 1,3 раза) и Астана (на 8,3%).

Снижение объемов инвестиций по сравнению с январем - маем 2004 года наблюдалось в Западно-Казахстанской (в 2,2 раза), Жамбылской (в 1,4 раза) областях.

В январе - мае 2005г. основными источниками вложения средств в основной капитал являлись собственные средства хозяйствующих субъектов (61,2 %) и иностранные инвестиции (26,7 %). Бюджетные средства составили 8,8%, заемные средства – 3,3%.

Основной объем инвестиций в основной капитал осваивался предприятиями и организациями частной формы собственности (62,5%), а также хозяйствующими субъектами других государств, осуществляющими деятельность на территории Республики Казахстан (28%). Доля государственного сектора составила 9,5%.

Приоритетными отраслями являются добыча нефти и природного газа – 41,3% от общего объема инвестиций в основной капитал, операции с недвижимым имуществом – 23,3% (за счет геологической разведки и инженерных изысканий), транспорт и связь – 10,2 %, обрабатывающая промышленность – 9,6%.

Наибольшая доля общереспубликанского объема иностранных инвестиций осваивалась в Атырауской (77,2%) и Карагандинской (9,6%) областях.

Состав инвестиций в основной капитал в зависимости от вида работ и затрат для создания и совершенствования основных средств приводится ниже.

Технологическая структура инвестиций в основной капитал

в процентах

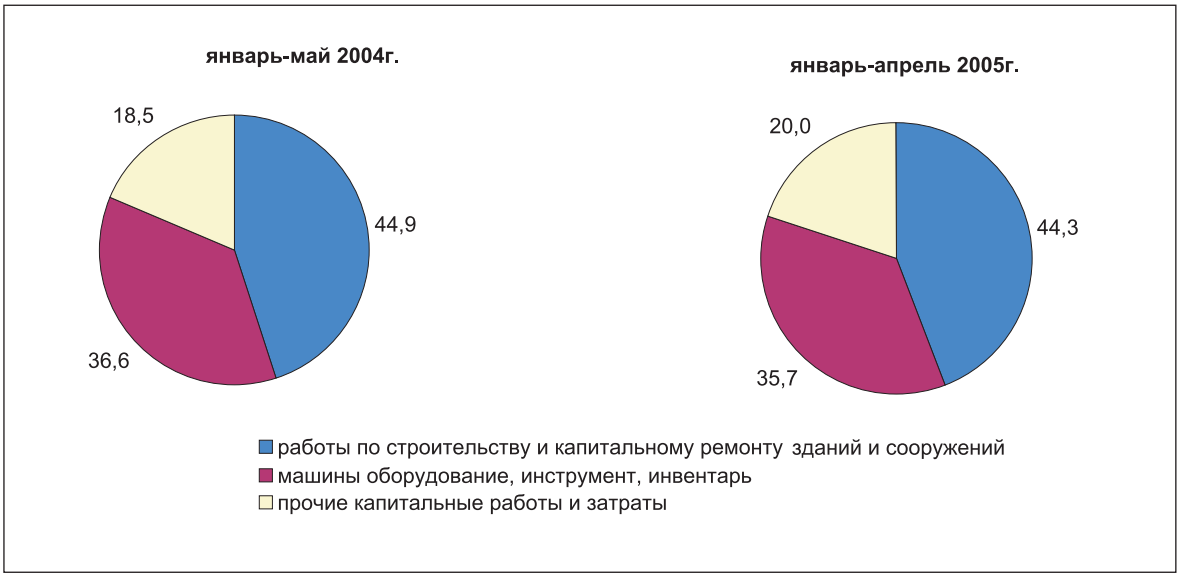

5.2 РЕЗУЛЬТАТЫ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ НЕДРОПОЛЬЗОВАТЕЛЕЙ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН ЗА 1 КВАРТАЛ 2005Г.

По данным Комитета геологии и охраны недр при Министерстве энергетики и минеральных ресурсов.

Объем инвестиций в недропользование минерально-сырьевого комплекса (МСК) за 1 квартал 2005г. составил 2369,2 млн. долларов США. Из них иностранные инвестиции составляют 1901,5 млн. долларов США (80% от всего объема инвестиций), отечественные – 467,7 млн. долларов США (20%).

В целом инвестиции в недропользование характеризуются следующими показателями: по объектам углеводородного сырья – 1867,7 млн. долларов США, полиметаллов – 89,9 млн. долларов США, железа, марганца – 88,9 млн. долларов США, угля – 88,8 млн. долларов США, меди – 87,6 млн. долларов США, золота – 35,7 млн. долларов США, урана – 24,4 млн. долларов США, хромитов – 23,4 млн. долларов США, общераспространенных полезных ископаемых – 22,2 млн. долларов США, алюминия (бокситов) – 12,9 млн. долларов США, подземных вод – 11,2 млн. долларов США, никеля, кобальта – 2,4 млн. долларов США, других видов полезных ископаемых – 14,1 млн. долларов США.

Распределение инвестиций по видам минерального сырья

(в % к итогу)

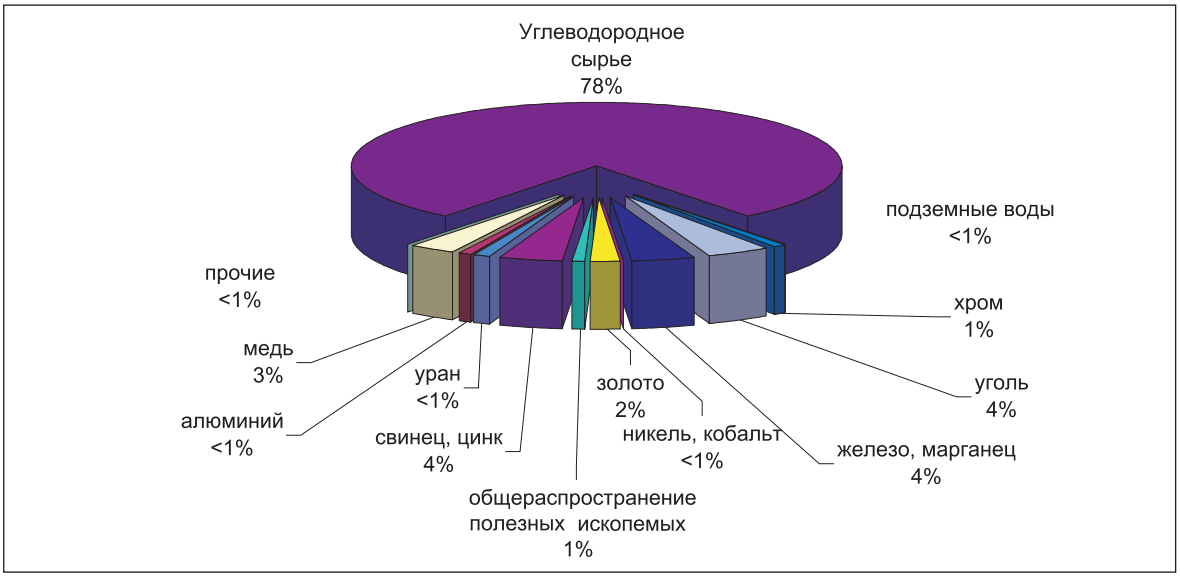

В региональном разрезе наибольшая доля инвестиций в недропользование осваивается в Атырауской (42,9%), Мангистауской (22,0%), Карагандинской (8,4%), Западно-Казахстанской (5,5%) и Актюбинской (5,3%) областях. Наибольшие объемы в этих областях достигнуты в основном за счет иностранных инвестиций. В 1 квартале 2005г. по сравнению с аналогичным периодом 2004г. объемы инвестиций в минерально-сырьевой комплекс увеличились во всех регионах республики, кроме Северо-Казахстанской (снижение на 60,0%), Западно-Казахстанской (на 15%) и Актюбинской (на 3,3%) областей. Увеличение объемов инвестиций отмечено в Акмолинской (в 2,5 раза), Алматинской (в 2,1 раза), Кызылординской (в 1,9 раза), Мангистауской и Южно-Казахстанской (в 1,8 раза), Атырауской (в 1,7 раза), Костанайской (в 1,4 раза), Жамбылской, Карагандинской и Павлодарской (в 1,3 раза) и Восточно-Казахстанской (в 1,2 раза) областях.

Численность работающих на контрактных объектах в 1 квартале 2005г. составила 197302 человека. На обучение казахстанских специалистов затраты составили 6,9 млн. долларов США. На социальную сферу и на развитие местной инфраструктуры – 30,5 млн. долларов США.

Общая сумма налогов, выплаченная в бюджет страны, за 1 квартал 2005г. составила 997,7 млн. долларов США, в том числе роялти – 251,4 млн. долларов США (25,2% от общей суммы налогов и платежей недропользователей). 79% от общей суммы поступивших в бюджет государству налогов и платежей приходится на нефтяную отрасль.

6. ЦЕНЫ

6.1 ПОТРЕБИТЕЛЬСКИЕ ЦЕНЫ

На потребительском рынке республики цены на товары и услуги в мае 2005г. по сравнению с декабрем 2004г. увеличились на 3,1%, с предыдущим месяцем – на 0,6%. Основными слагаемыми инфляции пяти месяцев т.г. стало удорожание продовольственных товаров на 4,1% и платных услуг – на 2,5%, что внесло в общий прирост цен 2% и 0,7%, соответственно. Цены на непродовольственные товары повысились на 1,7%, что добавило в инфляцию 0,4%. Базовая инфляция (без учета роста цен на овощи и фрукты, уголь и бензин) с начала т.г. сложилась в 2,1%, в мае – в 0,3%.

Цены на **продовольственные товары** в мае т.г. стали выше на 0,8%. Весь прирост цен в этой группе обеспечило удорожание овощей и фруктов – на 5,2% и мясопродуктов – на 2%. Цены на минеральную воду и безалкогольные напитки увеличились на 0,7%, сахар – на 0,2%. Снижение цен на яйца на 5,3%, молочные продукты – на 1,4%, масло животное – на 0,9%, связано с сезонным фактором их производства и реализации. Цены на крупы уменьшились на 0,6%, муку – на 0,5%, макаронные изделия – на 0,4%, при неизменных ценах на хлеб.

Изменение цен на продовольственные товары в 2004-2005гг.

в процентах к предыдущему месяцу, прирост +, снижение -

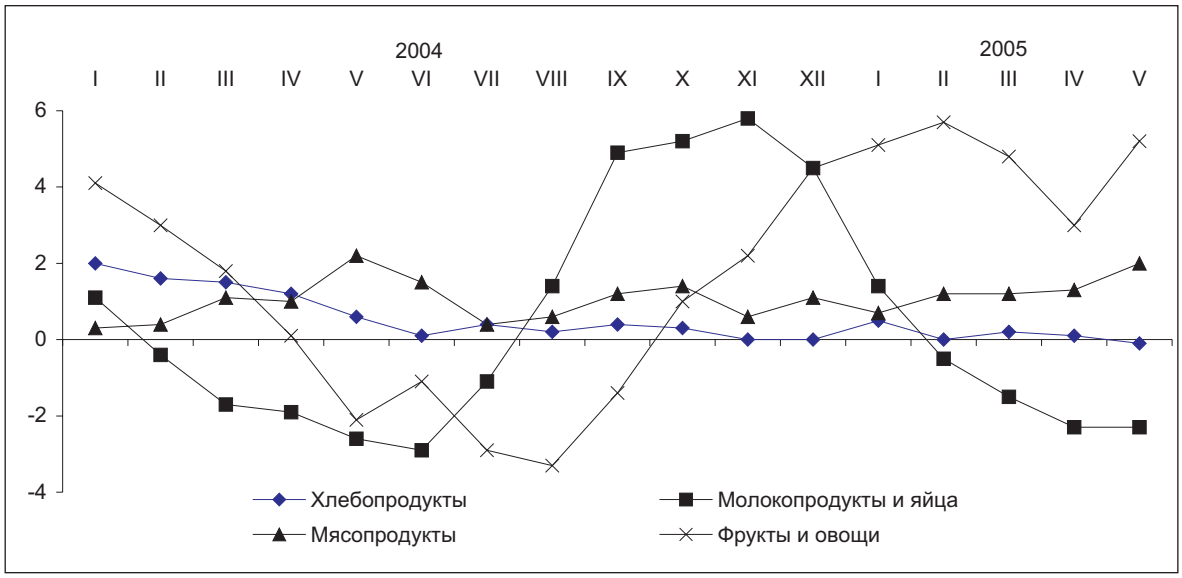

Величина прожиточного минимума в среднем на душу населения, рассчитанная исходя из минимальных норм потребления основных продуктов питания, в мае т.г. относительно декабря 2004г. увеличилась на 9,1%, предыдущего месяца – на 2,9%, и составила 6151 тенге (продукты питания - 4306 тенге, непродовольственные товары и платные услуги – 1845 тенге). В ее структуре доля расходов на приобретение мяса и рыбы в мае т.г. занимала 23%, молочных, масложировых изделий и яиц – 17,6%, фруктов и овощей – 14,3%, хлебопродуктов – 11,1%, сахара, чая и специй – 4%.

На рынке **непродовольственных товаров** в мае т.г. цены увеличились на 0,6%. Существенно подорожали энергоресурсы: бензин – на 4,4%, дизельное топливо и мазут – на 2,5%. Цены на одежду и обувь выросли на 0,4%, а отдельные их виды весенне-летнего ассортимента – на 1-1,5%. Уровень цен на строительные материалы стал выше на 0,9%, печатные издания – на 0,5%, товары личной гигиены и предметы домашнего обихода - по 0,3%, медикаменты - на 0,1%.

На **платные услуги** наблюдалось замедление темпов прироста цен с 0,4% в апреле т.г. до 0,2% в мае т.г., обусловленное аналогичным их движением на жилищно-коммунальные услуги (с 0,4% до 0,1%). Повышение цен в мае отмечено на газоснабжение на 0,3% и содержание жилья – на 1,5%. Оплата за услуги учреждений образования выросла на 0,1%, пассажирского транспорта - на 0,2%, здравоохранения и культуры – по 0,3%, ресторанов и гостиниц – на 0,4%.

Индекс потребительских цен для групп населения с наименьшими доходами в мае т.г. по сравнению с декабрем 2004г. составил 103,4%, с наибольшими доходами – 103,1%, а относительно предыдущего месяца в обеих группах – по 100,6%.

Прирост цен на потребительские товары и услуги в мае 2005г. по сравнению с декабрем 2004г. в десяти регионах составил 2,2-3%, в пяти – 3,2-3,7%, в одном - 4,8%.

6.2 ЦЕНЫ В РЕАЛЬНОМ СЕКТОРЕ ЭКОНОМИКИ

Цены предприятий-производителей промышленной продукции с учетом услуг производственного характера в мае т.г. по сравнению с апрелем повысились на 0,1%, декабрем 2004г. – на 10,5%. Произведенная продукция за месяц стала дороже на 0,1%, услуги производственного характера – дешевле на такую же величину. Из групп продукции, классифицированной по конечному назначению, цены на средства производства увеличились на 1,3%, потребительские товары - на 0,5%, а индекс цен на продукцию промежуточного потребления составил 100%.

В горнодобывающей промышленности увеличение цен производителей, наблюдавшееся в апреле т.г., в прошедшем месяце сменилось их уменьшением на 0,8%. Ухудшение внешнеторговой конъюнктуры на нефть, обусловило ее удешевление у отечественных производителей на 1,3%. В наибольшей степени цены снизились на нефть, поставленную в дальнее зарубежье – на 2,1%, в ближнее – на 0,1%, а внутри республики они повысились на 1%. Цены отечественных производителей на газовый конденсат в мае т.г. относительно апреля стали ниже на 1%, металлические руды – выше на 2,9%.

Цены и тарифы предприятий-производителей на топливно-энергетические ресурсы в целом за месяц снизились на 1%, на топливо печное – на 8,5%, бензин автомобильный – на 0,3%, на мазут топочный – повысились на 2,2%, керосин и уголь – по 0,1%.

Прирост цен производителей в обрабатывающей промышленности замедлился с 2,1% в апреле т.г. до 1,2% в мае. Цены предприятий-производителей на металлопродукцию выросли на 2,2%. Ферросплавы стали дороже на 4,1%, прокат черных металлов – на 3,5%, цветные металлы – на 0,9%, что во многом зависело от конъюнктуры внешних рынков на эти металлы. Цены производителей на свинец за месяц повысились на 10,7%, цинк – на 6,8%, медь – на 1,1%, драгоценные металлы – на 0,7% и лишь на алюминий необработанный – снизились на 7%.

Изменение цен предприятий-производителей на отдельные виды металлов в мае 2004 и 2005гг.

в процентах к декабрю предыдущего года, прирост +, снижение -

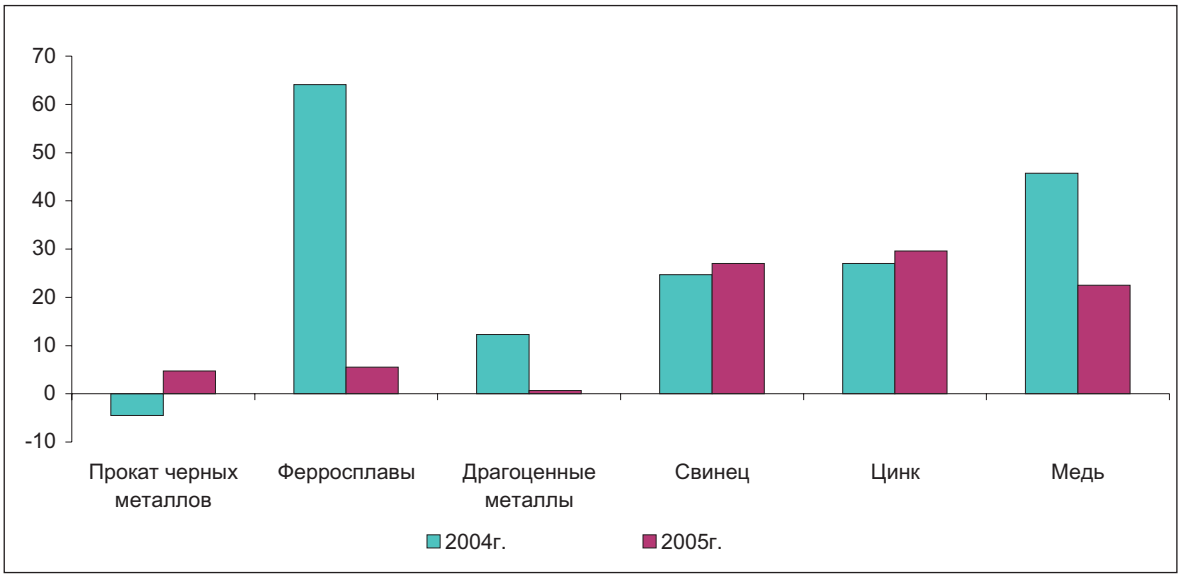

В прошедшем месяце зарегистрировано увеличение цен на химические товары на 1,7% за счет удорожания красок и лаков на 2,9% и продукции основной химии на 2,1%. Цены на резиновые и пластмассовые изделия стали выше на 1,6%, деревянные конструкции – на 0,2%. Уровень цен на текстильные изделия из-за сохраняющейся конкуренции импортируемых аналогов остался без изменения.

Цены на продовольственные товары, произведенные в республике, в прошедшем месяце выросли на 0,6% (в апреле - на 0,2%). Повышение цен предприятий-производителей на мясо скота на 7,8% и птицы – на 0,5%, способствовало дальнейшему их росту на мясные изделия – на 1,6%. Напитки в мае т.г. подорожали на 2,4%, кондитерские изделия – на 1,5%, хлеб – на 0,4%, продукты обработки зерна – подешевели на 1,3%, масло растительное – на 0,1%. Цены на молочные продукты уменьшились на 0,7%, что связано с ускорением темпов их снижения на сельскохозяйственное сырье.

Из наблюдаемых услуг производственного характера в прошедшем месяце увеличение тарифов отмечено при транспортировке электрической энергии по сетям регионального уровня на 0,9%, снижение – при добыче нефти и газа на 0,6%.

Индекс цен на производственные ресурсы, приобретенные промышленными предприятиями для технологического процесса, в мае т.г. по сравнению с апрелем составил 102,1%, декабрем 2004г. – 102,4%. Цены на сырье и материалы, закупленные в республике, за месяц возросли на 2,7%, дальнем зарубежье – на 1,2%, а в ближнем – снизились на 0,4%.

Цены на товары, вывезенные из республики, в апреле т.г. по сравнению с мартом стали выше на 10,7%, декабрем 2004г. – на 13,7%. Продукция, поставленная в дальнее зарубежье, за месяц подорожала на 11,6%, ближнее – на 7,8%. Из групп экспортируемой продукции, классифицированной по конечному назначению, наибольшее увеличение цен в апреле т.г. зафиксировано на сырье на 13,6%, а на готовые товары – на 5%, полуфабрикаты - на 3,9%. Цены на минеральные продукты повысились на 14,1%, из них на нефть – на 15,5%, газ природный – на 10,3%, руды и концентраты металлов – на 7,3%, нефтепродукты – на 6,8%. Цены на неблагородные металлы возросли на 3,8% за счет удорожания цветных металлов на 6,4%, проката черных металлов – на 5,2% при одновременном удешевлении ферросплавов на 0,6%. Падение цен отмечено также на готовые продовольственные товары – на 1,6% и драгоценные металлы – на 1,2%.

Индекс цен на продукцию, ввезенную в республику, в апреле т.г. против марта составил 103,2%, декабря 2004г. – 104,8%, из государств Содружества – соответственно, 102,8% и 104,5%, остальных стран мира – 103,7% и 105,2%. Из импортируемых товаров повышение цен за месяц зарегистрировано на продукцию химической промышленности на 7,3%, минеральные продукты – на 5,7%, машины и оборудование – на 4,4%, готовые пищевые продукты – на 3,9%. Текстильные изделия, наоборот, подешевели на 9%, древесина – на 6,4%, пластмассы – на 1,7%.

Индекс цен реализации на продукцию сельского хозяйства в мае т.г. по сравнению с предыдущим месяцем составил 100% (в соответствующем периоде прошлого года –100,2%), с декабрем 2004г. –101,1% (104,2%).

Цены на продукцию растениеводства в прошедшем месяце повысились на 0,6% (на 0,1% в апреле). Цены на пшеницу возросли на 0,7%, кукурузу - на 0,5%, ячмень и овес – на 0,2-0,3%, а снизились - на просо на 0,4%. Увеличение цен на овощи в мае по сравнению с предыдущим месяцем составило 2,4%, это больше, чем в апреле на 0,9 процентных пунктов. Капуста подорожала на 5,6%, помидоры – на 1,1%, лук – на 0,2%, картофель – на 0,6%.

Продукция животноводства за месяц стала дешевле на 0,9%, за счет снижения цен на молоко – на 4,3% и на яйца – на 5,2%. Прирост цен на мясо скота и птицы составил 1%, что меньше чем в апреле на 0,3 процентных пункта. Наибольшее увеличение цен в мае т.г. зарегистрировано на мясо свиней на 1,9%, крупного рогатого скота - на 1,5%, овец – на 0,9%, а на птицу они не изменились.

Индекс цен в строительстве в мае т.г. по сравнению с апрелем составил 100,5%, декабрем 2004г. – 102,9%. Из элементов технологической структуры строительного производства в прошедшем месяце наиболее заметно выросли цены на технологическое оборудование – на 1,2% (с начала года – на 5,5%), а на строительно-монтажные работы - на 0,4% (на 1,7%).

Индекс цен в строительстве в 2005 году

в процентах к предыдущему месяцу

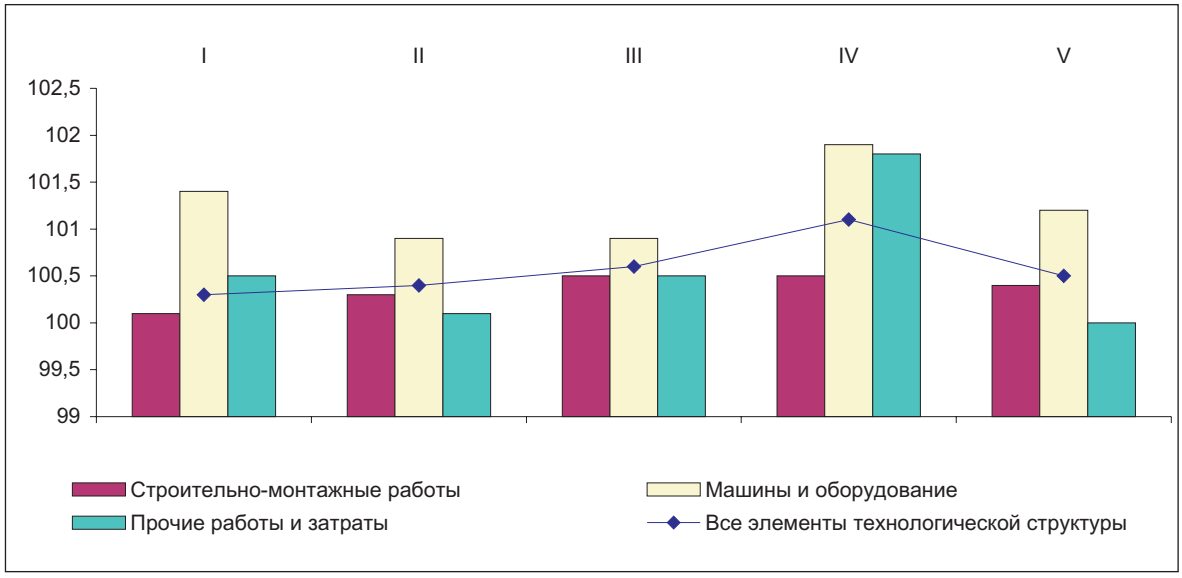

Материалы, детали и конструкции в мае т.г. приобретались строительными организациями по ценам на 0,2% выше, чем в апреле. Лаки подорожали на 1,8%, кирпич керамический, портландцемент - по 1,3%, провод, линолеум, бетон – на 0,8-0,9%. Цены на ванны, радиаторы, трубы стальные и шифер остались без изменения, а на раковины керамические, раствор товарный - снизились на 0,4-0,7%.

Индекс тарифов на перевозку грузов всеми видами транспорта в мае т.г. по сравнению с предыдущим месяцем составил 100,1%. Услуги автодорожного транспорта подорожали на 0,1%, трубопроводного – на 0,2%. Тарифы на грузоперевозки воздушным, железнодорожным и речным видами транспорта остались без изменения. За январь-май т.г. доставка грузов всеми видами транспорта стала дороже на 0,1%.

7. ФИНАНСОВАЯ СИСТЕМА

7.1 ГОСУДАРСТВЕННЫЕ ФИНАНСЫ

Исполнение Государственного бюджета Республики Казахстан

Государственный бюджет Республики Казахстан. Согласно оперативным данным Минфина РК, **на 1 мая 2005 года** объем дохода составил 576,6 млрд. тенге (на 1.05.2004г. – 397,5 млрд. тенге), затраты – 402,5 млрд. тенге (на 1.05.2004г. – 367,2 млрд. тенге), операционное сальдо составило 174,1 млрд. тенге. На чистое бюджетное кредитование приходится 0,3 млрд. тенге, а на сальдо по операциям с финансовыми активами – 73,9 млрд. тенге. Профицит бюджета сформировался на уровне 99,9 млрд. тенге. По сравнению с показателями соответствующего периода 2004г. данные по объему дохода на 45,1%, затраты - на 9,6% увеличились.

Доходы на 1.05.2005г. по отношению к уточненному бюджету на год исполнены на 40%, затраты госбюджета - на 27,6%.

В структуре налоговых поступлений основная доля приходится на корпоративный подоходный налог – 36,2% (201,6 млрд. тенге) и НДС – 18,5% (102,8 млрд. тенге). По указанным налогам наблюдается наибольший рост поступлений, превышающий аналогичный период 2004 года на 93,8% и на 25,6% соответственно.

Доля затрат на социальные услуги составила 55,1%, на общие государственные услуги и оборону приходится 20,4% от всего объема затрат бюджета. Ниже приведена структура затрат госбюджета на 1.05.2005г.:

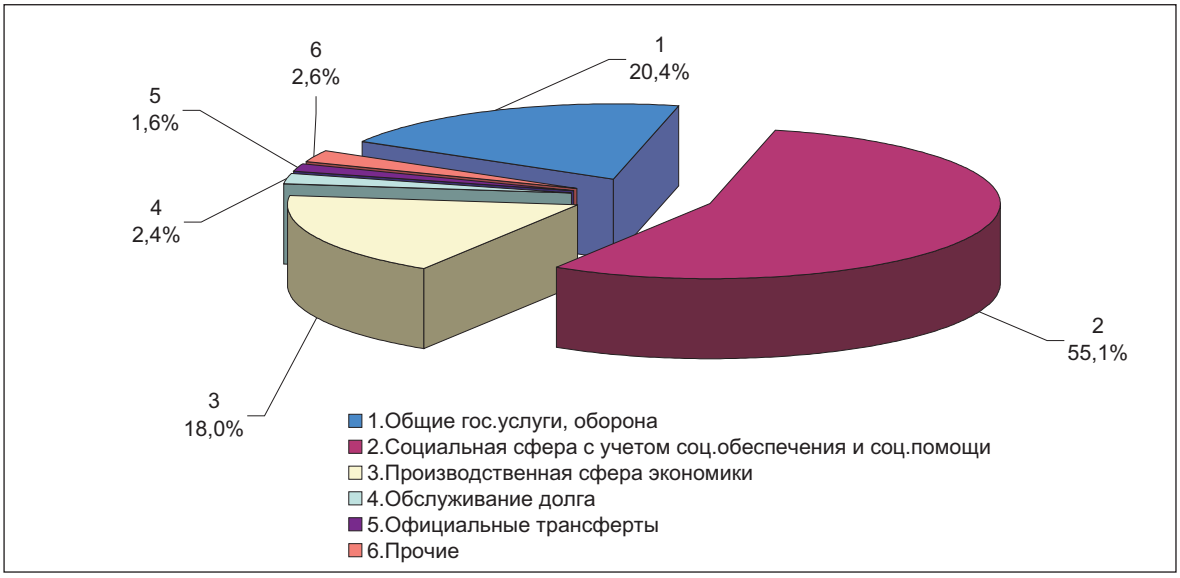

Общий объем финансирования дефицита (профицита) госбюджета на 1.05.2005г. составил -99,9 млрд. тенге, из них внутреннее поступление составило 64,5 млрд. тенге. На финансирование бюджета использовано 117,6 млрд. тенге свободных остатков бюджетных средств.

Объем дохода в Республиканский бюджет на 1 мая 2005г. составил 472,9 млрд. тенге, что на 58% выше уровня соответствующего периода 2004 года (299,3 млрд. тенге).

Затраты по сравнению с соответствующим периодом 2004 года (294,9 млрд. тенге) возросли на 8,1% и составили 318,8 млрд. тенге. Операционное сальдо составило 154,1 млрд. тенге, чистое бюджетное кредитование – 29,2 млрд. тенге, сальдо по операциям с финансовыми активами – 73,6 млрд. тенге. Профицит бюджета сформировался на уровне 51,3 млрд. тенге.

В отчетном периоде 90,5% дохода республиканского бюджета составили налоги, неналоговые – 2,7%, официальные трансферты – 6,7%.

В затратах основная часть приходится на социальную сферу – 39,6% (126,2 млрд. тенге) и производственную сферу – 16,9% (54 млрд. тенге).

За этот же период доходы в местные бюджеты составили 211,2 млрд. тенге, что на 12,6% выше уровня соответствующего периода 2004г. (187,6 млрд. тенге), затраты – 190,7 млрд. тенге на 14,3% (166,9 млрд. тенге – на 1.05.2004г.). Операционное сальдо составило 20,5 млрд. тенге, чистое бюджетное кредитование - 0,9 млрд. тенге, сальдо по операциям с финансовыми активами – 0,3 млрд. тенге. Профицит бюджета определился на уровне 21,1 млрд. тенге.

7.2 ФИНАНСОВАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЙ

Финансовая деятельность крупных и средних предприятий и организаций

Оперативные данные за апрель 2005г. включают показатели 1074 крупных и 3425 средних предприятий (организаций). Сальдированный финансовый результат отчитавшихся субъектов определился как доход в 162 млрд. тенге, этот показатель на 77,2% выше уровня соответствующего периода 2004 года (91,4 млрд. тенге). В целом рентабельность предприятий и организаций за апрель 2005г. составила 42,5%. За отчетный месяц основная часть суммарного дохода – 62,3%, или 101 млрд. тенге сложилась за счет горнодобывающей промышленности, из которой на предприятия по добыче сырой нефти и природного газа приходится 86,7% или 87,6 млрд. тенге. Доля обрабатывающей промышленности составила 16,8% (27,2 млрд. тенге), транспорта и связи – 13,2% (21,4 млрд. тенге). По сравнению с соответствующим периодом 2004г. наблюдается рост положительных финансовых результатов в горнодобывающей промышленности в 2 раза (49,8 млрд. тенге), в транспорте и связи в 2,4 раза (8,9 млрд. тенге).

По регионам наибольшие суммы дохода от общего результата приходятся на Атыраускую область – 37,5 млрд. тенге (23,1%), г.Астана – 30,1 млрд. тенге (18,6%), Актюбинскую область – 16,9 млрд. тенге (10,4%), Кызылординскую область – 20,8 млрд. тенге (12,8%).

В апреле 2005г. 37,4% (1683 единиц) от общего количества отчитавшихся субъектов получили убытки в сумме 14,2 млрд. тенге. Высокий уровень убытка наблюдается по хозяйственным товариществам, на них приходится 50% (7,1 млрд. тенге) от всего объема убытка.

На долю промышленного сектора экономики приходится 34,5% или 4,9 млрд. тенге от общего объема убытков. Из 513 убыточных предприятий данной отрасли на долю 136 предприятий по производству и распределению электроэнергии, газа и воды приходится 22,4%, или 1,1 млрд. тенге убытка от объема данного сектора экономики и на 328 субъекта обрабатывающей промышленности – 57,1%, или 2,8 млрд. тенге. Наиболее высокий удельный вес убыточных предприятий (организаций) отмечается в Акмолинской – 62,4% (214 из 343 отчитавшихся предприятий), Северо-Казахстанской – 56,4% (133 из 236 отчитавшихся предприятий), Костанайской – 41,3% (144 из 349 отчитавшихся предприятий), Восточно-Казахстанской – 40,9% (147 из 359 отчитавшихся предприятий) областях.

Состояние взаимных расчетов средних и крупных предприятий и организаций

На 1 мая 2005г. суммарный объем задолженности по обязательствам составил 4045,5 млрд. тенге, из него доля просроченной задолженности по обязательствам – 3,4% (138,2 млрд. тенге). По сравнению с данными на 1 мая 2004 года (3338,7 млрд. тенге) увеличение объема обязательств составило 21,2% или 706,8 млрд. тенге, ее просроченная часть снизилась на 18,7%, или 31,8 млрд. тенге (170 млрд. тенге на 01.05.2004г.). В составе обязательств основную долю занимают расчеты с поставщиками и подрядчиками – 18,2%, займы банков – 20,4%. В отраслях промышленности сосредоточено 55% (2225,1 млрд. тенге) от общего объема обязательств и 67,4% (93,1 млрд. тенге) от всей суммы просроченных обязательств.

По регионам наибольшая доля задолженности по обязательствам на 1 мая 2005г. приходится на Атыраускую область – 23,3% (942,2 млрд. тенге), г.Алматы – 20% (810,9 млрд. тенге), г. Астана – 18,3% (741,6 млрд. тенге).

Просроченная задолженность по заработной плате рабочим и служащим на 1 мая 2005г. составила 7,4% (2,8 млрд. тенге) от общей суммы задолженности по заработной плате (37,6 млрд. тенге), причем 46,4% (1,3 млрд. тенге) её приходится на задолженность длительностью свыше 3-х месяцев.

По регионам наибольшая доля просроченной задолженности по заработной плате приходится на Мангистаускую – 14,3% (на 28 единиц - 0,4 млрд. тенге), Карагандинскую – 14,3% (на 26 единиц – 0,4 млрд. тенге), Восточно-Казахстанскую 14,3% (91 единиц – 0,4 млрд. тенге) области.

Дебиторская задолженность в целом по предприятиям и организациям по сравнению с данными на 1.05.2004г. (1554,8 млрд. тенге) выросла на 35,8% и составила 2111,6 млрд. тенге, из нее просроченная – 116,5 млрд. тенге, или 5,5% от общей суммы. По сравнению с данными на 1.05.2004г. (98,9 млрд. тенге) просроченная часть задолженности увеличилась на 17,8%.

В структуре дебиторской задолженности на 1 мая 2005г. основной объем 42% (886 млрд. тенге) занимает задолженность покупателей и заказчиков. Из общего объема просроченной дебиторской задолженности на долю покупателей и заказчиков приходится 54,4% (63,4 млрд. тенге).

7.3 ДЕНЕЖНО-КРЕДИТНАЯ СИСТЕМА

Банковская статистика

По данным Национального Банка Республики Казахстан объем денежной массы (М3)[1] на 1 мая 2005г. составил 1671,8 млрд. тенге (на 1.05.2004г. – 1090,9 млрд. тенге), в том числе наличные деньги в обращении (М0) – 379,9 млрд. тенге (на 1.05.2004г. – 256,9 млрд. тенге). Показатель М3 по сравнению с данными на конец апреля 2004 года вырос на 53,3%, по сравнению показателями на 1 апреля 2005 года понизился на 3,1%. Доля наличных денег в общем объеме денежной массы на конец апреля 2005г. составила 22,7% и по сравнению с предыдущим периодом выросла на 1,6 процентных пункта. На 1.05.2005г. общий объем денежной базы (резервных денег) составил 547,7 млрд. тенге, и по сравнению с предыдущим периодом увеличился на 0,3%.

За апрель 2005г. эмиссия денежных средств в обращение составила 15,7 млрд. тенге.

Депозиты в депозитных организациях[1] (без учета счетов нерезидентов) на 1 мая 2005г. составили 1292 млрд. тенге (на 1.05.2004г. – 834 млрд. тенге), превысив уровень данных на конец апреля 2004г. на 54,9%, показателей на 1 апреля 2005 года уменьшился на 5,1%.

В общем объеме депозитов 37,4%, или 483,5 млрд. тенге занимают вклады населения, увеличение по сравнению с данными на 1.05.2004г. (364,3 млрд. тенге) составило 32,7%. Депозиты (вклады) населения по состоянию на 1 мая 2005г. по сравнению с данными на 1 апреля 2005г. (467,9 млрд. тенге) увеличилась на 3,3%, в том числе в национальной валюте – на 3,5%, в иностранной валюте увеличилась на 3,0%. В общем объеме депозитов населения наибольшая доля приходится на вклады в национальной валюте – 58,5% (282,9 млрд. тенге).

Кредитные вложения банков второго уровня в отрасли экономики на 1 мая 2005г. составили 1716,1 млрд. тенге (на 1.05.2004г. – 1094,7 млрд. тенге), из которых 49,9% (855,5 млрд. тенге) приходятся на кредиты в иностранной валюте. Кредиты по сравнению с данными на конец апреля 2004 года выросли на 56,8%, по сравнению с прошлым месяцем – на 5,7%.

В общем объеме кредитных вложений доля долгосрочных ссуд составила 66,5%, или 1141,4 млрд. тенге и по сравнению с прошлым месяцем (1085,8 млрд. тенге) увеличилась на 5,1%, по сравнению с данными на 1.05.2004г. (707,9 млрд. тенге) - на 61,2%. Наибольшие доли от общего объема кредитов сосредоточены в торговле – 26,2%, промышленности – 18,8%, строительстве – 10,8%. Кредиты БВУ субъектам малого предпринимательства на 1 апреля 2005 года составляют 19,5% (334,4 млрд. тенге) от общей суммы кредитных вложений. Основная доля из них сосредоточена в г.Алматы 54,1% (181 млрд. тенге).

По данным Национального Банка РК при распределении денежных средств по объектам кредитования на приобретение оборотных средств на 1.05.2005г. выделено 695,5 млрд. тенге, на приобретение основных фондов – 201,8 млрд. тенге, что составляет соответственно 40,5% и 11,8% от общего объема кредитных вложений (1716,1 млрд. тенге).

По отчету Национального Банка РК о покупке/продаже иностранной валюты обменными пунктами за апрель 2005 года объемы продаж физическим лицам превышают объемы покупки: евро - в 1,9 раза, долларов США - в 2,4 раза, российского рубля - на 13,8%.

Объем продаж иностранных валют физическим лицам по сравнению с мартовскими показателями 2005 года увеличился по евро - на 76,1%, по российскому рублю - на 6,4%, по долларам США – на 17,1%.

Официальная ставка рефинансирования Национального Банка Республики Казахстан с 1 февраля 2005г. увеличилась на 0,5 процентных пункта и установилась на уровне 7,5% годовых.

Первичный рынок государственных ценных бумаг

В апреле 2005г. объем эмиссии государственных ценных бумаг по номинальной стоимости определился по Нотам Нацбанка РК в сумме – 176945,4 млн. тенге, Министерством финансов Республики Казахстан выпущена новая ценная бумага, государственные долгосрочные сберегательные казначейские обязательства, со сроком обращения 120 месяцев (МЕУЖКАМ-120) в сумме 22190 млн. тенге. На 1.05.2005г. общий объем находящихся в обращении всех государственных ценных бумаг по номинальной стоимости 690,5 млрд. тенге.

[1)] *Начиная с декабря 2003 года включены счета кредитных товариществ.*

8. РЫНОК ТРУДА И ОПЛАТА ТРУДА

8.1 ЗАНЯТОСТЬ ПО НАЙМУ

Численность наемных работников в мае 2005 года (по экспертной оценке) составила 4,6 млн. человек, что больше, чем в соответствующем месяце прошлого года на 202,3 тыс. человек (на 4,6%). В государственных и негосударственных организациях число работающих по найму в этом периоде увеличилось на 155,9 тыс. человек (на 4,3%), крестьянских (фермерских) хозяйствах – на 28 тыс. человек (на 9,9%), у физических лиц – на 18,4 тыс. человек (на 3,5%).

На крупных и средних предприятиях республики в апреле т.г. были заняты 2,5 млн. человек или 55,7% от общего числа наемных работников. Это больше, чем в соответствующем месяце прошлого года, на 99,4 тыс. человек или на 4,1%. В сфере услуг их численность увеличилась на 68,7 тыс. человек (на 4,7%), промышленности и строительстве – на 42,5 тыс. человек (на 5,3%), сельском, лесном и рыбном хозяйствах уменьшилась на 11,9 тыс. человек (на 6,6%).

В апреле 2005г. на крупных и средних предприятиях одним работником отработано 156,1 часа, что больше, чем в предыдущем месяце на 1 час или на 0,6%. Средняя продолжительность рабочего дня составила 7,43 часа.

В организациях государственного управления было отработано на 7,9 часа больше, чем в среднем по республике, сельского хозяйства - на 4,7 часа, по осуществлению операций с недвижимостью и сфере коммунальных услуг– на 5,2 часа, гостинично-ресторанного бизнеса и торговли – на 4,7 часа.

На конец апреля т.г. на крупных и средних предприятиях республики имелось 16,5 тыс. вакантных мест (0,6% к списочной численности). По сравнению с предыдущим месяцем их число увеличилось на 272 единицы или на 1,7%. Значительное число вакансий сохраняется в государственном управлении - 5317 единиц (32,1% от их общего числа), а наименьшее отмечено в сельском хозяйстве - 63 единицы (0,4%).

В апреле т.г. по сравнению с предыдущим месяцем уменьшение числа вакантных мест зафиксировано в сфере коммунальных, социальных и персональных услуг на 27,4%, строительстве – на 11,4%, здравоохранении – на 9,9%, промышленности – на 3,2%, финансовой деятельности – на 1,6%, а наибольшее увеличение в образовании – на 41,2%.

Число вакантных мест на крупных и средних предприятиях в 2004-2005гг.

на конец месяца

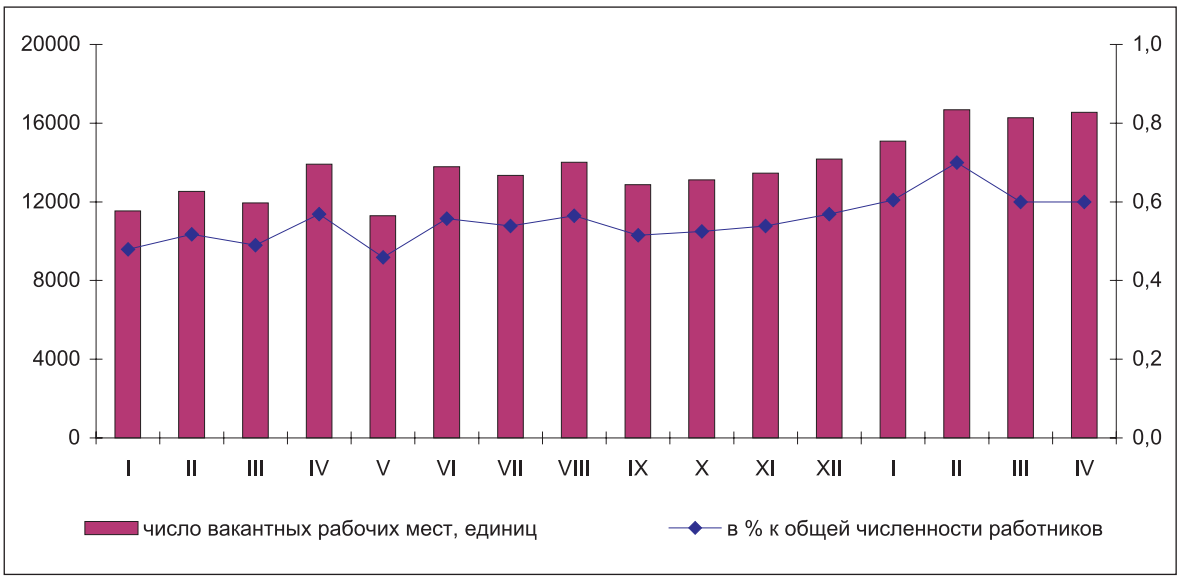

8.2 БЕЗРАБОТИЦА И ОБЕСПЕЧЕНИЕ ЗАНЯТОСТИ

Численность экономически активного населения в возрасте 15 лет и старше в мае 2005 года (по экспертной оценке) составила 8 млн. человек, что больше, чем в соответствующем месяце предыдущего года, на 91,4 тыс. человек (на 1,2%).

В экономике республики были заняты 7,3 млн. человек. Относительно мая 2004г. их численность увеличилась на 92,9 тыс. человек (на 1,3%). В структуре занятых доля наемных работников составляет 63,5%, самозанятых – 36,5%.

Число безработных (лиц в возрасте 15 лет и старше, которые не имели доходного занятия, активно его искали и были готовы приступить к нему) в мае 2005 года составило 653,8 тыс. человек. Это по сравнению с аналогичным месяцем предыдущего года меньше на 1,5 тыс. человек, или на 0,2%. Уровень безработицы сложился в 8,2% (в мае 2004г. – 8,3%).

Уровень безработицы в 2004-2005гг.

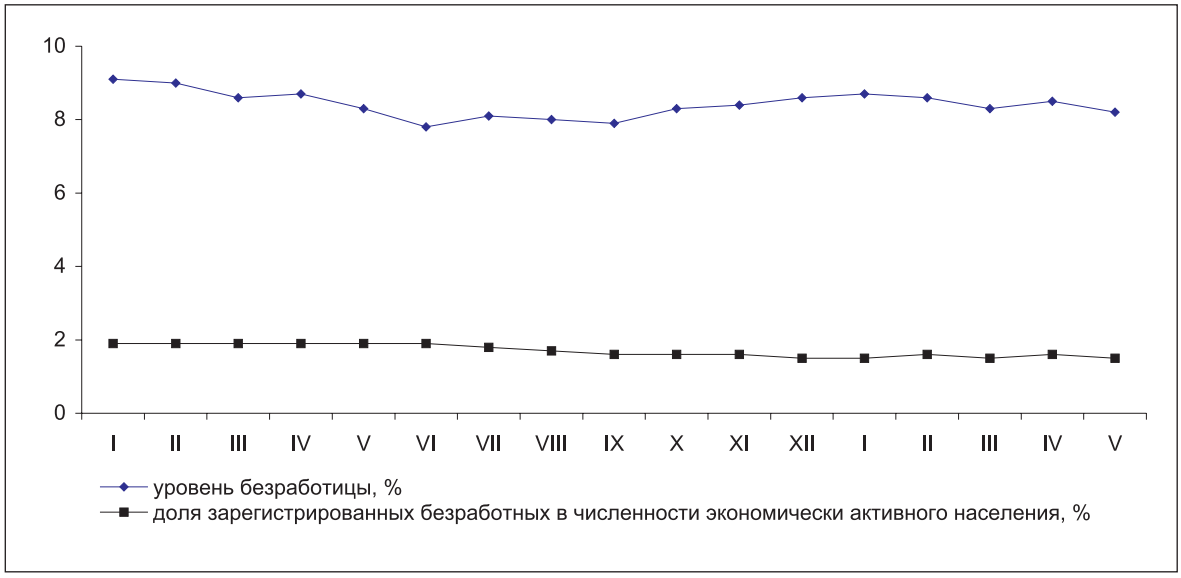

По данным Министерства труда и социальной защиты населения Республики Казахстан в уполномоченные органы по вопросу трудоустройства в мае 2005 года обратилось 22,8 тыс. человек, сельских жителей – 8,5 тыс. человек.

Численность граждан, состоящих на учете в органах занятости в качестве безработных, на конец мая 2005г. составила 117,3 тыс. человек, что меньше на 3,4 тыс. человек (на 2,8%), чем в предыдущем месяце, и на 29 тыс. (на 19,8%), чем в соответствующем периоде 2004г. В общем числе зарегистрированных безработных женщины составили 73,7 тыс. человек (62,8%). Доля зарегистрированных безработных в численности экономически активного населения в мае т.г. составила 1,5% (в мае 2004г. – 1,9%).

Трудоустроено за январь-май 2005г. 63,6 тыс. человек, что на 2 тыс. человек (на 3,2%) больше, чем в соответствующем периоде прошлого года. В мае т.г. года работу получили 16,5 тыс. человек, среди них сельских жителей – 5,7 тыс. или 66,8% из числа обратившихся селян. Численность трудоустроенных граждан в мае против апреля увеличилась на 1,9 тыс. человек. С начала 2005 года 10,5 тыс. безработных направлены на профессиональную подготовку, переподготовку и повышение квалификации, 66,9 тыс. – приняли участие в общественных работах.

По состоянию на 1 июня 2005г. по различным причинам полностью остановили производство 61 предприятие, частично – 217, полностью перешли на режим неполного рабочего времени – 20, частично работали в режиме неполного рабочего времени – 53 предприятия. Численность работников, находящихся в вынужденных отпусках, за месяц составила 9,8 тыс., из них без оплаты – 8,5 тыс. человек.

8.3 ОПЛАТА ТРУДА

В апреле 2005г. среднемесячная номинальная заработная плата одного работника составила 30852 тенге и увеличилась по сравнению с соответствующим периодом прошлого года на 14,7%, в реальном выражении – на 6,9%, в январе – апреле соответственно 29669 тенге, на 13,1% и 5,7%.

Оплата труда в 2004-2005гг.

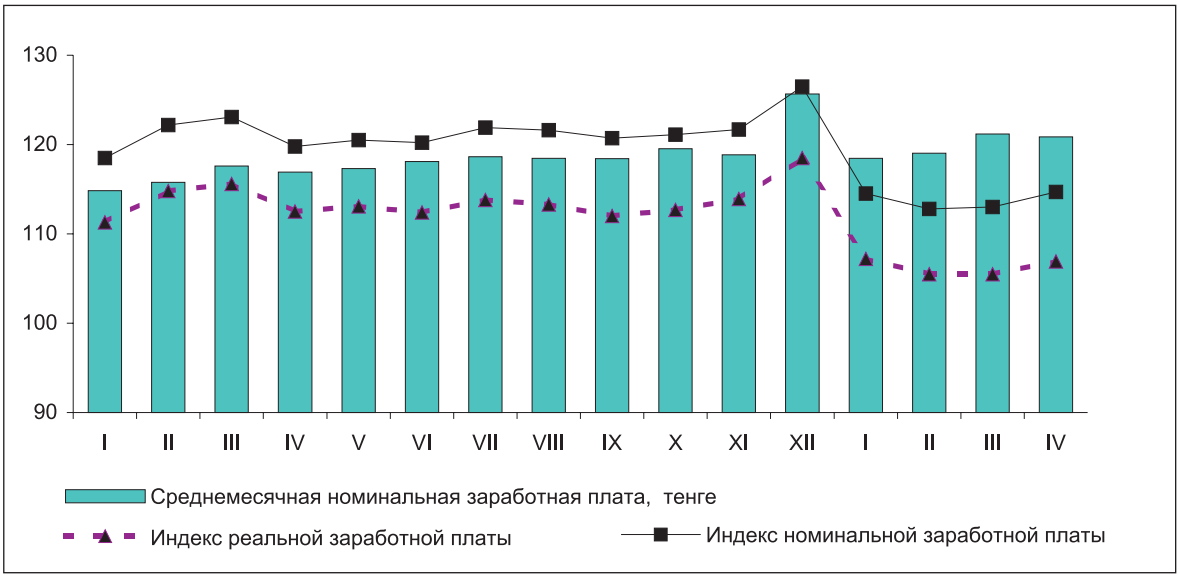

Повышение оплаты труда наемных работников отмечается по всем видам экономической деятельности. Заработная плата работников промышленности в апреле т.г. относительно аналогичного месяца 2004г. увеличилась на 13,7%, сельского хозяйства - на 18%, торговли – на 21,4%, финансовой деятельности – на 29,7%.

Высоким уровень заработной платы в апреле сохраняется у работников, занятых в финансовой сфере - 75861 тенге, или в 2,5 раза выше, чем средняя по стране, в горнодобывающей промышленности – соответственно, 59521 тенге и в 1,9 раза, на транспорте и связи – 45716 тенге и в 1,5 раза.

Ниже, чем в среднем по республике, оплата труда в образовании – 17972 тенге (на 41,8%), здравоохранении – 15532 тенге (на 49,7%), сельском хозяйстве – 11535 тенге (на 62,6%).

Оплата труда по секторам экономики в апреле 2004-2005гг.

тенге

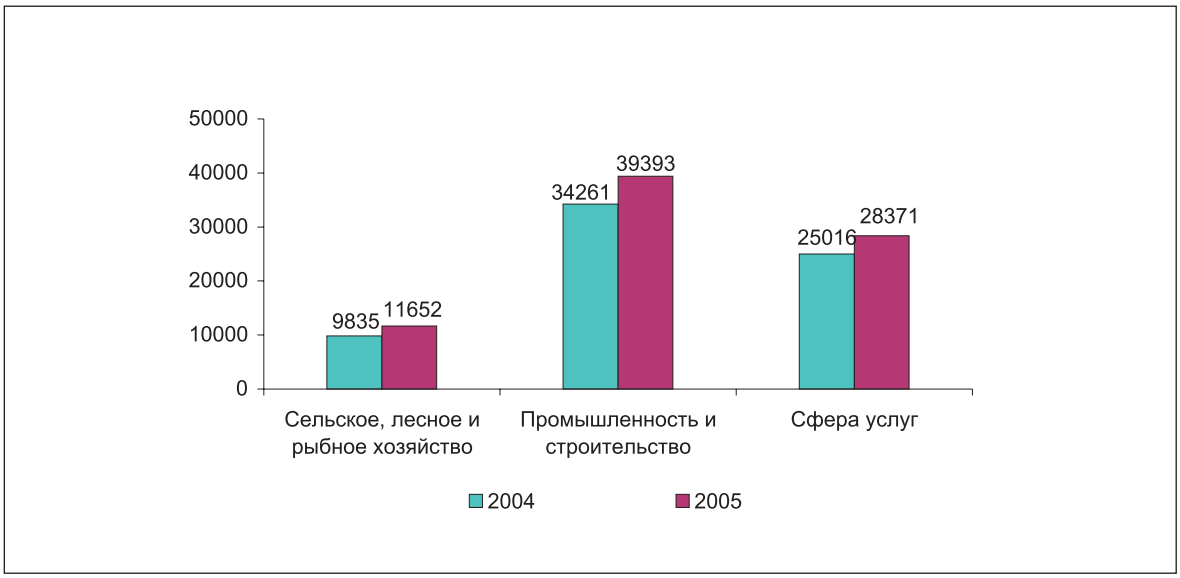

9. ДОХОДЫ НАСЕЛЕНИЯ

Денежные доходы

В апреле 2005 года среднедушевые номинальные денежные доходы населения (по оценке) составили 14102 тенге, что на 13,6% выше, чем в соответствующем периоде прошлого года. Реальные денежные доходы за этот же период возросли на 5,9%.

Номинальные денежные доходы населения (оценка)

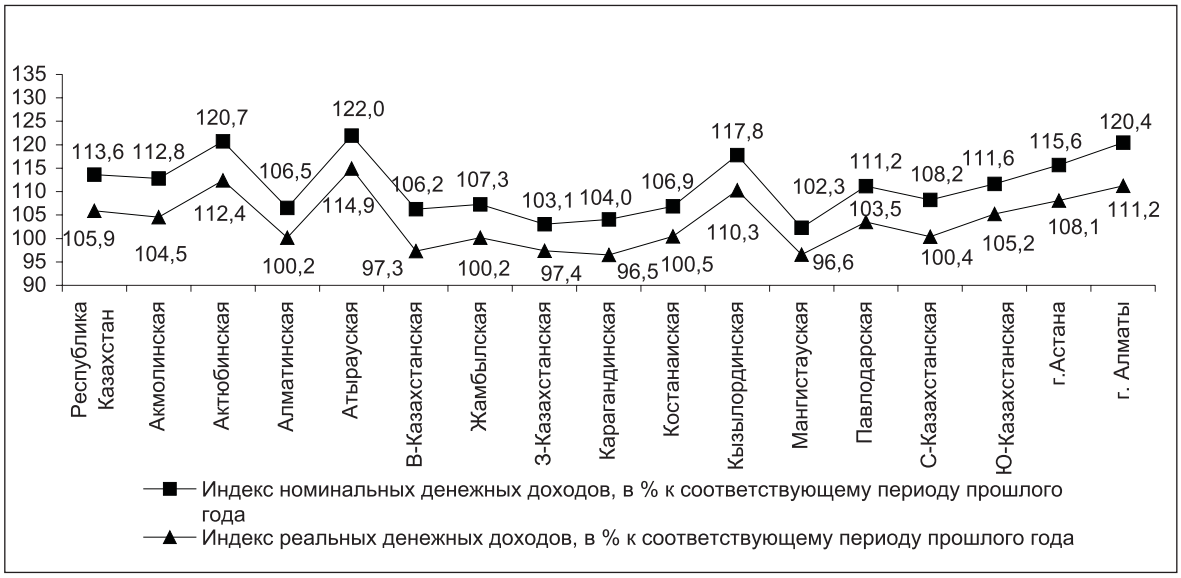

По результатам выборочного обследования домохозяйств за I квартал 2005 года среднедушевой доход, использованный на потребление, в среднем за один месяц квартала достиг в республике 8899 тенге, темп его роста по сравнению с I кварталом 2004 года составил 110,9%.

Соотношение максимального значения дохода, использованного на потребление, отмеченного в г. Астане (18781 тенге на душу), с минимальным значением, сложившимся в Южно-Казахстанской области (6009 тенге), составило 3,1 раза.

Соотношение доходов, использованных на потребление, со среднереспубликанским уровнем

в процентах

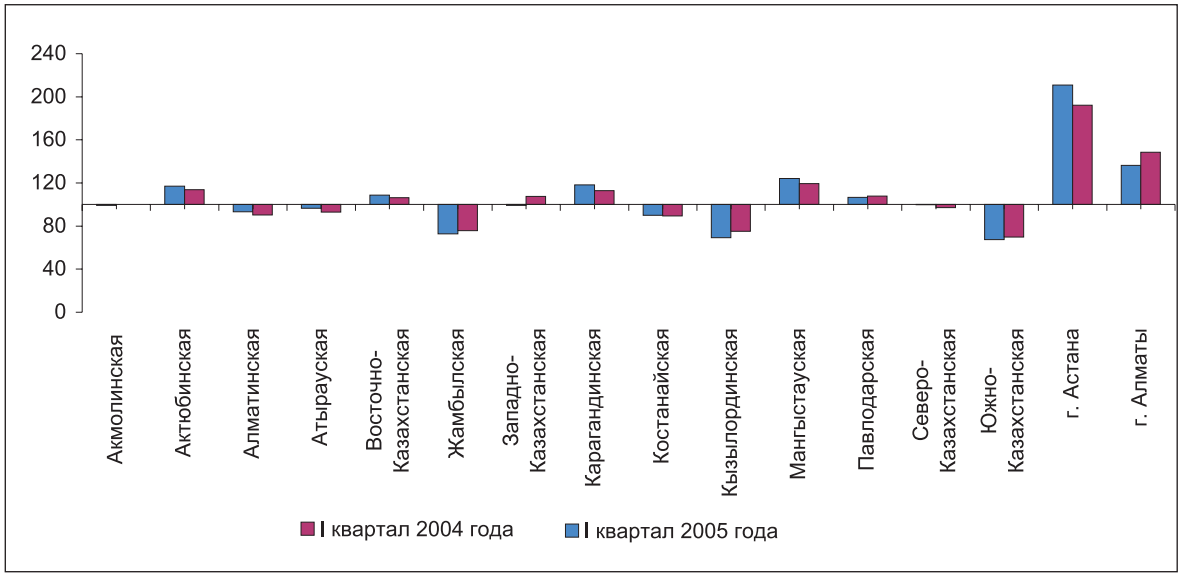

Среднедушевые денежные расходы населения в среднем за один месяц I квартала 2005 года составили 8415 тенге, что на 11,2% выше, чем в I квартале 2004 года. В структуре денежных расходов за указанный период, по сравнению с соответствующим периодом предыдущего года, несколько снизился удельный вес потребительских расходов и возросла доля выплат по предоставленным населению кредитам (на 1 процентный пункт). В составе потребительских расходов 46,0% всех затрат приходилось на покупку продовольственных товаров (с учетом алкогольных напитков и табачных изделий), 26,6% - на покупку непродовольственных товаров и 27,4% - на оплату услуг.

В I квартале 2005 года доля бедных относительно величины прожиточного минимума составила 15,3%, относительно стоимости продовольственной корзины – 4,4%. Как показывает динамика показателей по кварталам, анализируемый период является наименее благоприятным в части получения доходов в домохозяйствах, вследствие чего рост уровня бедности по сравнению с предыдущим кварталом (на 3,1 процентных пункта) вполне ожидаем. В тоже время по отношению к соответствующему периоду 2004 года доля бедного населения сократилась на 3,8 процентных пункта.

Тенденции снижения бедности в Республике Казахстан

в процентах

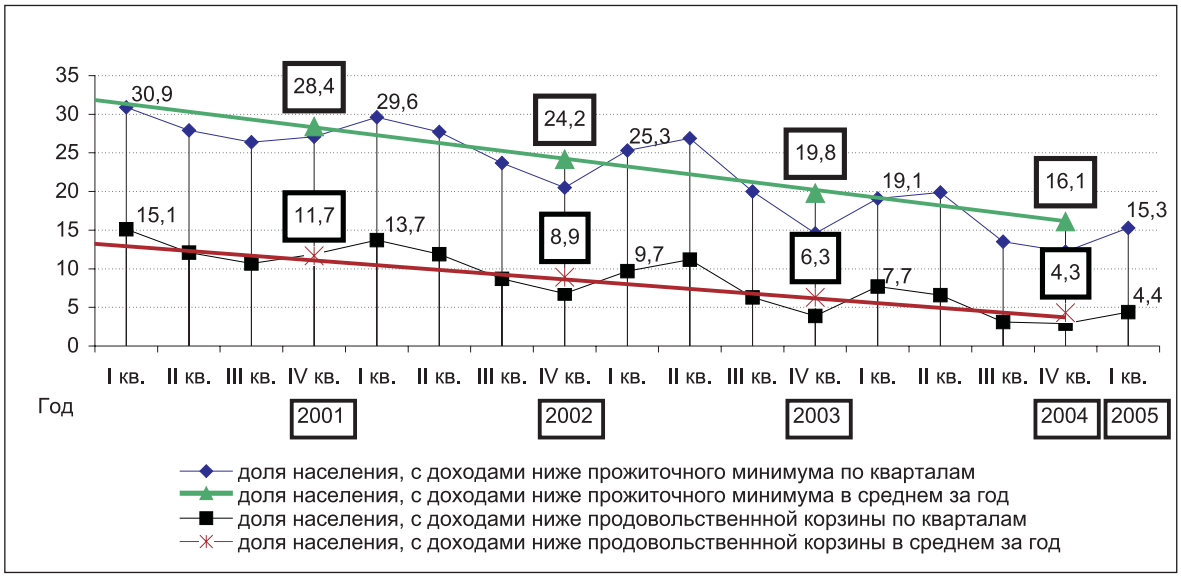

Распределение доходов по 10-процентным группам населения показывает, что рост доходов среди обеспеченного населения более интенсивен, чем у бедных. В I квартале 2005 года среднемесячные доходы на одного члена домохозяйства в последнем дециле (с наибольшими доходами) увеличились по сравнению с соответствующим периодом 2004 года на 12,8%, тогда как в первом дециле (с наименьшими доходами) - на 8,4%.

Распределение доходов* по 10-процентным группам населения

в среднем на душу в месяц, тенге

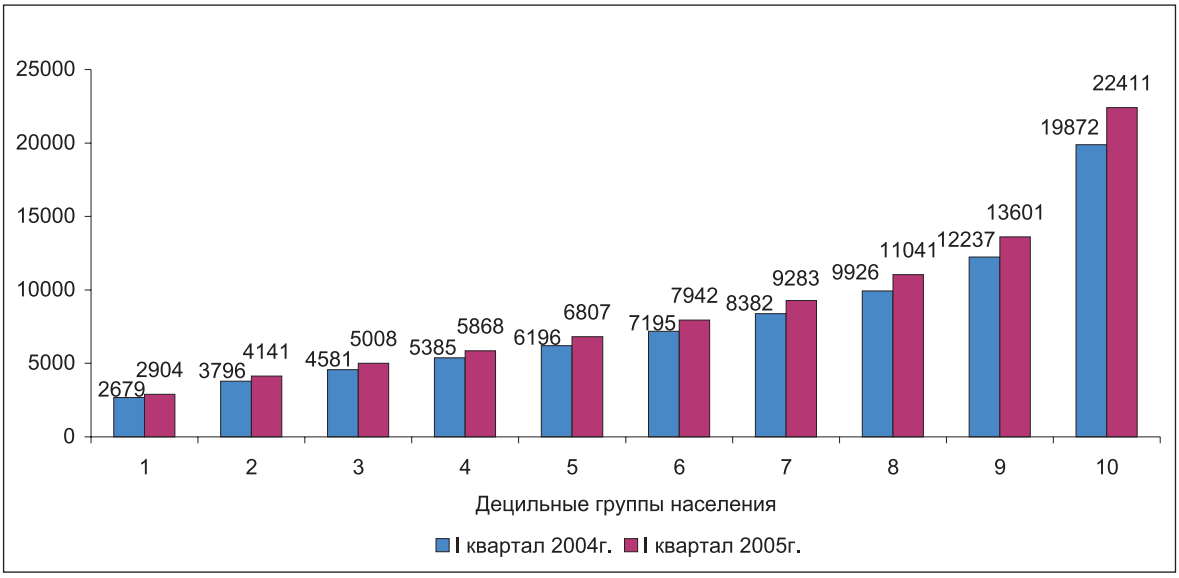

10. ДЕМОГРАФИЧЕСКИЕ ПРОЦЕССЫ И СОЦИАЛЬНАЯ СФЕРА

10.1 ДЕМОГРАФИЧЕСКАЯ СИТУАЦИЯ

Общая численность населения Республики Казахстан на 1 мая т.г. по текущим данным, составила 15121,2 тыс. человек, в том числе 57,2% - городских и 42,8% - сельских жителей. По сравнению с началом года она увеличилась на 46,4 тыс. человек, или на 0,3%. Общей прирост численности населения за этот период наблюдался в 11-ти регионах страны. Максимальный её прирост приходится, как и прежде, на Южно-Казахстанскую область и города Алматы и Астану - 12,3 тыс., 9,8 тыс. и 7,4 тыс. человека соответственно, а максимальная её убыль - на Восточно-Казахстанскую область - минус 3 тыс. человека.

Естественный прирост населения страны за январь-апрель т.г. составил 37031 человек (за январь-апрель 2004г. - 34480). Общий коэффициент естественного прироста на 1000 человек населения составил 8,1 человек (7,3).

За январь-апрель т.г. органами ЗАГС зарегистрировано 93403 рождений (87748). Общий коэффициент рождаемости на 1000 человек составил 18,4 рождений (17,4).

Число умерших по республике за январь-апрель т.г. составило 56372 человека (53268). Общий коэффициент смертности населения на 1000 человек составил 10,3 умерших (10,2). Среди основных классов причин смерти, по-прежнему, преобладают болезни системы кровообращения, на долю которых приходится 53,3% от всех зарегистрированных смертных случаев (52,8%). От убийств и самоубийств умерло 736 и 1254 человека соответственно (820 и 1340), или 10,1% и 17,2% от общего числа умерших от несчастных случаев, отравлений и травм (12,1% и 19,7%).

За этот период в республике зарегистрировано 1426 умерших детей в возрасте до 1 года (1382). Коэффициент младенческой смертности на 1000 человек родившихся составил 14,4 умерших детей в возрасте до 1 года (14,8). Распространенными причинами смерти детей в возрасте до 1 года являются заболевания от состояний, возникающих в перинатальном периоде, от которых умерло 666 младенцев, или 46,7% от всех младенческих смертей (561, или 40,6%), врожденных аномалий - 283, или 19,8% (254, или 18,4%) и органов дыхания - 233, или 16,3% (284, или 20,5%).

Число заключенных и расторгнутых браков за январь-апрель т.г. составило 33040 и 10102 соответственно (32702 и 10393). Общие коэффициенты брачности и разводимости остались на уровне соответствующего периода 2004г. и составили 7,6 браков и 2,1 развода на 1000 человек.

Естественное движение населения за январь-апрель 2005г.

человек

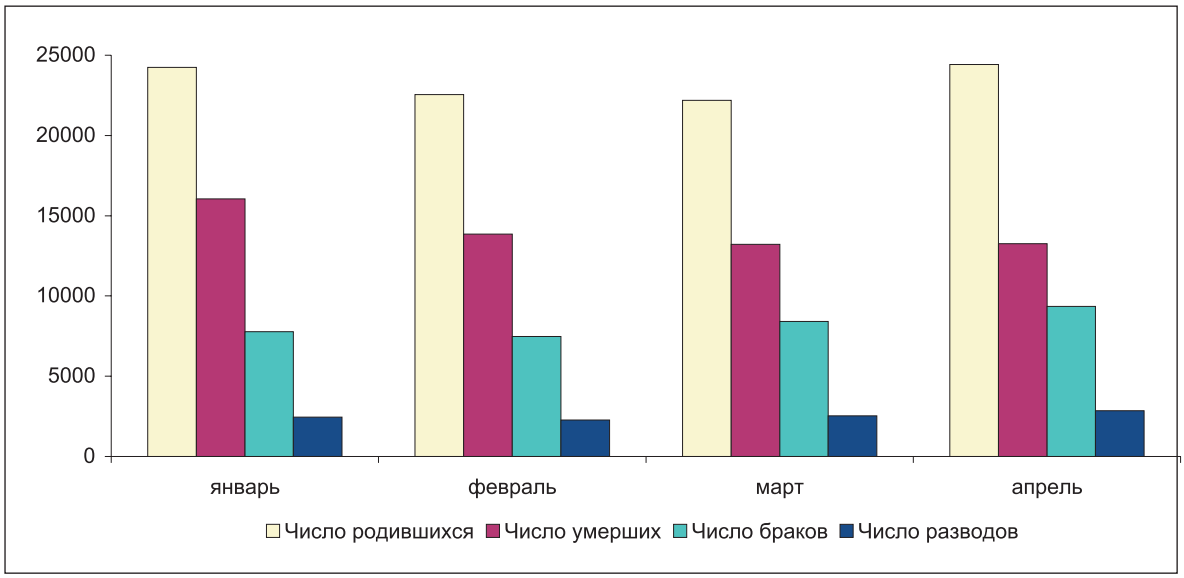

В стране сохраняется положительное сальдо миграции населения, его величина в январе-апреле т.г. составила 9434 человека (в январе-апреле 2004г. – 2581). В целом со странами СНГ республика имеет положительное сальдо миграции населения - 11813 человек (7966).

Число прибывших в Казахстан по сравнению с январем-апрелем 2004г. возросло на 4284 человека, или на 21,7%, а число выбывших из Казахстана сократилось на 2569 человек, или на 15%. Доля иммигрантов и эмигрантов из(в) стран(ы) СНГ составляет 86,9% и 62,1% (92,1% и 59,6%) от их общего числа. Основная часть иммигрантов, расселяется в Жамбылской, Алматинской, Мангистауской и Карагандинской областях, а выезжает (эмигрирует) - из Костанайской, Северо-Казахстанской, Павлодарской и Карагандинской областей.

Среди иммигрантов наибольший удельный вес занимают казахи, на их долю приходится 77,4% (64,5%), русские - 13,1% (20,3%), немцы - 0,9% (1,8%). Из числа выбывших за пределы Казахстана более половины русские - 53,2% (52,6%), немцы - 23,9% (25%), казахи - 6,1% (5,3%).

Число мигрантов внутри страны составило 89235 человек (92822), из них 49523, или 55,5% (56106, или 60,5%) - в областной миграции населения. При межобластном обмене положительное миграционное сальдо населения наблюдается в 6-ти (в 5-ти) регионах страны, из них в г.Алматы самое большое по величине - 6153 человека (6735).

10.2 ЗАБОЛЕВАЕМОСТЬ НАСЕЛЕНИЯ

По данным Республиканской СЭС в январе-апреле 2005г. по сравнению с аналогичным периодом прошлого года заболеваемость населения на территории республики сократилась по большинству регистрируемых инфекций. Вместе с тем, увеличилось число заболевших коклюшем (в 3,5 раза), СПИДом (в 1,5 раза), менингококковой инфекцией (в 1,4 раза), бактериальными пищевыми отравлениями (на 28,5%), острыми вирусными гепатитами (на 15,5%), хроническими вирусными гепатитами (4,1%). За четыре месяца т.г. зарегистрировано 14,7 тыс. случаев заболевания корью, выявлено 236 носителей ВИЧ-инфекции.

Среди детей в возрасте до 14 лет за этот период увеличилось число заболевших менингококковой инфекцией, бактериальными пищевыми отравлениями (в 1,5 раза) острыми вирусными гепатитами (на 36,1%). Зарегистрировано 3,9 тыс. заболевших корью.

В апреле текущего года по сравнению с апрелем 2004г. возросло число заболевших бактериальными кишечными инфекциями (на 2,5%), зарегистрировано около 2 тыс. заболевших корью, выявлен 61 носитель ВИЧ-инфекции (в 2004г. – 54). В сельской местности за этот период увеличилось число случаев заболевания гриппом (в 1,7 раза), ротавирусным энтеритом (на 32,1%), бруцеллезом (10,3%), а также зарегистрировано 290 случаев заболевания корью.

Наибольшее распространение среди зарегистрированных инфекционных заболеваний в январе-апреле текущего года получили острые инфекции верхних дыхательных путей (13938,7 случая на 100 тыс. населения), туберкулез органов дыхания (1147,8), грипп (779,2), острые кишечные инфекции (92,3), острые вирусные гепатиты (79,8), сифилис (70,8) и педикулез (56,8).

10.3 ПРЕСТУПНОСТЬ

По данным Комитета по правовой статистике и специальным учетам Генеральной прокуратуры Республики Казахстан в январе-апреле 2005г. по сравнению с соответствующим периодом прошлого года число зарегистрированных преступлений на территории республики уменьшилось на 1,3% и составило 46,2 тыс., из которых 26,2% совершено в отношении женщин, 3,5% - в отношении несовершеннолетних. Число зарегистрированных преступлений на 10 тыс. населения в январе-апреле 2005г. в целом по республике составило 93 случая.

В структуре зарегистрированных преступлений высокую долю (64,5%) занимают преступления против собственности. По сравнению с январем-апрелем 2004г. их количество возросло на 3%. В числе преступлений данной категории основной удельный вес приходится на кражи (67,7%), количество которых по сравнению с аналогичным периодом прошлого года увеличились на 3,2%, возросло число случаев вымогательства (на 3,5%), грабежей (13%). Существенно увеличилось количество преступлений против интересов государственной службы (на 38,2%), транспортных преступлений (25,9%), умышленных причинений легкого вреда здоровью (13%), умышленных причинений средней тяжести вреда здоровью (7%).

За анализируемый период правоохранительными органами республики выявлено 3,4 тыс. преступлений в сфере экономики (90% к уровню января-апреля 2004г.). В данной группе преступлений существенно увеличилось (на 39,2%) число преступлений, связанных с изготовлением и сбытом поддельных денег или ценных бумаг, уклонением гражданина от уплаты налогов (36,5%).

В январе-апреле 2005г. по сравнению с аналогичным периодом 2004г. общее число преступлений, связанных с наркотиками, уменьшилось на 9,4%. Число преступлений, связанных с незаконным изготовлением, приобретением, хранением, перевозкой, пересылкой наркотических средств или психотропных веществ с целью сбыта, склонением к их потреблению, организация или содержание притонов для потребления наркотических средств или психотропных веществ возросло на 6,9% и составило 1,6 тыс. случаев. Раскрываемость преступлений данной категории в январе-апреле 2005г. составила 81,5% (в январе-апреле 2004г. – 86,6%).

В республике сохраняется тенденция сокращения воинских преступлений. В январе-апреле текущего гола по сравнению с аналогичным периодом 2004г. количество преступлений, совершенных военнослужащими, уменьшилось на 19,6% и составило 288 случаев. Из числа зарегистрированных преступлений данной категории 29,9% составляет злоупотребление властью, превышение или бездействие власти, 26,7% самовольное оставление части или места службы, 23,3% - нарушение уставных правил взаимоотношений, 3,5% - дезертирство.

По расследованным в отчетном периоде преступлениям установленная сумма материального ущерба в целом по республике составила 6745,9 млн. тенге, из них 46,1% приходится на преступления в сфере экономической деятельности, 41,5% - на преступления против собственности.

В январе-апреле 2005г. правоохранительными органами республики выявлено 26 тыс. лиц, совершивших преступления (на 7,1% больше, чем в январе-апреле 2004г.). Привлечено к уголовной ответственности 19,3 тыс. лиц.

Из числа выявленных лиц 10,4% составляли несовершеннолетние, 10,5% - женщины. На долю лиц, выполняющих государственные функции, приходится 3,1%. Удельный вес лиц, ранее совершавших преступления, составил 11,3% (в январе-апреле 2004г. – 13,5%).

В среднем по Казахстану каждый девятый преступник совершил преступление в состоянии алкогольного опьянения, каждый четвертый - в составе группы. Большую часть всех выявленных лиц, совершивших преступления, составляли безработные (70,8%).

11. СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ПОЛОЖЕНИЕ РЕГИОНОВ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН: СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ

Промышленность. В январе-мае 2005 года по сравнению с аналогичным периодом 2004 года рост объемов промышленного производства отмечался во всех регионах Казахстана, за исключением Карагандинской области, где наблюдалось снижение объема производства на 15,1%. Наибольший прирост достигнут в Западно-Казахстанской области (на 48%), наименьший – в Кызылординской области (на 1,1%). Высокие темпы прироста отмечены также в гг. Алматы (на 17,1%), Астане (11,7%) и Акмолинской (12,4%), Алматинской (10,3%), Мангистауской (10,1%) областях.

Среднереспубликанский уровень промышленного производства был превышен в 10 областях: Западно-Казахстанской, Акмолинской, Алматинской, Мангистауской, Северо-Казахстанской, Павлодарской, Южно-Казахстанской, Актюбинской и городах Алматы, Астана.

Прирост (снижение) объема промышленной продукции в январе-мае 2005. в % к январю-маю 2004г.

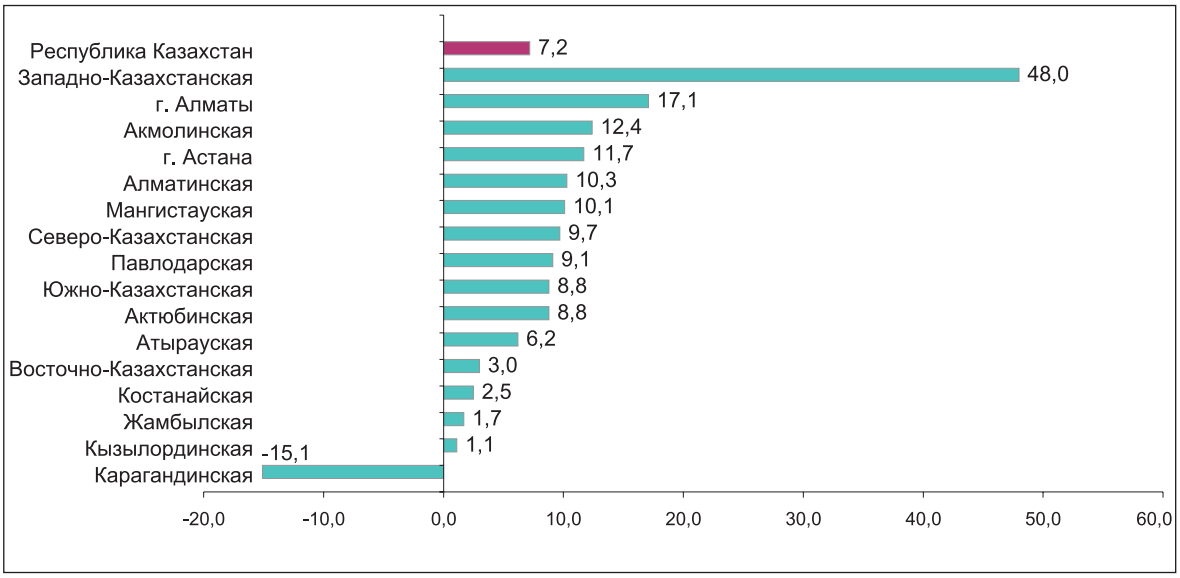

Добыча сырой нефти возросла в следующих областях: Мангистауской (на 8,9%), Актюбинской (на 8,7%), Атырауской (на 2,1%), газового конденсата - в Жамбылской (на 63,9%) и Западно-Казахстанской (на 60,1%).

В Костанайской области производство окатышей железорудных уменьшилось на 5,9%, добыча железных руд увеличилось - на 8,7%.

Добыча медной руды возросла в Карагандинской области (на 13,3%), в Восточно-Казахстанской области – снизилась на 5,3%.

Выплавка стали в Павлодарской области возросла на 30,2%, а в Карагандинской области и в Восточно-Казахстанской области снизилась соответственно на 27% и 8,5%.

Выплавка меди рафинированной увеличилась в Восточно-Казахстанской области в 2,2 раза, снизилась в Карагандинской области на 4,8%, цинка необработанного - увеличилась в Карагандинской области в 24,4 раза, Восточно-Казахстанской области на 2,9%.

В Восточно-Казахстанской области выпуск автомобилей легковых пассажирских снизился на 57,1%.

Производство масла сливочного возросло в Южно-Казахстанской (на 37,1%), Северо-Казахстанской (на 50,5%) областях и в г.Алматы (на 34,6%), снизились объемы в г.Астане (на 20%) и Акмолинской (на 47,8%),Жамбылской (на 2,5%), Алматинской (на 37,8%), Павлодарской (на 1,8%), областях.

Производство масла подсолнечного рафинированного увеличилось в Актюбинской (на 79,1%) и Восточно-Казахстанской (на 40,2%) областях.

Производство соков фруктовых и овощных возросло в Алматинской области на 7,4%, в Жамбылской области на 4,3%.

Производство электроэнергии увеличилось в Кызылординской области в 2,1 раза, Актюбинской области в 2,6раза, Жамбылской - на 62,7%, Западно-Казахстанской - на 20%, Атырауской - на 5,4%, Алматинской - на 0,9%, снизилось - в Акмолинской области на 0,7%, Восточно-Казахстанской - на 1,5%.

Сельское хозяйство. По состоянию на 1 июня т.г. по сравнению с аналогичной датой прошлого года во всех категориях хозяйств областей произошел рост поголовья крупного рогатого скота, овец и коз также лошадей (кроме Карагандинской области, где отмечено снижение на 1,3%).

В январе - мае 2005г. по сравнению с аналогичным периодом 2004г. отмечается увеличение объемов производства мяса во всех регионах республики. Наибольший прирост достигнут в г. Астане (на 33,3%), Мангистауской (на 8,6%) и Восточно-Казахстанской (на 7,9%) областях. Наименьший уровень прироста отмечен в Северо-Казахстанской области (на 0,8%).

По сравнению с январем-маем 2004г. увеличение производства молока отмечено во всех регионах республики, за исключением г. Астаны (где объемы снизились на 25%). Наибольший прирост объема производства в г. Алматы (на 11,1%), наименьший – в Западно-Казахстанской и Северо-Казахстанской областях (на 2,2%). Относительно высокие темпы прироста зафиксированы в Мангистауской области (на 10%), Жамбылской (на 7,7%) и Актюбинской (на 7,3%) областях.

Увеличение производства яиц в январе-мае 2005г. по сравнению с аналогичным периодом 2004г. отмечено в 12 регионах Казахстана. Наиболее высокий темп прироста достигнут в Западно-Казахстанской области - в 2,6 раза и Северо-Казахстанской – на 34,7%, наименьший - в Костанайской области (на 0,1%).

Инвестиции. В январе-мае 2005г. инвестиции в основной капитал (с учетом дооценки) составили 609,4 млрд. тенге, что на 50,3% больше, чем в аналогичном периоде предыдущего года.

Рост инвестиций отмечен в 14 регионах республики. Наибольший прирост зафиксирован в Карагандинской и Атырауской области (в 2,1 раза) и наименьший – в Костанайской области (на 7,4%). Высокие темпы прироста отмечены также в Мангистауской и Северо-Казахстанской областях (соответственно на 82,9% и 70,6%). Снизились объемы инвестиций в основной капитал в Западно-Казахстанской области (на 54,4%) и Жамбылской области (на 28,7%).

В январе-мае 2005г. объемы построенного жилья превысили уровень аналогичного периода предыдущего года во всех регионах республики. Наиболее активное жилищное строительство ведется в Алматинской и Мангистауской областях, где объемы ввода жилых домов по сравнению с соответствующим периодом 2004 года возросли в 2,7 раза, а также в г.Астане (в 2,3 раза), Карагандинской области (в 2,1 раза) и Северо-Казахстанской - (в 1,9 раза).

Розничный товарооборот. В январе-мае 2005г. объем розничного товарооборота составил 484,9 млрд.тенге и увеличился по сравнению с соответствующим периодом прошлого года (в постоянных ценах) на 10,8%. В региональном разрезе наибольший прирост объема розничного товарооборота в январе-мае 2005г. по сравнению соответствующим периодом прошлого года (в постоянных ценах) наблюдался в Жамбылской (на 28,8%) и Атырауской и Кызылординской областях на 21,6%. В г.Астане прирост составил 15,2%, в г.Алматы – 15,3%. Наименьший прирост отмечен в Северо-Казахстанской области (на 0,5%).

Индекс потребительских цен. Цены на потребительские товары и услуги в мае 2005 года по сравнению с предыдущим месяцем возросли во всех регионах республики. Наибольший прирост цен зафиксирован в Мангистауской (на 1,2%), Кызылординской (на 1,1%) и Карагандинской (на 0,9%) областях. В мае 2005г. по сравнению с предыдущим месяцем наблюдалось повышение цен на продовольственные товары во всех регионах республики. Наибольший прирост цен наблюдался в Кызылординской (на 1,9%), Мангистауской (на 1,8%) и Карагандинской (на 1,4%) областях. В г. Астане цены на продовольственные товары остались на уровне предыдущего месяца.

По сравнению с апрелем 2005г. цены на непродовольственные товары также возросли во всех регионах Казахстана. Наибольший прирост цен отмечен в г. Алмате (на 1,2%). Наименьший прирост цен на непродовольственные товары отмечается в Северо-Казахстанской (на 0,2%) области.

Цены и тарифы на платные услуги населению в мае 2005г. по сравнению с предыдущем месяцем возросли в 9 регионах республики. Наибольший прирост цен отмечен в г. Астане (на 0,8%), в Мангистауской (на 0,6%) и Восточно-Казахстанской (на 0,4%) областях. Снижение цен наблюдается в Западно-Казахстанской области (на 0,1%).

Денежные доходы населения. В апреле 2005г. среднедушевые денежные доходы населения в Казахстане (по оценке) составили 14102 тенге. Наиболее высокодоходными регионами республики являлись Атырауская и Мангистауская области, в которых среднереспубликанский уровень превышен, соответственно в 2,6, и 2,2 раза. В гг.Астана, Алматы уровень среднедушевых денежных доходов населения превысил среднереспубликанский уровень в 2 и 1,9 раза. Самые низкие денежные доходы на душу населения наблюдались у жителей Южно-Казахстанской и Жамбылской областей (соответственно: 48,6% и 53,3% от среднереспубликанского уровня).

Рынок труда. По данным Министерства труда и социальной защиты населения Республики Казахстан, на конец мая 2005г. численность граждан, зарегистрированных в качестве безработных, составила 117,3 тыс. человек. Доля зарегистрированных безработных составила 1,5% к численности экономически активного населения. В региональном разрезе этот показатель превышен в 10 областях. Наиболее высокая доля безработных приходится на Павлодарскую (2,3%), наименьшая доля – на г. Алматы (0,9%).

12. КОНЪЮНКТУРНЫЕ ОБСЛЕДОВАНИЯ

1. Обследование деловой активности промышленных предприятий

В конце мая 2005г. было обследовано 745 крупных и средних промышленных предприятий, в том числе горнодобывающей промышленности – 79 (11% от числа опрошенных), обрабатывающей промышленности - 537 (72%) и по производству и распределению электроэнергии, газа и воды - 129 (17%).

В мае т.г. индекс предпринимательской уверенности, характеризующий деловую активность опрошенных предприятий, снизался по сравнению с апрелем т.г. с (+13)% до (+11)%.

В конце августа 2005г., существенных изменении в деловой активности промышленных предприятий не произойдет. Индекс предпринимательской уверенности увеличится по сравнению с маем 2005г. на 2 процентных пункта и составит (+13)%.

Динамика индекса предпринимательской уверенности на предприятиях промышленности
(фактор сезонности исключен)

балансы, %

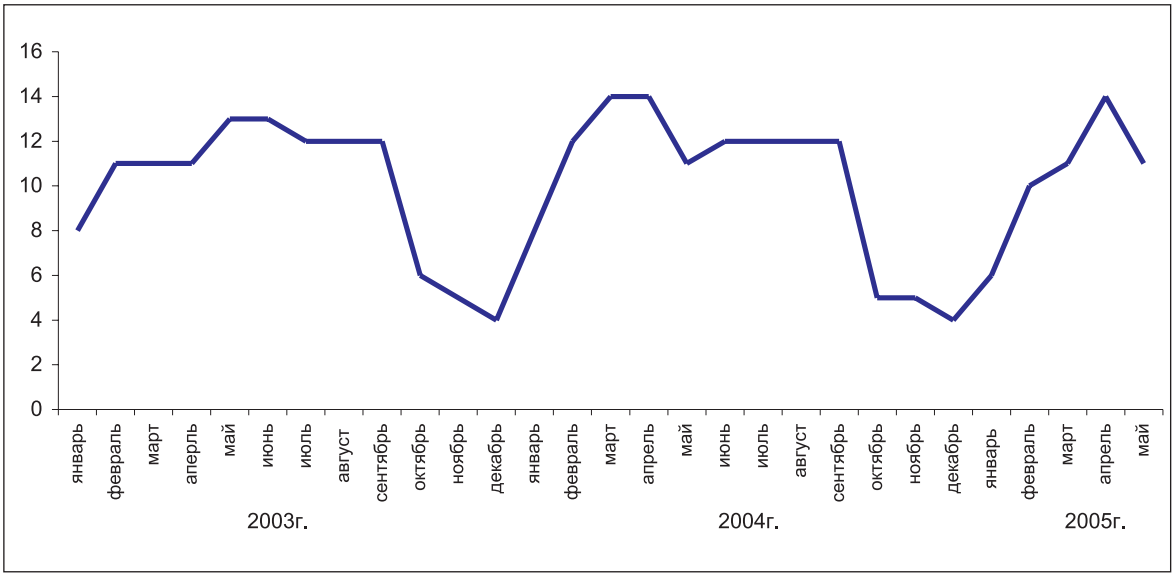

В мае т.г. по сравнению с апрелем т.г. на обследованных предприятиях горнодобывающей и обрабатывающей промышленности индекс предпринимательской уверенности снизился соответственно с (+19)% до (+12)% и с (+19)% до (+17)%.

В то же время на предприятиях по производству и распределению электроэнергии, газа и воды индекс предпринимательской уверенности изменился (-19)% до (-16)%.

2. Обследование деловой активности предприятий торговли

В конце мая 2005г. были получены анкеты от 1486 торговых предприятий, в том числе 787 предприятий розничной торговли (53% от общего числа опрошенных), 646 - оптовой торговли (43%) и 53 - торгового посредничества (4%).

В мае 2005г. доля предприятий торговли, экономическое положение которых охарактеризовано их руководителями как “хорошее” и “удовлетворительное”, увеличилась по сравнению с предыдущим месяцем и составила 95%.

Индекс предпринимательской уверенности, характеризующий деловую активность предприятий торговли, в мае 2005г. остался на уровне апреля т.г. **(+13)%,** (с учетом фактора сезонности (+9)%).

В конце августа 2005г., по оценкам большинства руководителей, изменений деловой активности не произойдет, индекс предпринимательской уверенности останется на уровне мая 2005г. (+13)%.

Динамика индекса предпринимательской уверенности предприятий торговли
(фактор сезонности исключен)

балансы, %

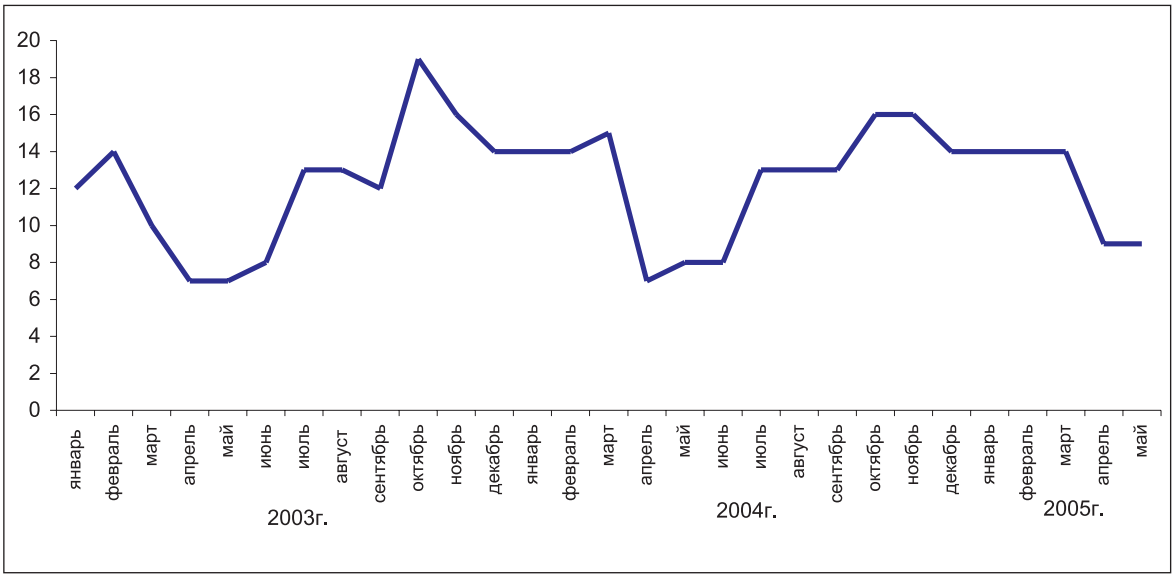

Увеличение деловой активности по сравнению с предыдущим месяцем отметили большинство руководителей обследованных предприятий оптовой торговли и торгового посредничества. Так, индекс предпринимательской уверенности на предприятиях оптовой торговли вырос с (+15)% до (+16)% и торгового посредничества - с (+12)% до (+15)%. В то же время на предприятиях розничной торговли значение индекса предпринимательской уверенности осталась на уровне апреля т.г. (+11%).

3. Обследование потребителей

В конце мая 2005г. сотрудниками региональных статистических управлений было проведено очередное обследование 1600 респондентов - потребителей различных групп (городского и сельского населения, сотрудников фирм и банков, госучреждений и организаций, домохозяек и пенсионеров и др.). Основная цель обследования - выявление субъективного мнения потребителей об изменениях в экономике страны и в личном домашнем хозяйстве. Кроме того, опрос позволяет проследить тенденцию потребительского спроса домашних хозяйств на товары длительного пользования.

“Индекс ощущений потребителей” в мае т.г. по сравнению с апрелем т.г. увеличился на 2 п.п. и составил **(+20)%**.

“Индекс экономического климата” остался на уровне апреля т.г. **(+23)%**.

“Индекс желания покупать” в мае т.г. по сравнению с предыдущим месяцем увеличился на 3 п.п. и составил (**+18)%** (см. Диаграмму).

В мае т.г. каждый третий респондент отметил улучшение экономического положения в стране за последние 12 месяцев, в то же время 15% потребителей сообщили об ухудшении положения.

Более трети респондентов (35%) - ожидают в следующие 12 месяцев дальнейшего улучшения общего экономического положения в стране, и лишь 12% считают, что оно может ухудшиться.

34% респондентов сообщили об улучшении в мае т.г. состояния финансов в собственном домашнем хозяйстве и, соответственно, увеличении спроса на товары длительного пользования по сравнению с предыдущим месяцем. Вместе с тем, 17% от числа опрошенных отметили ухудшение финансово-экономического состояния в своём домашнем хозяйстве.

По мнению 11% респондентов, в течение предстоящих 12 месяцев уровень безработицы в стране увеличится, в то же время 12% опрошенных считают, что уровень безработицы снизится.

Вероятность увеличения суммы денежных накоплений в домашнем хозяйстве в течение предстоящих 12 месяцев отметили 20% опрошенных потребителей, а 19% - их уменьшения.

Оценка потребителей

балансы, %

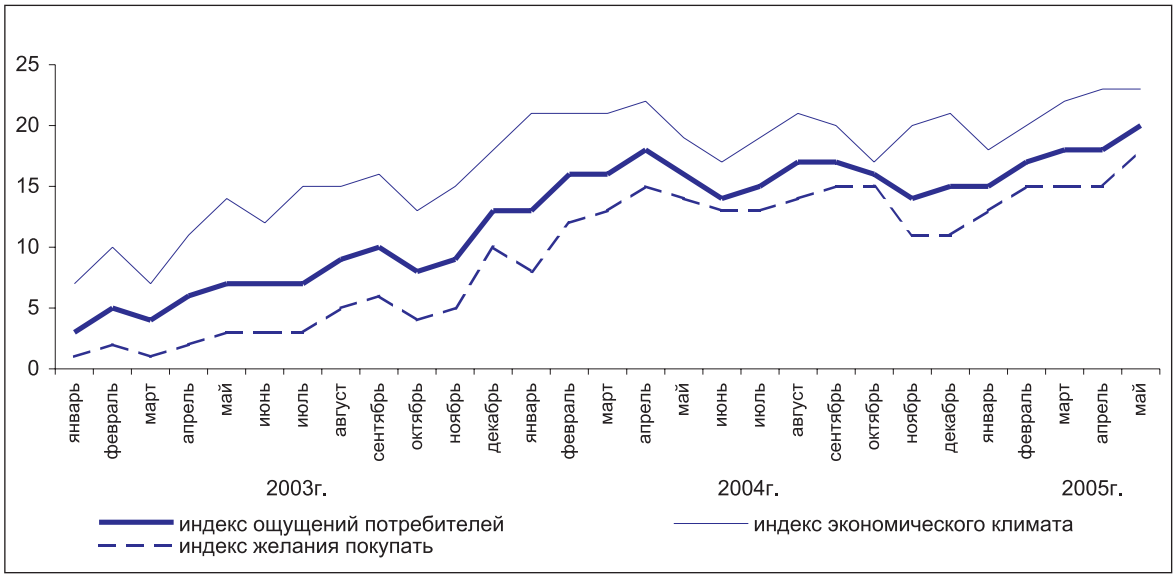

13. ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ МИРОВОЙ ЭКОНОМИКИ

13.1 СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ПОЛОЖЕНИЕ СТРАН СНГ

(по данным Статкомитета СНГ)

В январе-апреле 2005 года во всех странах Содружества экономическое и финансовое положение было относительно стабильным. По оценкам, валовой внутренний продукт по сравнению с январем-апрелем 2004 года в среднем по странам Содружества[1)] вырос на 5 %.

Основные макроэкономические показатели в среднем по странам Содружества

(прирост; в % к соответствующему периоду предыдущего года)

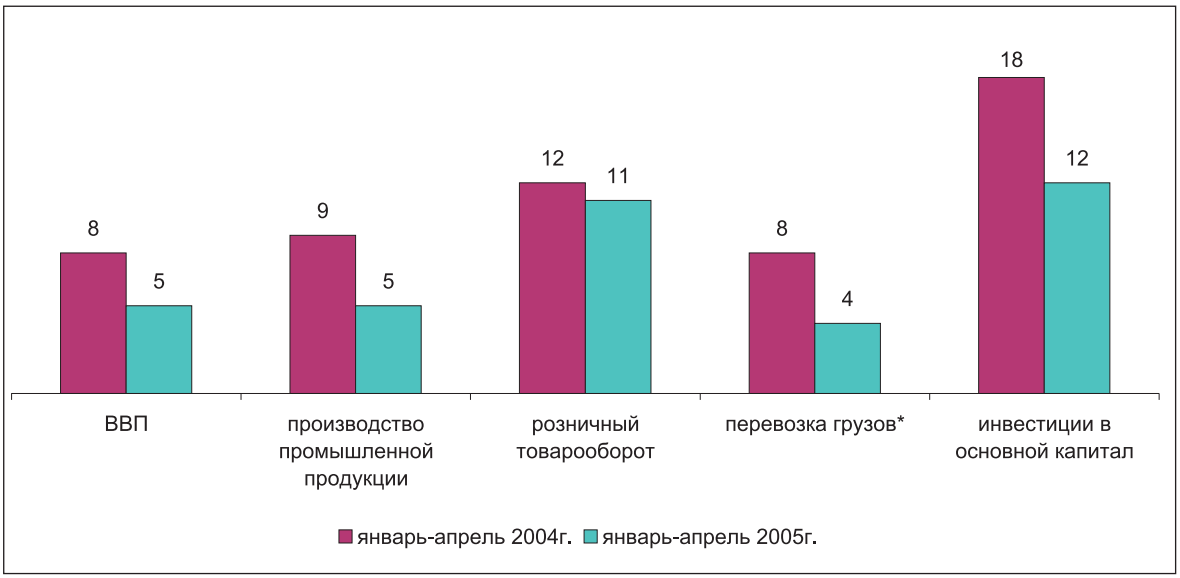

** Без трубопроводов.*

Темп роста **промышленного производства** в январе-апреле 2005 года по отношению к аналогичному периоду предыдущего года в среднем по странам Содружества составил 5% (в январе-апреле 2004 года – 9%). Наиболее высокими темпами развивалась промышленность Азербайджана (на 16%) и Беларуси (на 11%), Грузии (на 9%). В Кыргызстане производство промышленной продукции снизилось на 7%.

В апреле по сравнению с мартом объем промышленной продукции в среднем по странам Содружества снизился, как и в прошлом году на 4%. В Азербайджане и Армении наблюдался рост на 1,8%, Грузии – на 7,6%.

Индекс цен производителей промышленной продукции в январе-апреле 2005 года в среднем по странам Содружества составил 119% (за соответствующий период прошлого года - 118%). В апреле по сравнению с мартом текущего года цены в среднем по странам Содружества увеличились, как и в прошлом году, на 3%.

Сельское хозяйство. *Животноводство.* За отчетный период 2005 года по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года в среднем по странам Содружества производство скота и птицы на убой (в живом весе) уменьшилось на 1%, молока – на 0,2%; яиц – увеличилось на 3% (в январе-апреле 2004 года производство скота и птицы на убой возросло на 0,5%; молока сократилось на 2%, яиц - на 1%).

Инвестиции и строительство. Объем инвестиций в основной капитал в среднем по странам Содружества в январе-апреле 2005 года по сравнению с тем же периодом прошлого года, по оценке, возрос на 12% (в январе-апреле 2004 года – на 18%).

За счет всех источников финансирования сдано в эксплуатацию жилья в среднем по странам Содружества на 15% больше, чем в январе-апреле прошлого года (в январе-апреле 2004 года – на 10%).

[1)] Здесь и далее без учета Туркменистана и Республики Узбекистан, статистические службы которых информацию не представляют.

Транспорт. За рассматриваемый период 2005 года объем перевозок грузов предприятиями транспорта (без трубопроводов) по сравнению с соответствующим периодом предыдущего года увеличился на 3,5% (в январе-апреле 2004 года – на 8%), грузооборот – на 1,5% (в январе-апреле 2004 года – на 8%).

Пассажирооборот предприятий транспорта (кроме городского электрического и легкового таксомоторного) по сравнению с соответствующим периодом прошлого года в среднем по странам Содружества снизился на 2% (в январе-апреле 2004 года – увеличился на 8%), пассажиров перевезено на 10% меньше (на 0,5% меньше).

Потребительский рынок. За отчетный период 2005 года по сравнению с январем-апрелем прошлого года реальный объем розничного товарооборота (в постоянных ценах) в странах Содружества возрос в среднем на 11%.

Цены на потребительском рынке. В январе-апреле 2005 года в большинстве стран Содружества отмечено некоторое усиление инфляционных процессов.

Уровень потребительских цен в странах Содружества

(прирост; апрель 2005г. к декабрю 2004г., в %)

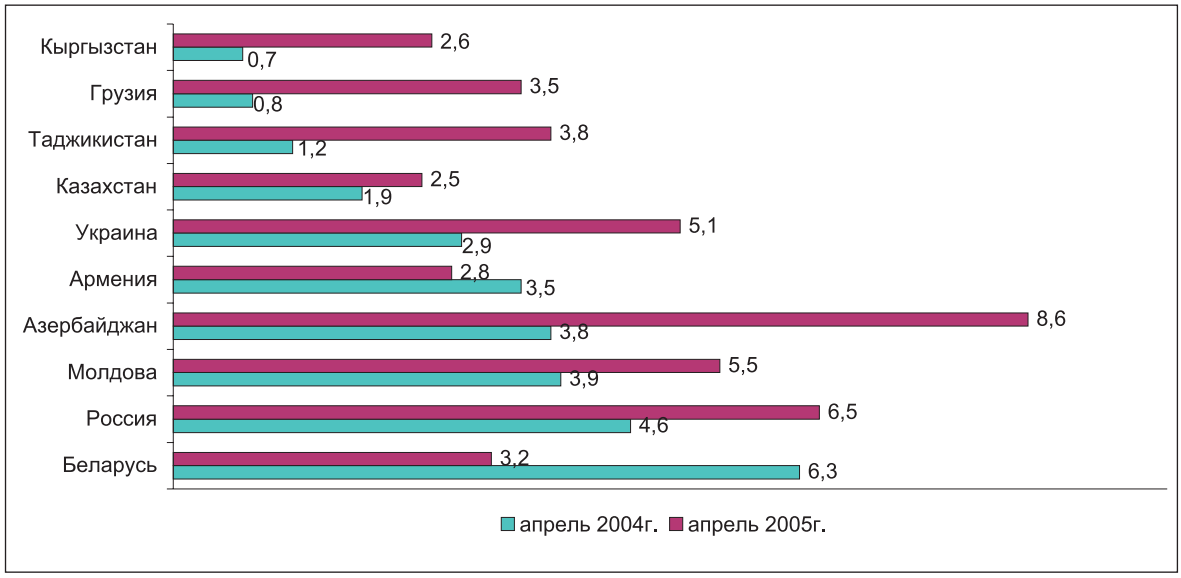

В апреле 2005 года по сравнению с декабрем 2004 года самый высокий темп роста потребительских цен отмечен в Азербайджане (на 8,6%) и России (на 6,5%); а самый низкий – в Казахстане (на 2,5%), Кыргызстане (на 2,6%) и Армении (на 2,8%).

Во всех странах Содружества цены на продовольственные товары растут опережающими темпами по сравнению с ценами на непродовольственные товары.

Наибольший прирост цен на продовольственные товары в апреле 2005 года по сравнению с декабрем 2004 года отмечен в Азербайджане (на 10,9%), Молдове (на 8,4%), Украине (на 7,0%) и России (на 6,7%); наименьший – в Казахстане (на 3,3%).

В апреле 2005 года по сравнению с декабрем 2004 года наибольший прирост цен на непродовольственные товары отмечен в Молдове (на 3,3%); снижение отмечено в Азербайджане (на 2,0%) и Армении (на 0,2%). В Казахстане цены на непродовольственные товары возросли на 1%.

Наибольший прирост цен на платные услуги в апреле текущего года по сравнению с декабрем 2004 года отмечен в Азербайджане (на 14,2%) и России (на 13,5%); снижение отмечено лишь в Армении (на 0,4%). В Казахстане цены на платные услуги возросли на 2,3%.

Финансы. *На валютных рынках* большинства стран Содружества в апреле 2005 года сохранялась стабильная ситуация и продолжалось укрепление национальных валют по отношению к евро и доллару США. В конце апреля по сравнению с концом марта текущего года во всех странах Содружества (кроме Узбекистана) *курс евро* к национальным валютам снизился: в Азербайджане – на 1,5%, Армении - на 4,4%, Беларуси и Туркменистане – на 0,2%, Грузии – на 0,7%, Казахстане - на 0,8%, Кыргызстане и Молдове - на 0,3%, России - на 0,1%, Таджикистане – на 0,4%, Украине – на 4,7%; в Узбекистане - вырос на 1,5%.

В апреле текущего года в странах Содружества *курс доллара США* отмечался незначительными колебаниями. В Азербайджане он подешевел на 0,9%, Армении – на 4,1%, Беларуси и Молдове – на 0,1%, Грузии - на 0,5%, Казахстане - на 0,7%, России – на 0,2%, Украине – на 4,4%. В Таджикистане и Узбекистане курс доллара США за месяц вырос соответственно на 0,2% и 0,7%; в Кыргызстане и Туркменистане - не изменился.

Внешняя торговля. Стоимостной объем экспорта товаров стран Содружества в январе – марте 2005 года был равен 68,5 миллиарда долларов США, что в среднем на 31% больше, чем в январе-марте прошлого года, импорта товаров – 35,5 миллиарда долларов США, увеличение на 24%. Положительное сальдо торгового баланса в среднем по странам Содружества составило 33 миллиарда долларов США (в январе-марте 2004 года – 23,8 миллиарда долларов).

Внешняя торговля стран Содружества в январе-марте 2005г.

(прирост; в % к соответствующему периоду предыдущего года)

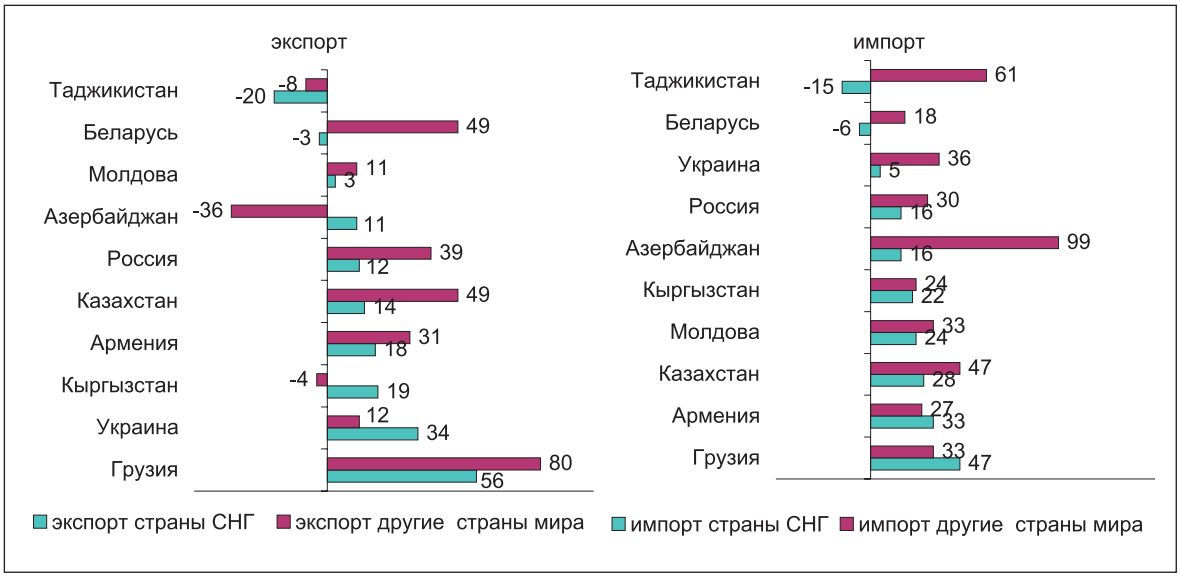

В рассматриваемом периоде стоимостной объем взаимной торговли товарами стран Содружества был равен 23,9 миллиарда долларов США (в среднем прирост составил 11% к уровню января-марта прошлого года), в том числе экспорт – 11,5 миллиарда долларов (13%), импорт – 12,4 миллиарда долларов (прирост 10%).

В январе-марте с.г. на рынки других стран мира страны Содружества экспортировали товаров на 57 миллиардов долларов США (рост по сравнению с январем-мартом 2004 года в среднем на 35%), ввезли товаров из этих стран на 23,1 миллиарда долларов (на 33%).

Заработная плата. Номинальная заработная плата в апреле текущего года превысила уровень предыдущего месяца в Азербайджане на 5%, Беларуси - на 3%, Молдове - на 6%, России - на 0,5%, Украине - на 1,6%; в Казахстане – практически не изменилась; в Армении – уменьшилась на 0,6%, Кыргызстане - на 1%, Таджикистане – на 7%.

По отношению к апрелю 2004 года номинальная заработная плата выросла в Азербайджане на 30%, Армении - на 22%, Беларуси – на 37%, Казахстане - на 14,7%, Кыргызстане – на 19%, Молдове - на 20%, России - на 25%, Таджикистане - на 49%, Украине - на 34%.

Уровень реальной заработной платы в странах Содружества

(прирост; в % к соответствующему периоду предыдущего года)

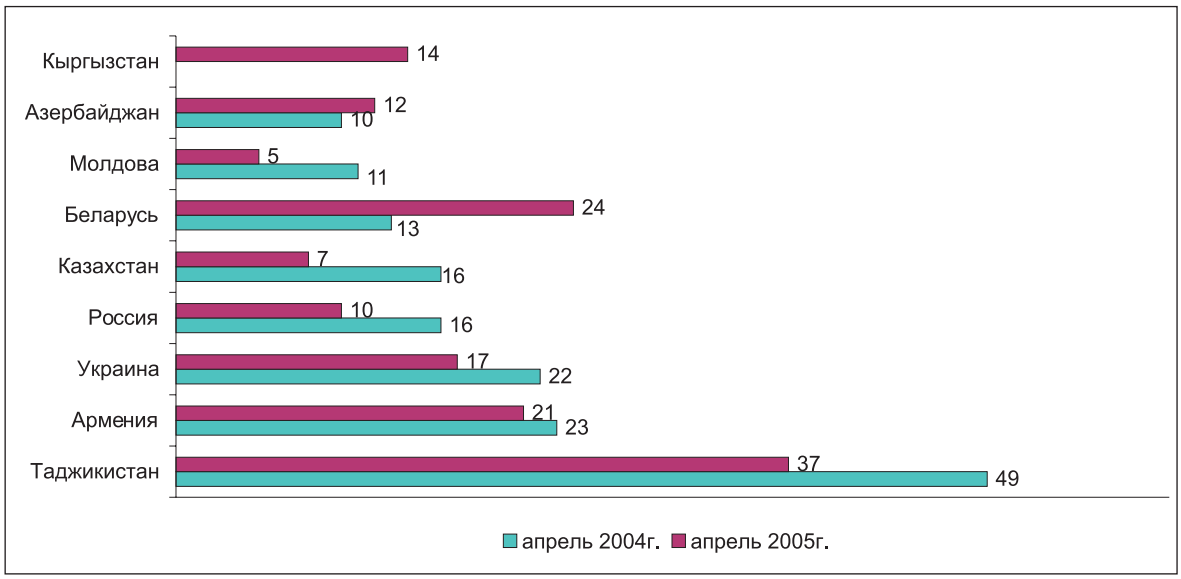

Исходя из официальных курсов валют, установленных национальными (центральными) банками стран Содружества, средняя заработная плата в Азербайджане в апреле 2005 года соответствовала 119 долларам США, в апреле 2004 года – 91 доллару, Армении – соответственно 110 и 70, Беларуси - 205 и 149, Казахстане - 235 и 195, Кыргызстане - 59 и 47, Молдове - 101 и 88, России - 293 и 225, Таджикистане - 27 и 19, Украине - 142 и 103 долларам США.

Рынок труда. *Уровень регистрируемой безработицы,* исчисляемый как отношение численности безработных, состоящих на учете в службах занятости стран Содружества, к численности экономически активного населения (занятых и безработных) изменился в Армении с 9,0% на начало текущего года до 8,5% на конец апреля, Беларуси - с 1,9% до 1,8%, Казахстане - с 1,5% до 1,6%, Кыргызстане - с 2,9% до 3,0%, Молдове - с 1,8% до 2,1%, России - с 2,7% до 2,8%, Украине[1)] - с 3,6% до 3,5%; в Азербайджане и Таджикистане (на конец марта) - остался без изменения – соответственно 1,4% и 2,1%.

Уровень зарегистрированной безработицы в странах Содружества

(на конец апреля 2005г., в % к экономически активному населению)

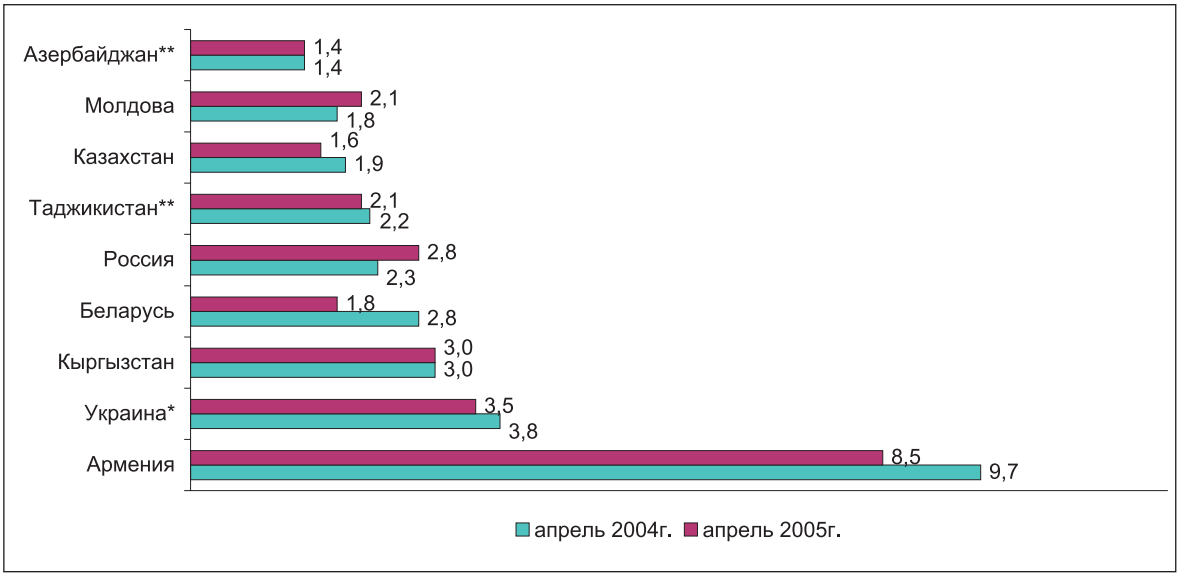

** В % к трудоспособному населению в трудоспособном возрасте.*
***Март.*

Из общего числа незанятых граждан, обратившихся в поисках работы в службы занятости в январе-апреле, доля граждан, признанных безработными, в Азербайджане составила 15,4% (в январе-апреле 2004 года – 14,1%), Армении - соответственно 82,8% и 67,1%, Грузии – 99,5%% и 96,5%, Кыргызстане – 54,5% и 49,9%, России – 66,8% и 62,7%, Таджикистане (в январе-марте) – 25,2% и 17,0%, Украине – 64,7% и 66,6%.

В течение января-апреля *трудоустроено* (включая трудоустроенных из числа обратившихся в службы занятости в поисках работы в предыдущие периоды) в Азербайджане, Беларуси, Казахстане, Кыргызстане и Украине – 48-67%, Армении, Грузии, Молдове и России[1)] – 15-32%, Таджикистане (в январе-марте) – 18,8% обратившихся незанятых граждан.

13.2 ТЕКУЩЕЕ СОСТОЯНИЕ СТРАН ЕС И ЕВРО-ЗОНЫ

Промышленное производство. По предварительным данным Евростата, объем промышленного производства, скорректированный на сезонные колебания, в марте 2005г. по сравнению с мартом 2004г. снизился в Евро-зоне на 0,1% и ЕС-25 на 0,5%. Наибольшее снижение объемов производства в Евро-зоне отмечено в секторе товаров долгосрочного и краткосрочного пользования на 3,7% и 1,1%, в ЕС-25 – на 3,0% и 1,5% соответственно. Наибольшее увеличение объемов производства наблюдалось в секторе капитальных товаров на 1,3% - в Евро-зоне и на 1,5% в ЕС-25. В секторе энергетических товаров объем промышленного производства увеличился на 0,9% в Евро-зоне, но снизился на 1,0% в ЕС-25.

Динамика изменений объемов промышленной продукции по секторам

%, по сравнению с соответствующим месяцем предыдущего года

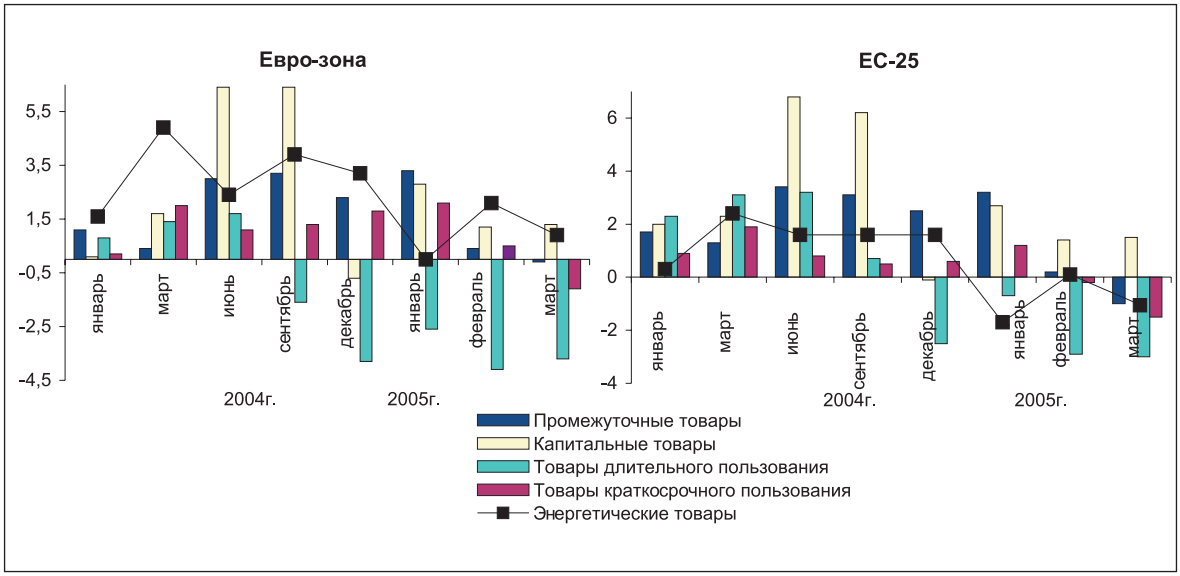

В марте 2005г. по сравнению с мартом предыдущего года, среди европейских стран, предоставивших отчет, наблюдалось наибольшее увеличение объемов производства в Эстонии – на 12,1%, Литве – на 9,3%, Люксембурге – на 4,5% и Швеции - на 4,2%, а наибольшее снижение наблюдалось в Бельгии – на 5,9%, Греции – на 4,9%, Дании и Португалии – по 4,6%, и Ирландии – на 3,3%.

В марте 2005г. по сравнению с февралем 2005г., среди отчитавшихся европейских стран, наблюдалось увеличение объемов промышленного производства в 10-ти странах Евро-зоны и ЕС-25, а в 11-ти – снижение. Наибольший прирост отмечен в Ирландии на 4,1%, Литве – на 3,7%, Эстонии на 3,3% и Латвии – на 2,6%. Наибольшее снижение объемов промышленного производства зафиксировано в Нидерландах на 3,9%, Греции – на 2,3%, Бельгии – на 1,9% и Польше – на 1,6%.

Розничная торговля. По предварительным данным Евростата, объем розничного товарооборота в марте 2005г. по сравнению с аналогичным месяцем 2004г. увеличился в Евро-зоне на 1,4%, ЕС-25 на - 2,0%. Увеличение объемов розничной торговли наблюдалось по всем товарным группам Евро-зоны и ЕС-25. Наибольшее увеличение в ЕС-25 и Евро-зоне зарегистрировано в торговле продукцией легкой промышленности на 4,8% и 3,7%, непродовольственными на 2,0% и 1,6% соответственно. Наименьшее увеличение объемов наблюдалось в торговле хозяйственными и продовольственными товарами в Евро-зоне на 1,1%, 1,0% соответственно.

Динамика изменений объемов розничной торговли

% изменение по сравнению с соответствующим месяцем предыдущего года

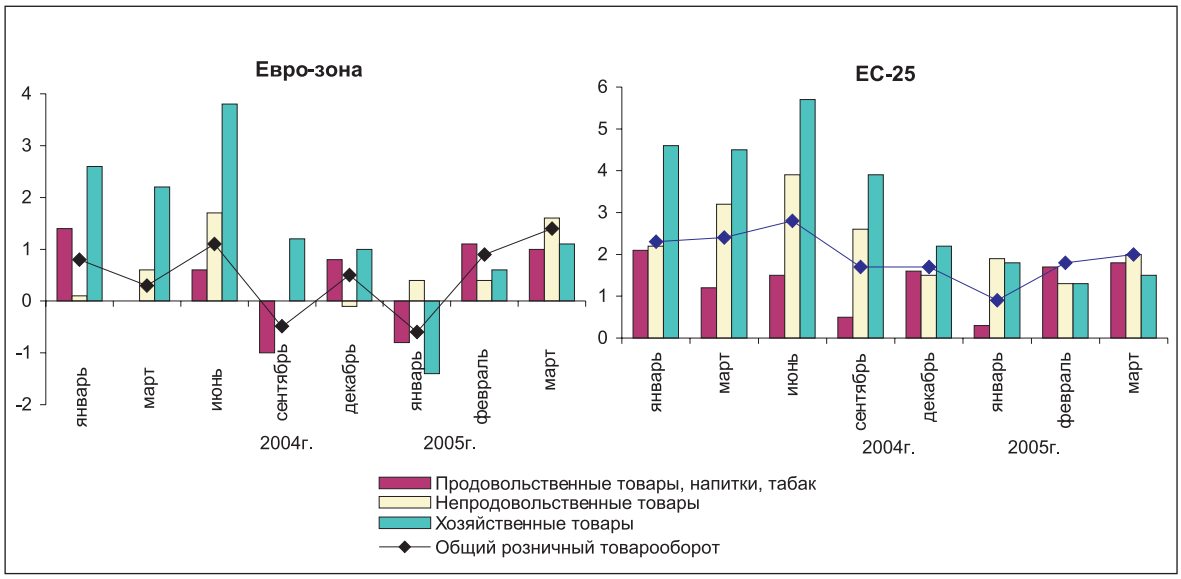

В марте 2005г. по сравнению с аналогичным месяцем 2004 года, наибольший прирост объемов розничной торговли зарегистрирован в Эстонии – на 15,6%, Латвии – на 14,9%, Дании и Швеции на 8,2%, Словакии – на 8,1%. Снижение объемов розничной торговли наблюдалось лишь в Польше – на 8,3%.

В марте 2005г. по сравнению с предыдущим месяцем, среди отчитавшихся стран Евро-зоны и ЕС-25 наибольшее снижение объемов розничной торговли наблюдалось в Польше – на 2,1%, Словакии – на 1,7% и Литве – на 0,8%. Наибольшее увеличение объемов розничной торговли зарегистрировано в Эстонии – на 3,5%, Австрии – на 2,9%, Бельгии – на 2,5%, Швеции – на 2,1% и Люксембурге – на 2,0%. В Чехии, Дании и Италии объемы розничной торговли остались без изменений на уровне предыдущего месяца.

Внешняя торговля. По предварительным данным Евростата, профицит торгового баланса в Еврозоне с остальным миром в марте 2005г. составил 4,2 млрд. евро, тогда как в марте 2004г. он составлял 10,4 млрд. евро. Данные о внешнеторговом балансе за февраль 2005г. были уточнены и профицит составил 3,6 млрд. евро (в феврале 2004г. – профицит в 6,9 млрд. евро).

По оценке, в марте 2005г. дефицит внешнеторгового баланса ЕС-25 сложился в 6,5 млрд. евро, тогда как в марте 2004г. составлял 1,7 млрд. евро. По уточненным данным о внешнеторговом балансе за февраль 2005г., дефицит торгового баланса составил 6,8 млрд. евро, а в соответствующем периоде 2004г. – 3,8 млрд. евро.

В январе-феврале 2005г. по сравнению с аналогичным периодом прошлого года, объемы торговли с основными партнерами в ЕС-25 возросли. Наибольший прирост объемов импорта зарегистрирован из России (32%), Турции (19%), Китая (17%), Индии (на 10%), а объемов экспорта – в Россию (на 24%), Норвегию (на 11%).

Среди стран ЕС-25 наибольший объем профицита торгового баланса сложился в Германии (26,5 млрд. евро), Нидерландах (5,3 млрд. евро) и Ирландии (4,8 млрд. евро), а наибольший объем дефицита торгового баланса зафиксирован в Великобритании (15,6 млрд. евро), Испании (10,1 млрд. евро), Греции (4,5 млрд. евро), Франции (4,2 млрд. евро) и Италии (3,7 млрд. евро).

Цены

Инфляция. По предварительным данным Евростата, в Евро-зоне, ЕС-25 годовой прирост инфляции оставался неизменным в апреле 2005г. по сравнению с мартом 2005г. и составил по 2,1%, в ЕС-15 - 2,0%.

Динамика изменения уровня цен на товары и услуги в Евро-зоне

% изменение по сравнению с соответствующим месяцем предыдущего года

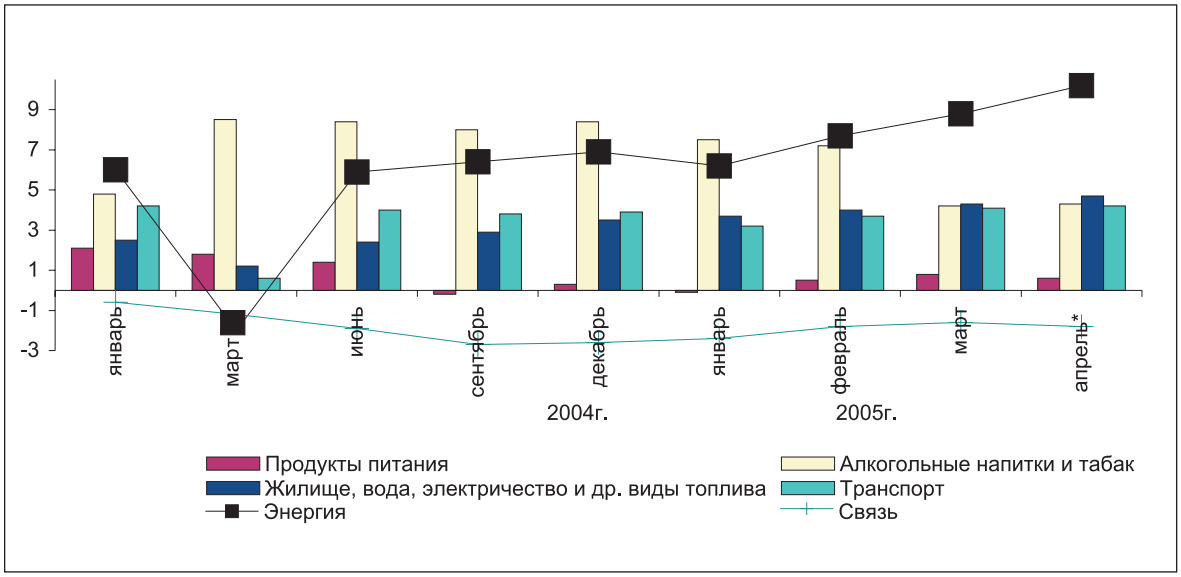

*) *Предварительные данные.*

По имеющимся данным, годовой прирост инфляции в ЕЕА (страны Европейского экономического пространства) остался на уровне марта т.г. и составил 2,1% в апреле 2005г.

По сравнению с аналогичным месяцем предыдущего года, в апреле 2005г., прирост уровня цен наблюдался во всех европейских стран, предоставивших отчет. Наибольший прирост уровня цен зафиксирован в Латвии (на 7,1%), Эстонии (на 4,7%), Венгрии (на 3,8%), Люксембурге (на 3,7 %) и Испании (на 3,5%), а наименьший – в Швеции (на 0,4%) и Финляндии (на 1,1%).

Цены производителей промышленной продукции. По предварительным данным Евростата, цены производителей промышленной продукции в апреле 2005г. по сравнению с соответствующим месяцем 2004 года в Евро-зоне и ЕС-25 увеличились на 4,2% и 5,3% соответственно.

Прирост цен зарегистрирован во всех секторах промышленности. Наибольшее увеличение цен в апреле 2005г. по сравнению с аналогичным месяцем предыдущего года зарегистрировано в секторе энергетических товаров в ЕС-25 на 17,0% и Евро-зоне на 13,2%, на промежуточные товары на 4,0% и 3,6% соответственно. Наименьшее увеличение – в секторе товаров длительного и краткосрочного пользования в ЕС-25 на 1,2% и 1,0%, в Евро-зоне на 1,4% и 0,7% соответственно.

Динамика изменений цен производителей промышленной продукции по секторам

%, по сравнению с соответствующим месяцем предыдущего года

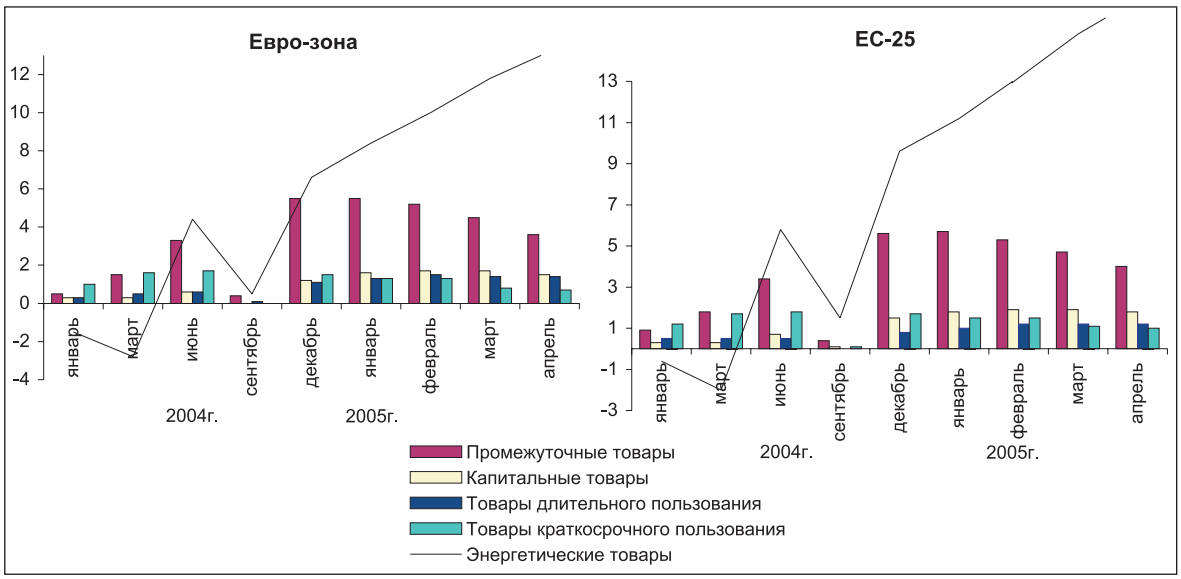

В большинстве отчитавшихся стран ЕС-25, в апреле 2005г. по сравнению с аналогичным периодом 2004г. зарегистрировано увеличение цен производителей промышленной продукции во всех странах. Наибольший прирост уровня цен производителей промышленной продукции зафиксирован в Великобритании - на 10,7%, Венгрии – на 10,1%, Дании – на 9,4%, на Кипре - на 6,9% и Литве – на 6,3%, а наименьший в Финляндии – на 1,5% и Ирландии – на 1,9%.

В апреле 2005г. по сравнению с предыдущим месяцем во всех странах ЕС-25, предоставивших отчет, зарегистрирован прирост цен производителей промышленной продукции, за исключением Бельгии, где отмечено снижение цен на 0,2%. Наибольшее увеличение цен зафиксировано в Люксембурге – на 1,8%, Греции и Литве (на 1,0%), наименьшее – в Чехии, на Кипре и Италии на 0,1%.

Уровень безработицы. По данным Евростата, общий уровень безработицы в апреле 2005г. по сравнению с апрелем 2004г. в ЕС-25 снизился с 9,0% до 8,9%, в Евро-зоне и ЕС-15 не изменился и составил 8,9% и 8,1% соответственно.

В апреле 2005г. самый низкий уровень безработицы зарегистрирован в Ирландии - 4,2%, Люксембурге (4,6%) и Австрии (4,6%). Среди стран ЕС-25 самый высокий уровень безработицы отмечен в Польше (17,9%), Словакии (15,6%), Германии и Испании (по 10,0%).

За последние 12 месяцев (с апреля 2004г.) рост уровня безработицы отмечен в Венгрии (с 5,8% до 6,3%), Португалии (с 6,5% до 7,2%) и Германии (с 9,5% до 10,0%), а наибольшее снижение – в Литве (с 11,3% до 8,5%), Польше (с 19,0% до 17,9%) и Словакии (с 18,7% до 15,6%). По сравнению с апрелем 2004г., в апреле 2005г. уровень безработицы среди мужчин увеличился с 7,5% до 7,7% в Евро-зоне, ЕС-15 – с 7,1% до 7,2%, а в ЕС-25 снизился с 8,1% до 8,0%. Среди женщин уровень безработицы снизился в Евро-зоне с 10,6% до 10,5%, в ЕС-25 - с 10,2% до 10,1%, а в ЕС-15 остался неизменным и составил 9,3%.

Уровень безработных в возрасте до 25 лет на территории ЕС-25 колеблется с амплитудой от 7,2% в Дании до 36,1% в Польше. В апреле 2005г. среди молодежи безработица увеличилась по сравнению с соответствующим периодом прошлого года в Евро-зоне с 18,4% до 18,9%, ЕС-15 с 16,9% до 17,5%, а в ЕС-25 снизилась с 19,1% до 19,0% и соответственно.

По предварительным данным Евростата, в апреле 2005г. 13,0 млн. мужчин и женщин были безработными в Евро-зоне и 19,3 млн. в ЕС-25. Эти данные скорректированы с учетом критериев МОТ (Международная Организация Труда).

13.3 КОНЪЮНКТУРА МИРОВОГО РЫНКА ОТДЕЛЬНЫХ ТОВАРОВ В МАЕ 2005г.

Энергетические товары. По данным World Bank, в мае 2005г. по сравнению с апрелем 2005г., наблюдалась тенденция снижения цен на основные энергетические товары, за исключением цен на угль из Австралии, природный газ из Европы, которые увеличились на 0,1% и 0,5% соответственно.

По сравнению с предыдущим месяцем, в мае 2005г. было зарегистрировано снижение цен на все виды марок нефти: нефть марки Dubai – на 4,5%, марки Brent – на 6,2%, марки WTI (Западный штат Техас)- на 5,9%. Цена на сырую нефть – средний Спот снизилась на 5,5%.

Динамика мировых цен на нефть

(доллар/баррель)

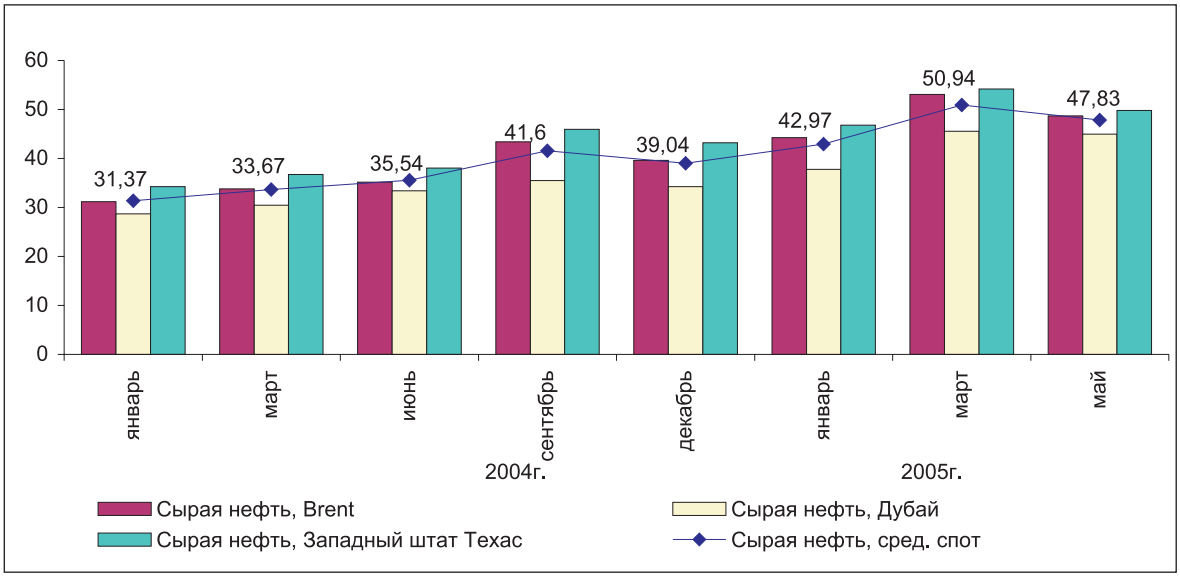

Металлы. В мае 2005г. по сравнению с апрелем т.г., на мировом рынке металлов наблюдалось снижение цен. Так, наибольшее снижение цен зарегистрировано на такие виды металлов, как алюминий (на 7,9%), цинк (на 4,3%) и медь (на 3,8%), наименьшее – на олово (0,2%). Увеличение цен наблюдалось лишь на свинец (на 0,2%) и никель (на 4,9%). На рынке драгоценных металлов также произошло снижение цен на золото на 1,7% и серебро - на 1,4%. Цены на все виды стали и железную руду остались неизменными на уровне апреля т.г.

Мировые цены на металлы и сталь

доллар/тонна)

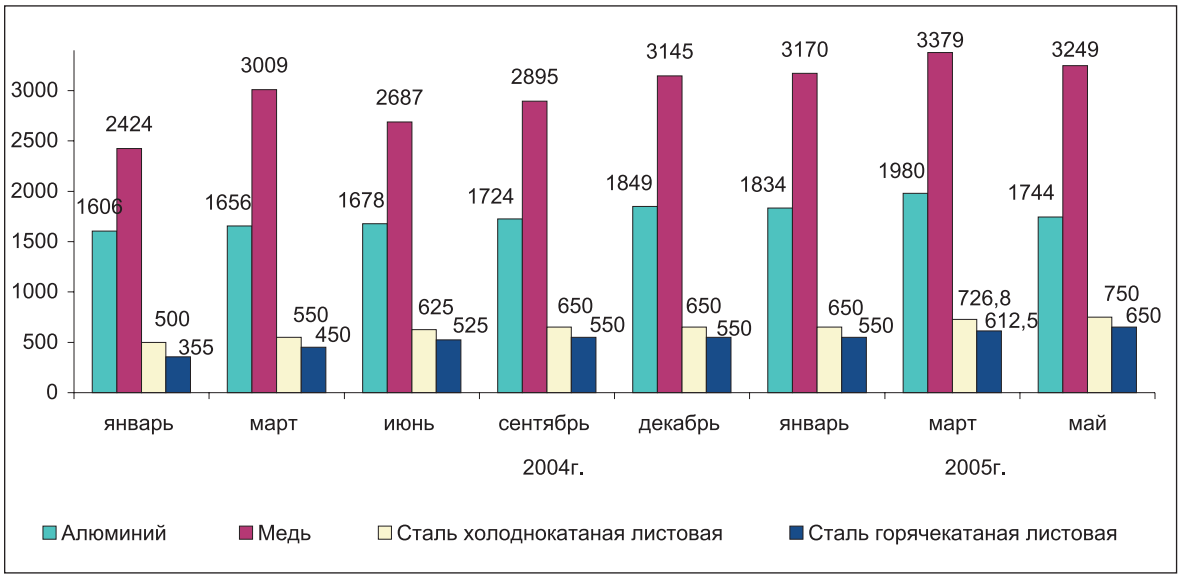

Сельскохозяйственные и продовольственные товары. По сравнению с предыдущим месяцем, в мае 2005г., отмечено снижение цен на все виды риса. Цена на кукурузу снизилась на 1,0%. Наблюдался рост цен на все виды пшеницы. Цена на чай (среднее значение 3 аукционов) снизилась на 6,7%.

В мае 2005г. по сравнению с предыдущим месяцем, зарегистрировано снижение цены на сахар на внутреннем рынке Европы на 2%, внутреннем рынке США – цена возросла на 3,2%, на мировом рынке – осталась неизменной на уровне апреля т.г.

Цены на говядину и рыбу повысились на 2,7% и 1,2% соответственно, а цена на баранину снизились на 3,9%.

Динамика мировых цен на пшеницу

(доллар\ тонна)

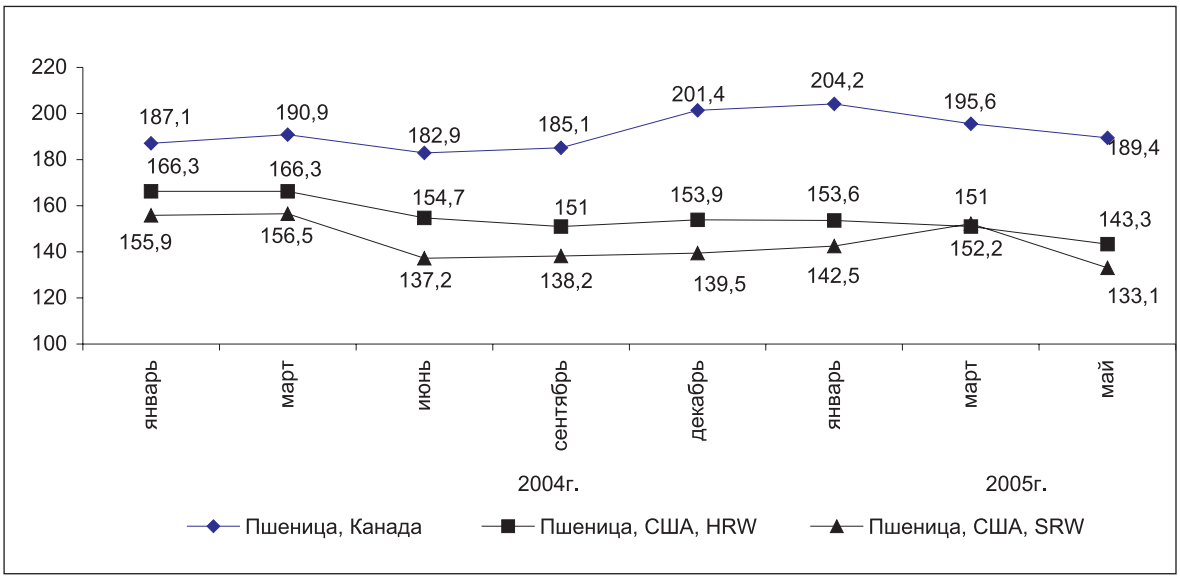

Сырьё и удобрения. В мае 2005г. по сравнению с апрелем т.г. отмечено снижение цен на древесину (лесоматериал) из Камеруна на 2,0%, увеличение - на древесину (бревно) из Малайзии на 4,3%. Увеличение цен было зарегистрировано на все виды каучука, а снижение цен - на все виды хлопка и шерсть. Цена на диаммониум фосфат выросла на 5,0%. Цена на тройной суперфосфат снизилась на 0,2%. На горный фосфат и хлорид калия цены оставалась неизменными на уровне марта т.г.

Мировые цены на сырье

(цент/кг)

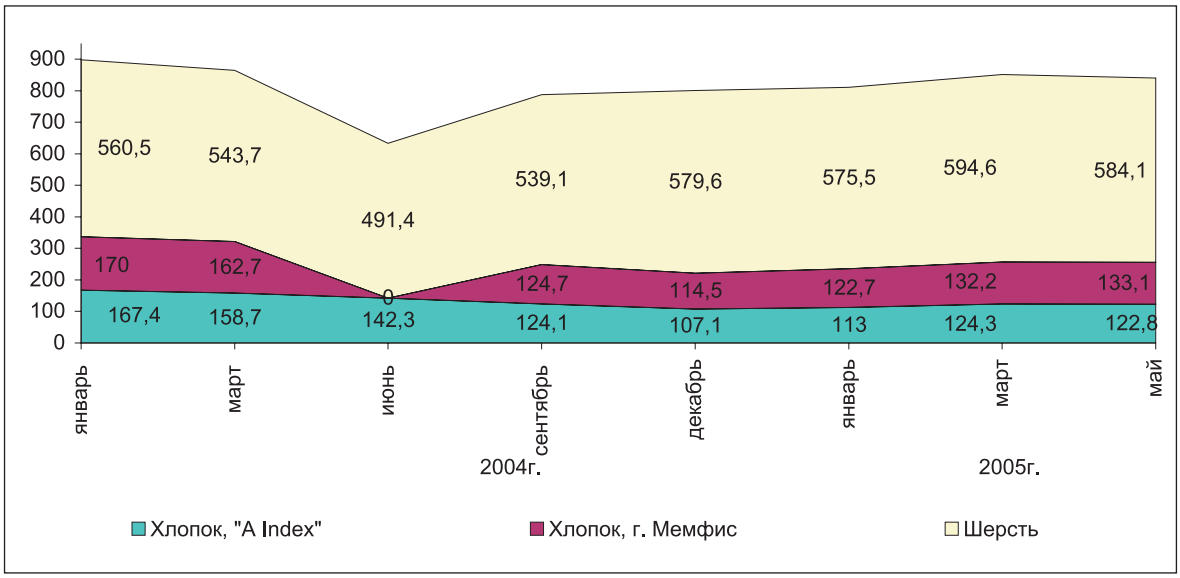

Председатель Агентства
Республики Казахстан
по статистике **К.Абдиев**

/Қазақстан Республикасы Статистика агенттігі/
Алматы; 2005

Қазақстан Республикасының әлеуметтік-экономикалық дамуы

Баяндама бөлімдерінің мазмұнына жауапты адамдар

Баяндама бөлімінің атауы	Жауапты адамның аты-жөні, лауазымы	Телефоны
Қазақстан Республикасының әлеуметтік-экономикалық дамуының қысқаша қорытындылары Негізгі әлеуметтік-экономикалық индикаторлар Өңірлердің әлеуметтік-экономикалық жағдайы Конъюнктуралық зерттеулер Дүниежүзілік экономиканың даму үрдістері	Қамбарова Халида Мурдун қызы, Статистикалық ақпаратты талдау және жариялау департаментінің директоры	61-22-43
Жалпы ішкі өнім Төлем балансы Қаржы жүйесі Шағын бизнес мониторингі	Қайырова Дәметкен Кәрімқызы, Ұлттық есеп жүргізу департаментінің директоры	61-32-13
Өнеркәсіп Ауыл шаруашылығы Инвестициялар Құрылыс	Кәрімова Зағира Ахатқызы, Өндіріс статистикасы департаментінің директоры	61-57-01
Көлік және байланыс Сыртқы сауда Сауда және өзге де қызметтер Тауар рыноктары	Епбаева Айгүл Тоқтарханқызы, Қызмет көрсету саласы статистикасы директоры	61-25-16
Халықтың ақшалай табыстары Демографиялық ахуал Халықтың ауру-сырқаулығы Қылмыстылық	Евстафьев Вячеслав Евгеньевич, Әлеуметтік және демографиялық статистика департаментінің директоры Мұсабек Ерболат Нығыманұлы, Әлеуметтік және демографиялық статистика департаменті директорының орынбасары	61-63-08
Баға Еңбек рыногы Еңбекке ақы төлеу	Кривко Нина Ивановна, Баға және еңбек статистикасы департаментінің директоры	42-25-28
Техникалық ресімдеу және дизайн	Нәбиев Арман Сәбитұлы, "Қазстатақпарат" ЖШС-ның жарияланымдарды дайындау бөлімінің бастығы	61-33-90

/Агентство Республики Казахстан по статистике/
Алматы; 2005

Социально-экономическое развитие Республики Казахстан

Ответственные лица за содержание разделов Доклада

Наименование раздела доклада	Ф.И.О., должность ответственного	Телефон
Краткие итоги социально-экономического развития РК Основные социально-экономические индикаторы Социально-экономическое положение регионов Конъюнктурные обследования Тенденции развития мировой экономики	Камбарова Халида Мурдуновна, директор Департамента анализа и публикации статистической информации	61-22-43
Валовой внутренний продукт Платежный баланс Финансовая система Мониторинг малого бизнеса	Каирова Даметкен Каримовна, директор Департамента национального счетоводства	61-32-13
Промышленность Сельское хозяйство Инвестиции Строительство	Каримова Загира Ахатовна, директор Департамента статистики производства	61-57-01
Транспорт и связь Внешняя торговля Торговля и прочие услуги Товарные рынки	Епбаева Айгуль Тохтархановна, директор Департамента статистики сферы услуг	61-25-16
Денежные доходы населения Демографическая ситуация Заболеваемость населения Преступность	Евстафьев Вячеслав Евгеньевич, директор Департамента социальной и демографической статистики Мусабек Ерболат Ныгыманулы, зам.директора Департамента социальной и демографической статистики	61-63-08
Цены Рынок труда Оплата труда	Кривко Нина Ивановна, директор Департамента цен и труда	42-25-28
Техническое оформление и дизайн	Набиев Арман Сабитович, начальник отдела подготовки публикаций ТОО "Казстатинформ"	61-33-90